

รายงานการวิจัย เรื่อง

การวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรากับความรุนแรงในการทำงาน

An Analysis of Alcohol Use Factor Related Workplace Violence

คณะผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ บุญเสริม หุดะแพทย์

รองศาสตราจารย์ ประกายรัตน์ ภัทรธิตี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลกานต์ อภิวัฒน์ลังการ

นางสาวสุเพ็ญศรี พึ่งโลกสูง

ศูนย์สหวิทยาการชุมชนศึกษา (ศูนย์วิจัยเฉพาะทาง)

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสุโขทัยนครราชสีมา

ได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) พ.ศ. 2552

รายงานการวิจัย เรื่อง
การวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรากับความรุนแรงในการทำงาน
An Analysis of Alcohol Use Factor Related Workplace Violence

คณะผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ บุญเสริม หุดะแพทย์

รองศาสตราจารย์ ประกายรัตน์ ภัทรชิตี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลกานต์ อภิวัฒน์ลังการ

นางสาวสุเพ็ญศรี พึ่งโคกสูง

ศูนย์สหวิทยาการชุมชนศึกษา (ศูนย์วิจัยเฉพาะทาง) สถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ได้รับทุนสนับสนุนจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

พ.ศ. 2552

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร (Executive Summary)

ชื่อเรื่อง การวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรากับความรุนแรงในการทำงาน

Title: An Analysis of Alcohol Use Factor Related Workplace Violence

ชื่อผู้วิจัย

1. รองศาสตราจารย์บุญเสริม หุตะแพทย์ สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. รองศาสตราจารย์ประกายรัตน์ ภัทรชิต สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คมกานต์ อภิวัฒน์ลังการ สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
4. คุณสุเพ็ญศรี พึ่งโคกสูง ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรี มูลนิธิเพื่อนหญิง

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรากับปัญหาการกระทำความรุนแรงในการทำงาน ศึกษาลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน และ เสนอแนะกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกระทำ แก้ไขปัญหา และการป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรงในการทำงาน รวมทั้งลดความเสี่ยงภัยอันอาจเกิดจากการดื่มสุรา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก มีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตาม คุณสมบัติที่กำหนดไว้เบื้องต้น โดย เลือกจากผู้ถูกระทำที่ ผู้ยินดีเปิดเผยข้อมูล จำนวน 10 คน และผู้เกี่ยวข้องที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมอีก จำนวน 23 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะปัญหา สาเหตุ และความต้องการช่วยเหลือ ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก และคำถาม ข้อมูลเพิ่มเติม สำหรับผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์เหตุและผล (Cause and Effect Analysis) และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนา

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ (1) การดื่มสุรามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรง ในการทำงาน 3 ประการ คือ การดื่มสุรากระตุ้นให้เกิดการกระทำความรุนแรง การนำสุรามาดื่มเป็นเหตุผลเพื่อปิดความรับผิดชอบ และการทำให้ผู้ถูกระทำขาดโอกาสในการปกป้องตนเองจากการถูกละเมิดสิทธิ (2) ลักษณะการกระทำความรุนแรงทั้งหมดเป็นการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ที่มีระดับความรุนแรงน้อยถึงขั้นรุนแรงมาก เป็นคุกคามทางเพศทางวาจา การคุกคามทางเพศด้วยภาษาท่าทาง การคุกคามทางเพศทางกาย และการคุกคามทางเพศทางจิตใจ โดยมีรูปแบบความสัมพันธ์กันในฐานะ ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และมีความสัมพันธ์ส่วนตัว แต่มีบางคนถูกระทำจากผู้ที่ไม่คุ้นเคย กันมาก่อน และรูปแบบ พฤติกรรม ที่ผู้กระทำมี การสร้างเงื่อนไขในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ และการ สร้างบรรยากาศที่ไม่พึงปรารถนาในการทำงาน โดยมีปัจจัยด้าน โครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรมในสังคมไทย ที่ยอมรับค่านิยมชายเป็นใหญ่ และการมีอคติทางเพศ ร่วมด้วยปัจจัยส่วนบุคคลของผู้กระทำและผู้ถูกระทำ

เป็นส่วนประกอบ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกกระทำเป็นด้านร่างกายและจิตใจ ผลกระทบต่อครอบครัว ผลกระทบทางสังคม และผลกระทบต่อความมั่นคงของชีวิต และ (3) แนวทางให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาดำเนินการ โดยการให้คำแนะนำปรึกษา การฟื้นฟูเยียวยา และการ ให้คำแนะนำด้านกฎหมายและการ ดำเนินคดี ส่วนการป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรงและลดความเสี่ยงที่เกิดจากการดื่มสุราคควรดำเนินการ จัดให้มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่รับเรื่องร้องทุกข์ร้องเรียนอย่างเป็นทางการ กำหนดขั้นตอนการประเมิน ความเสี่ยงภัยจากความรุนแรงและการคุกคาม ทางเพศที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ถูกกระทำสามารถให้ข้อมูลความ เสี่ยงภัยและรายงานความเสี่ยงด้วยตนเอง รวมทั้งกำหนดแนวทางการป้องกัน และแก้ไขปัญหาและความ เสี่ยงภัยในการทำงานให้ทันสมัยอยู่เสมอ

คำสำคัญ : ความรุนแรงในการทำงาน การดื่มสุรา ความรุนแรงในที่ทำงานและสุรา

Abstract

The purposes of this research were to study the relationship of alcohol drinking with the problem of workplace violence, study the characteristics and impacts of workplace violence problem, and provide recommendations on the helping process for victims of the problem, on solving the problem, on prevention of risks from workplace violence, and on reducing the risk of danger caused by alcohol drinking.

This study was a qualitative research using the in-depth interview as the method for data collection. The research sample, purposively selected based on pre-determined characteristics, consisted of 10 victims of the problem who were willing to provide information, and 23 concerned people who provided additional information. All of them provided information via in-depth interviews. The employed data collecting instrument was a form for recording general information of the sample, characteristics of the problem, causes of the problem, and the needs for help, issues for in-depth interviews, and questions on additional information for concerned people. Research data were analyzed with the use of cause and effect analysis, and analysis results were descriptively presented.

Research findings were as follows: (1) Alcohol drinking was related to workplace violence in three ways, namely, alcohol drinking stimulated a person to commit violent acts, alcohol was used as a cause of misbehaviors in order to disclaim responsibility, and alcohol weakened the victim's resistance for rights violation. (2) All acts of workplace violence were sexual harassment acts with violence levels ranging from low to high. Sexual harassment acts included verbal harassment, non-verbal or gesture harassment, physical harassment, and psychological harassment. The patterns of relationship between the harasser and the victim included those between a superior and a subordinate, between colleagues, and between personal friends. Yet some victims were harassed by non-acquainting persons. The harasser used the exchange of benefits and the creation of undesirable work climate as conditions for sexual harassment. The underlying factors contributing to sexual harassment were the social and cultural structure emphasizing male hegemony in the Thai society, sexual biasness, together with personal factors of the harasser and the victim. The impacts of sexual harassment on the victim were the physical and psychological impacts, family impact, social impact, and life security impact. (3) Suggested guidelines for providing helps and solving problems were the provision of advices and counseling, medical treatment and restoration, and legal advices and lawsuit. Suggested guidelines for prevention of the risks from violence and reduction of the risks caused by alcohol drinking were the establishment of a work unit responsible for receiving official complaints, determination of clear steps for evaluation of the risks from violence and sexual harassment in order to enable the victims to provide information on the nature of the violence and report on the risks by themselves, and determination of up-to-date guideline for prevention of the risks and solving problems of workplace violence.

Keywords: Workplace violence, Alcohol drinking, Workplace violence and alcohol

ความสำคัญ และที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ความรุนแรงในการทำงานที่ปรากฏในรายงานผลการวิจัยของต่างประเทศ พบว่า เป็นลักษณะการล่วงละเมิดทางเพศ การใช้ความรุนแรงด้วยคำพูดและการกระทำ ความรุนแรงที่ส่งผลถึงความไม่ปลอดภัยของบุคลากรในระหว่างการทำงาน และเป็นผลให้เกิดบรรยากาศที่น่าสะพรึงกลัว โดยพบว่า ผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงานส่วนใหญ่มักเป็นผู้หญิง ทั้งนี้ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ในช่วงชีวิตการทำงานของผู้หญิงส่วนใหญ่เคยถูกกระทำ ความรุนแรงในที่ทำงาน (McMullan, 1994) จากผู้กระทำที่เป็นผู้ชาย มีสถานภาพเป็นผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

สำหรับประเทศไทย การศึกษาข้อมูล และการรายงานสถิติเกี่ยวกับการถูกกระทำ ความรุนแรงในที่ทำงานยังมีอยู่จำนวนน้อยมาก จึงยังขาดข้อมูลที่ชี้ให้เห็นสถานการณ์การคุกคามทางเพศและการใช้ความรุนแรงเพียงพอที่จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติใน การป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งจากการรายงานผลการศึกษาคูหาการคุกคามทางเพศและการใช้ความรุนแรงในที่ทำงานเท่าที่สำรวจพบจะมีการศึกษาเพียงไม่กี่เรื่อง นอกจากนี้ จากการทบทวนเอกสาร ปรากฏว่า ในประเทศไทย ยังไม่พบว่ามี การวิจัยที่ศึกษาถึง “การดื่มสุรา” กับปัญหาความรุนแรงในการทำงาน

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดต่างๆ กับ การกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน ทั้งในสถานะที่เป็นตัวกระตุ้นให้กระทำ ความรุนแรง เป็นสาเหตุของการกระทำ ความรุนแรง และศึกษาพฤติกรรม การดื่มสุราของผู้กระทำ และ /หรือ ผู้ถูกกระทำ กับผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ด้วย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสนใจศึกษาถึงลักษณะปัญหาและผลกระทบจากความรุนแรงในการทำงาน ซึ่งรวมถึงภัยจากการคุกคามทางเพศ และศึกษากระบวนการให้ความช่วยเหลือ การแก้ไขปัญหา การป้องกันความเสี่ยงจากการถูกกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน เพื่อนำเสนอเป็นนโยบาย มาตรการ และกลไกการคุ้มครองทรัพยากรบุคคลในการทำงาน ส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยสนับสนุนให้หน่วยงานตระหนักถึงและป้องกันความเสี่ยงจากการดื่มสุราที่ส่งผลต่อการกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรากับปัญหาการกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน
- 2) เพื่อศึกษาลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน
- 3) เพื่อเสนอแนะกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกกระทำ แก้ไขปัญหา และการป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรงในการทำงาน รวมทั้งลดความเสี่ยงภัยอันอาจเกิดจากการดื่มสุรา

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเป็นรายกรณีเกี่ยวกับลักษณะปัญหา สาเหตุ และผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในที่ทำงาน และกระบวนการช่วยเหลือฟื้นฟูเยียวยา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ถูกกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงาน โดยกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นว่าต้อง เป็นผู้ถูกกระทำที่เป็นผู้หญิง และถูกกระทำความรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง เนื่องจากข้อค้นพบจากการทบทวนวรรณกรรมแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกกระทำส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้เบื้องต้น โดย เลือกกลุ่มตัวอย่าง จากผู้ถูกกระทำที่มาร้องทุกข์ร้องเรียนและขอความช่วยเหลือผ่านมูลนิธิเพื่อนหญิง ผลการดำเนินงานปรากฏว่ามีผู้ถูกกระทำที่ยินดีเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้วิจัยมาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน และมีผู้เกี่ยวข้องกับผู้ถูกกระทำ (Stakeholders) ที่เกี่ยวกับความรุนแรงในการทำงานช่วยให้ข้อมูลเพิ่มเติม ได้แก่ พ่อ แม่ สามี ญาติ เพื่อนร่วมงาน เพื่อน นักสังคมสงเคราะห์ และทนายความอาสาสมัคร เป็นกลุ่มตัวอย่างอีกจำนวน 23 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมี 2 ชุด คือ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนิน โดยการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา (Cause and Effect Analysis) นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนา โดยมีการนำเสนอใน 4 ประเด็น คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถูกกระทำและผู้กระทำ ลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน ผลการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของการดื้อรั้นกับความรุนแรงในการทำงาน และกระบวนการช่วยเหลือและผลการดำเนินการ

สรุปผลการวิจัย

1) ความเกี่ยวข้องการดื้อรั้นกับปัญหาการกระทำความรุนแรงในการทำงาน พบว่า การดื้อรั้นมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรง ในการทำงาน 3 ประการ คือ (1) การดื้อรั้นกระตุ้นให้เกิดการกระทำความรุนแรง พบว่า ขณะถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ผู้กระทำมีการดื้อรั้น บางคนมีการใช้สารเสพติดร่วมด้วย ผู้กระทำคนหนึ่งอ้างว่าเมื่อเมาสุราจะเกิดความต้องการทางเพศจนไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ จนเป็นเหตุให้ข่มขืนเพื่อนร่วมงานที่ดื้อรั้นด้วยกัน (2) การนำสุรามาอ้างเป็นเหตุผลเพื่อปิดความรับผิดชอบ พบว่า ผู้กระทำนำเอาการดื้อรั้นมาอ้างเพื่อยืนยันว่าพฤติกรรมที่แสดงออกเช่นนั้น ไม่ได้เจตนา แต่เป็นเพราะเขามีอาการเมินเมา ในกรณีนี้จึงกล่าวได้ว่าผู้กระทำมีการนำเอาสุรามาอ้างเมื่อถูกทักท้วงว่ากำลังละเมิดสิทธิคนอื่นจึงนำเอาการดื้อรั้นมาเบี่ยงเบนประเด็น เพื่อปิดความรับผิดชอบต่อการกระทำ และ (3) การทำให้ผู้ถูกกระทำขาดโอกาสในการปกป้องตนเองจาก การถูกละเมิดสิทธิ ผู้กระทำดื้อรั้นเมินเมาหมดสติ ทำให้เธอไม่สามารถปกป้องตัวเองได้ ทำให้คนอื่นเข้าใจผิดคิดว่าเธอยินยอม และบางคนยังซ้ำเติมว่าที่เกิดเหตุขึ้นเพราะเธอมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

2) ลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน

2.1) ลักษณะการกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน พบว่า การกระทำ ความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงานทั้งหมดเป็นการคุกคามและล่วงละเมิดทางด้านเพศ มีระดับที่มีความรุนแรงน้อยถึงขั้นรุนแรงมาก คือ (1) การคุกคามทางเพศทางวาจา (Verbal harassment) เป็นการ ใช้คำพูด ที่ทำให้ผู้ถูกรกระทำไม่พอใจ สร้างความเสียหาย โดยมีความแตกต่างกันในการใช้ภาษาและน้ำเสียง และมีการพูดจา ลวนลาม พูดสื่อในเรื่องเพศ แสดงความต้องการทางเพศ ขอมิเพศสัมพันธ์โดยอ้างว่าขาดความสุขทางเพศ ตลอดจนมีการพูดในลักษณะข่มขู่ คุกคามเพื่อให้ผู้ถูกรกระทำยอมปฏิบัติตามความต้องการ ผู้กระทำใช้วาจาคุกคามทางเพศ ทั้งในที่ทำงาน โดยพูดขณะปฏิบัติงาน และพูดนอกเวลาการทำงาน มีทั้งพูดต่อหน้าโดยเจตนาให้ผู้ถูกรกระทำได้ยินเพียงคนเดียว และพูดให้คนอื่นได้รับรู้ด้วย รวมทั้งมีการพูดลับหลัง และพูดผ่านสื่อ เช่น พูดข่มขู่ทางโทรศัพท์ ส่งข้อความก่อกวนบ่อยๆ เพื่อให้ผู้ถูกรกระทำรำคาญใจ เกิดความเสื่อมเสีย เนื้อหาในการพูดเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และพูดเรื่องส่วนตัวโดยที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงาน โดยมีการวิพากษ์วิจารณ์การแต่งกาย พูดบอกความรู้สึกส่วนตัวในทางขี้สว และบอกความต้องการทางเพศ (2) การคุกคามทางเพศด้วยภาษาท่าทาง/ไม่ใช่ทางวาจา และการแสดงพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ (Non-verbal harassment) ผู้กระทำมีการแสดงออกทางสีหน้าซึ่งบ่งบอกความรู้สึกที่สื่อในเรื่องเพศ รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกเพื่อมุ่งประสงค์ให้ผู้ถูกรกระทำรับรู้ว่าผู้กระทำมีความต้องการเรียกร้องความสนใจในทางขี้สว แสดงความต้องการทางเพศ ลวนลาม ทำอนาจาร บังคับให้นั่งดูขณะมีเพศสัมพันธ์ ปลูกปล้ำ ข่มขืน กระทำชำเรา มีเพศสัมพันธ์หมู่ และการกระทำรุนแรงสุดคือการรุมโทรม (3) การคุกคามทางเพศทางกาย (Physical harassment) เป็นการพยายามล่วงละเมิดทางเพศ ผู้กระทำแสดงพฤติกรรมในลักษณะถูกเนื้อต้องตัว จับมือถือแขน ดึงมือ ดึงแขน โอบกอด นั่งเบียดชิด ดึง กด หรือลากผู้ถูกรกระทำอย่างรุนแรง เข้าประชิดตัวและสัมผัสสร้างกาย และ (4) การคุกคามทางเพศทางด้านจิตใจ (Psychological harassment) เป็นทำให้เกิดความหวาดกลัว คอยติดตามความเคลื่อนไหว ทำให้ตกใจ แสดงความเป็นเจ้าของ ทำให้รู้สึกอึดอัด ข่มขู่ว่าจะทำร้าย จะทำลายครอบครัว และสร้างความเสียหายให้ผู้ถูกรกระทำโดยประจักษ์

2.2) รูปแบบความรุนแรงในการทำงาน (1) รูปแบบความรุนแรง ที่พิจารณาจากความสัมพันธ์ของผู้กระทำและผู้ถูกรกระทำ พบว่าเป็น ความรุนแรงที่กระทำโดยผู้บังคับบัญชา ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจมากกว่าต่อผู้มีอำนาจน้อยกว่า ความรุนแรงที่กระทำโดยเพื่อนร่วมงาน ความรุนแรงที่ผู้ถูกรกระทำและผู้กระทำมีความสัมพันธ์ส่วนตัว และความรุนแรงที่ผู้ถูกรกระทำและผู้กระทำไม่รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน และ (2) รูปแบบความรุนแรง ที่พิจารณาจากพฤติกรรม ความรุนแรง เมื่อพิจารณาจากพฤติกรรมการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ พบว่าในด้าน การสร้างเงื่อนไข การคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศเพื่อ แลกเปลี่ยนผลประโยชน์ (Quid pro quo sexual harassment) และการ สร้างบรรยากาศที่ไม่พึงปรารถนา ในการทำงาน โดยการคุกคามทางเพศ (Hostile environment)

2.3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน ได้แก่ (1) ปัจจัยเชิงโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์ต่อ

ระบบคิดและการกระทำของคนในสังคม ประกอบด้วย (1.1) ค่านิยมทางสังคมที่ขาดการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้หญิง ใช้เพศหญิงเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ (1.2) เจตคติของสังคมที่มีต่อผู้หญิง โดยเห็นว่าผู้หญิงที่ถูกกระทำเป็นสาเหตุของปัญหา หรือมองว่าเป็นคนไม่ดี มองว่าผู้หญิงต้องการเรียกร้องสิ่งตอบแทนเพราะหวังเงินทองจากผู้กระทำ ทำให้ผู้กระทำและหน่วยงานเสื่อมเสียชื่อเสียง และสร้างเรื่องขึ้นมาเองเพราะอยากดัง/ต้องการเป็นข่าว

(2) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ (2.1) ผู้กระทำทั้งหมดเป็นผู้ชายที่มีสถานภาพทางสังคมที่เหนือกว่าผู้ถูกกระทำ มีหน้าที่การงานที่สามารถดูแลให้โทษแก่ผู้ถูกกระทำได้ มีพฤติกรรมที่ฉวยโอกาสและแสวงหาประโยชน์จากผู้หญิง จึงใช้ความเหนือกว่าข่มขู่ คุกคามและล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้หญิง (2.2) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ถูกกระทำ ผู้ถูกกระทำทั้งหมดเป็นผู้หญิง มีสถานภาพที่ด้อยกว่าผู้กระทำ เป็นผู้ได้บังคับบัญชา อายุน้อยกว่า ค่อยประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์ชีวิต ส่วนใหญ่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกับผู้กระทำ จึงให้ความเคารพนับถือผู้กระทำ เชื่อใจ ไว้วางใจ และยอมรับนับถือว่ามีบุญคุณ ขาดความระมัดระวัง มีบุคลิกภาพสุภาพอ่อนน้อม เรียบร้อย ไม่มีเพื่อนมากนัก และเมื่อถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศผู้ถูกกระทำยังไม่กล้าบอกเล่าปัญหาของตัวเองให้ใครรับรู้ รู้สึกอับอาย หวาดกลัว จึงต้องถูกกระทำซ้ำหลายครั้ง

2.4) ผลกระทบจากการกระทำความรุนแรงในการทำงาน ผู้ถูกกระทำแต่ละคนได้รับผลกระทบที่คล้ายคลึงกันในหลายลักษณะ โดยเฉพาะด้านจิตใจ พบว่าผู้ถูกกระทำได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจิตมากที่สุด (1) ผลกระทบด้านจิตใจ ผู้ถูกกระทำ มีความเสียใจ เจ็บซ้ำใจ เจ็บปวดกับสิ่งที่เกิดขึ้น มีความเครียด ความกดดัน มีความทุกข์ หวาดระแวง วิตกกังวล สับสน หวาดกลัวกับเหตุการณ์ มีภาพหลอน บางรายเก็บตัว ซึมเศร้าและพยายามทำร้ายตัวเอง ในกรณีที่ถูกคุกคามทางเพศต่อเนื่องเป็นเวลานานหลายปีผู้ถูกกระทำยังมีสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ จนมีผลกระทบต่อสุขภาพทางกาย (2) ผลกระทบด้านร่างกาย พบว่าส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบทางร่างกายไม่ชัดเจน แต่กรณีที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้เข้ารับการ ตรวจรักษาและเก็บวัตถุพยาน รวมทั้ง ป้องกันโร คติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ (3) ผลกระทบต่อครอบครัว คนในครอบครัวมีความหวังไขในความไม่ปลอดภัย วิตกกังวล มีความเครียด และบางครั้งวิพากษ์ว่าเป็นความผิดของผู้ถูกกระทำเสียเอง บางครอบครัวต้องเสื่อมเสียชื่อเสียง และมีอาการเจ็บป่วย (4) ผลกระทบทางสังคม การเปิดเผยเรื่องราวของผู้ถูกกระทำ ทำให้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้าง ได้ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นชีวิตของผู้ถูกกระทำที่เป็นผู้หญิงและครอบครัว บางรายต้องมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต เปลี่ยนที่เรียน ที่อยู่ และที่ทำงาน คนในชุมชนมองว่าผู้ถูกกระทำเป็นคนไม่ดี และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม และ (5) ผลกระทบต่อความมั่นคงในชีวิต การถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศได้สร้างความกระทบกระเทือนต่อการดำเนินชีวิต หลายคนต้องขาดความมั่นคงในการประกอบอาชีพและรายได้ ในระหว่างที่รอการพิจารณา หรือระหว่างดำเนินการร้องเรียนเพื่อปกป้องสิทธิตนเอง

การอภิปรายผล

ข้อค้นพบความเกี่ยวข้องของสุรากับความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ฉายภาพความเกี่ยวข้องของสุรากับความรุนแรงในการทำงานที่เป็นการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศใน 3 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก วิเคราะห์ได้ว่า การดื่มสุรากระตุ้นให้เกิดการกระทำความรุนแรง กล่าวคือ ผู้กระทำมีการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศผู้เสียหายขณะที่มีการดื่มสุรา และผู้กระทำบางคนคุกคามทางเพศผู้เสียหายขณะที่ตนเองมีเมมา ลักษณะที่สอง วิเคราะห์ได้ว่า ผู้กระทำได้นำเอาสุรามາอ้างเป็นเหตุผลเพื่อปิดความรับผิดชอบต่อการกระทำความรุนแรง โดยพบว่า เมื่อผู้เสียหายต่อว่า ห้ามปรามมิให้ผู้กระทำคุกคามอีกต่อไป มีการยื่นเรื่องร้องทุกข์ร้องเรียน ผู้กระทำก็นำเอาการเมาสุรามาอ้างว่าเป็นเหตุให้ขาดสติถือว่าเป็นการเบี่ยงเบนประเด็น และไม่รับผิดชอบการพฤติกรรมของตน ลักษณะที่สาม การดื่มสุราทำให้ผู้ถูกกระทำขาดโอกาสในการปกป้องตนเองจากการถูกละเมิดสิทธิ

ข้อค้นพบยืนยันข้อเท็จจริงในการยอมรับความเชื่อและค่านิยมของสังคมไทยที่มีต่อการดื่มสุรา และอคติทางเพศ กล่าวคือ

(1) ผลการวิจัยยืนยันว่าการดื่มสุราในสังคมไทยเป็นเรื่องปกติ โดยเฉพาะการดื่มสุราของผู้ชายทำให้รู้สึกเป็นชายชาติวีร การดื่มสุราเป็นการเข้าสังคม ผู้ชายไทยหลายคนจึงนำสุรามารเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต นำสุรามารเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความกล้า สร้างความคึกคะนอง ขณะเดียวกันก็มีการดื่มสุราจนมีเมมา ขาดสติ ขาดความยับยั้งชั่งใจ ไม่สามารถควบคุมความรู้สึกของตนเองได้ เช่น ผู้กระทำรายหนึ่งอ้างว่าเมื่อเมาสุราจะเกิดความต้องการทางเพศจึงข่มขืนผู้หญิง จึงกล่าวได้ว่าการดื่มสุรานำไปสู่การคุกคามและล่วงละเมิดผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเสริม หุตะแพทย์ และคณะ (2546) ที่วิจัยเรื่อง ผลกระทบของสุราปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งพบว่า ผู้กระทำส่วนใหญ่ กว่าร้อยละ 70 มีการดื่มสุราขณะกระทำความรุนแรงต่อบุคคลในครอบครัว โดยผู้กระทำที่ดื่มสุรามีค่านิยมทางบวกการดื่มสุรา และมีค่านิยมชายเป็นใหญ่ นอกจากนี้ ข้อค้นพบในงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศมีความเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา โดยมีผู้กระทำหลายคนดื่มสุราก่อนและระหว่างที่มีการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ สอดคล้องกับการวิจัยของหน่วยงาน NIAAA (National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism, 1999) ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ระบุว่า การดื่มสุราส่งผลต่อความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ทำให้เกิดการคุกคามทางเพศ ดังนั้น การควบคุมการดื่มสุรา การกำหนดแนวทางการป้องกันความเสี่ยง การคุ้มครองปกป้องการละเมิดสิทธิ และบทลงโทษจึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

(2) ผลการวิจัยยืนยันว่าสังคมไทยยังมีอคติทางเพศ กล่าวคือ สังคมไทยยังเป็นสังคมที่ยกย่องให้เพศชายเป็นผู้กำหนดและควบคุมกฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งมองการกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิงเป็นเรื่องเพศและอำนาจ สังคมได้กำหนดให้ผู้ชายกระทำพฤติกรรมบางอย่างได้ ขณะที่ผู้หญิงกระทำบางอย่างไม่ได้ สังคมไทยยอมรับค่านิยมสองมาตรฐานในการปฏิบัติต่อชายและหญิง เช่น สังคมเห็นว่า การดื่มสุราเป็นเรื่องของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ผู้หญิงที่ดื่มสุราถูกมองว่าเป็นเรื่องไม่เหมาะสม แม้จะมีได้ก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้อื่น

หรือมิได้ละเมิดผู้ใด ขณะเดียวกันการดื่มสุรา เป็นเรื่อง ของผู้ชาย แม้จะสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว คุกคามและล่วงละเมิดสิทธิผู้อื่น ในประเด็นดังกล่าว แม้ผู้หญิงจะเป็นผู้เสียหาย แต่สังคมกลับมองเป็นเรื่อง เลื่อมเสีย ทั้งในฐานะที่เลื่อมเสียจากการถูกระทำ และมองว่าเป็นต้นเหตุของความเสียหายนั้น และยัง ผู้เสียหายบางคนที่ดื่มสุราและถูกระทำความรุนแรง สังคมและครอบครัวยัง มองในลักษณะการยอมรับว่าเป็น ความผิดของผู้หญิงที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ยังเพิกเฉยปล่อยให้ผู้ถูกระทำถูกดึง ตัวไปล่วงละเมิดทางเพศโดยไม่ห้ามปรามหรือให้ความช่วยเหลือ ปราภฏการณ์นี้แสดงให้เห็นว่าสังคมยัง ขาดความตระหนักถึงการรักษาสิทธิและป้องกันคุ้มครองสิทธิของตนเองและคนในสังคม “มักคิดว่าเป็น เรื่องของผู้อื่น ไม่ควรยุ่งเกี่ยว”

(3) ผลการวิจัยยืนยันว่าสังคมไทยยังมีค่านิยมที่ไม่ถูกต้องต่อการดื่มสุรา ข้อมูลจากสำนักงานสถิติ แห่งชาติ (2552) ระบุถึงสถานการณ์ปัญหาสุขภาพของคนไทยซึ่งพบว่าปริมาณการดื่มสุราเพิ่มมากขึ้น และ ยังพบว่าผู้หญิงมีแนวโน้มจะดื่มสุรามากขึ้นถึง 6 เท่าในรอบ 7 ปีที่ผ่านมา จากสถิติดังกล่าวชี้ให้เห็นปัญหาที่ น่าห่วงใย คือ ยิ่งผู้หญิงมีการดื่มสุรามากขึ้นเท่าใด โอกาสเสี่ยงต่อการถูกระทำความรุนแรงทั้งในที่ทำงาน และในครอบครัวจะยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น จึงเท่ากับว่าผู้หญิงก็เพิ่มความเสี่ยงจากการถูกระทำความรุนแรง เสี่ยงต่อการถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศมากขึ้นเช่นกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสังคมไทยจำเป็นต้องสร้าง วัฒนธรรมใหม่ในการมองว่าสุราเป็น “อบายมุข” ที่ควรหลีกเลี่ยงอย่างเด็ดขาด โดยให้ยกระดับให้มีอันตราย ในระดับเดียวกับสารเสพติดอื่นๆ ที่เป็นของต้องห้าม เพราะการดื่มสุราส่งผลกระทบต่อร่างกายที่ส่งผลกระทบต่อ โดยตรงต่อตัวผู้ดื่มเอง ส่งผลกระทบต่อคนในครอบครัวของผู้ดื่ม ทำให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจ ตลอดจน ส่งผลกระทบต่อชุมชนและสังคมโดยรวม โดยเฉพาะผู้ดื่มสุราของผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานไม่สามารถทำงาน ได้อย่างเต็มศักยภาพ รัฐต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยจากการดื่มสุราจำนวนไม่น้อย ดังนั้น ผู้ดื่มต้อง ได้รับการปรับพฤติกรรมและบำบัด ไม่ควรส่งเสริมให้สุราเป็นส่วนหนึ่งของการเข้าสังคม

ข้อค้นพบเกี่ยวกับลักษณะปัญหาและผลกระทบของความรุนแรงในการทำงาน ข้อค้นพบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า ความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงานที่ค้นพบในงานวิจัยนี้มีดังนี้

(1) ลักษณะและรูปแบบความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงานที่พบกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ไม่ แตกต่างจากข้อค้นพบและปรากฏการจากการวิ จัยในต่างประเทศและสังคมไทย กล่าวคือ ความรุนแรง เกี่ยวกับการทำงานที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงเป็นลักษณะการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ โดยมีการทำความ รุนแรงทางวาจามากที่สุด การทำความรุนแรงที่เกิดขึ้นมีมากกว่า 1 ลักษณะ โดยเฉพาะการใช้คำพูดใน การคุกคามทางเพศ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฑามาศ แก้ว วิจิตร (2548) และข้อค้นพบของ ILO (2007) ที่พบว่า การคุกคามทางเพศต่อผู้หญิงมีอยู่ทั่วโลก เช่น แถบยุโรป ออสเตรเลีย และประเทศแถบเอเชียอื่นๆ

(2) การทำความรุนแรงในการทำงานได้ส่งผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย มีผลกระทบต่อ ครอบครัว และความมั่นคงในชีวิตของผู้ถู กระทำที่อยู่ในวัยทำงาน ทำให้ต้องย้ายงาน ลาออกจากงานเดิม เปลี่ยนสถานที่เรียน เปลี่ยนที่อยู่อาศัย ทำให้ความสามารถในการทำงานลดลง ส่งผลกระทบต่อรายได้ ส่งผล กระทบต่อดำรงชีวิตของผู้เสียหาย ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ขัดต่อหลักการความมั่นคงของมนุษย์ ที่เน้น

หลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย การตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่กำหนดว่ามนุษย์ต้องดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง (สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2548) และหลักการตามนโยบายความมั่นคงของมนุษย์ของ UNDP (1994) ซึ่งกำหนดให้มนุษย์แต่ละคน โดยเฉพาะผู้หญิงต้องมีความมั่นคง ปลอดภัย และปลอดภัยจากอาชญากรรมและความรุนแรง

ข้อเสนอแนะ

1) **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติการ** ดังนี้ (1) การดื่มสุราคควรเป็นเรื่องที่รัฐควรปฏิเสธมากกว่าการสนับสนุน ทั้งในรูปแบบของการส่งเสริมให้มีการผลิต (2) ควรมีการจำกัดพื้นที่การดื่มและการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างเป็นรูปธรรม รัฐควรดำเนินการตามนโยบาย มาตรการ และกลไกการควบคุมการดื่ม รวมทั้งกำหนดแนวปฏิบัติอย่างเข้มงวดมากขึ้น (4) ควรเร่งสร้างความตระหนักถึงโทษและพิษภัยของการดื่มสุรา โดยให้ความรู้ว่าการดื่มสุราเป็นเรื่องไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เป็นอันตรายต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต (5) ผู้กระทำความรุนแรง คู่ความหรือละเมิดสิทธิผู้อื่นที่มีการดื่มสุราร่วมด้วยควรได้รับโทษสูงสุดโดยไม่มีข้อยกเว้น และไม่ควรถูกได้รับการลดหย่อนโทษทุกกรณี (6) ผู้กระทำความรุนแรงที่มีการดื่มสุรา หรือกระทำผิดกรณีอื่นร่วมด้วยที่ได้รับโทษ ต้องได้รับการบำบัดรักษา และมีการคุมประพฤติกรณีเดียวกันกับการเสพยาเสพติดอื่นๆ และ (7) ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในการทำงานต้องได้รับการคุ้มครองสิทธิ พื้นฟูเยียวยา และได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการอย่างเป็นธรรม

2) **ข้อเสนอแนะสำหรับการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกกระทำและแก้ไขปัญหา** แนวทางให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหา ควรการใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุน (Group support) ในการสร้างกำลังใจ (Empowerment) องค์ประกอบของการดำเนินการ ประกอบด้วยทีมสหวิชาชีพ และผู้ถูกกระทำที่ผ่านพ้นจากปัญหา และผู้ดำเนินการประชุมกลุ่มที่มีทักษะการให้คำปรึกษา องค์ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการช่วยเหลือฟื้นฟูเพื่อให้ผู้ถูกกระทำได้รับการฟื้นฟูเยียวยาอย่างเป็นรูปธรรมและสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ถูกกระทำ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน สิทธิสตรี ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักการส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้ทุกคนรับรู้ถึงความเท่าเทียมกันของมนุษย์ทุกคน การละเมิดสิทธิถือเป็นความผิด และแนวทางการให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน นอกจากนี้ควรมีการติดตาม ประเมินผล และสรุปความก้าวหน้าของแต่ละกรณี เพื่อความสะดวกในการ บริการให้ความช่วยเหลือต่อไป

3) **ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรงในการทำงานและลดความเสี่ยงอันเกิดจากการดื่มสุรา** ผลจากการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่สามารถร้องเรียนขอความเป็นธรรม ดังนั้น เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรงและลดความเสี่ยงที่เกิดจากการดื่มสุรา จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ (1) ควรมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนหรือร้องเรียนอย่างเป็นทางการ เพื่อลดความยากลำบาก การเกรงกลัว

อำนาจของผู้กระทำ (2) หน่วยงานและองค์กรทุกแห่งควรมี กระบวนการประเมินความเสี่ยงภัยจากความรุนแรงและการคุกคามทางเพศที่ชัดเจน มีการเก็บรักษาความลับ ควรมีคณะกรรมการรับเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียนที่เลือกจากตัวแทนหลายฝ่าย มีการประเมินสถานการณ์อย่างสม่ำเสมอ และมีช่องทางการส่งต่อไปยังหน่วยงานกลาง (3) ควรมีการจัดระบบให้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ความเสี่ยงภัยและรายงานความเสี่ยงด้วยตนเอง (Self-report) เพื่อให้สามารถแจ้งเหตุความเสี่ยงและความไม่ปลอดภัยได้ (4) ควรมีกำหนดแนวทางการประเมินความเสี่ยงและวิธีการป้องกัน พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน เพื่อมิให้มีการกระทำ ความรุนแรงที่กระทบต่อการทำงานและสุขภาพของบุคลากรในหน่วยงาน และ (5) ควรมีบันทึกข้อมูลผลการดำเนินการเพื่อการแก้ไขปัญหา การให้ความช่วยเหลือ และการป้องกันความเสี่ยงจากการกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน เพื่อการติดตามประเมินผล ให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้งควรมีการสื่อสารข้อมูลให้กับบุคลากรในหน่วยงานได้รับรู้กระบวนการและการดำเนินการตามขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุด

4) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย (1) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในการทำงานในแง่มุมต่างๆ ให้มากขึ้น เนื่องจากยังมีการวิจัยในประเด็นนี้อยู่จำนวนน้อย (2) ควรมีการศึกษาแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการทำงานเป็นเครือข่าย (Network) ระหว่างหน่วยงาน และ (3) ควรมีการวิจัยการกระทำ ความรุนแรงในการทำงานและภัยทางเพศที่เกี่ยวกับการทำงาน ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างกว้างขวาง เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบาย ปรับปรุงบทบัญญัติ ทางกฎหมายที่เอื้อต่อการป้องกันและปกป้องคุ้มครองสิทธิการกระทำ ความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงาน

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของสุรากับความรุนแรงในการทำงาน มีขึ้นตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของหลายฝ่าย เช่น มูลนิธิเพื่อนหญิงที่รับคำร้องเรียนจากผู้หญิงที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งได้เล่าถึงสถานการณ์การถูกกระทำว่ามีการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศในระหว่างการเดินทางไปต่างจังหวัดบ้าง เกิดขึ้นในช่วงที่มีการจัดเลี้ยงสังสรรค์ของหน่วยงานบ้าง โดยส่วนใหญ่ระบุว่าผู้กระทำมีการดื่มสุราด้วยเสมอ มากไปกว่านั้น หากมีการติดตามข่าวสารในหนังสือพิมพ์ที่หลายข่าวได้สร้างความสนใจให้กับสังคมพบว่าผู้หญิงถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศมักเล่าว่าผู้กระทำอยู่ในอาการมึนเมา ขณะที่สังคมส่วนใหญ่ก็มีเจตคติเชิงลบต่อผู้เสียหายที่เป็นผู้หญิงว่า ทำตัวไม่เหมาะสม เช่น ดื่มสุราจนเมาไม่ได้สติ แต่งตัวโป๊จนเป็นสาเหตุของการถูกกระทำ ผู้ถูกกระทำยินยอมเองแต่ต้องการเรียกร้องเงินจากผู้กระทำ หรือบางคนก็ถูกมองว่าอยากดัง นอกจากนี้ ยังมีการร้องเรียนว่าผู้บริหารของหน่วยงานใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นธรรม โดยเอื้ออำนวยประโยชน์ให้ผู้ใกล้ชิดที่มีความสัมพันธ์ลึกซึ้ง ประเด็นต่างๆ เหล่านี้มักมีการนำมาพูดถึงเสมอ โดยขาดการพิสูจน์ข้อเท็จจริง และตรวจสอบข้อมูล

ในปี 2551 ผู้วิจัยได้พัฒนาโครงการวิจัยเรื่องนี้ขึ้น โดยได้รับคำแนะนำจากนายแพทย์บัณฑิต ศรีไพศาล อดีตผู้อำนวยการศูนย์วิจัยปัญหาสุรา จนต่อมาได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการวิจัยในช่วงที่นายแพทย์ทักษพล ธรรมรังสี ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยปัญหาสุราคนปัจจุบัน ในปี 2552 งานวิจัยจึงได้เริ่มขึ้น โดยได้รับความร่วมมือในการทำงานอย่างใกล้ชิดจากมูลนิธิเพื่อนหญิง ทั้งในส่วนของ การเป็นศูนย์รับเรื่อง ร้องทุกข์ ร้องเรียน และการประสานงานกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้หญิงที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในการทำงานที่มาขอรับการบริการช่วยเหลือจากมูลนิธิเพื่อนหญิง รวมไปถึงหน่วยงานและผู้ทรงคุณวุฒิที่ความกรุณาให้ความรู้แก่ผู้วิจัย ได้แก่ คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ สมาคมติดตามการพัฒนาสตรีในประเทศไทย คุณศุภฤกษ์ หงส์ภักดี ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว คุณระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช นายกสมาคมเสริมสร้างครอบครัวให้อบอุ่นและเป็นสุข คุณวินัย ลู่วิโรจน์ ผู้ตรวจราชการกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน คุณอุบลรัตน์ ลิพัฒนาภิจ รองอธิบดีผู้พิพากษาศาล อาญาธนบุรี คุณสงกรานต์ ภาคโชคดี ผู้จัดการสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า ตลอดจนผู้แทนจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน และธุรกิจเอกชน ที่เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เกี่ยวข้องทุกท่านทั้งที่กล่าวมาแล้วและมิได้กล่าวมาแล้วมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ที่สำคัญที่สุด งานวิจัยนี้จะไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากผู้หญิงที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงเกี่ยวกับการทำงานทั้ง 10 คน และผู้เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ พี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน และบุคลากรที่ให้ความช่วยเหลือผู้เสียหาย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	๑
กิตติกรรมประกาศ	๑๑
สารบัญ	๑๒
บทที่ 1 บทนำ	
1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	6
3. ขอบเขตของการวิจัย	6
4. นิยามศัพท์เฉพาะ	6
5. การทบทวนวรรณกรรม	7
บทที่ 2 วิธีการวิจัย	
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	23
2. แหล่งข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	28
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	31
5. การรายงานผลการวิจัย	32
บทที่ 3 ข้อมูลกรณีศึกษา	
1. ตารางสรุปข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	33
2. ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างรายกรณี	44
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ	116
2. ลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน	119
3. ผลการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรากับความรุนแรงในการทำงาน	133
4. กระบวนการช่วยเหลือและผลการดำเนินงาน	134
บทที่ 4 สรุปและอภิปรายผล	
1. สรุปผลการวิจัย	141
2. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	145
เอกสารอ้างอิง	152
ภาคผนวก	156

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญ และที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ความรุนแรงในการทำงานที่ปรากฏในรายงานผลการวิจัยของต่างประเทศ พบว่า เป็นลักษณะการล่วงละเมิดทางเพศ การใช้ความรุนแรงด้วยคำพูดและการกระทำความรุนแรงที่ส่งผลถึงความไม่ปลอดภัยของบุคลากรในระหว่างการทำงาน และ เป็นผลให้เกิดบรรยากาศที่น่าสะพรึงกลัว ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากความเครียดจากการทำงาน เช่น ความสัมพันธ์ที่ไม่ค่อยราบรื่นหรือมีความขัดแย้งระหว่างเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ใต้บังคับบัญชา ความไม่ปลอดภัย และข้อจำกัดหรือการขาดโอกาสมีความก้าวหน้าในการทำงาน เป็นต้น (จุฑามาศ แก้ววิจิตร , 2548) ซึ่งองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization-ILO) มีความเห็นว่า การคุกคามทางเพศเป็นการละเมิดสิทธิของแรงงานอย่างหนึ่ง ที่อาจทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยและมีผลเสียต่อสุขภาพ เป็นการเลือกปฏิบัติทางเพศ เป็นการกำหนดเงื่อนไขการทำงานที่ยอมรับไม่ได้ รวมทั้งเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ความรุนแรง โดยพบข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศในที่ทำงานส่วนใหญ่มักเป็นผู้หญิง (Haspels, Kasin, Thomas & McCann, 2001)

ทั้งนี้ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ในช่วงชีวิตการทำงานของผู้หญิงส่วนใหญ่เคยถูกระทำความรุนแรงในที่ทำงาน (McMullan, 1994) องค์การแรงงานระหว่างประเทศ มีการสำรวจภัยทางเพศและการใช้ความรุนแรงในที่ทำงานในประเทศต่าง ๆ จำนวน 23 ประเทศ พบว่า ผู้หญิงร้อยละ 15-30 เคยมีประสบการณ์ถูกคุกคามทางเพศจากหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน และยังพบว่า ภัยทางเพศมิใช่เกิดเฉพาะกับผู้หญิงเท่านั้น ผู้ชายก็ถูกคุกคามทางเพศด้วยเช่นกัน ดังข้อมูลสถานการณ์ในประเทศอังกฤษที่พบว่า ผู้ชายถูกคุกคามทางเพศในที่ทำงาน เช่นเดียวกับผู้หญิง กล่าวคือ มีผู้หญิงถูกล่วงละเมิดทางเพศร้อยละ 47 และมีผู้ชายถูกล่วงละเมิดทางเพศร้อยละ 14.5 (Stoner, Freeman & Gilbert, 1995)

นอกจากนี้ยังพบข้อมูลการกระทำความรุนแรงในที่ทำงานในลักษณะภัยทางเพศและความรุนแรงลักษณะอื่น ๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่ามีสถิติของผู้หญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศสูงถึงร้อยละ 30-70 (Richman et al., 1999; US Merit Systems Protection Board, 1988; Schneider, 1982) มีการล่วงละเมิดทางเพศเกิดขึ้นกับผู้ชายสูงถึงประมาณร้อยละ 27-50 (Richman et al., 1999; Waido et al., 1998) โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องร่วมด้วย เช่น สถานภาพทางสังคม ลักษณะอาชีพ สิว /เชื้อชาติ หรือการปรับตัวระหว่างเพื่อนร่วมงานต่างเพศ (Nawyn et al. 2000; Richman et al., 1999) ซึ่งกระทรวงยุติธรรมของประเทศสหรัฐอเมริกาเปิดเผยตัวเลขว่า ในทุกๆ ปี บุคลากร 1 ใน 6 ตายในที่ทำงานจากการฆาตกรรม โดยมีพนักงานกว่า 2 ล้านคนได้รับผลกระทบจาก

การกระทำที่รุนแรง การถูกคุกคามในระหว่างการทำงาน (อนุช อาภาภิรม , 2543) นอกจากนี้ เมื่อศึกษา สถานการณ์ความรุนแรงในส่วนอื่น ๆ ของโลก พบว่า มีหลายประเทศระบุข้อมูลการคุกคามทางเพศไว้ เช่น ในประเทศแถบยุโรป ออสเตรเลีย รวมทั้งประเทศแถบเอเชีย (ILO, 2007) ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป (The European Union) รายงานว่า ผู้หญิงถึงร้อยละ 40-50 เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศในระหว่างการทำงาน ในปี 2004 Australian Equal Opportunity Commission ประเทศออสเตรเลีย ระบุว่า ร้อยละ 18 ของผู้หญิงชาวออสเตรเลียที่มีอายุระหว่าง 18-64 ปี เคยมีประสบการณ์ถูกล่วงละเมิดทางเพศในระหว่างการทำงาน และในจำนวนนี้ ร้อยละ 62 ถูกล่วงละเมิดทางร่างกาย และอีกร้อยละ 37 ระบุว่าถูกข่มขืนกระทำชำเรา และในฮ่องกง (กุมภาพันธ์ 2007) ปรากฏว่ามีแรงงานถูกล่วงละเมิดทางเพศ ร้อยละ 25 และมีแรงงานเพียง ร้อยละ 6.6 ที่ร้องทุกข์ร้องเรียน เพราะ รู้สึกทนไม่ได้ที่ถูกเยาะเย้ยถากถาง

สำหรับประเทศไทย การศึกษาข้อมูล และการ รายงานสถิติเกี่ยวกับการถูกระทำความรุนแรงในที่ทำงานยังมีอยู่จำนวนน้อยมาก จึงยังขาดข้อมูลที่ชี้ให้เห็นสถานการณ์การคุกคามทางเพศและการใช้ความรุนแรงเพียงพอที่จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติใน การป้องกันและแก้ไขปัญหา ซึ่งจากการรายงานผล การศึกษาข้อมูลการคุกคามทางเพศและการใช้ความรุนแรงในที่ทำงานเท่าที่สำรวจพบจะมีการศึกษาเพียงไม่กี่เรื่อง ดังนี้

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2545) ได้สำรวจปัญหาการคุกคามทางเพศในประเทศไทย พบว่า การคุกคามทางเพศในที่ทำงานมีจำนวนสูงขึ้นมากกว่าในอดีต ร้อยละ 7.3 เป็นการคุกคามที่เกิดจากหัวหน้างานหรือผู้จ้างงาน โดยรูปแบบการคุกคามเป็นทั้งลักษณะพฤติกรรมและการใช้คำพูดที่ทำให้พนักงานหญิงรู้สึกอับอาย ผู้ถูกระทำจึงพยายามหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับผู้กระทำ และไม่กล้าร้องเรียน โดยเฉพาะพนักงานใหม่ที่อยู่ในช่วงทดลองงานมักเป็นเป้าหมายของการถูกคุกคาม ซึ่งจากการศึกษาของจรรยา พุคยาภรณ์ (2550) ที่ได้ศึกษา เรื่องการถูกรุมทำร้ายจิตใจในสถานที่ทำงาน พบว่า อัตราการถูกรุมทำร้ายจิตใจแต่ละพฤติกรรมมีสูงกว่าร้อยละ 40.0 โดยมีการถูกโยนความผิดให้เป็นอัตราสูงสุด ร้อยละ 62.9 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ถูกกรุมทำร้ายจิตใจในที่ทำงาน ซึ่งมีทั้งชายและหญิง โดยมีผู้กระทำเป็นหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้น พบว่า ผู้หญิงได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจมากกว่าผู้ชาย ผู้ที่ถูกทำร้ายจิตใจมักลาป่วยบ่อย ๆ หรือมีการเปลี่ยนแปลงงานภายในสถานที่ทำงานเดียวกัน และลาออก เพื่อหลบหนีจากผู้กระทำ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวนับเป็นผลเสียต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยอีก 2 เรื่องที่ศึกษาการคุกคามทางเพศในการทำงาน โดยเฉพาะอาชีพการ ให้บริการ เช่น การวิจัยของชุตานันท์ ชินยาม่า (2548) ที่ศึกษาประสบการณ์การคุกคามทางเพศในกลุ่มพนักงานแอร์โฮสเตสของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่พบว่า พนักงานถูกคุกคามใน 3 ลักษณะ คือ (1) การคุกคามทางวาจา เช่น การพูดส่อในเรื่องเพศ ใช้คำพูดหยาบคาย ถูกแตะ โลม ชวนไปกินข้าว และขอหมายเลข

โทรศัพท์ (2) การคุกคามโดยแสดงท่าทาง เช่น ทำดาหวาน จ้องมองหน้าอก หรือรูปร่างกายตา มีการสื่อถึงเรื่องเพศ เช่น พฤติกรรมของผู้โดยสารชายที่วาดรูปอวัยวะเพศชายในกระดาษแล้วชี้ให้ดู หรือวาดรูปหญิงชายกำลังมีเพศสัมพันธ์กัน รวมไปถึงการโชว์อวัยวะเพศ และ (3) การคุกคามทางร่างกาย เช่น จับมือ ลวนลาม จับบั้นท้าย หรือใช้นิ้วกลางถูปลัดมือแอร์โฮสเตสขณะเสิร์ฟอาหาร โดยมีลูกค้าผู้ชายเป็นผู้กระทำเป็นส่วนใหญ่

งานวิจัยอีกเรื่องหนึ่งได้ศึกษาความรุนแรงที่เกิดกับบุคลากรทางการแพทย์ (เฉลิมรัฐ คำชูชาติ วีระศักดิ์ จงสู่วิวัฒน์วงศ์ และสุภาณี อ่อนชื่นจิตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ , 2549) ที่พบว่า ความรุนแรงที่พยาบาลพบส่วนใหญ่เป็นการกระทำความรุนแรงด้วยวาจา (ร้อยละ 38.9) เช่น ใช้น้ำเสียงตะคอก รองลงมาเป็นการคุกคามทางด้านร่างกาย (ร้อยละ 3.1) เช่น ผลัก ดึง กระทบ และมีการคุกคามทางเพศด้วยการใช้มือสัมผัส ซึ่งผู้ที่ถูกคุกคามทางเพศส่วนใหญ่เป็นเพื่อนร่วม งาน ขณะที่ความรุนแรงอย่างอื่นมีผู้กระทำเป็นผู้ป่วยและผู้มาใช้บริการในโรงพยาบาลมากที่สุด โดยมีสาเหตุจากความบกพร่องในการสื่อสาร และความเจ็บป่วยของคนไข้

ข้อมูลความรุนแรงในที่ทำงาน โดยเฉพาะภัยคุกคามทางเพศยังพบในงานวิจัยเรื่องความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติที่พบว่าคนรับใช้มักถูกนายจ้างล่วงละเมิดทางเพศในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งจากการวิจัยของสุริย์พร พันพิง และคณะ (2548) ที่ศึกษาเรื่องคนรับใช้ตามบ้าน พบว่า แรงงานข้ามชาติถูกล่วงละเมิดทางร่างกายในระดับสูง แรงงานเกือบ 1 ใน 5 ถูกนายจ้างล่วงละเมิดในหลายลักษณะ เช่น ถูก ลวนลาม ร้อยละ 8 ถูกข่มขืน ร้อยละ 1 โดยที่แรงงานไม่สามารถยุติการละเมิดดังกล่าวได้ เนื่องจากกลัวตกงานและถูกส่งกลับบ้าน

อย่างไรก็ตาม แม้ปัญหาความรุนแรงในการทำงานจะเป็นที่กล่าวขวัญถึงในสังคมไทย และมีการรับรู้ถึงส่งผลกระทบต่อชีวิตของผู้ถูกรักษา มีผลกระทบต่อการทำงาน และครอบครัวของผู้ถูกรักษา รวมทั้งมีผลกระทบต่อสังคม แต่ก็ไม่ค่อยมีการเปิดเผยสถานการณ์ปัญหา หรือในบางกรณีพยายามจะเปิดเผย แต่เมื่อมีผลกระทบผู้ที่เปิดเผยข้อมูลก็ค่อยๆ จางหายไป หรือหาตัวตนเพื่อยืนยันข้อมูลได้ยาก เนื่องจากผู้ถูกรักษาเกิดความอับอาย กลัวว่าจะไม่ก้าวหน้าในการทำงาน หรือต้องออกจากงาน นอกจากนี้ยังพบว่า หากนำข้อมูลไปแจ้งผู้อื่น นอกจากตนเองจะได้รับความเดือดร้อนแล้ว ยังทำให้ครอบครัว พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ต้องเสียใจและอับอายไปด้วย ซึ่งยังไม่นับรวมถึงการถูกกล่าวหาว่าผู้ถูกรักษาใช้ความเป็นหญิงเป็นบันได ก้าวไปสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น หรือเพื่อสร้างความก้าวหน้าในการทำงานให้ตนเอง ดังนั้น จากความเกรงกลัวความไม่ปลอดภัย การขาดความมั่นคงในการทำงาน และเจตคติที่สังคมและเพื่อนร่วมงานมีต่อผู้ถูกรักษาจึงยังทำให้ผู้กระทำถือโอกาสนี้คุกคามผู้หญิงในที่ทำงานอย่างต่อเนื่องแล ะดูเหมือนจะมากขึ้น นอกจากนี้ สำหรับผู้ที่กล้าออกมาร้องทุกข์ ร้องเรียน มีเพียงไม่กี่รายที่ได้รับความสนใจและตอบสนองโดยการตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงาน

จากการทบทวนเอกสารในเบื้องต้น พบว่า ในประเทศไทยยังมีการศึกษาเรื่องการคุกคามทางเพศและการใช้ความรุนแรงจากการทำงานจำนวนน้อย และยังเป็นการศึกษาเฉพาะบางกลุ่มอาชีพ ยังไม่มีการศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท หรือแรงงาน ในธุรกิจเอกชน ซึ่งมีการ

ร้องเรียนผ่านองค์กรเอกชนบ้าง เช่น ทำจดหมายเปิดผนึกผ่านมูลนิธิเพื่อนหญิงโดยไม่ลงชื่อ หรือมีบางรายที่โทรศัพท์มาแจ้ง แต่ส่วนใหญ่ยังไม่กล้าเปิดเผยตัวและให้ข้อมูล

สำหรับสาเหตุของการกระทำความรุนแรงในที่ทำงาน ไม่ว่าจะเป็นการคุกคาม ข่มขู่ และกระตุ้นให้เกิดภัยทางเพศ หรือความไม่ปลอดภัยในการทำงานนั้น มีผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกับการ “ดื่มสุรา” ดังนี้

1) ผลการวิจัยของนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยคอร์เนล (Cornell University) ประเทศสหรัฐอเมริกา (www.news.cornell.edu/release/march04, 2004) ซึ่งให้เห็นว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่หัวหน้างาน หรือเพื่อนร่วมงานคุกคามผู้หญิงในที่ทำงานในลักษณะต่าง ๆ เช่น การคุกคามทางเพศ การแสดงความไม่พึงพอใจ การลดตำแหน่ง และการปฏิบัติต่อผู้หญิงอย่างไม่เหมาะสม โดยผลการวิจัยนี้ยังได้แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงจะเผชิญกับความเครียดสูงมากหากต้องทำงานกับเพื่อนร่วมงานดื่มเหล้าหนัก และผู้หญิงที่ทำงานกับเพื่อนร่วมงานที่เป็นนักดื่ม หรือมีเพื่อนร่วมงานชายดื่มเหล้าระหว่างเวลาทำงาน มีความเสี่ยงจากภัยคุกคามมากถึงสองเท่าของสถานการณ์ปกติ

2) ข้อมูลงานวิจัยจากประเทศนิวซีแลนด์ (Arrowsmith, 2009) ในการสำรวจสถานการณ์ความรุนแรงในที่ทำงานชี้ให้เห็นว่า ในปี ก่อนหน้านั้น พนักงาน 1 ใน 3 ถูกกระทำความรุนแรงและคุกคามทางเพศจากเพื่อนร่วมงาน โดยเฉพาะผู้ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น แพทย์ และพยาบาล พนักงานบริการในการเดินทางส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับปัญหานี้ จากการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพนักงาน พบว่า มีพนักงานจำนวน 143 รายถูกลวนลาม และอีก 254 ราย ที่เสี่ยงต่อการถูกคุกคาม

3) ข้อมูลจากสถาบัน NIAAA (National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism, 1999) ได้ชี้ให้เห็นว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มบุคลากรหรือพนักงานที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมขององค์กรและการยอมรับการดื่ม ลักษณะของอาชีพ รวมถึงนโยบายของหน่วยงานนั้นๆ และยังระบุด้วยว่าปัญหาจากการปฏิบัติงานที่ไม่ได้มาตรฐานมีสาเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรระหว่างการทำงาน และการดื่มอย่างหนักนอกเวลางานอีกด้วย ซึ่งการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกจากจะมีต่อสุขภาพของผู้ดื่มเอง และมีผลต่อคุณภาพของงานแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในลักษณะต่าง ๆ ที่รวมถึงการคุกคามผู้หญิงและบุคคลอื่นด้วย

จากการทบทวนเอกสาร ปรากฏว่า ในประเทศไทย ยังไม่พบ มีการวิจัยศึกษาถึง “การดื่มสุรา” กับปัญหาความรุนแรงในการทำงาน แม้มักพบเป็นข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์เมื่อเกิดคดีความรุนแรง และการล่วงละเมิดทางเพศโดยมีการระบุ ว่าผู้กระทำความรุนแรงทำไปเพราะขาดสติสัมปชัญญะ เช่น ในการสัมภาษณ์ เรื่อง “การหยุดเสิร์ฟแอลกอฮอล์ทุกชนิดคือการหยุดคุกคามทางเพศได้จริงหรือ” ของกลุ่มแรงงานหญิงในภาคเอกชน

กว่า 40 คน เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2549 ซึ่งผู้เข้าร่วมสัมมนาได้เสนอให้ผู้ทำงานบริการ เช่น พนักงานบริการบนเครื่องบิน เลิกใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด เพื่อหยุดการล่วงละเมิดทางเพศ (รุ่งทิwa รัตนธรรม, 2549)

นอกจากนี้ ในประเด็นความเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราที่มักถูกนำมาอ้างเป็นสาเหตุของก ารกระทำ หรือมีความเกี่ยวข้องับพฤติกรรมความรุนแรงของผู้กระทำ เช่น รายงานเมื่อปี 2551 พบว่า ร้อยละ 45.3 ของผู้หญิงที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศเป็นผู้ที่ดื่มสุรา (www.thaihealth.or.th เข้าถึงเมื่อ 27 พฤษภาคม 2551) ซึ่งในจำนวนนี้แม้ส่วนใหญ่ผู้กระทำจะเป็นคนในครอบครัว แต่ที่รวมคนที่อยู่ใกล้ชิดและเป็นที่รู้จักของผู้ถูกระทำด้วย สำหรับประสบการณ์การทำงานของมูลนิธิเพื่อนหญิง ที่มีการดำเนินการ “โครงการลด ละ เลิกเหล้า ลดความในครอบครัว” จนเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ก็พบว่าในรอบปีที่ผ่านมา นอกจากประเด็นปัญหาความรุนแรงในครอบครัว แล้ว ยังมีผู้หญิงจำนวนหนึ่งที่แจ้งเรื่องร้องเรียนว่าถูกระทำความรุนแรงจากการทำงาน โดยมีผู้กระทำเป็นผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และคนรู้จักในที่ทำงานเดียวกัน ทั้งที่เปิดเผยตัวและขอความช่วยเหลือให้ดำเนินคดี อีกจำนวนหนึ่งที่ส่งเป็นจดหมายร้องเรียนที่ไม่ลงชื่อ ซึ่งในกลุ่มผู้หญิงที่เปิดเผยตัวและขอความช่วยเหลือมีจำนวน 5 ราย ในจำนวนนี้ 3 ราย หรือมากกว่าครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 60) พบว่า ผู้กระทำมีการดื่มสุรา ซึ่งหากพิจารณาเปรียบเทียบกับสถิตินี้กับผลการศึกษา เรื่อง Violence in the workplace ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดย National Crime Victimization ที่พบว่า ผู้ถูกระทำความรุนแรงในที่ทำงานมีการรับรู้ว่ 1 ใน 3 ของผู้กระทำทั้งหมด (ร้อยละ 35.1) มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Bureau of Justice Statistics Special Report, 2001) ผู้วิจัยจึงคาดคะเนในเบื้องต้นว่าการดื่มสุรานั้น่าจะมีความเกี่ยวข้องับปัญหาความรุนแรงในการทำงานในสังคมไทยไม่น้อยกว่าสังคมอื่นๆ

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดต่างๆ กับการกระทำความรุนแรงในการทำงาน ทั้งในสถานะที่เป็นตัวกระตุ้นให้กระทำความรุนแรง เป็นสาเหตุของการกระทำความรุนแรง และศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของผู้กระทำ และ /หรือผู้ถูกระทำ กับผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ด้วย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสนใจศึกษาลักษณะปัญหาและผลกระทบจากความรุนแรงในการทำงาน ซึ่งรวมถึงภัยจากการคุกคามทางเพศ และศึกษากระบวนการให้ความช่วยเหลือ การแก้ไขปัญหา การป้องกันความเสียหายจากการถูกระทำความรุนแรงในการทำงาน เพื่อนำเสนอเป็นนโยบาย มาตรการ และกลไกการคุ้มครองทรัพยากรบุคคลในการทำงาน ส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยสนับสนุนให้หน่วยงานตระหนักถึงและป้องกันความเสียหายจากการดื่มสุราที่ส่งผลต่อการกระทำความรุนแรงในการทำงานต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรากับปัญหาการกระทำความรุนแรงในการทำงาน
- 2.2 เพื่อศึกษาลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน
- 2.3 เพื่อเสนอแนะกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกระทำ แก่ไขปัญหา และการป้องกันความเสียหาย จากความรุนแรงในการทำงาน รวมทั้งลดความเสี่ยงภัยอันอาจเกิดจากการดื่มสุรา

3. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มีกำหนดขอบเขตกลุ่มตัวอย่างและวิธีการศึกษา ดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงที่ถูกกระทำความรุนแรง เกี่ยวกับการทำงาน สืบเนื่องจากการทบทวนวรรณกรรมในเบื้องต้น พบว่า ผู้ที่ถูกคุกคาม ล่วงละเมิดทางเพศ และถูกระทำความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง โดยมีผู้กระทำส่วนใหญ่เป็นผู้ชายที่เป็นเพื่อนร่วมงาน และหัวหน้างาน และ ยังพบว่า หลังจากถูกคุกคาม ถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือกระทำ ความรุนแรงแล้ว ผู้ถูกระทำ ไม่กล้าร้องทุกข์ ร้องเรียน ไม่กล้าเปิดเผยข้อมูล เพราะเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อตนเอง ทั้งในการทำงาน และครอบครัว

3.2 วิธีการศึกษา งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เน้นการศึกษาลักษณะปัญหาและผลกระทบจากการกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และความเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา โดยผู้ถูกระทำถูก คุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนและกระทบต่อความรู้สึกของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

สุรา หมายถึง วัตถุ หรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ซึ่งสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับ น้ำสุรา หรือซึ่งดื่มกินไม่ได้ แต่เมื่อ ได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้ว สามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุรา (พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ.2493 มาตรา 4) และ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง สุรตามกฎหมายว่าด้วยสุรา (พระราชบัญญัติเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 มาตรา 3)

ความรุนแรงในการทำงาน หมายถึง การล่วงละเมิดสิทธิบุคคล โดยใช้อำนาจบังคับเพื่อผลประโยชน์ และทำให้ที่ทำงานมีบรรยากาศไม่พึงปรารถนา ซึ่งอาจเป็น การแสดงพฤติกรรม หรือคำพูด ที่ไม่เหมาะสม โดยเหตุการณ์เกิดขึ้นได้ทั้งในสถานที่ทำงานที่มีที่ตั้งถาวร หรือที่ทำงานชั่วคราว หรือนอกสถานที่ ทำงาน (OSHA, 1997) ผู้กระทำอาจเป็น คนแปลกหน้า ลูกจ้างหรือผู้รับบริการ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา หรือ ผู้ที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัว

ลักษณะพฤติกรรมความรุนแรง ในการทำงาน หมายถึง ลักษณะการกระทำความรุนแรง ทางกาย วาจา และเพศ และพฤติกรรมอื่น ๆ ที่ผู้ถูกกระทำไม่ต้องการ ไม่ชอบใจ เป็นการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทำให้ที่ทำงานมีบรรยากาศไม่พึงปรารถนา (สำนักงานอัยการสูงสุด, 2550)

รูปแบบการกระทำ ความรุนแรง ในการทำงาน หมายถึง ความรุนแรงที่กระทำโดยผู้ที่อยู่ในที่ทำงาน เดียวกัน ได้แก่ หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน หรือคนรู้จัก และผู้กระทำเป็นบุคคลอื่นที่อาจมีความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือไม่มีความสัมพันธ์ส่วนตัว

การคุกคามทางเพศ หมายถึง การแสดงอำนาจด้วยกิริยาหรือวาจาให้หวาดกลัว หรือทำให้หวาดกลัวด้วยประการใดๆ ในลักษณะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ มี 3 รูปแบบ คือ การคุกคามทางเพศทางวาจา ทางภาษาท่าทาง / ไม่ใช่วาจา และความรุนแรงทางกาย

การล่วงละเมิดทางเพศ (Sexual harassment) หมายถึง การกระทำที่ไม่เหมาะสม ทางด้านเพศ ด้วยการ ลวนลาม หรือล่วงเกินในลักษณะขู่สาว คูหมิ่น สบประมาทที่เกี่ยวข้องทางด้านเพศ อนาจาร ข่มขืน และรัมโทรม ซึ่งการกระทำนั้นเป็นการรบกวน ทำให้เดือดร้อน ระคายเคือง เบื่อ รำคาญ แม้การกระทำนั้นมิได้แสดงอำนาจแต่เป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความรำคาญด้วยการพูดจาเทาะโลม สร้างสภาพแวดล้อมให้เกิดความใคร่ หรือตั่นหา เช่น เปิดหนัง ไปให้ดู วิพากษ์วิจารณ์รูปไป

ความรุนแรงต่อผู้หญิง หมายถึง การกระทำที่เกิดจากอคติทางเพศ เป็นผลให้เกิดความเสียหาย เกิดความทุกข์ทรมานแก่ผู้หญิง รวมทั้งการขู่ข่มขู่ คุกคาม กีดกันเสรีภาพ การเลือกปฏิบัติ ทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว และรวมถึงความรุนแรงด้านร่างกาย ทางจิตใจ และทางด้านเพศ รวมถึงการข่มขืน การทารุณกรรมทางเพศ การลวนลาม การข่มขู่ในที่ทำงาน (องค์การสหประชาชาติ ปฏิญญาสากลว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรี, สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2548)

ผลกระทบของความรุนแรงในการทำงาน หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำความรุนแรง การถูก คุกคาม และล่วงละเมิดทางเพศ ที่เกี่ยวกับการทำงาน โดยการกระทำนั้นได้ส่งผลให้เกิดความเสียหายทางร่างกาย จิตใจ เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน มีผลต่อความปลอดภัย ความก้าวหน้า และความสงบสุขในการทำงาน

5. การทบทวนวรรณกรรม

ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมี 6 หัวข้อ ได้แก่ ความรุนแรงในการทำงานและภัยทางเพศ แนวคิดและทฤษฎีความรุนแรงและภัยทางเพศ แนวคิดความรุนแรงต่อผู้หญิง แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ การประเมินความเสี่ยงภัยทางเพศและการใช้ความรุนแรงใน การทำงาน สาระสำคัญของพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 ความรุนแรงในการทำงานและภัยทางเพศ

นิยาม “ความรุนแรง” ความรุนแรง หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่เป็นการล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทั้งทางกาย วาจา จิตใจ และทางเพศ โดยการบังคับ ชูเชิญ ทำร้ายทรมาน คุกคาม จำกัด กีดกันเสรีภาพ ทั้งใน ที่สาธารณะ และในการดำเนินชีวิตส่วนตัวซึ่งเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมาน ทั้งทางร่างกายและจิตใจแก่ผู้กระทำ (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2548)

องค์การอนามัยโลก (1995) นิยามว่า ความรุนแรง เป็นการจงใจใช้กำลังหรืออำนาจเพื่อข่มขู่หรือกระทำ ต่อตนเอง ผู้อื่น กลุ่มบุคคล หรือชุมชน ซึ่งหรือมีผลทำให้เกิดหรือมีแนวโน้มที่จะมีผลให้เกิดการบาดเจ็บ ตาย หรือเป็นอันตรายต่อจิตใจ หรือเป็นการข่มขู่การเจริญของงาน กีดกัน หรือปิดกั้น ทำให้สูญเสียสิทธิบางประการ และขาดการได้รับสิ่งที่สมควรจะได้รับ ซึ่งคำนิยามดังกล่าวมีความเกี่ยวเนื่องกับความตั้งใจหรือจงใจ การใช้ อำนาจ และการใช้กำลัง

ประเภทของความรุนแรง องค์การอนามัยโลก (1995) แบ่งประเภทของความรุนแรงไว้ 3 กลุ่มหลัก คือ

1) ความรุนแรงต่อตนเอง (Self-directed violence) เป็นลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากบุคคลกระทำ ต่อตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ *พฤติกรรมการทำร้ายตัวเอง* ทำให้ตัวเองได้รับบาดเจ็บ หรือทำร้ายคนอื่น ที่มุ่งทำร้ายตนเอง หรือทำให้ตนเองตกอยู่ในภาวะเสี่ยงอันตราย อีกประเภทหนึ่ง คือ *พฤติกรรมการฆ่าตัวตาย* ซึ่งมีระดับตั้งแต่การคิดฆ่าตัวตาย การพยายามฆ่าตัวตาย และการฆ่าตัวตายโดยสมบูรณ์

2) ความรุนแรงระหว่างบุคคล (Interpersonal violence) เป็นความรุนแรงที่กระทำโดยบุคคลอื่น หรือ กลุ่มบุคคลอื่น ประกอบด้วย *ความรุนแรงในครอบครัว* ซึ่งเป็นความรุนแรงระหว่างสมาชิกในครอบครัว คือ ระหว่างคู่สมรส ความรุนแรงต่อเด็ก หรือผู้สูงอายุ และ *ความรุนแรงในชุมชน* เป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่าง บุคคลภายนอกบ้านที่คุ้นเคยกันหรือเกิดจากการกระทำของคนที่ไม่รู้จัก คนแปลกหน้า โดยไม่มีความสัมพันธ์ หรือเกี่ยวข้องเป็นญาติพี่น้องกัน เช่น การทำร้ายกันของวัยรุ่น การข่มขืนกระทำชำเรา การลวนลามทางเพศ เป็นต้น

3) ความรุนแรงระหว่างกลุ่มบุคคล (Collective violence) เป็นการกระทำโดยกลุ่มบุคคลกลุ่มใหญ่ เป็น ความรุนแรงที่เกิดจากรัฐหรือประเทศ ซึ่งอาจแอบแฝงอยู่ในรูปแบบของการใช้กฎหมายทางสังคมเป็นเครื่องมือ เช่น ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ ความรุนแรงทางด้านนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ *ความรุนแรงทางสังคม* เช่น การเหยียดผิว เหยียดเชื้อชาติ/กลุ่มชน การก่อการร้าย หรือการใช้ความรุนแรงโดยกลุ่มประท้วง *ความรุนแรงทางการเมือง* เช่น ความรุนแรงที่เกิดขึ้นระหว่างสงคราม และ *ความรุนแรงทางเศรษฐกิจ* ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ เกิดผลลบทางเศรษฐกิจทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

กล่าวได้ว่า ความรุนแรงตามความหมายที่กล่าวถึงข้างต้นครอบคลุมถึงการกระทำที่เกิดจากอคติทางเพศ รวมทั้งการชูเชิญ คุกคาม กีดกันเสรีภาพ การเลือกปฏิบัติ ทั้งในที่สาธารณะและในชีวิตส่วนตัว และ ความรุนแรง

ด้านร่างกาย ทางจิตใจ และทางด้านเพศ รวมถึงการข่มขืน การทารุณกรรมทางเพศ การลวนลาม การข่มขู่ในที่ทำงาน ซึ่งเป็นผลให้สตรี ที่เป็นผู้ถูกระทำ มีความทุกข์ ไม่ปลอดภัย ส่งผลกระทบทางด้านร่างกาย จิตใจ และด้านเพศ รวมทั้งถูกกีดกันหรือปิดกั้นสิทธิในด้านต่าง ๆ

ความรุนแรงต่อสตรี องค์การสหประชาชาติ (1995) ได้ให้ความหมายของความรุนแรงต่อสตรี ในปฏิญญาสากลว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรี ว่า หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่เป็นความรุนแรงจากอคติทางเพศ ซึ่งเป็นผลให้เกิดความทุกข์ทรมานแก่สตรี รวมทั้งการข่มขู่ คุกคาม กีดกันเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะ และในชีวิตส่วนตัว นอกจากนี้ยังให้รวมถึงความรุนแรง 3 ลักษณะ คือ (1) ความรุนแรงในครอบครัว (2) ความรุนแรงต่อร่างกาย เพศ และจิตใจที่เกิดขึ้นภายในชุมชนทั่วไป และในที่ทำงาน และ (3) ความเพิกเฉยของรัฐต่อความรุนแรง ทั้งด้านร่างกาย เพศ และจิตใจ ดังนั้น ความหมายของคำว่า ความรุนแรงต่อสตรีจึงครอบคลุมถึงการกระทำในลักษณะการล่วงละเมิดทางเพศ หรือการคุกคามทางเพศด้วย

นิยามคำว่า “ความรุนแรงในที่ทำงาน” OSHA (1997) ได้ให้ความหมายของ ความรุนแรงในที่ทำงานว่าเป็นการทำร้ายร่างกาย การแสดงพฤติกรรม หรือคำพูดที่เกิดขึ้นในที่ทำงาน ไม่ว่าจะเป็นที่ทำงานที่มีที่ตั้งถาวร หรือที่ทำงานชั่วคราว หรือนอกสถานที่

ลักษณะความรุนแรงในที่ทำงาน งานวิจัยในต่างประเทศได้ระบุลักษณะความรุนแรงในที่ทำงาน ว่าเป็นการทุบตี ตบ การทำร้ายตัวเอง การฆ่าตัวตาย การใช้อาวุธปืน การข่มขืน ทรมานจิตใจ ใช้คำพูดลวนลาม อนาจาร ทั้งโดยตรงและทางโทรศัพท์ การข่มขู่คุกคาม การล่วงละเมิดทางเพศในลักษณะต่าง ๆ การตามตื้อ หรือด่า สบถ ใส่ หรือตะโกนใส่หน้า เป็นต้น

รูปแบบของการกระทำความรุนแรงในที่ทำงาน การกระทำความรุนแรงในที่ทำงาน จำแนกเป็น 4 ลักษณะ คือ 1) ความรุนแรงที่กระทำโดยคนแปลกหน้า 2) ความรุนแรงที่กระทำโดยลูกค้าหรือผู้รับบริการ 3) ความรุนแรงที่กระทำโดยคนในที่ทำงาน /เพื่อนร่วมงาน และ 4) ความรุนแรงที่กระทำโดยผู้ที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัว

การคุกคามทางเพศ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization-ILO) อธิบายว่าการคุกคามทางเพศ เป็นพฤติกรรมทางเพศที่น่ารังเกียจและเป็นการละเมิดต่อผู้กระทำ โดยมีลักษณะ 2 ประการ คือ (1) การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กัน คือ มีการให้ประโยชน์ในเรื่องงาน เช่น การขึ้นค่าตอบแทน การเลื่อนตำแหน่ง หรือแม้แต่การจ้างงานต่อไป ถ้าผู้ถูกระทำมีพฤติกรรมทางเพศตามที่ต้องการ (2) การสร้างสภาพการทำงานที่ไม่เป็นมิตร ซึ่งทำให้เกิดเหตุที่คุกคามหรือทำให้ผู้ถูกระทำได้รับความอับอาย

รูปแบบการคุกคามทางเพศมี 3 ประเภท คือ ทางกาย ทางวาจาหรือคำพูด หรือไม่ใช้วาจาหรือคำพูด ดังนี้

- 1) ทางกาย เป็นการใช้ความรุนแรงทางกาย สัมผัส เข้าใกล้ชิดโดยไม่จำเป็น

- 2) ทางวาจา เป็นการออกความเห็นหรือคำถามเกี่ยวกับรูปร่าง ทัศนียภาพทางเพศ การละเมิดด้วยการติดต่อทางโทรศัพท์
- 3) การไม่ใช้วาจา เป็นการแสดงพฤติกรรม หรือท่าทาง เช่น ผีปาก แสดงท่าทางที่สื่อความหมายทางเพศ และวัตถุทางเพศ

สำนักงานอัยการสูงสุด (2550) ได้จัดทำโครงการป้องปรามการล่วงละเมิดทางเพศในสถานที่ทำงาน หรือเกี่ยวเนื่องกับการทำงาน ในปี 2550 โดยได้กำหนดนโยบายห้ามมิให้ข้าราชการสำนักงานอัยการสูงสุดทำการล่วงละเมิดทางเพศ (Sexual harassment) ในที่ทำงานหรือเกี่ยวเนื่องกับการทำงาน ซึ่ง หากฝ่าฝืน สำนักงานอัยการสูงสุดจะลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างเด็ดขาด ทั้งนี้เพื่อปกป้องการและเพื่อให้กระทำการใดๆ ที่ทำให้เกิดภาพพจน์ที่ไม่ดีต่อองค์กรสำนักงานอัยการสูงสุด และเกิดผลกระทบต่อสังคมและครอบครัวของผู้ถูกระทำ

พฤติกรรมหรือการกระทำที่มีลักษณะเป็นการล่วงละเมิดทางเพศ (Sexual harassment) มีดังนี้

- 1) พฤติกรรมทางกาย วาจา และเพศ เช่น การเอามือโอบไหล่ จีบ กั้น จ้องมองแบบลวนลาม พูดจาตลก ลามก ที่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกอึดอัด คับข้องใจ รวมถึงการข่มขืน กระทำชำเรา และอนาจาร
- 2) พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องชู้สาว การใช้อำนาจ และการบังคับเพื่อผลประโยชน์และเป็นความจงใจ
- 3) เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเกี่ยวเนื่องกับการทำงาน อาจเกิด ในที่ทำงานหรือนอกสถานที่ทำงานก็ได้ โดยที่ผู้ถูกระทำไม่ต้องการ ไม่ชอบใจ เป็นการกระทำที่ขัดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทำให้ที่ทำงานมีบรรยากาศไม่พึงปรารถนา

การล่วงละเมิดทางเพศที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ที่ห้ามมิให้กระทำ มีดังนี้

1) การสร้างเงื่อนไขเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ได้แก่ การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งความพึงพอใจทางเพศหรือชู้สาว เช่น ผู้บริหารหรือหัวหน้างานกระทำกับลูกน้องหรือคนในบังคับบัญชา โดยใช้อำนาจในหน้าที่ต่าง ๆ เช่น การให้สองชั้น การปรับเปลี่ยนหน้าที่การงาน การให้ไปดูงาน หรือไปประชุม ในต่างประเทศ การเลื่อนตำแหน่ง การต่อสัญญาการทำงาน หรือเป็นผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่ากระทำกับคนที่ มีสถานภาพทางสังคมต่ำกว่า อายุน้อยกว่าฐานะยากจนกว่า เป็นต้น และการสร้างเงื่อนไข หากผู้ถูกระทำไม่ยินยอมก็จะใช้อำนาจกดดันแก่ง เช่น การไล่ออกจากงาน ไม่ต่อ สัญญา ลงโทษ ลดขั้น ไม่ให้ความก้าวหน้า ประจาน หยามเหยียด พูดให้คนเข้าใจผิด ฟ้องร้องให้เสื่อมเสียชื่อเสียง เป็นต้น

2) การสร้างบรรยากาศที่ไม่พึงปรารถนาในที่ทำงาน ได้แก่ การวิพากษ์วิจารณ์รูปร่างหน้าตา แขนง พูดตลก ลามกหรือแสดงลักษณะท่าทาง กิริยา เช่น มองด้วยสายตา โลมเลีย ส่งจูบ ผีปาก จับมือถือแขน ถูกเนื้อต้องตัวหรือ มีการแสดงสิ่งของ เช่น ภาพโปสเตอร์เกี่ยวกับเรื่องเพศ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ภาพหน้าจอคอมพิวเตอร์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังให้หมายรวมถึงรูปแบบการกระทำต่าง ๆ ดังนี้ เช่น เซ้าซี ชักชวนให้ไปกินข้าว ดูหนัง ฟังเพลง ปฏิเสธก็ไม่เลิก พยายามแสดงความใกล้ชิดติดทางร่างกายขณะทำงาน จ้องมอง จับ แตะหน้าอก

จับมือถือแขน และต่อร่างกายส่วนอื่นๆ พุดจาเชื้อเชิญ พุดตลกกลามกเกี่ยวกับเพศ แสดงภาพลามกหรือเกี่ยวกับเพศโดยเปิดเผย ช่มชู้ว่าทำร้ายร่างกาย พยายามล่วงละเมิดทาง เพศ ช่มชู้ หรือกด ดันทางอ้อมให้มีเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

กฎหมายคุ้มครองการล่วงละเมิดทางเพศต่อแรงงาน ในมุมมองด้านกฎหมาย ภัยคุกคามทางเพศ แสดงออกในรูปแบบของการเลือกปฏิบัติ เช่น การไม่ให้โอกาสมีความก้าวหน้าในการทำงาน การเรียกร้องเรื่องเพศเป็นผลตอบแทน และในลักษณะการใช้คำพูด การล่วงละเมิดทางเพศ โดยใช้เงื่อนไขหรือการตัดสินใจเกี่ยวกับการทำงานของแต่ละคนมาเรียกร้องสิ่งตอบแทน หรือ “ยื่นหมูยื่นแมว” (Quid pro quo harassment) และโดยการสร้างบรรยากาศของความขัดแย้งในที่ทำงาน

สำหรับประเทศไทย พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551 บัญญัติไว้ว่า " ห้ามมิให้นายจ้างหรือหัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงานล่วงเกินคุกคามหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อลูกจ้าง " กฎหมายได้กำหนดห้ามมิให้บุคคลทั้งสี่ประเภทล่วงเกินทางเพศหรือก่อความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อลูกจ้าง เนื่องจากในกฎหมายฉบับนี้แต่เดิมห้ามล่วงละเมิดทางเพศต่อลูกจ้างหญิงและเด็กเท่านั้น มีการแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ให้ครอบคลุมลูกจ้างที่เป็นเด็กหญิง เด็กชาย ลูกจ้างหญิง ลูกจ้างชาย อย่างไรก็ตามยังมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่ากฎหมายนี้ก็ยังไม่มีบทลงโทษต่อผู้กระทำลวนลามทางเพศ ทำให้ผู้กระทำได้ใจ นอกจากนี้ผู้ถูกข่มเหงทางเพศในที่ทำงานมักเกิดในที่ลับตาคน ทำให้ยากต่อการ พิสูจน์ว่าการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นจริงหรือไม่ ดังนั้น เมื่อผู้หญิงที่ถูกกระทำออกมาเปิดเผยหรือแจ้งความดำเนินคดีจะถูกมองว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี หรืออาจมีพฤติกรรมเชิญชวนให้คุกคามทางเพศ หรือถูกมองว่าเป็นการแบล็กเมล์ หรือข่มขู่เรียกเงินค่าเสียหาย (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2551)

5.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรุนแรงและภัยทางเพศ

2.1) แนวคิดระบบชายเป็นใหญ่ มาลี พฤษ์พงสาวลี (2544) อธิบายว่า ระบบชายเป็นใหญ่ ถือเป็นรากเหง้าของความไม่เสมอภาคทางเพศที่กลุ่มสิทธิสตรีวิเคราะห์ว่าเป็นสาเหตุสำคัญของความเหลื่อมล้ำทางกฎหมาย ส่งผลให้เกิดการกีดกันหรือเลือกปฏิบัติต่อสตรี “ระบบชายเป็นใหญ่” (Patriarchy) เป็นระบบที่สังคมยกย่องให้ความสำคัญแก่ชายเหนือกว่าฝ่ายหญิง และชายเป็นศูนย์กลางของอำนาจ เพศชายได้อาศัยอำนาจดังกล่าวสืบทอดอำนาจของตนผ่านกระบวนการอบรมขัดเกลา (Socialization) ผ่านทางสถาบันต่างๆ ตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ศาสนา สื่อมวลชน ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพทางความคิดที่จะสืบทอดอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ให้เกิดขึ้นกับสมาชิกของสังคมทุกเพศทุกวัย แก่นกลางของระบบชายเป็นใหญ่ คือความคิดความเชื่อ และค่านิยมที่เห็นว่าธรรมชาติสร้างให้ผู้ชายเก่งกว่าเหนือกว่า และเฉลียวฉลาดกว่าผู้หญิง ดังนั้น จึงเชื่อว่าเป็นความถูกต้องชอบธรรม และเป็นความยุติธรรมตามธรรมชาติ ที่ผู้ชายควรได้รับสิทธิและการปฏิบัติที่ดีกว่าหญิงโดยไม่ควรมีการโต้แย้งสงสัย

2.2) **แนวคิดเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างหญิงชาย** นักสตรีนิยม (Feminist) มีความเห็นว่า ความแตกต่างระหว่างหญิงและชายเป็นความแตกต่างที่สำคัญสองด้าน คือ ความแตกต่างตามธรรมชาติ (Sex) และความแตกต่างความเป็นหญิงชาย (Gender) ในทางสังคม

นักสตรีนิยมได้อธิบายความแตกต่างทั้งสองด้านนี้ว่า **ความแตกต่างทางด้านธรรมชาติของชายและหญิง** หมายถึง ความแตกต่างทางด้านชีววิทยา ซึ่งมีลักษณะสากล (Universal) สม่ำเสมอ คงที่ และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ ความแตกต่างตามธรรมชาติ ได้แก่ ความแตกต่างของระบบสืบพันธุ์ ฮอร์โมน และอวัยวะประจำเพศ แต่โดยภาวะทางธรรมชาติ ทั้งชายและหญิงต่างต้องพึ่งพาอาศัยกันในการที่จะให้กำเนิดชีวิต

จากแนวคิดนี้ กล่าวได้ว่าหญิงและชายมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การกำหนดนโยบายหรือกฎหมายใดก็ตาม ที่ห้ามมิให้เพศหญิงทำงานเพราะมีความคิดแบบเบ็ดเสร็จรวบยอดว่า หญิงทุกคนมีภาระที่จะต้องตั้งท้องและเลี้ยงดูลูกจึงเป็นการวางข้อกำหนดที่ตายตัวและไม่เป็นธรรมต่อหญิงที่ไม่มีลูก ส่วนที่กล่าวว่า ความแตกต่างตามธรรมชาติ (Sex) ระหว่างหญิงชาย มีลักษณะเป็นสากล (Universal) หมายความว่า ไม่ว่าจะ เป็นหญิงชายเชื้อชาติเผ่าพันธุ์ใด ก็จะมีร่างกายและระบบสืบพันธุ์ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ไม่แตกต่างกัน ไม่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาหรือสถานที่

ส่วน**ความแตกต่างของหญิงชายทางสังคม (Gender)** เป็นความแตกต่างที่ถูกสังคมสร้างหรือปรุงแต่งขึ้นตามความคิด ความเชื่อ และค่านิยมของสังคมนั้นๆ ซึ่งมีใช้ลักษณะสากล จึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามเวลา สถานที่ และสถานภาพทางชนชั้น ความคิดและความเชื่อเกี่ยวกับความเป็นชายหรือความเป็นหญิงซึ่งส่วนใหญ่จะถูกเหมารวมว่า “เป็นความแตกต่างที่ธรรมชาติสร้างขึ้น” เห็นว่าจะมีเฉพาะภาวะตามธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับสภาพทางชีววิทยา (Biological role) แต่หน้าที่อื่นๆ เช่น การอบรม เลี้ยงดูสั่งสอนลูก ทำงานบ้าน ทำอาหาร ทำความสะอาด ดูแลครอบครัว ฯลฯ ไม่ใช่บทบาทหน้าที่ที่ติดตัวมาแต่กำเนิดของผู้หญิง แต่เป็นหน้าที่ที่สังคมกำหนดมอบหมายให้ (Gender role) การเหมารวมภาระหน้าที่ที่สังคมคาดหวังว่าเป็นส่วนหนึ่งของภาระหน้าที่ทางธรรมชาติของหญิง จึงเป็นการหลอหลอมความเชื่อ ค่านิยม และพฤติกรรมที่กำหนดอย่างตายตัวว่างานในบ้านเป็นงานของผู้หญิง ผู้ชายไม่ต้องทำ และถ้าผู้หญิงคนไหนไม่ทำงานบ้านก็ไม่ใช่กุลสตรี เป็นต้น

ปัจจุบันนี้ ความตื่นตัวในเรื่องสิทธิและความเสมอภาคระหว่างเพศ (Sex หรือ Gender equality) เป็นกระแสความเคลื่อนไหวที่สำคัญในระดับโลก ขบวนการเรียกร้องสิทธิสตรีเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้เกิดข้อตกลงระดับสากลซึ่งเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมกับสตรีหลายฉบับ เช่น อนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ (The UN Convention on The Elimination of All forms of Discrimination Against Women)

2.3) แนวคิดสตรีนิยม แนวคิดสตรีนิยมมีพัฒนาการความคิดที่หลากหลายและสามารถนำมาอธิบาย เพื่อทำความเข้าใจมุมมองที่มีต่อผู้หญิงและผู้ชาย ซึ่งในที่นี้ยกมาเฉพาะบางแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(1) **แนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม** พัฒนาการของแนวคิดเสรีนิยมเกิดขึ้นในคริสต์วรรษที่ 18 จากกลุ่มที่ต่อต้านกลุ่มกระฎุมพี และพวกศักดินา ภายใต้ระบบศักดินา ฐานะสังคมถูกกำหนดมาแต่กำเนิด แนวคิดเสรีนิยมยืนยันว่าฐานะทางสังคมควรจะถูกกำหนดโดยความสามารถและทักษะของปัจเจกบุคคล และวัดจากความสำเร็จของบุคคลในการแข่งขันกับบุคคลอื่น ซึ่งสตรีนิยมสายเสรีนิยมเป็นสำนักคิดแรกและถูกมองว่าเป็นแนวคิดกระแสหลักของสตรีนิยม เพราะคนส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับแนวคิดนี้

สตรีนิยมสายเสรีนิยมได้รับอิทธิพลอย่างสูงจากแนวคิดเสรีนิยมที่ให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมกันของมนุษย์ โดยเฉพาะในทางกฎหมาย ให้ความสำคัญต่อปัจเจกนิยมที่มีเหตุผล ทำให้นักสตรีนิยมในเวลานี้มักเรียกร้องให้ผู้หญิงเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นคนมีเหตุผล ปรับปรุงตัวเองให้เหมือนกับผู้ชาย เช่น ไม่ใช้อารมณ์ ไม่แสดงความอ่อนแอ และเชื่อว่าผู้หญิงและผู้ชายไม่มีความแตกต่างกัน เป็นมนุษย์เหมือนกัน ดังนั้น ผู้หญิงควรมีโอกาสที่จะทำทุกอย่างให้ได้เหมือนผู้ชาย เรียกร้องให้ผู้หญิงมีโอกาที่เท่าเทียมในการแข่งขันภายในระบบสังคมที่เป็นอยู่โดยเฉพาะในปริมณฑลสาธารณะ ให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย ทางการเมือง เพื่อสิทธิของปัจเจกบุคคลในการแข่งขันในตลาดสาธารณะ เพราะเชื่อว่าถ้าผู้หญิงมีโอกาที่เท่าเทียมแล้ว ผู้หญิงจะเป็นเหมือนผู้ชายได้ทุกอย่าง

การต่อสู้หลักของสตรีนิยมสายเสรีนิยมเป็นการต่อสู้ผ่านทางการแก้ไขกฎหมาย หรือการแก้ไขในแนวสังคมสงเคราะห์ ไม่ให้ความสำคัญกับการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงที่โครงสร้างสังคม นักสตรีนิยมสายเสรีนิยมถูกวิจารณ์ค่อนข้างมากโดยเฉพาะการให้ความสำคัญเฉพาะประเด็นของกฎหมาย เพราะความด้อยโอกาสของผู้หญิงหลายประการไม่สามารถแก้ไขผ่านทางการแก้ไขกฎหมาย เช่น ไม่มีกฎหมายใดระบุว่าผู้หญิงต้องเป็นหลักในการดูแลลูก แต่ผู้หญิงก็ต้องทำแม้ว่าจะไม่ต้องการทำ (Eisenstein, 1981) นอกจากนี้ การเรียกร้องให้ผู้หญิงปรับตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกาย หรือแสดงท่าทาง ตลอดจนการคิด และอารมณ์ให้เหมือนผู้ชาย ก็ถูกวิจารณ์ว่าเป็นการแสดงถึงการยอมรับให้ "ความเป็นผู้ชาย" เป็นตัวแบบของมนุษย์ที่พึงประสงค์ ซึ่งไม่น่าถูกต้อง เพราะคุณลักษณะหลาย ๆ ประการของผู้ชาย เช่น การชอบแข่งขัน ไม่มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น ไม่มีความอ่อนโยน ก้าวร้าว เก็บกดทางอารมณ์ ล้วนไม่ใช่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมนุษย์อีกต่อไป

(2) **แนวคิดสตรีนิยมสายมาร์กซิสต์** เป็นอีกแนวคิดหนึ่งเกิดขึ้นในช่วงต้นทศวรรษที่ 1970 ได้รับอิทธิพลทางความคิดของคาร์ล มาร์กซ์ และเฟรดเดอริกซ์ เองเกลส์ (Karl Marx & Frederick Engels) แนวคิดนี้เชื่อว่า การกดขี่ที่ผู้หญิงเป็นผลจากระบบเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม โดยเฉพาะในระบบการผลิตแบบทุนนิยม สตรีนิยมสายนี้เชื่อว่าระบบทุนนิยมอุตสาหกรรมทำให้เกิดการแบ่งการทำงานออกเป็น งานบ้านที่ถือว่าเป็นงานที่ไม่ก่อให้เกิดผลผลิต ไม่มีคุณค่าและไม่มีค่าตอบแทน และงานนอกบ้านซึ่งเป็นงานที่ก่อให้เกิดผลผลิตมีค่า ตอบแทน ระบบ

ทุนนิยมพยายามที่จะให้เก็บผู้หญิงไว้ทำงานบ้าน การกระทำเช่นนี้ถือว่าเป็นประโยชน์ต่อทุนนิยมเพราะผู้ชายสามารถทำงานได้อย่างเต็มที่โดยไม่เสียเวลาในการทำงานบ้านหรือทำอาหาร และนายทุนไม่จำเป็นต้องจ่ายค่าแรงงานสูงขึ้นเพื่อนำมาจ่ายให้กับคนทำงานบ้านเพราะมีผู้หญิงหรือภรรยาทำให้ฟรีอยู่แล้ว ในกรณีที่ผู้หญิงได้มีโอกาสทำงานนอกบ้าน ภายใต้ระบบทุนนิยมที่เป็นอยู่ งานที่ผู้หญิงส่วนใหญ่ทำถูกถือว่าเป็น "งานของผู้หญิง" เช่น งานพยาบาล งานเย็บผ้า งานเลขานุการ ซึ่งเชื่อว่าเป็นงานที่คล้ายคลึงกับงานที่ผู้หญิงทำที่บ้าน จึงทำให้งานเหล่านั้นได้รับค่าตอบแทนต่ำเมื่อเทียบกับงานที่ผู้ชายส่วนใหญ่ทำ เพราะงานบ้านถูกตัดสินว่าเป็นค่าที่ไม่มีคุณค่าในระบบทุนนิยม ระบบเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเศรษฐกิจแบบทุนนิยม จึงถือว่าเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุดของความเป็นรองของผู้หญิง ดังนั้น การต่อสู้ของผู้หญิงสำหรับสตรีนิยมสายนี้ คือ ต้องเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรมที่เป็นอยู่

แนวคิดดังกล่าวทำให้สตรีนิยมสามารถขีดตั้งถูกวิจารณ์ว่ามองไม่เห็นการกดขี่ผู้หญิงในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การกดขี่ที่ผู้หญิงได้รับในโลกส่วนตัว หรือภายในครอบครัว มองไม่เห็นว่าการกดขี่ผู้หญิง มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากการกดขี่ทางชนชั้น ข้อวิจารณ์นี้นำไปสู่การเกิดขึ้นของสำนักคิดสตรีนิยมสายถอนรากถอนโคน (Radical Feminism)

(3) แนวคิดสตรีนิยมสายถอนรากถอนโคน อธิบายว่า การกดขี่ผู้หญิงเกิดขึ้นเพราะการเกิดมาเป็นผู้หญิง หรือผู้หญิงถูกกดขี่เพราะเป็นเพศหญิง ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจาก แนวคิดแบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ที่ระบบของโครงสร้างสังคมและแนวการปฏิบัติที่ผู้ชายมีความเหนือกว่า กดขี่และเอาใจเอาเปรียบผู้หญิง กล่าวคือ เป็นระบบที่ผู้ชายมีความเหนือกว่าผู้หญิงในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ การเมือง หรือวัฒนธรรม กลุ่มแนวคิดนี้ให้ความสนใจต่อสถานะที่เป็นรองของผู้หญิงและมีความคิดว่าความเป็นรองที่เกิดขึ้น มีสาเหตุมาจากความต้องการเหนือกว่าของผู้ชาย และระบบชายเป็นใหญ่ได้พยายามสร้างความชอบธรรมต่อความเหนือกว่าของผู้ชาย (เช่น ผู้ชายเข้มแข็งกว่า ฉลาดกว่า มีเหตุผลมากกว่า คิดอะไรที่ลึกซึ้งได้มากกว่า ฯลฯ) และทำให้ความเหนือกว่านี้ดำรงอยู่ในความเชื่อของคนในสังคมผ่านทางกระบวนการขัดเกลาทางสังคมในรูปแบบต่าง ๆ

5.3 แนวคิดความรุนแรงต่อผู้หญิง

นักสังคมวิทยา มีความเห็นว่าเป็นเรื่องของโครงสร้างทางสังคมมีผลกระทบ ต่อผู้คนและพฤติกรรมของคนในสังคม สังคมที่นิยมยกย่องชายเป็นใหญ่ (Patriarchal society) เป็นสังคมที่กำหนดและควบคุมกฎเกณฑ์โดยผู้ชาย ขณะที่นักจิตวิทยามองว่าผู้กระทำการรุนแรงมีลักษณะบุคลิกภาพที่ผิดปกติเฉพาะบุคคล โดยให้เหตุผลว่าสมาชิกคนอื่น ๆ ที่อยู่ภายใต้โครงสร้างสังคมในระดับชนชั้นเดียวกัน ได้รับการขัดเกลาจากวัฒนธรรมทางสังคมแบบเดียวกัน มิใช่จะกระทำรุนแรงทุกคน จึงมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่กระทำพฤติกรรมเช่นนี้ ส่วนความรุนแรงในมุมมองของ "ผู้หญิง" (Feminism) มีความเห็นว่า ความรุนแรงเป็นเรื่องของ "เพศ" และ "อำนาจ" ที่อยู่

เบื้องหลังการถ่ายทอด ผลิตภัณฑ์ทางวัฒนธรรมที่ให้ความสำคัญและชื่นชมชายมากกว่าหญิง โดยนิยามความรุนแรงในมุมมองของผู้หญิงหมายถึงความรวมถึง การที่เหยื่อสูญเสียพื้นที่แห่งความเป็นส่วนตัว การถูกทำร้ายทางเพศ (ถูกข่มขืน) สูญเสียความเชื่อมั่น ถูกทำให้โดดเดี่ยว ถูกตามตื้อทำร้ายซ้ำ ๆ และรวมทั้งถูกข่มขู่คุกคามด้วย

คำว่า "ความรุนแรงต่อผู้หญิง" (Violence against women) จะเป็นความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงในภาพรวมทั้งในและนอกความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ซึ่งกรณีความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงที่มีไขคู่สมรส หรือผู้ที่มีความสัมพันธ์กันฉันสามีภรรยา นั้น จะพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง "ผู้กระทำ" กับ "ผู้ถูกกระทำ" จะเปลี่ยนไปเป็น "ผู้กระทำผิด" กับ "เหยื่ออาชญากรรม" แทน คือ มีการล่วงละเมิดทางเพศหรือทำร้ายร่างกายและชีวิตเกิดขึ้น ดังนั้น คำว่า ความรุนแรงต่อผู้หญิง จึงมีนัยที่กว้างขวาง โดยครอบคลุม ทั้งกรณีสามีทำร้ายภรรยา และกรณีที่ผู้ชายทำอันตรายแก่ชีวิตร่างกาย และล่วงละเมิดทางเพศผู้หญิงอื่นๆ ไปด้วยทั้งหมด

5.4 แนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security)

สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2548: 10) อธิบายถึงความมั่นคงของมนุษย์ว่าเป็นการที่ประชาชนได้รับหลักประกันด้านสิทธิ ความปลอดภัย การสนองตอบต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐาน สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันในการพัฒนาศักยภาพตนเอง โดยครอบคลุมด้านต่าง ๆ คือ ความมั่นคงด้านสุขภาพ ด้านการศึกษาด้านศาสนาและความเชื่อ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านบุคคล ด้านครอบครัว และด้านชุมชน โดยเฉพาะความมั่นคงในด้านบุคคลนั้น ได้ระบุว่าเป็นความมั่นคงปลอดภัยจากความรุนแรงทางกายภาพ และภัยคุกคามจากปัจจัยทั้งปวงที่มีต่อบุคคล ได้แก่ การประทุษร้าย อาชญากรรม การทำงาน อุบัติเหตุ และภัยคุกคามต่อตนเอง เช่น การทำร้ายเด็ก ข่มขืน ทรมานร่างกาย การใช้สารเสพติด และการฆ่าตัวตาย (ภัยคุกคามต่อตนเอง) เป็นต้น

UNDP (1994) ได้กำหนดนโยบายความมั่นคงว่าจะต้องให้คนในแต่ละประเทศต้องปลอดพ้นจากความหวาดกลัว (Freedom from fear) ปลอดพ้นจากความขาดแคลน (Freedom from want) โดย UNDP ได้เน้นถึงความมั่นคงในเรื่องความปลอดภัย (Well-being) ความเป็นอยู่ที่ดี (Dignity of human-being) และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในการดำรงชีวิตประจำวัน โดยความมั่นคงส่วนบุคคลนั้นครอบคลุมถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปลอดภัยจากอาชญากรรมและความรุนแรงต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้หญิงและเด็กซึ่งอ่อนแอกว่า ซึ่งถือว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงส่วนบุคคล

5.5 การประเมินความเสี่ยงภัยทางเพศและการใช้ความรุนแรงในที่ทำงาน การสำรวจเพื่อประเมินความเสี่ยงจากภัยอันตรายจากการทำงานถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการทำงานอย่างปลอดภัยของบุคลากร เนื่องจาก การมีกฎหมายหรือกฎควบคุมเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ หากการเฝ้าระวังโดยการประเมินความเสี่ยงที่มีผลต่อสุขภาพและความปลอดภัยของพนักงาน ขั้นตอนการประเมินมี 5 ขั้น ดังนี้ (Health and Safety Executive-HSE, www.hsebook.uk, 2006)

(1) **การวิเคราะห์ความเสี่ยง** ทำได้โดยการสำรวจสถานที่ หรือสอบถามข้อมูลจากบุคลากร หรือเปิดช่องทางการแจ้งข้อมูล เพื่อให้บุคลากรได้ร้องทุกข์ร้องเรียน ได้อย่างสะดวก เพื่อนำมาวิเคราะห์หาปัจจัยสาเหตุที่นำไปสู่ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

(2) **การชี้ขาดผู้เสี่ยงภัยและสถานการณ์** การรับรู้ข้อมูลหรือสถานการณ์และสาเหตุที่ทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยในจากการทำงาน (ทั้งในและนอกสถานที่) จะนำไปสู่การกำหนดแนวทางการแก้ไขและป้องกันปัญหาได้ทันการณ์ ผู้เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นและรับรู้ถึงผู้ได้รับผลกระทบจากภัยอันตรายที่เกิดขึ้น

(3) **การประเมินความเสี่ยงและกำหนดวิธีการป้องกัน** ในขั้นตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ประเด็นความเสี่ยงจำแนกถึงขณะตามระดับภัยอันตราย จัดลำดับ เพื่อหาแนวทางลดภัยและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เช่น สุขภาวะ การหยุดงาน ฯลฯ

5.4) **การบันทึกข้อมูลและแนวปฏิบัติ** จากการบันทึกผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ผู้บริหารจำเป็นต้องกำหนดแนวทางการปฏิบัติต่อปัญหาที่มีความรุนแรงมากที่สุดก่อน พร้อมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบ และแนวทางการป้องกันแก้ไขเพื่อควบคุมปัจจัยสาเหตุของความเสี่ยงนั้น

(5) **การทบทวนผลและปรับปรุงให้ทันสมัย** แนวทางการดำเนินงานเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคความเสี่ยงต่าง ๆ อาจมีสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ดังนั้น หน่วยงานหรือองค์กรจึงจำเป็นต้องทบทวนผลและปรับปรุงอยู่เสมอเช่นกัน

ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น ส่วนใหญ่อาจใช้สำหรับการประเมินความไม่ปลอดภัยในการทำงานกับเครื่องมือเครื่องจักร แต่ก็ยังรวมการประเมินความไม่ปลอดภัยจากเพื่อนร่วมงานได้อีกประเด็นหนึ่งด้วย ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ถือเป็นส่วนสำคัญของสำคัญของการวิเคราะห์สถานการณ์ความไม่ปลอดภัยเกี่ยวกับภัยทางเพศและความรุนแรงจากการทำงาน เพื่อหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมทั้งการให้ความคุ้มครองสิทธิของทรัพยากรบุคคลของหน่วยงาน/องค์กร

5.6 **สาระสำคัญของ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ .ศ. 2551** รัฐให้ความสำคัญต่อการควบคุมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ โดยจำกัดสถานที่ขาย สถานที่บริโภค และบทลงโทษไว้ดังนี้

1) ห้ามขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้ (มาตรา 27)

- (1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา
- (2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา
- (3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร
- (4) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

- (5) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
  - (6) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
  - (7) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป
  - (8) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
- 2) ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้ (มาตรา 31)
- (1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมทางศาสนา
  - (2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล
  - (3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี
  - (4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
  - (5) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือร้านค้า ในบริเวณสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง
  - (6) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป
  - (7) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ
- 3) บทลงโทษ
- (1) ผู้ใดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยฝ่าฝืนมาตรา 27 หรือมาตรา 28 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 39)
  - (2) ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 31 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (มาตรา 42)

5.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในการทำงาน ได้สืบค้นข้อมูลการวิจัยในต่างประเทศ และในประเทศไทย โดยนำเสนอตามประเด็นการวิจัย ดังนี้

ลักษณะและรูปแบบความรุนแรงในการทำงาน

Jeffrey (1992) ได้ศึกษาการควบคุมภัยคุกคามทางเพศในที่ทำงานในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า การคุกคามทางเพศมีสองลักษณะ คือ ความรุนแรงในลักษณะการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ หรือยื่นหมิ่นแฉ ซึ่งมี

ผลกระทบต่อความก้าวหน้าในการทำงานของพนักงาน และความรุนแรงที่เป็นผลมาจากสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงาน ภายใต้กฎหมายของรัฐ พนักงานสามารถที่จะเรียกร้องความเป็นธรรมและให้ปฏิบัติตามกฎหมาย การชดเชยค่าเสียหายและการลงโทษยังไม่สามารถดำเนินการได้ในกรณีที่มีการคุกคามทางเพศ แต่สามารถนำไปเรียกร้องหรือตั้งข้อกล่าวหาได้ บริษัทเอกชนมีการยอมรับการปฏิบัติตามนโยบายนี้ มีการเปิดช่องทางให้มีการร้องทุกข์ร้องเรียน กระตุ้นให้เกิดนโยบายการป้องกันดูแลอย่างจริงจัง

ข้อมูลงานวิจัยจากประเทศนิวซีแลนด์ (Arrowsmith, 2009) ในการสำรวจสถานการณ์ความรุนแรงในที่ทำงานชี้ให้เห็นว่า ในปีที่ผ่านมาพนักงาน 1 ใน 3 ถูกกระทำความรุนแรงและคุกคามทางเพศจากเพื่อนร่วมงาน โดยเฉพาะผู้ให้บริการด้านสุขภาพ เช่น แพทย์ และพยาบาล พนักงานบริการใน การเดินทางส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับปัญหา นี้ จากการศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพนักงาน พบว่า มีพนักงานจำนวน 143 รายถูกลวนลาม และอีก 254 ราย ที่เสี่ยงต่อการถูกคุกคาม

การศึกษาการใช้ความรุนแรงทางเพศในสังคม ไทยส่วนใหญ่สนับสนุนความเชื่อและเจตคติที่เกิดจากมุมมอง ของเพศชาย โดยมีความเห็นว่ามูลเหตุจูงใจที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงทางเพศเป็นเพราะถูกขู่ข่มและมีโอกาสที่จะกระทำ รวมทั้งงานวิจัยที่บ่งชี้ความเชื่อว่าการถูกกระทำเป็นความผิดของฝ่ายหญิงที่ทำให้เกิดการข่มขืน (นวลจันทร์ ทิศนชัยกุล , 2525; สุรพล ศรีวงศ์, 2531; ชำรง ทิศนาญชลี และคณะ , 2532; สมชาย อินโต , 2536 ; เบญจวรรณ สามสำลี , 2539 ; พิศาล มุขแจ้ง , 2540 ; อรุณี บุญนาค , 2540 ; พรศิริ มุลติชัย, 2541; ประพันธ์ศักดิ์ ประสานสุข, 2542; พวงเพ็ญ ใจกว้าง , 2542; เชาวลิต ผดุงนันทน์ , 2543; อติเทพ เดชคง, 2544 อ้างถึงใน นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ , 2546) นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาวิจัยหลายเรื่องที่มีมุ่งศึกษาแนวคิดใหม่ของกลุ่มสตรีนิยมที่มองเห็นปัญหาความรุนแรงว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากความไม่เท่าเทียมกันในการใช้สิทธิและอำนาจของชายและหญิงในสังคม (ปรีชา ศิริสวัสดิ์, 2529; ปนัดดา จันทร์พานิช , 2536; อมรสิริ สันท์ สุรติกุล และคณะ, 2538; Chinlumprasert, 2000) ซึ่งนันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ (2546) ระบุว่า งานวิจัยด้านความรุนแรงทางเพศที่มีในประเทศไทย แม้ส่วนใหญ่จะมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหารวมทั้งมีการศึกษาปัจจัยและสาเหตุของการกระทำความรุนแรงทางเพศ ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน และผลงานวิจัยสนับสนุนซึ่งกันและกัน แต่งานวิจัยที่เป็นการพัฒนารูปแบบดูแลช่วยเหลือที่มีประสิทธิภาพยังมีน้อยมาก จึงเห็นว่าควรให้การสนับสนุนงานวิจัยที่เน้นรูปแบบการพัฒนาให้มากขึ้น

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2545) ได้สำรวจปัญหาการคุกคามทางเพศในประเทศไทย พบว่า การคุกคามทางเพศในที่ทำงานมีจำนวนสูงขึ้นมากกว่าในอดีต ร้อยละ 7.3 เป็นการคุกคามที่เกิดจากหัวหน้างานหรือผู้จ้างงาน โดยรูปแบบการคุกคามเป็นทั้งลักษณะพฤติกรรมและการใช้คำพูดที่ทำให้พนักงานหญิงรู้สึกอับอาย ผู้ถูกระทำจึงพยายามหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับผู้กระทำ และไม่กล้าร้องเรียน โดยเฉพาะพนักงานใหม่ที่อยู่ในช่วงทดลองงานมักเป็นเป้าหมายของการถูกคุกคาม ซึ่งจากการศึกษาของจรรยา พุคยาภรณ์ (2550) ที่ได้ศึกษา

เรื่องการถูกรุมทำร้ายจิตใจในสถานที่ทำงาน พบว่า อัตราการถูกรุมทำร้ายจิตใจแต่ละพฤติกรรมมีสูงกว่าร้อยละ 40.0 โดยมีการถูกโยนความผิดให้เป็นอัตราสูงสุด ร้อยละ 62.9 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ถูกกรุมทำร้ายจิตใจในที่ทำงาน ซึ่งมีทั้งชายและหญิง โดยมีผู้กระทำเป็นหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน ส่วนผลกระทบที่เกิดขึ้น พบว่า ผู้หญิงได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจมากกว่าผู้ชาย ผู้ที่ถูกทำร้ายจิตใจมักลาป่วยบ่อย ๆ หรือมีการเปลี่ยนแปลงงานภายในสถานที่ทำงานเดียวกัน และลาออก เพื่อหลบหนีจากผู้กระทำ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวนับเป็นผลเสียต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร

การวิจัยของซุลาปณี ชีบายามา (2548) ศึกษาประสบการณ์การคุกคามทางเพศในกลุ่มพนักงานแอร์โฮสเตสของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่พบว่า พนักงานถูกคุกคามทางเพศใน 3 ลักษณะ คือ (1) การคุกคามทางวาจา เช่น การพูดคุยในเรื่องเพศ ใช้คำพูดหยาบคาย ถูกแตะ โลม ชวนไปกินข้าว และขอหมายเลขโทรศัพท์ (2) การคุกคามโดยแสดงท่าทาง เช่น ทำตาวาน จ้องมองหน้าอก หรือรูปร่างกายตา มีการสื่อถึงเรื่องเพศ เช่น พฤติกรรมของผู้โดยสารชายที่ว้าวุ่นว้าวะเพศชายในกระดวยแล้วชี้ให้ดู หรือว้าวุ่นหญิงชายกำลังมีเพศสัมพันธ์กัน รวมไปถึงการโชว์อวัยวะเพศ และ (3) การคุกคามทางร่างกาย เช่น จับมือ ลวนลาม จับบั้นท้าย หรือใช้นิ้วกลางถูบไล้มือแอร์โฮสเตสขณะเสิร์ฟอาหาร โดยมีลูกค้ายุติเป็นผู้กระทำเป็นส่วนใหญ่

งานวิจัย ที่ศึกษาความรุนแรงที่เกิดกับบุคลากรทางการแพทย์ (เฉลิมรัฐ คำชชาติ วีระศักดิ์ จงสู่วิวัฒน์วงศ์ และสุภาณี อ่อนชื่นจิตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2549) ที่พบว่า ความรุนแรงที่พยาบาลพบส่วนใหญ่เป็นการกระทำความรุนแรงด้วยวาจา (ร้อยละ 38.9) เช่น ใช้น้ำเสียงตะคอก ร้องลงมาเป็นความรุนแรงทางด้านร่างกาย (ร้อยละ 3.1) เช่น ผลัก ดึง กระชาก และมีการคุกคามทางเพศด้วยการใช้มือสัมผัส ซึ่งผู้ที่คุกคามทางเพศส่วนใหญ่เป็นเพื่อนร่วมงาน ขณะที่ความรุนแรงอย่างอื่นมีผู้กระทำเป็นผู้ป่วยและผู้มาใช้บริการในโรงพยาบาลมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของจินตนา มะโนวัฒนา (2552) ที่ศึกษาความรุนแรงในสถานที่ทำงานในโรงพยาบาลของรัฐ จังหวัดราชบุรี พบว่า ลักษณะที่เกิดขึ้นกับพยาบาล ที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นความรุนแรงทางวาจามากที่สุด (ร้อยละ 70.2) ร้องลงมาเป็นความรุนแรงทางด้านร่างกาย และความรุนแรงทางเพศ (ร้อยละ 14.9 และ 4.0 ตามลำดับ) ลักษณะความรุนแรงทางวาจาก็พบลักษณะเช่นเดียวกันคือ ว่ากล่าว ตำหนิ กล่าวโทษ ตะคอก และตะโกนใส่ ส่วนทางกายก็เช่นเดียวกัน โดยมักเกิดเหตุการณ์ขึ้นในช่วงเช้า ส่วนความรุนแรงทางด้านเพศมักเป็นการพุดจา ลวนลาม โดยมักเกิดเหตุการณ์ในช่วงเวรดึก ที่มีผู้ป่วยและญาติเป็นผู้กระทำ

ข้อมูลความรุนแรงในที่ทำงาน โดยเฉพาะภัย จากการ คุกคามทางเพศยังพบในงานวิจัยเรื่องความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานข้ามชาติที่คนรับใช้มักถูกนายจ้างล่วงละเมิดทางเพศในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งจากการวิจัยของสุริย์พร พันพึ้ง และคณะ (2548) ที่ศึกษาเรื่องคนรับใช้ตามบ้าน พบว่า แรงงานข้ามชาติถูกล่วงละเมิดทางร่างกายในระดับสูง โดยพบว่าแรงงานเกือบ 1 ใน 5 ถูกนายจ้างล่วงละเมิดในหล ายลักษณะ เช่น ถูก

ลวนลาม ร้อยละ 8 ถูกข่มขืน ร้อยละ 1 โดยที่แรงงานไม่สามารถยุติการละเมิดดังกล่าวได้ เนื่องจากกลัวตกงาน และถูกส่งกลับบ้าน

สาเหตุ/ปัจจัยของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน

สุรากับสาเหตุของการกระทำความรุนแรงใน การทำงาน มีผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การ “ดื่มสุรา” มีความเกี่ยวข้องกับ ดังนี้

1) ผลการวิจัยของนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยคอร์เนล (Cornell University) ประเทศสหรัฐอเมริกา (www.news.cornell.edu/release/march04, 2004) ซึ่งให้เห็นว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความเชื่อมโยงกับ สถานการณ์ที่หัวหน้างาน หรือเพื่อนร่วมงานคุกคามผู้หญิงในที่ทำงานในลักษณะต่าง ๆ เช่น การคุกคามทางเพศ การแสดงความไม่พึงพอใจ การลดตำแหน่ง และการปฏิบัติต่อผู้หญิงอย่างไม่เหมาะสม โดยผลการวิจัยนี้ยังได้ แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงจะเผชิญกับความเลวร้ายสูงมากหากต้องทำงานกับเพื่อนร่วมงานดื่มเหล้าหนัก และผู้หญิงที่ ทำงานกับเพื่อนร่วมงานที่เป็นนักดื่ม หรือมีเพื่อนร่วมงานชายดื่มเหล้าระหว่างเวลาทำงาน มีความเสี่ยงจากภัย คุกคามทางเพศมากถึงสองเท่าของสถานการณ์ปกติ

2) ข้อมูลจากสถาบัน NIAAA (National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism, 1999) ได้ ซึ่งให้เห็นว่า การดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มบุคคลากรหรือพนักงานมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมของ องค์กรและการยอมรับการดื่ม ลักษณะของอาชีพ รวมถึงนโยบายของหน่วยงานนั้น ๆ

สาเหตุและปัจจัยอื่นๆ

Dougherty, Turban, Olson, Dwyer & Lapeze (1995) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการคุกคาม ทางเพศในที่ทำงาน โดยผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงจำนวน 1,234 คน ที่สำเร็จ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและปริญญาตรีที่ทำงานในสถานที่ทำงานเดียวกัน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า โอกาสการคุกคามทางเพศขึ้นอยู่กับกรอบบรรทัดกลางของชายหญิง เมื่อผู้กระทำเป็นหัวหน้างานและผู้บริหาร มีความเกี่ยวข้องกับคำตำหนิในการทำงาน และการกระทำนั้นเกิดในที่ทำงาน

เฉลิมรัฐ คำชชาติ วีระศักดิ์ จงสู่วิวัฒน์วงศ์ และสุภาณี อ่อนชื่นจิตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2549) พบว่า ความรุนแรงที่พยาบาลพบส่วนใหญ่มีสาเหตุจากความบกร่อง ในการสื่อสาร และความเจ็บป่วยของ คนไข้ ส่วนจินทนา มะโนวัฒนา (2552) ที่ศึกษาความรุนแรงในสถานที่ทำงานในโรงพยาบาลของรัฐ จังหวัด ราชบุรี พบว่า สาเหตุของความรุนแรงทางกายที่ผู้ป่วยกระทำต่อพยาบาลเกิดจากอาการเจ็บป่วยของคนไข้ สาเหตุ ทางวาจาเกิดจากความบกร่องทางการสื่อสาร เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ พบว่า ปัจจัยด้าน คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษามีนัยสำคัญกับการกระทำความรุนแรงในที่ทำงาน ส่วนปัจจัยด้าน สิ่งแวดล้อมพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความรุนแรง

ผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน

ข้อมูลจากสถาบัน NIAAA (National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism, 1999) ชี้ให้เห็นว่า ปัญหาจากการปฏิบัติงานที่ไม่ได้มาตรฐานมีสาเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรระหว่างการทำงานและการดื่มอย่างหนักนอกเวลางานอีกด้วย ซึ่งการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกจากจะมีต่อสุขภาพของผู้ดื่มเองและมีผลต่อคุณภาพของงานแล้ว ยังส่งผลต่อปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในลักษณะต่าง ๆ ที่รวมถึงการคุกคามผู้หญิงและบุคคลอื่นด้วย

จันทนา มะโนวัฒนา (2552) ศึกษาความรุนแรงในสถานที่ทำงานในโรงพยาบาลของรัฐ จังหวัดราชบุรี พบว่า พยาบาลที่ถูกกระทำความรุนแรงส่วนใหญ่เกิดความเครียด วิตกกังวล และ โกรธ ทั้งนี้มีผู้ถูกกระทำเพียง 1 ใน 3 เท่านั้นที่มีการรายงานการกระทำต่อหน่วยงาน โดยให้เหตุผลว่าเห็นเป็นเรื่องไม่สำคัญและไม่มีประโยชน์

ชฎาปณี ชิบายามา (2548) ศึกษาประสบการณ์การคุกคามทางเพศในกลุ่มพนักงานแอร์โฮสเทลของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) พบว่า การคุกคามทางเพศมีผลกระทบต่อสภาพจิตใจ ทำให้เครียด กังวล อับอาย และกระทบต่อหน้าที่การงาน และมีผลกระทบต่อหน่วยงาน รวมทั้งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศชาติ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างการบริหารของบริษัทการบินไทยที่บุคลากรจากกองทัพอากาศมีบทบาทสำคัญ ระบบการแข่งขันที่เข้มข้น มุ่งแต่การตลาด ทำให้บริษัทการบินไทยฯ และบุคลากรของบริษัทฯ ละเลยและไม่ใส่ใจต่อปัญหาการคุกคามทางเพศ แต่มุ่งนำเสนอภาพลักษณ์ของผู้หญิงไทย ในฐานะผู้ให้บริการที่นุ่มนวล ว่องไว ขณะที่ลูกเรือ อหญิงก็ไม่เข้าใจถึงสิทธิทางกฎหมายของตนเอง ลูกเรือหญิงส่วนใหญ่จึงต้องเผชิญกับปัญหาการคุกคามทางเพศตามยถากรรม แม้บริษัทการบินไทยฯ จะมียุทธศาสตร์เป็นแนวปฏิบัติต่อผู้โดยสารที่ไม่สุภาพไว้ แต่ในทางปฏิบัติยังไม่สามารถบรรเทาการแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง เพราะลูกเรือยังไม่ทราบขั้นตอนการตามกฏหมายอาญา และกฏหมายอาญาก็ยังไม่ครอบคลุมการคุกคามทางเพศในรูปแบบต่างๆ

ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมในเบื้องต้น โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในการทำงาน การคุกคามทางเพศในที่ทำงาน จากเอกสารวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้ข้อสรุป ดังนี้

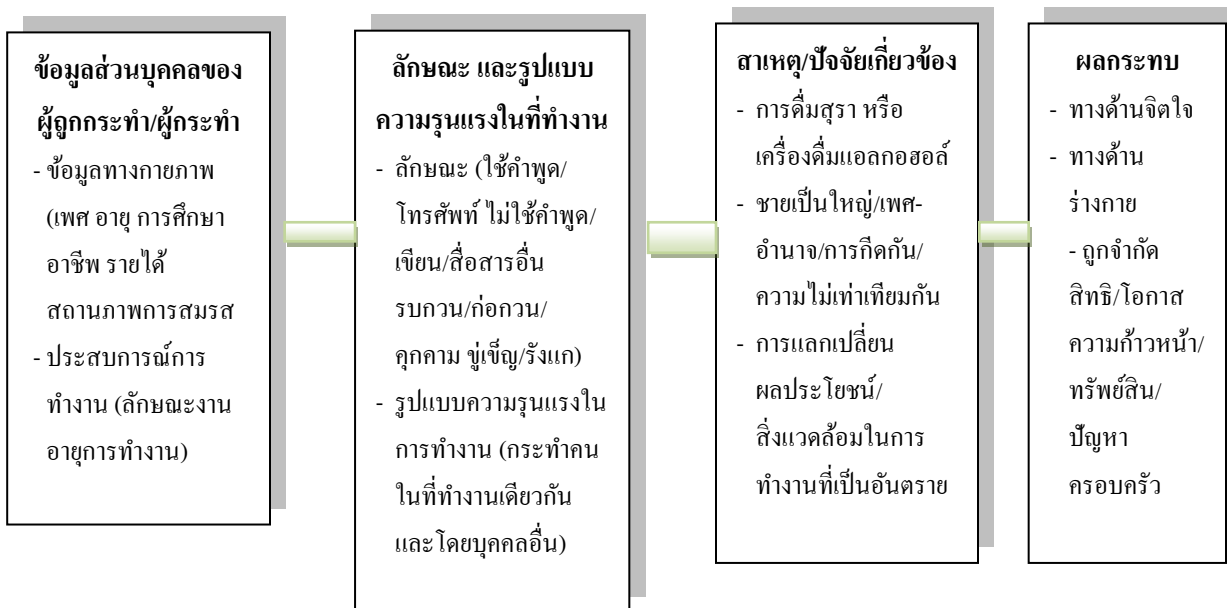
1. การศึกษาเรื่องความรุนแรงในการทำงานในประเทศไทยยังมีจำนวนน้อย ที่มีการศึกษาไว้บ้างแล้วเป็นการศึกษาเฉพาะกลุ่มเป้าหมายเท่านั้น งานวิจัยที่พบส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในต่างประเทศ ที่เน้นการศึกษาความรุนแรงที่เกิดจากความเครียดในที่ทำงาน

2. การศึกษาเรื่องการดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการทำงานในสังคมไทย ส่วนใหญ่นำการศึกษาที่ระบุว่าการดื่มเกิดจากจากความเครียด และศึกษาถึงผลกระทบจากการติดสุราและสารเสพติดต่อสุขภาพ

ประสิทธิภาพการผลิต ความขัดแย้งกับหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน และผู้ได้บังคับบัญชา เป็นต้น *แต่ยังไม่มีการศึกษาความเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในที่ทำงาน การคุกคามทางเพศ หรือภัยทางเพศ ซึ่งผลการวิจัยในต่างประเทศชี้ให้เห็นว่ามีความเกี่ยวข้องกัน*

3. การศึกษาเรื่องความรุนแรงในการทำงานและการคุกคามทางเพศในสังคมไทยมีอยู่น้อยมาก แม้จะมีการระบุปัญหานี้ไม่น้อยในสื่อต่าง ๆ แต่มีผู้ถูกระทำจำนวนน้อยที่กล้าเปิดเผยตัว เองและข้อมูลการถูกระทำ ดังนั้น จึงน่าจะมีการวิจัยลักษณะปัญหา และผลกระทบต่อผู้ถูกระทำ สาเหตุของการกระทำ โดยเฉพาะการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา (ซึ่งการวิจัยในต่างประเทศชี้ให้เห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความรุนแรงด้านเพศ) เพื่อนำเสนอแนวทางการให้ความช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และพัฒนาวิธีการป้องกันความเสี่ยง ซึ่งจะนำไปสู่การคุ้มครองความปลอดภัยของบุคลากรในที่ทำงานต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกเป็นรายกรณี มีการ เก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก (In-depth interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะปัญหา สาเหตุ และผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในที่ทำงาน และกระบวนการ ให้ความช่วยเหลือ เพื่อฟื้นฟูเยียวยา แก่กลุ่มตัวอย่างที่ถูกกระทำ ความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงาน

1. กลุ่มตัวอย่างการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาข้อมูลจากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งปัจจุบันยังขาดข้อมูลเชิงปริมาณที่พอจะคาดการณ์จำนวน ผู้ถูกกระทำ ว่ามีมากหรือน้อยเพียงใด ผู้วิจัยจึงกำหนดรูปแบบ การวิจัยเป็นเชิงคุณภาพ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างการวิจัยแบบเจาะจง (Purposive samplings) เน้นศึกษาเฉพาะ กลุ่มตัวอย่างผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ที่เป็นผู้หญิงเท่านั้น ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงานส่วนใหญ่ผู้หญิง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้ถูกกระทำที่มีลักษณะการถูกกระทำ ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย รวมถึงการถูกคุกคามทางเพศเฉพาะผู้ที่มาแจ้งเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียนที่ ศูนย์รับเรื่อง ร้องทุกข์ ที่ได้รับความร่วมมือจากมูลนิธิเพื่อนหญิง ซึ่งผู้ถูกกระทำจะต้องยินยอมที่จะเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้วิจัย

นอกจากนี้ เพื่อให้ผลการวิจัยนี้มีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างจากผู้เกี่ยวข้องกับผู้ถูกกระทำ (Stakeholders) เพื่อให้ได้ข้อมูล เพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ถูกกระทำ สถานการณ์การกระทำ ผลกระทบ และข้อมูลอื่นๆ ซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยสามารถศึกษาข้อมูลได้อย่างรอบด้าน

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างหลักและกลุ่มตัวอย่างรอง ดังนี้

- 1) กลุ่มตัวอย่างหลัก ได้แก่ ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ที่เป็นผู้หญิง ไม่จำกัดอายุ มีประสบการณ์การเผชิญกับสถานการณ์ความรุนแรงจากการทำงาน และยินดีเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้วิจัย มีจำนวน 10 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่างรอง ได้แก่ ผู้เกี่ยวข้อง ที่สามารถให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้ (Stakeholders) ประกอบด้วย เพื่อนร่วมงาน และคนอื่นๆ ที่รู้จัก หรือรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การกระทำ ความรุนแรงที่เกิดขึ้น มีจำนวน 23 คน คือ เป็น พ่อ จำนวน 1 คน แม่ จำนวน 2 คน เพื่อนร่วมงาน จำนวน 5 คน

ญาติ จำนวน 3 คน สามีของผู้ถูกระทำ จำนวน 2 คน นักสังคมสงเคราะห์ของโรงพยาบาลและ
เจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อนหญิง จำนวน 7 คน ทนายความอาสาสมัคร จำนวน 3 คน

ขั้นตอนการ ดำเนินการเพื่อให้ เข้าถึงข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการวิจัย ที่เปิด
โอกาสให้ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงเกี่ยวกับการทำงาน สามารถให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยได้ และช่วยให้ผู้ถูกระทำ
สามารถเข้าถึงแหล่งบริการให้ความช่วยเหลือได้ง่ายที่สุด พร้อมทั้ง ให้ได้รับความคุ้มครอง สิทธิขั้นพื้นฐาน เช่น
การให้คำปรึกษา การเยียวยา และการฟื้นฟูสภาพจิตใจ ที่ดำเนินการ โดยเปิดศูนย์รับเรื่องร้อง ร้องทุกข์ ร้องเรียน ณ
มูลนิธิเพื่อนหญิง องค์กรเอกชน ที่มีประสบการณ์การทำงานบริการช่วยเหลือ เพื่อฟื้นฟูเยียวยาแก่ ผู้หญิงที่ถูก
ละเมิดสิทธิ และคุ้มครองสิทธิสตรี มาแล้วกว่า 25 ปี ในฐานะเครือข่ายการทำงานวิจัยนี้ ขั้นตอนการดำเนินการมี
ดังนี้

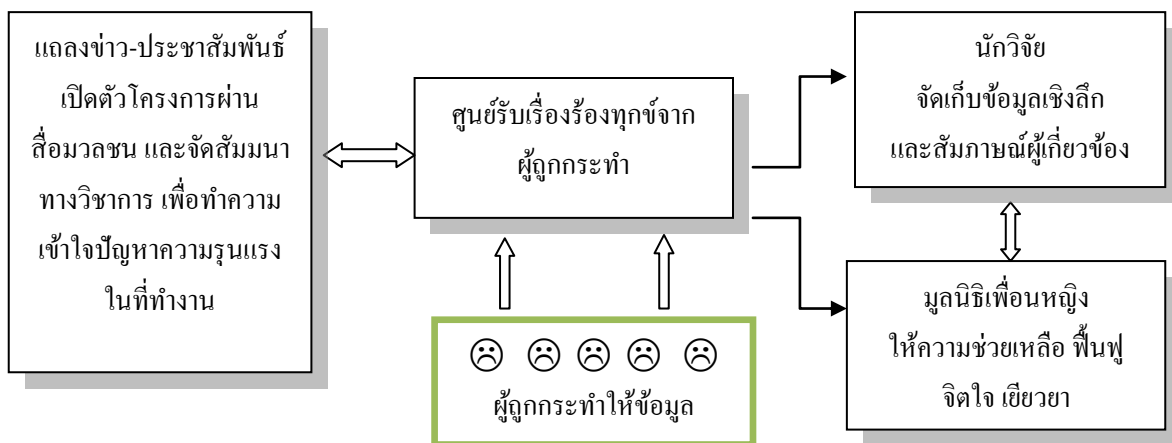
1) ประชาสัมพันธ์ โครงการวิจัยให้เป็นที่รับรู้ จากข้อมูลที่พบว่าผู้ที่ถูกระทำด้วยความรุนแรงส่วนใหญ่
ไม่กล้าเปิดเผยตนเอง เนื่องจากหลายสาเหตุ เช่น ถูกกดดัน เกรงกลัว อับอาย และอาจไม่รู้แหล่งบริการช่วยเหลือ
ดังนั้น เพื่อให้ผู้วิจัยมีโอกาสรับรู้ข้อมูลจากผู้ถูกระทำได้มากที่สุด ผู้วิจัยจึง ได้มีการ จัดแถลงข่าวการ ศึกษาวิจัย
ให้เป็นที่รับรู้ อย่างกว้างขวาง และประชาสัมพันธ์ การเปิดศูนย์รับเรื่องร้อง ร้องทุกข์ ร้องเรียน เพื่อบริการให้ความ
ช่วยเหลือ แก่ผู้ถูกระทำด้วย การแถลงข่าว มีขึ้น ในวันเดียวกันกับการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ ในวันที่
12 พฤศจิกายน 2552 ณ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งได้รับความร่วมมือ ในการเผยแพร่ข่าวสารผ่าน
สื่อมวลชนหลายแขนง เช่น สถานีโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ เป็นต้น

2) จัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อทำความเข้าใจปัญหา ความรุนแรงเกี่ยวกับการทำงาน ความเกี่ยวข้องกับ
การดื่มสุรา ผลกระทบจากการกระทำด้วยความรุนแรง และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมการสัมมนา
เป็นบุคลากรจาก หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กร เอกชน และองค์กร ทางธุรกิจ เช่น บริษัท โรงงาน
อุตสาหกรรม ประกอบด้วย บุคลากรระดับบริหาร หรือผู้กำหนดนโยบายของหน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ แ ละ
บุคลากรที่รับผิดชอบในฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ หรือฝ่ายบุคคล สื่อมวลชน รวมจำนวน 50 คน

ในการจัดสัมมนาทางวิชาการนี้ ผู้วิจัยได้มอบกล่องรับเรื่องร้อง ร้องทุกข์ ร้องเรียนให้กับผู้แทนจากหน่วยงาน
ที่เข้าร่วม สัมมนา จำนวน 12 แห่ง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรุงเทพมหานคร สำนักงานสนับสนุนระบบบริการสุขภาพ สถาบันวิจัย
และพัฒนา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช) บริษัทการบินไทย จำกัด สถานีโทรทัศน์ไทย ทีวีสี่ช่อง 3 โรงงาน
อุตสาหกรรมไนซ์แอพาเรียล จำกัด เป็นต้น โดยขอความร่วมมือในการเผยแพร่เอกสาร การเปิดรับเรื่องร้อง ร้องทุกข์
และการตั้งกล่องรับจดหมายร้อง ร้องทุกข์ ร้องเรียนจากบุคลากรของหน่วยงานแต่ละแห่ง

3) จัดให้มีศูนย์รับเรื่องร้อง ร้องทุกข์เกี่ยวกับความรุนแรงในการทำงาน และเชื่อมโยงข้อมูล ความรุนแรง
ในการทำงาน ปัญหาจากการดื่มสุรา และความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรากับการกระทำ ความรุนแรงต่อผู้หญิงใน

ที่ทำงาน โดยการเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ (Online) และเว็บไซต์ (Website) เพื่อให้ผู้ถูกระทำมีทางเลือก ในการแจ้งข้อหาสารการถูกระทำ ด้วยความรุนแรง ได้หลายช่องทาง ตลอดจนต้องการให้สามารถเข้าถึง การ ให้บริการช่วยเหลือ ของมูลนิธิเพื่อนหญิง ซึ่งเป็นศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียน ได้ ดังแผนภูมิที่ 2.1 ที่แสดง ขั้นตอนการเข้าถึงข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

แผนภูมิที่ 2.1 ขั้นตอนการเข้าถึงข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2. แหล่งข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แหล่งข้อมูลการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ มีการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และ ศึกษาข้อมูลภาคสนาม เพื่อ การสืบค้นข้อมูลอย่างรอบด้าน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1) การ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ดำเนิน การ โดยสืบค้นข้อมูลจาก เอกสารทางวิชาการ และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1.1) เอกสารทาง วิชาการที่เกี่ยวกับความรุนแรงในการทำงาน ประกอบด้วย แนวคิดและ ทฤษฎีเกี่ยวกับความรุนแรง ความรุนแรงในที่ทำงาน ความรุนแรงต่อผู้หญิง และความเกี่ยวข้องของ การดื่มสุรากับความรุนแรงในการทำงาน

1.2) ข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบการคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในการทำงาน เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2551

1.3) งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรง ใน การทำงาน ความเกี่ยวข้อง ของสุรา และ ผลกระทบจากการดื่มสุราต่อการทำงาน โดยทบทวนผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2) การศึกษาข้อมูลภาคสนาม ดำเนินการ โดยศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และผู้เกี่ยวข้องกับผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการศึกษาข้อมูลภาคสนาม ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง เป็นเครื่องมือที่ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อเก็บข้อมูลตามความเหมาะสมกับ จากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1) เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน มี 2 ชุด คือ แบบบันทึกข้อมูล ทัวไปของผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงที่ เกี่ยวข้องกับการทำงาน และ ประเด็น การสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลทัวไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรง เป็นแบบฟอร์มสำหรับบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะปัญหาที่เกิดจากการกระทำด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน รูปแบบการกระทำ ความรุนแรง สาเหตุของปัญหา และความต้องการ การช่วยเหลือ ของผู้ถูกระทำ ประเด็นคำถามมี 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ถูกระทำ ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ ถูกระทำด้วยความรุนแรงเกี่ยวกับการทำงานที่มาขอรับคำปรึกษาจากศูนย์รับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ ณ มูลนิธิเพื่อนหญิง ผู้ถูกระทำอาจมาขอรับคำปรึกษาด้วยตนเอง หรือมีผู้อื่นมาขอรับคำปรึกษาแทน เช่น พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน หรือเพื่อนร่วมงาน เป็นต้น ซึ่งในส่วนนี้ ยังมีการบันทึก ข้อมูลส่วนตัวของ ผู้ถูกระทำ ได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกระทำและผู้กระทำ

ส่วนที่ 2 สภาพปัญหา สาเหตุ และความต้องการของผู้ ถูกระทำด้วยความรุนแรง เป็นการบันทึกข้อมูล สถานการณ์ปัญหาการถูกระทำด้วยความรุนแรง ผลกระทบจากการถูกระทำ สาเหตุของการกระทำด้วยความรุนแรง และความเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา ตลอดจน ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการช่วยเหลือของผู้ถูกระทำ การบันทึกข้อมูล ส่วนนี้เป็นการ สรุประเด็นจากการพูดคุยในเบื้องต้น ของเจ้าหน้าที่ ศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ร้องเรียน นอกจากนี้ ยังมีการบันทึกความก้าวหน้าของผลการจัดการกับปัญหาที่ผ่านมา ประเด็นคำถามมีดังนี้

- ลักษณะและรูปแบบของความรุนแรงที่เกิดขึ้น เช่น ทางร่างกาย จิตใจ เพศ สังคม ความถี่และระดับความรุนแรง
- สาเหตุของปัญหา/ปัจจัยความรุนแรง/วิเคราะห์ความเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา
- ผลกระทบต่อผู้ถูกระทำ เช่น ทางร่างกาย จิตใจ เพศ สังคม
- ผลการดำเนินการที่ผ่านมา และผลที่เกิดขึ้น (กรณีมีการดำเนินการมาบ้างแล้วก่อนหน้านี้)
- ความต้องการการช่วยเหลือของผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงเกี่ยวกับการทำงานที่มาขอคำปรึกษา

- การให้ความช่วยเหลือในเบื้องต้น
- แผนการช่วยเหลือผู้ถูกระทำในช่วงต่อไป เช่น การดำเนินการทางกฎหมาย การเยียวยา ฯลฯ

ชุดที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured questionnaire) เพื่อสอบถามข้อมูลความเกี่ยวข้องของการตีตรากับการกระทำ ด้วยความรุนแรง เกี่ยวกับการทำงาน และข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจ จสงานการณ์ การกระทำด้วยความรุนแรง สาเหตุ และผลกระทบที่เกิดขึ้น ตลอดจนติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการช่วยเหลือ เช่น การร้องทุกข์เรียน การดำเนินคดี การดำเนินการของหน่วยงาน (กรณีที่มีการร้องเรียนผ่านหน่วยงาน) ฯลฯ ประเด็นข้อคำถามเพื่อการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายละเอียดเพิ่มเติมจากแบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- ลักษณะการถูกระทำด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ได้แก่ รูปแบบของความรุนแรงที่เกิดขึ้น เช่น ความรุนแรงทางร่างกาย จิตใจ เพศ สังกม ทางเศรษฐกิจ หรือความมั่นคงของชีวิต
- ความถี่ของการกระทำและระดับความรุนแรง
- สาเหตุของปัญหา หรือปัจจัยที่นำไปสู่การกระทำด้วยความรุนแรงเกี่ยวกับการทำงาน
  - วิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของการตีตรากับการกระทำ ความรุนแรงเกี่ยวกับการทำงาน
  - ปัจจัยที่นำไปสู่ความรุนแรง เกี่ยวกับการทำงาน เช่น อคติทางเพศ การกีดกัน ความไม่เท่าเทียมกัน การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ หรือสิ่งแวดล้อมในการทำงาน
- ผลกระทบต่อผู้ถูกระทำ เช่น ทางด้านจิตใจ ทางร่างกาย การถูกจำกัดสิทธิ หรือ โอกาส ความก้าวหน้า ผลกระทบต่อทรัพย์สิน และผลกระทบต่อครอบครัว
- การดำเนินการเพื่อขอความเป็นธรรมและผลที่เกิดขึ้น
- กระบวนการให้ความช่วยเหลือและผลจากการให้ความช่วยเหลือ

2) เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงเกี่ยวกับการทำงาน ประเด็นการสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง มีดังนี้

- การรับรู้ลักษณะและรูปแบบการกระทำด้วยความรุนแรงของผู้ถูกระทำ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำ
- ความคิดเห็นต่อสาเหตุของปัญหา หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำด้วยความรุนแรงในการทำงาน และความเกี่ยวข้องกับการตีตราของผู้กระทำ ผู้ถูกระทำ หรือทั้งสองฝ่าย
- การรับรู้ผลกระทบจากการกระทำด้วยความรุนแรงที่มีต่อผู้ถูกระทำ
- ความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างที่มี ต่อแนวทางการให้ความช่วยเหลือ การป้องกันและแก้ไขปัญหา ความรุนแรงเกี่ยวกับการทำงาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

การเก็บข้อมูล การวิจัย ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ในเบื้องต้น และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อตอบประเด็นคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

- 1) การตีตรา มีความเกี่ยวข้อง หรือเป็นสาเหตุของปัญหาความรุนแรงในการทำงานหรือไม่
- 2) ลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงานต่อผู้ถูกระทำเป็นอย่างไร
- 3) กระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกระทำ แก้ไขปัญหา และการป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรงในการทำงานหรือไม่ และควรมีการดำเนินการที่เหมาะสมอย่างไร

ขั้นตอนการเก็บข้อมูลการวิจัย การเก็บข้อมูลการวิจัยมีการดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1) ประสานงานกับมูลนิธิเพื่อนหญิง ซึ่งเป็นศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ร้องเรียน และติดตามการรับเรื่องราวร้องทุกข์ร้องเรียนจากการตั้งกล่องของหน่วยงานที่ร่วมโครงการวิจัย เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ถูกระทำที่มาแจ้งเรื่อง หลังจากการประชาสัมพันธ์โครงการวิจัยและเปิดรับเรื่องราวร้องทุกข์ ร้องเรียน ช่วง 1-2 เดือน คือ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2552 ถึงเดือน มกราคม 2553 ผู้วิจัยพบว่าไม่ปรากฏมีผู้มาแจ้งเรื่องการถูกระทำด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ผ่านกล่องที่นำไปติดตั้งไว้ตามหน่วยงานที่มีผู้แทนรับไป การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจึงได้จากผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงที่เข้ามาขอรับบริการช่วยเหลือ ผ่านมูลนิธิเพื่อนหญิง ทั้งนี้ ผู้วิจัยมีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในเบื้องต้น โดยผู้วิจัยได้จำแนกลักษณะการถูกระทำที่หลากหลาย รวมทั้งได้มีการสอบถามความสมัครใจในการให้ข้อมูล ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจึงมีเฉพาะผู้ยินดีเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้วิจัย จำนวน 10 คน

2) นัดหมายกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอเก็บข้อมูล ในเบื้องต้น เมื่อผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยได้พูดคุยกับกลุ่มตัวอย่างในเรื่องต่างๆ ไป ในระหว่างที่กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรม การฟื้นฟูและเยียวยาที่ดำเนินการโดยมูลนิธิเพื่อนหญิง ในการพูดคุยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขอให้กลุ่มตัวอย่างกรอกข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลผู้ถูกระทำ ตามแบบฟอร์มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ต่อจากนั้นจึงพูดคุยกับกลุ่มตัวอย่างแบบไม่เป็นทางการ เพื่อให้ได้ข้อมูลประเด็นในเครื่องมือ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (เครื่องมือ ชุดที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง) หลังจากการพูดคุย ผู้วิจัยได้นัดสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ถูกระทำ พร้อมทั้ง ขอให้กลุ่มตัวอย่างผู้ถูกระทำแนะนำผู้เกี่ยวข้องที่ยินดีให้ข้อมูลเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้ กลุ่มตัวอย่าง ผู้เกี่ยวข้องที่ให้ข้อมูลเพิ่มเติมได้อีกจำนวนหนึ่ง

การจัดกิจกรรมประชุมกลุ่ม สนับสนุน ผู้วิจัยยังได้เข้าร่วมกิจกรรมที่มูลนิธิเพื่อนหญิงที่จัดสำหรับการให้คำปรึกษาแก่ผู้ถูกระทำ คือ การประชุมกลุ่ม สนับสนุน (Group support) 2 ครั้งระหว่างดำเนินการวิจัย ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่ม สนับสนุน ประกอบด้วย ผู้ถูกระทำ ประมาณ 10 คน เจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อนหญิง และ

ทีมสหวิชาชีพ ได้แก่ นักกฎหมาย นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ที่ผ่านพ้น (สามารถแก้ไขปัญหาของตนเองได้แล้ว) ตลอดจนนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง โดยนักวิจัยของโครงการได้ร่วมกิจกรรมนี้เพื่อรับฟังข้อมูลด้วย

การจัดกิจกรรม การประชุมกลุ่ม สนับสนุน (Group support) ผ่านกระบวนการกลุ่ม ดำเนินการโดยให้ผู้ถูกกระทำแต่ละคนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนเอง แบ่งปันความรู้สึก สร้างบทเรียนผ่านประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นการสร้างกำลังใจ (Empowerment) ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงแต่ละคน ได้มีโอกาสเล่าเรื่องของตนเองให้ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มสนับสนุนได้รับรู้ แต่ละคนพลัดกันรับฟังเรื่องของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง คนอื่นๆ ซึ่งมีทั้งผู้ที่เพิ่งเข้ามาขอความช่วยเหลือ ผู้ที่อยู่ระหว่างการขอความช่วยเหลือ ผู้ถูกกระทำบางคนยังมีการดำเนินคดีความ และผู้ถูกกระทำบางคนที่ยื่นฟ้องแล้ว ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มได้เล่าถึงกระบวนการยุติธรรมตามประสบการณ์ และได้รับคำแนะนำจากผู้เข้าร่วมประชุม สนับสนุน จากหลากหลายประสบการณ์ ผลจากการดำเนินการนี้ ผู้วิจัยสังเกตว่าได้ช่วย ทำให้ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง มีความรู้สึกที่ดีขึ้น ได้ผ่อนคลายความเครียด ช่วยเหลือกันและกัน พร้อมทั้งมีการปลอบโยน ให้กำลังใจในการขอความเป็นธรรมต่อไป ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการประชุมกลุ่มสนับสนุนในลักษณะนี้เป็นการฟื้นฟูเยียวยา ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงานอีกแนวทางหนึ่ง

3) ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่าง (เครื่องมือ ชุดที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์ เชิงลึก) การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีขึ้นหลังจาก ได้นัดหมายไว้ สถานที่ที่ใช้ในการ สัมภาษณ์ ทั้งหมดใช้ที่ มูลนิธิเพื่อนหญิง โดยใช้ห้องประชุมขนาดเล็กและห้องย่อยที่เอื้อให้ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างสามารถพูดคุยเป็นการส่วนตัวมากที่สุด การสัมภาษณ์เป็นการพูดคุยรายบุคคล ระหว่างการพูดคุยจะไม่มีคนอื่นเข้ามาในบริเวณนั้น ช่วงเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ประมาณคนละ 2 ชั่วโมง ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ขออนุญาตบันทึกเทป เพื่อการเก็บ ข้อมูลอย่างครบถ้วน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างก็ยินดีให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

การสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงมีขั้นตอนดังนี้

1) การแนะนำตัว ผู้วิจัยได้แนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์ของการวิจัยและประเด็นการสัมภาษณ์แก่กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งอธิบายว่า “การวิจัยนี้จะดำเนินการตามหลักจริยธรรมวิชาชีพในการรักษาความลับของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงอย่างเคร่งครัด ผลของการวิจัยจะนำเสนอเพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น ผู้วิจัยจะไม่เปิดเผยชื่อ ที่อยู่ และข้อมูลส่วนอื่นๆ ที่นำไปสู่ความเสียหายต่อผู้ให้ข้อมูล ” ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้ขออนุญาตบันทึกเสียง พร้อมทั้งแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่าสามารถยุติการพูดคุย หรือไม่ตอบข้อมูลได้ตลอดเวลาการสัมภาษณ์ หากข้อคำถามใดที่ผู้ให้ข้อมูลไม่ต้องการเปิดเผย หรือบรรยายภาพ ในการสัมภาษณ์สร้างความอึดอัด ไม่สบายใจ หรือไม่ต้องการให้ข้อมูลอีกต่อไป ซึ่งจากการดำเนินการสัมภาษณ์จนแล้วเสร็จปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างทุกคนยินดีให้ข้อมูล และพูดคุยจนจบกระบวนการสัมภาษณ์

2) **การเริ่มต้นสัมภาษณ์** ผู้วิจัยเริ่มต้นการสัมภาษณ์ด้วยการพูดคุยเรื่องทั่วไปกับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการสอบถามข้อมูลส่วนตัว ครอบครัว ชีวิตในปัจจุบันและอนาคต เป็นต้น เพื่อสร้างความคุ้นเคยก่อนเข้าสู่ประเด็นการสัมภาษณ์ ใช้เวลาประมาณคนละ 10-15 นาที

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ค่อนข้างเปิดเผย อาจเป็นเพราะเป็นการพูดคุยเรื่องใกล้ตัว และเป็นเรื่อง ชีวิตครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบการเข้าร่วมประชุมกลุ่มสนับสนุนกับผู้ถูกกระทำหลายครั้งจึงช่วยให้ผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่างมีความคุ้นเคยกัน จึงทำให้การสอบถามข้อมูลเป็นไปอย่างราบรื่น

3) **การสอบถามข้อมูล** การสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับ ประเด็นการวิจัย มีขึ้นหลังจาก การพูดคุยกันในเรื่องทั่วๆ ไปแล้ว โดยผู้สัมภาษณ์ได้เริ่มพูดคุยตามประเด็น ที่กำหนดสำหรับการ สัมภาษณ์ การดำเนินการสัมภาษณ์ในส่วนนี้ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง

4) **การปิดการสัมภาษณ์** ผู้วิจัยปิดการสัมภาษณ์ด้วยการสรุปประเด็นสำคัญที่ได้จากการสัมภาษณ์ กล่าวขอบคุณ และขออนุญาตพูดคุยอีกหากมีความจำเป็นหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม พร้อมทั้งขอให้กลุ่มตัวอย่างแนะนำผู้เกี่ยวข้องที่รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ความรุนแรงของแต่ละกรณี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยินยอมของกลุ่มตัวอย่างเอง ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงบางคน ไม่สะดวกที่จะให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เนื่องจากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงบางคน ไม่ได้พูดคุยเรื่องที่เกิดขึ้นให้คนอื่นรับรู้มากนัก บางคนไม่ต้องการให้คนในครอบครัวเข้ามาเกี่ยวข้อง ผู้วิจัยรับรู้ได้ว่าผู้ถูกกระทำบางคนยังไม่กล้าพูดคุยหาหรือปัญหาของตนกับคนในครอบครัวได้มากนัก รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับกลุ่มตัวอย่างบางคนยังไม่พร้อมที่จะพูดคุยถึงปัญหาการถูกกระทำด้วยความรุนแรงอย่างเปิดเผย

5) **การตรวจสอบความสมบูรณ์และสรุปข้อมูล** หลังจากจบการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้สรุปและบันทึกประเด็นที่ได้จากการ สัมภาษณ์ และเพิ่มเติมรายละเอียดจากข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงไว้ และนำข้อมูลมาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์

ขั้นตอนการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง

ระยะเวลาการเก็บข้อมูล จากแนวทางการดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาหลังจากเปิดตัวโครงการเพื่อรับเรื่องร้องทุกข์ร้องเรียน ตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2552 ถึง 16 มกราคม 2553 รวมเวลาประมาณ 2 เดือน ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงานได้จำนวน 10 คน ทั้งหมด เป็นผู้หญิง และถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ตามคุณสมบัติที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เกี่ยวข้อง มีจำนวน 23 คน ประกอบด้วย พ่อ จำนวน 1 คน แม่ จำนวน 2 คน เพื่อนร่วมงาน จำนวน 5 คน ญาติ จำนวน 3 คน สมาชิกของผู้ถูกกระทำ จำนวน 2 คน นักสังคมสงเคราะห์ของโรงพยาบาลและเจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อนหญิง จำนวน 7 คน ทนายความ อาสาสมัคร

จำนวน 3 คน (นักสังคมสงเคราะห์ และทนายความของมูลนิธิเพื่อนหญิง ซึ่งเป็นผู้ที่รับรู้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการถูกระงับการตั้งครรภ์และยังเป็นผู้ให้คำแนะนำต่อการดำเนินคดี)

ข้อจำกัดของการเข้าถึงข้อมูล

1) ผู้วิจัยพบว่า การเก็บข้อมูลกรณีการกระทำด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศมีข้อจำกัด เนื่องจากผู้ถูกระงับการตั้งครรภ์ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจอย่างมาก เรื่องที่เกิดขึ้นจึงไม่เปิดเผยในวงกว้าง เป็นที่รับรู้เฉพาะญาติและคนใกล้ชิดเท่านั้น ผู้กระทำจึงขอสงวนสิทธิที่จะให้ผู้วิจัยติดต่อกับบุคคลอื่นในหน่วยงาน และบุคคลในครอบครัว นอกจากนี้ยังมีบางกรณีที่อยู่ระหว่างการดำเนินคดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลส่วนอื่นตามที่กลุ่มตัวอย่างยินยอม เช่น บันทึก การร้องเรียนขอความเป็นธรรม บันทึกการให้ข้อมูลกับทางโรงพยาบาล บันทึกข้อมูลของมูลนิธิเพื่อนหญิง การให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อ และบันทึกข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง มาประกอบการนำเสนอข้อมูลเพื่อความครบถ้วนสมบูรณ์และความเที่ยงตรงของการวิจัย

2) ในช่วงเวลา 2 เดือนที่ดำเนินการเก็บข้อมูลพบว่ามีกลุ่มตัวอย่าง ที่เข้ามาให้ข้อมูลที่ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ร้องเรียน มูลนิธิเพื่อนหญิงจำนวนเพียง 5 คน นอกนั้นเป็นผู้มาร้องทุกข์ ร้องเรียน ที่มูลนิธิเพื่อนหญิง ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการช่วยเหลือ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การแจ้งเรื่องราวร้องทุกข์ของผู้ถูกระงับการตั้งครรภ์เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากและยังมีข้อจำกัด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยดำเนินการ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สถิติร้อยละ และค่าความถี่ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างและผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกระงับการตั้งครรภ์และผู้กระทำ แล้วนำข้อมูลสรุปในตาราง เพื่อให้แสดงข้อมูลในภาพรวมเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ 3 ส่วน คือ

1) รวบรวมข้อมูลจากการบันทึกในเอกสาร และถอดความจากเครื่องบันทึกเสียงจากการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน โดยใช้ข้อมูลจากการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องมาประกอบการนำเสนอข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

2) วิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้ถูกระงับการตั้งครรภ์ด้วยความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงาน ที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการและโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

3) วิเคราะห์ข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างที่มีการสัมภาษณ์เพิ่มเติมแบบไม่เป็นทางการ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการหลังจาก ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหา และจัดกระทำ ข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์สาเหตุและผล (Cause and Effect Analysis) โดยการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ให้เห็นว่าจากผลมาจากเหตุ คือ วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น ย้อนกลับมาให้เห็นว่าเกิดมาจากเหตุปัจจัยใดบ้าง หรือ วิเคราะห์เหตุไปหาผล คือ วิเคราะห์จากเหตุไปหาผล คือ วิเคราะห์ให้เห็นว่าเมื่อเหตุนี้เกิดขึ้น ได้นำไปสู่ ผลกระทบอะไรบ้าง โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ มาจัดหมวดหมู่ใน 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถูกระทำและผู้กระทำ ลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน ผลการวิเคราะห์ความ เกี่ยวข้องของการตีตรากับความรุนแรงในการทำงาน และกระบวนการช่วยเหลือและผลการดำเนินการ

5. การนำเสนอข้อมูลการวิจัย

การนำเสนอข้อมูลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

5.1 การนำเสนอข้อมูลกรณีศึกษา โดยการนำเสนอเป็นตารางสรุปข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลกลุ่ม ตัวอย่างรายกรณี จำนวน 10 คน (ดังปรากฏในบทที่ 3) ทั้งนี้ การนำเสนอข้อมูลกลุ่มตัวอย่างรายกรณี และข้อมูล ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เป็นการสม มติชื่อ และปกปิดสถานที่สำคัญ ชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อมิให้กระทบต่อ ผู้ถูกระทำ และผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีความหรือข้อร้องเรียน

5.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถูกระทำและผู้กระทำ ลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน ผลการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของการตีตรากับความรุนแรงในการทำงาน และกระบวนการช่วยเหลือและผลการดำเนินการ (ดังปรากฏในบทที่ 4)

บทที่ 3

ข้อมูลกรณีศึกษา

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของสุรากับความ รุนแรงในการทำงาน เป็นการศึกษาค้นคว้าเชิงคุณภาพที่มีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เชิงลึกเป็นหลัก โดยผู้วิจัยได้รับข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างอีกจำนวน 23 คน และนำข้อมูลจากเอกสารที่ได้รับการอนุเคราะห์จาก กลุ่มตัวอย่าง และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในกระบวนการช่วยเหลือ มาประกอบการนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การนำเสนอผลการ วิจัยในส่วนนี้เป็นการรายงานเรื่องราว เป็นรายกรณี โดย แบ่งหัวข้อการ นำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ตารางสรุปข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างรายกรณี

การนำเสนอข้อมูลรายกรณีในบทนี้ผู้วิจัยปฏิบัติตาม ขีดหลักจริยธรรม วิชาชีพที่ให้การคุ้มครองปกป้องสิทธิของผู้ถูกระทำ โดย ไม่มีการเปิดเผยชื่อกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งข้อมูลอื่นๆ ที่อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่กลุ่มตัวอย่าง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ในบางกรณีจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง ปกปิดสถานที่ หน่วยงาน ตำแหน่งงานของบุคคล ดังนั้น ชื่อบุคคลที่ปรากฏในรายงานการวิจัยนี้จึงเป็น “ชื่อสมมติ” เนื่องจากเป็น สถานการณ์ที่รุนแรงและอาจกระทบต่อความรู้สึก หรืออาจเกิดความเสียหายต่อผู้ถูกระทำ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ได้

ส่วนที่ 1 ตารางสรุปข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

ตารางสรุปข้อมูลกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ถูกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวข้อง กับการทำงานที่ผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้ จำนวน 10 ราย มีการนำเสนอข้อมูลเพื่อให้ภาพรวมพอสังเขป ดังปรากฏในตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 สรุปข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง

กรณีศึกษาที่ 1 จ้า พยาบาลถูกเพื่อนร่วมงานคุกคามทางเพศ

ข้อมูลส่วนตัวผู้ถูกระทำ				ความสัมพันธ์ ของ ผู้กระทำ- ผู้ถูกระ ทำ	ข้อมูลผู้กระทำ				สถานการณ์ปัญหาและปัจจัย เกี่ยวข้อง (เกี่ยวกับเหล่านี้หรือไม่)	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	กระบวนการให้ ความช่วยเหลือ
เพศ/ อายุ	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้	ลักษณะ ครอบครัว		เพศ /อายุ	สถาน ภาพ สมรส	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้			
หญิง/ อายุ 44 ปี	ปริญญา ตรี	ราชการ/ พยาบาล วิชาชีพ 25,200 บาท/ เดือน	หย่า ร้าง/ ไม่มี บุตร	เพื่อน ร่วม งาน	ชาย อายุ 48 ปี	แต่งงาน/มี ภรรยา อายุ มาก กว่า มีลูก 1 คน	ประ ถม ศึกษา	คนสวน เดิมเป็น คนขับ รถของ โรงพยา บาล (เปลี่ยน หน้าที่ เนื่อง จากมี ปัญหา ในการ ทำงาน)	<u>สถานการณ์</u> -ถูกคนสวนลวนลาม พยายามหา โอกาสลวงละเมิดทางเพศ เคยหลอก ไปปลุกปล้ำ แต่ไม่สำเร็จ -วันเกิดเหตุผู้กระทำโกรธ หว่าเธอ โกหก ไม่ยอมไปตามนัดหมาย เพราะ เธอติดภารกิจไปช่วยงานเพื่อน เขามา ต่อว่าที่หอพัก ตะโกนส่งเสียงดัง และ วิ่งขึ้นมานอนที่พักรชั้น 3 เธอโกรธจึง คว้ามืดวิ่งลงมา มีการต่อสู้กัน ทำให้ ผู้กระทำได้รับบาดเจ็บสาหัส เธอถูก ฟ้อง/ดำเนินคดี แต่ศาลยกฟ้อง <u>ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง</u> -ส่วนบุคคล -ทางสังคม	-ด้านจิตใจ มีอาการ หวาดกลัว ระวังอยู่ ตลอดเวลา -ด้านการเงิน ต้อง เสียค่าใช้จ่ายเป็นค่า ทำขวัญ -ด้านสังคม ถูก เพื่อนร่วมงานบาง คนมองว่าไปแอบ ชอบผู้กระทำที่มี ภรรยาแล้วแต่เขาไม่ สนใจเลยทำร้าย	-ขอความช่วยเหลือจาก องค์กรเอกชน ที่ได้พบ ข้อมูลจากเอกสาร ตาม คำแนะนำของเพื่อน -หน่วยงานดำเนินการให้ ความช่วยเหลือโดย ใช้ กระบวนการฟื้นฟูเยียวยา สร้างกำลังใจ แนะนำด้าน กฎหมาย เตรียมการต่อสู้ คดีความ

กรณีศึกษาที่ 2 ต้อย นักดนตรีถูกโปรดิวส์เซอร์ล่วงละเมิดทางเพศ

ข้อมูลส่วนตัวผู้ถูกระทำ				ความสัมพันธ์ ของ ผู้กระทำ- ผู้ถูก กระทำ	ข้อมูลผู้กระทำ				สถานการณ์ปัญหาและปัจจัย เกี่ยวข้อง (เกี่ยวกับเหตุหรือไม่)	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	กระบวนการให้ ความช่วยเหลือ
เพศ/ อายุ	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้	ลักษณะ ครอบครัว		เพศ /อายุ	สถาน ภาพ สมรส	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้			
หญิง อายุ 21 ปี	กำลัง ศึกษา ชั้นปี ที่ 3 สถา บัน เอก ชน	นัก ศึกษา มีรายได้ เดือนละ 6,000 บาท จากการ สอน ดนตรี	อยู่ หอพัก ใกล้ มหา วิทยา ลัย พ่อแม่มี รายได้ดี มีแฟน เป็นนัก ศึก ษา -เป็นพี่ คนโตมี น้องชาย -หญิง	ผู้กระทำ เป็นเจ้าของ กิจการ /ผู้ควม คุมวง ดนตรี/ โปรดิว เซอร์ผู้ ถูก กระทำ เป็นนัก ดนตรี ในวง	ชาย อายุ 21 ปี	โสด มีแฟน /มีกิ๊ก (มี ความ สัมพันธ์ กับ เพื่อน ร่วม งาน) หลาย คน	ศึกษา ปริญญาตรี	นัก ศึกษา/ เจ้าของ กิจการ มีรายได้ 100,000 บาท/ เดือน	<u>สถานการณ์</u> -ถูกข่มขืน <u>มีการดื่มเหล้า</u> และเสพยา -ผู้ถูกระทำถูกใช้สถานการณ์บังคับ ให้มึนเพศสัมพันธ์ห่มุ่ ถูกล่วงละเมิด ทางเพศ 3 ครั้ง -แฟนของผู้ถูกระทำโกรธแค้นไป ทำร้ายผู้กระทำ ถูกแจ้งความ ดำเนินคดี พยายามให้ผู้เสียหายเป็น พยาน แต่กลับถูกดำเนินคดีด้วย -ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการของ ตำรวจ <u>ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง</u> -ส่วนบุคคล/ด้านครอบครัว -สุรา/สารเสพติด/สารกระตุ้น	-ด้านจิตใจ ตกอยู่ใน ภาวะเครียด -ด้านครอบครัว พ่อ แม่มีความทุกข์ใจจาก เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น -เสียเวลาเรียน -ต้องออกจากงาน/เสีย รายได้ และต้องใช้ เวลาในการต่อสู้คดี และดำเนินคดี	อยู่ระหว่างการประสานกับ ตำรวจต้องการให้ดำเนินคดี กับผู้กระทำ

กรณีศึกษาที่ 3 นิด เจ้าหน้าที่คุ้มครองสิทธิถูกหัวหน้าหน่วยงานลวนลามและคุกคามทางเพศ

ข้อมูลส่วนตัวผู้ถูกระทำ				ความสัมพันธ์ ของ ผู้กระทำ- ผู้ถูก กระทำ	ข้อมูลผู้กระทำ				สถานการณ์ปัญหาและปัจจัย เกี่ยวข้อง (เกี่ยวกับเหตุหรือไม่)	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	กระบวนการให้ ความช่วยเหลือ
เพศ/ อายุ	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้	ลักษณะ ครอบครัว		เพศ /อายุ	สถาน ภาพ สมรส	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้			
หญิง อายุ 23 ปี	จบ ปริญญา ตรี	เจ้าหน้าที่ คุ้มครอง สิทธิฯ องค์กร อิสระมี รายได้ 15,100 บาท/ เดือน	-โสด -อยู่กับ พ่อแม่ ประกอบ อาชีพ ส่วนตัว/ ธุรกิจ	ผู้กระทำ เป็นผู้ บังคับ บัญชา ผู้ถูก กระทำ เป็นผู้ได้ บังคับ บัญชา	ชาย อายุ 29 ปี	โสด	จบ ปริญญาตรี	หัวหน้า หน่วย งานที่ ทำงาน ด้านคุ้มครอง สิทธิฯ	<u>สถานการณ์</u> -ถูกคุกคามทางเพศ (คำพูด/สายตา/ ท่าทาง) ใช้ภารกิจการทำงานทำให้ ผู้เสียหายอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกบังคับ มักใช้โอกาสในที่ต่างๆ (ส่วนตัวที่ สาธารณะ) พยายามล่วงละเมิดทางกาย -ใช้คำพูดที่สร้างความเสื่อมเสียให้ ผู้เสียหาย ผู้กระทำไม่สนใจคำทักท้วง -การละเมิดมีหลายครั้งในงานสังสรรค์/ อ้างเพื่อสร้างสัมพันธ์หลังเลิกงาน มีการ <u>ดื่มเหล้า/บางครั้งอ้างว่าทำไปเพราะเมา</u> -ผู้เสียหายรู้สึกว่าการละเมิดสิทธิไม่ น่าจะเกิดขึ้นในองค์กรคุ้มครองสิทธิ ที่ ควรตระหนักถึงการเคารพในสิทธิผู้อื่น <u>ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง</u> -ส่วนบุคคล -ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ -มีการดื่มสุราและอ้างว่าทำไปเพราะเมา	-ด้านจิตใจ เครียด วิตกกังวล -ด้านสังคมเกิดความ เสียหาย เพราะถูก มองว่าแอบชอบฝ่าย ชาย -ด้านการงานความ มั่นคงของชีวิต ทำให้ เสียโอกาสในการ ทำงานที่ชอบ ซึ่งทำ ให้ต้องตัดสินใจ ลาออกจากงานไปเอง -รู้สึกถูกลดศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ -ครอบครัวเกิดความ ทุกข์ กังวล ต้องจัดหา ผู้ให้ความช่วยเหลือ ทางกฎหมาย	-การสอบสวนสิ้นสุดลงแล้ว ผู้กระทำมีความผิดจริง ต้อง ขอขมาผู้เสียหาย ตามที่ ผู้เสียหายร้องขอ (แต่ยังไม่มี การดำเนินการอย่างถูกต้อง) -ผู้เสียหายไม่สามารถทน ทำงานร่วมด้วยต่อไป จึงต้อง ลาออกจากงานไปหางานใหม่ ทำ -ผู้กระทำถูกตัดสินให้พักงาน โดยไม่ได้รับเงินเดือน 1 ปี แต่ ได้ยื่นขอลาออกไปทำงานที่ อื่น ยังไม่ได้รับการลงโทษ

กรณีศึกษาที่ 4 เกด ทหารหญิงถูกนายพลข่มขืนและคุกคาม

ข้อมูลส่วนตัวผู้ถูกระทำ				ความสัมพันธ์ ของ ผู้กระทำ- ผู้ถูก กระทำ	ข้อมูลผู้กระทำ				สถานการณ์ปัญหาและปัจจัย เกี่ยวข้อง (เกี่ยวกับเหล่านี้หรือไม่)	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	กระบวนการให้ ความช่วยเหลือ
เพศ/ อายุ	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้	ลักษณะ ครอบครัว		เพศ /อายุ	สถาน ภาพ สมรส	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้			
หญิง อายุ 47 ปี	ปริญญา ตรี	รับ ราชการ ใน หน่วย งานกระ ทรวง กลา โหม	สมรส กับนัก ธุรกิจ แต่ ไม่ได้จดทะเบียน กัน พัก อาศัยอยู่ กับพ่อแม่	ผู้กระทำ เป็นผู้ บังคับ บัญชา ผู้ถูก กระทำ เป็นผู้ได้ บังคับ บัญชา	ชาย อายุ 60 ปี ข้าราชการ ชั้น สอง การ บำ นาญ	สมรส แล้ว อยู่กับ ภรรยา คนที่ สอง	ปริญญา ตรี จปร. นายพล	ข้าราชการ ระดับ นายพล	<p><u>สถานการณ์</u></p> <p>-ถูกผู้บังคับบัญชาล่วงละเมิดทางเพศ ต่อเนื่องหลายปี เธอต้องอยู่ในฐานะจำยอมเพราะเขามักใช้ตำแหน่งหน้าที่การงานมาอ้าง</p> <p>-ในระยะหลังผู้กระทำข่มขู่ หลังจากที่ถูกผู้กระทำพยายามหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าและไม่ยอมให้โอกาสพบปะตามลำพัง ผู้กระทำทำให้รู้ว่าผู้หญิงมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม มีการคบผู้ชายหลายคน</p> <p>-สามีของผู้ถูกระทำช่วยเหลือภรรยาในการฟ้องร้อง</p> <p><u>ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง</u></p> <p>-ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา</p> <p>-ส่วนบุคคลของผู้กระทำ</p>	<p>-ความรุนแรงทางกายจากการล่วงละเมิดทางเพศ ได้รับบาดเจ็บ เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล</p> <p>-มีความกดดันจากสภาวะจำยอม ต่อเนื่องยาวนาน ถูกข่มเหง ข่มขู่</p> <p>-เสื่อมเสียชื่อเสียง</p> <p>-ครอบครัวได้รับผลกระทบ</p> <p>-ถูกกล่าวหาว่าทำให้หน่วยงานเสื่อมเสีย</p>	<p>ผู้ถูกระทำร้องเรียนผ่านองค์กรเอกชน เพื่อขอความช่วยเหลือทางกฎหมาย และขอความเป็นธรรมผ่านสื่อขณะนี้อยู่ระหว่างการสอบสวนของหน่วยงาน และกระบวนการยุติธรรม</p>

กรณีศึกษาที่ 5 อุ้ม พนักงานเก็บเงินถูกเพื่อนร่วมงานมอมเหล้าและข่มขืน

ข้อมูลส่วนตัวผู้ถูกระทำ				ความสัมพันธ์ ของ ผู้กระทำ- ผู้ถูก กระทำ	ข้อมูลผู้กระทำ				สถานการณ์ปัญหาและปัจจัย เกี่ยวข้อง (เกี่ยวกับเหล้าหรือไม่)	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	กระบวนการให้ ความช่วยเหลือ
เพศ/ อายุ	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้	ลักษณะ ครอบครัว		เพศ /อายุ	สถาน ภาพ สมรส	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้			
หญิง อายุ 18 ปี	จบ มัธยม ศึกษา ปีที่ 3 ขณะนี้ ศึกษา ต่อที่ กศน.	แคช เซียร์บีม น้ำมัน แห่ง หนึ่งใน กทม. ขณะนี้ ช่วย ธุรกิจ ของ ครอบครัว	- โสด - อยู่กับ พ่อ (57ปี) แม่ (38 ปี) ทำ ธุรกิจ - มี พี่ชาย 2 คน	ผู้กระทำ เป็น เพื่อน ร่วม งานแต่ ไม่ คุ้นเคย	ชาย อายุ 17 ปี	โสด	ไม่ ทราบ ประวัติ การศึกษา	พนักงาน งานเดิม น้ำมัน ในบีม แห่ง หนึ่งใน กทม.	<u>สถานการณ์</u> - ถูกเพื่อนร่วมงานที่เป็นพนักงานเดิม น้ำมันข่มขืนขณะมีนม/หมดสติ/ไม่ สามารถช่วยเหลือตัวเอง เหตุเกิดใน บริเวณบีมน้ำมัน - มีการดื่มเหล้ากับเพื่อน (หญิง-ชาย) โดยมีผู้กระทำซึ่งนั่งดื่มเหล้าตั้งแต่ ตอนกลางคืน - รู้สึกตัวหลังจากถูกข่มขืนแล้ว ไม่ สามารถช่วยเหลือตัวเองได้เพราะยัง มีนม ไม่มีแรงจะต่อสู้ข่มขืน/เกือบ ถูกข่มขืนอีกครั้ง - ไม่มีใครช่วยคิดว่าผู้เสียหายยินยอม - ถูกไล่ออกจากงาน <u>ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง</u> - ส่วนบุคคล - การดื่มสุรา	- ด้านจิตใจ เครียด เสียใจ น้อยใจ ไม่มี ความสุข - ด้านสังคม อับอาย ถูกมองว่าผู้เสียหาย ยินยอมเอง ไม่เป็น การข่มขืน - ด้านการงาน ต้อง ออกจากงาน และ ไม่กล้าไปสมัครงาน ที่อื่นอีก - ด้านครอบครัว พ่อ แม่เสียใจ แต่ยังคิด ว่าเพราะผู้เสียหาย มีนมจึงถูกระทำ และไม่เชื่อว่าถูก ข่มขืน	- ขอความช่วยเหลือโดย ผู้เสียหายตัดสินใจ ดำเนินการเอง - ไปโรงพยาบาลเพื่อตรวจ ร่องรอยการถูกข่มขืน - โรงพยาบาล/ OSCC แนะนำให้ปรึกษามูลนิธิ เพื่อนหญิง - เจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อนหญิง พาไปแจ้งความ ขณะนี้อยู่ ระหว่างการดำเนินคดี

กรณีศึกษาที่ 6 นั้น นักศึกษาถูกอาจารย์ลวนลามและคุกคามทางเพศ

ข้อมูลส่วนตัวผู้ถูกระทำ				ความสัมพันธ์ ของ ผู้กระทำ- ผู้ถูก กระทำ	ข้อมูลผู้กระทำ				สถานการณ์ปัญหาและปัจจัย เกี่ยวข้อง (เกี่ยวกับเหล่านี้หรือไม่)	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	กระบวนการให้ ความช่วยเหลือ
เพศ/ อายุ	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้	ลักษณะ ครอบครัว		เพศ /อายุ	สถาน ภาพ สมรส	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้			
หญิง อายุ 22 ปี	จบ มัธยม ศึกษา ปีที่ 6 ปัจจุ บัน เป็น นักศึก ษา มหา วิทยา ลัยเอก ชน	พนักงาน บริษัท เอกชน เงิน เดือน 8,000 บาท	-โสด -อยู่กับ แม่ที่ กรุง เทพฯ -มีแฟน แล้ว/ อายุ 25 ปี ทำงาน แล้ว	ผู้กระทำ เป็น อาจารย์ ที่สอน หนังสือ ผู้ถูก กระทำ เป็นนัก ศึก ษา	ชาย 41 ปี	แต่ง งาน/มี บุตร แล้ว	อุดม ศึกษา	รับ ราชการ ตำแหน่ง อาจารย์ ในมหา วิทยาลัย	<u>สถานการณ์</u> -ผู้เสียหายถูกคุกคามทางเพศ ทั้งโดย ใช้คำพูด สายตา ท่าทาง รวมทั้งถูก ลวนลาม -ผู้กระทำใช้คะแนนเป็นการต่อรอง เพื่อให้ผู้ถูกระทำยินยอม <u>ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง</u> -ส่วนบุคคล -มีการดื่มสุรา -ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ -การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์	-ด้านจิตใจ มี ความเครียด กังวล หวาดระแวง ตลอดเวลา -ต้องย้ายที่เรียน ย้าย บ้าน เพื่อหลีกเลี่ยง คำครหา -ด้านสังคม ถูกมอง ว่าประพฤติน่า เหมาะสม มีปัญหา ด้านการเรียน	-ได้รับความช่วยเหลือจาก อาจารย์ที่ปรึกษา ตำรวจ และนักข่าวท้องถิ่นในการ เก็บหลักฐานเพื่อดำเนินคดี -ได้รับความช่วยเหลือจาก หน่วยงานโดยหน่วยงาน ติดต่อให้ความช่วยเหลือใน ด้านต่าง ๆ เช่น การใช้ กระบวนการกลุ่มสนับสนุน (Group support) แนะนำ ด้านกฎหมาย เตรียมการ ต่อสู้ดำเนินคดี

กรณีศึกษาที่ 7 ปีกร สาววัยรุ่นถูกหลอกไปหางานทำแต่กลับพาไปข่มขืนและรุมโทรม

ข้อมูลส่วนตัวผู้ถูกรกระทำ				ความสัมพันธ์ ของ ผู้กระทำ- ผู้ถูก กระทำ	ข้อมูลผู้กระทำ				สถานการณ์ปัญหาและปัจจัย เกี่ยวข้อง (เกี่ยวกับเหล่านี้หรือไม่)	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	กระบวนการให้ความ ช่วยเหลือ
เพศ/ อายุ	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้	ลักษณะ ครอบครัว		เพศ /อายุ	สถาน ภาพ สมรส	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้			
หญิง อายุ 19 ปี	จบ มัธยม ศึกษา ปีที่ 2 กำลัง ศึกษา ต่อกับ กศน.	รับจ้าง 6,000 บาท/ เดือน	-โสด -อยู่คน เดียว ลำพัง (ย้ายจาก ชุมชน เดิมหลัง ถูก กระทำ)	ผู้กระทำ เป็นน้ำ ของ เพื่อน และ อดีต แฟน (มี ผู้กระทำ หลาย คน) ผู้ ถูก กระทำ ไม่ คุ้นเคย กับ ผู้กระทำ	ชาย อายุ 30 ปี และ อายุ 17- 18 ปี	แต่ง งานมี ภรรยา และ ลูก ผู้กระ ทำ บาง คน โสด	ประ ถม ศึกษา ส่วน บาง คนไม่ ทราบ	ไม่มีงาน ทำ	<u>สถานการณ์</u> -ถูกหลอกว่าจะพาไปหางานทำ มี ความเชื่อใจคนง่าย -ถูกข่มขืน รุมโทรม 2 ครั้ง -ถูกหลอกว่าจะนำคลิปมาเปิดเผยจึง ทำให้ถูกรกระทำอีกครั้ง <u>ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง</u> -ส่วนบุคคล -การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์	-ด้านจิตใจ หวาดกลัว ระวัง เครียด พยายามฆ่าตัว ตาย/ไปอยู่บ้านพัก ลูกเงิน-โรงพยาบาล ศรีรัษฎา -ด้านครอบครัว ญาติ มีความเครียดจาก จากผลกระทบของ การถูกรกระทำ/ เจ็บป่วย -ด้านสังคม ถูกมอง ว่าประพฤติน่า เหมาะสมเป็นเหตุ ให้ถูกข่มขืน ผู้เสียหายต้องการ เงินจึงสร้างเรื่องถูก ข่มขืนขึ้น	-ได้รับความช่วยเหลือจาก ศูนย์พึ่งได้ประจำ โรงพยาบาลและบ้านพัก ลูกเงิน -ขอความช่วยเหลือจาก หน่วยงาน/องค์กรเอกชน โดยได้ข้อมูลจากญาติและ ได้รับความช่วยเหลือโดย ใช้กระบวนการกลุ่ม สนับสนุน (Group support) แนะนำด้านกฎหมาย เตรียมการต่อสู้คดีความ และให้ช่วยเหลืองานของ มูลนิธิฯ

กรณีศึกษาที่ 8 ก้อย พนักงานรัฐวิสาหกิจถูกผู้บังคับบัญชาพาเข้าโรงแรมมานรุด

ข้อมูลส่วนตัวผู้ถูกระทำ				ความสัมพันธ์ ของ ผู้กระทำ- ผู้ถูก กระทำ	ข้อมูลผู้กระทำ				สถานการณ์ปัญหาและปัจจัย เกี่ยวข้อง (เกี่ยวกับเหล้าหรือไม่)	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	กระบวนการให้ความ ช่วยเหลือ
เพศ/ อายุ	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้	ลักษณะ ครอบครัว		เพศ /อายุ	สถาน ภาพ สมรส	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้			
หญิง อายุ 46 ปี	จบ ปริญญา โท	พนักงาน รัฐวิสาห กิจ ตำแหน่ง นักวิชา การ รายได้ 30,000 บาท/ เดือน	แต่งงาน อาศัยอยู่ กับสามี และมี บุตร 2 คน	ผู้ถูก กระทำ เป็นผู้ บังคับ บัญชา และ ผู้กระทำ เป็นผู้ได้ บังคับ บัญชา	ผู้ กระทำ เป็น ชาย อายุ 60 ปี ผู้ถูก กระทำ เป็น ผู้รับ จ้าง เลี้ยง เด็ก	สมรส อยู่กับ ภรรยา	จบ ปริญญา โท	พนักงาน รัฐวิสาห กิจ ตำแหน่ง รอง ผู้อำนวยการ รายได้ 120,000 ถึง 150,000 บาท/ เดือน	<u>สถานการณ์</u> ผู้กระทำชวนผู้เสียหายไปกินอาหาร เย็น ระหว่างกินอาหารมีการดื่มเบียร์ กัน หลังจากนั้นผู้เสียหายเป็นฝ่ายขับ รถของตนเองพาผู้กระทำไปส่ง ระหว่างทางผู้กระทำได้ลวนลาม ผู้เสียหายโดยการลูบไล้แขนและบอก ให้ผู้เสียหายช่วยเหลือเรื่องเพศ ขณะนั้นรถอยู่ในซอยแคบมีรถอื่น ตามหลังมา ทำให้ผู้เสียหายต้องเลี้ยว รถเข้าไปจอดในโรงแรมมานรุดข้าง ทาง เมื่อผู้กระทำลงจากรถเพื่อพูดคุย กับพนักงาน จึงรีบขับรถออกมา <u>ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง</u> -ส่วนบุคคล -ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ -การดื่มสุรา	-ด้านจิตใจ ถูกเพื่อน ร่วมงานมองในแง่ลบ มีเฉพาะเพื่อนสนิทที่ เข้าใจ แต่ก็ไม่กล้า แสดงออกชัดเจนต่อ หน้าสาธารณะ -ด้านสังคมถูกคนไม่ เข้าใจมองในด้านลบ	ไปร้องทุกข์ที่องค์กรเอกชน แห่งหนึ่ง แต่ไม่รับเรื่อง โดยแจ้งว่ายังไม่ได้ถูก ข่มขืนจึงติดต่อมาที่มูลนิธิ เพื่อนหญิง ได้รับคำปรึกษา ทางด้านสภาพจิตใจ และ คำแนะนำทางกฎหมาย จึง ทำเรื่องร้องทุกข์ไปยัง หน่วยงานและแจ้งความที่ สถานีตำรวจ

กรณีศึกษาที่ 9 ลิดา พนักงานธนาคารถูกเพื่อนร่วมงานข่มขืน

ข้อมูลส่วนตัวผู้ถูกระทำ				ความสัมพันธ์ ของ ผู้กระทำ- ผู้ถูก กระทำ	ข้อมูลผู้กระทำ				สถานการณ์ปัญหาและปัจจัย เกี่ยวข้อง (เกี่ยวกับเหล่านี้หรือไม่)	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	กระบวนการให้ ความช่วยเหลือ
เพศ/ อายุ	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้	ลักษณะ ครอบครัว		เพศ /อายุ	สถาน ภาพ สมรส	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้			
หญิง อายุ 27 ปี	จบ ปริญญา ตรี	พนักงาน ธนาคาร ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ สินเชื่อ รายได้ 15,000 บาท/ เดือน	แต่งงาน ไม่ได้จดทะเบียน สมรส อาศัยอยู่ กับแม่ และ สามี และมี บุตร 2 คน อายุ 6 ขวบ และ 2 ขวบ	ผู้กระทำ เป็น เพื่อน ร่วม งานรุ่น พี่เป็น ผู้สอน งาน/จ่าย งาน ผู้ถูก กระทำ เป็น พนักงาน งาน/ถูก ย้ายมา ใหม่	ชาย อายุ ประมาณ 40 ปี	สถาน ภาพ โสด อยู่กับ แม่ มีลูก 2 คน	จบ ปริญญา ตรี	พนักงาน ธนาคาร ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ ระดับ 7 ส่วน สินเชื่อ ที่เป็น ตัวเงิน รายได้ ต่อเดือน ไม่ ทราบ	<u>สถานการณ์</u> ผู้กระทำชวนไปกินอาหารเย็น ผู้เสียหายยอมไปเพราะหลีกเลี่ยง ไม่ได้เป็นผู้ที่จ่ายงานให้ทำ -ผู้กระทำเปลี่ยนใจพาไปอีกที่หนึ่งซึ่ง อยู่ห่างจากที่แรก ผู้เสียหายไม่คุ้น เส้นทาง หลังอาหารผู้กระทำพา ผู้เสียหายไปที่บ้าน อ้างว่าต้องการให้ ไปช่วยพูดคุยกับผู้สูงอายุแถวบ้าน จึง ทำให้ไม่สามารถปลิกตัวกลับบ้านได้ เพราะถูกผู้กระทำขี้นระเป่าลือไว้และ ทางเข้าบ้านผู้กระทำเปลี่ยว ไม่มีมอร์ เตอร์ไซค์รับจ้าง เมื่อไปถึงบ้านก็ถูก ข่มขืน <u>ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง</u> -ส่วนบุคคล -ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ -การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์	-ด้านร่างกาย บาดเจ็บจากการ ต่อสู้ป้องกันตนเอง จากการถูกข่มขืน -ด้านจิตใจ หลัง เหตุการณ์สามี รับทราบเข้าใจว่า ผู้เสียหายมี ความสัมพันธ์กับ ชายอื่น เพื่อน ร่วมงานก็มอง ผู้เสียหายในแง่ลบ -ด้านหน้าที่การงาน ได้รับผลกระทบ / ต้องขอย้ายไปส่วน งานอื่นที่ทำให้ ตำแหน่งงานลดลง	แจ้งความและตรวจร่างกาย แล้ว รวมทั้งได้รับ คำแนะนำทางกฎหมายและ การฟื้นฟูสภาพจิตใจจาก มูลนิธิเพื่อนหญิง ขณะนี้อยู่ ระหว่างการสอบสวนของ พนักงานสอบสวน

กรณีศึกษาที่ 10 โบริ พี่เลี้ยงเด็กถูกนายจ้างข่มขืนอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลส่วนตัวผู้ถูกรักษา				ความสัมพันธ์ ของ ผู้กระทำ- ผู้ถูก กระทำ	ข้อมูลผู้กระทำ				สถานการณ์ปัญหาและปัจจัย เกี่ยวข้อง (เกี่ยวกับเหล่านี้หรือไม่)	ผลกระทบที่เกิดขึ้น	กระบวนการให้ ความช่วยเหลือ
เพศ/ อายุ	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้	ลักษณะ ครอบครัว		เพศ /อายุ	สถาน ภาพ สมรส	การ ศึกษา	อาชีพ/ ตำแหน่ง/ รายได้			
หญิง อายุ 19 ปี	ปวส. ปี 1	นักเรียน/ รับจ้าง ทั่วไป มี รายได้ 2,000 บาท/ เดือน	โสด อาศัยอยู่ กับพ่อ แม่ และ น้องสาว	ผู้ถูก กระทำ เป็น เพื่อน บ้าน และ ผู้ช่วย เลี้ยงเด็ก เล็กที่ บ้าน ของ ผู้กระทำ ที่เป็น บ้านรับ เลี้ยงเด็ก	ชาย อายุ 68 ปี (เริ่ม กระ ทำ เมื่อ อายุ 58 ปี)	สมรส อยู่ ด้วย กันกับ ภรรยา และ ลูก	ประ ถม ศึกษา ปีที่ 7 ตนเอง ไม่ ทราบ รายได้	รับเลี้ยง เด็กที่ บ้านของ ตนเอง ไม่ ทราบ รายได้	<u>สถานการณ์</u> ผู้กระทำบอกพ่อแม่ของผู้เสียหายว่า ให้ไปช่วยทำงานเลี้ยงเด็กที่บ้าน แต่ กลับถูกข่มขืนตลอดมา โดยที่พ่อแม่ ไม่เคยทราบและไม่กล้าบอกเพราะ ผู้กระทำเคยให้ครอบครัวยืมเงินและ สนิทสนมกัน ผู้กระทำทำว่าถ้าพ่อแม่ ทราบจะไม่มีเงินไปเรียนหนังสือ เหตุ เกิดตั้งแต่ผู้เสียหายอายุ 9 ปี โดยจะ ได้รับเงินครั้งละ 10-100 บาท ต่อมา ภายหลังรับรู้ว่าน้องสาวก็ถูกข่มขืน <u>ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง</u> -ส่วนบุคคล -ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ -การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์	-ด้านจิตใจ เกิด ภาวะเครียด กังวล กับเรื่องที่เกิดขึ้นกับ ตนเองและน้อง กลัวพ่อแม่ เดือดร้อน -ด้านครอบครัวเกิด ความอับอาย -ด้านสังคม คนใน ชุมชนใกล้บ้าน เข้าใจผิด ไม่มีคน เห็นใจ	แจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ และมี หมายจับมาด้วยผู้กระทำถูก จับแต่ได้รับการประกันตัว ออกมาแล้วและจะสู้คดี ขณะนี้อยู่ระหว่างการ สืบพยาน ในการพิจารณา คดีของศาล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างรายกรณี

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ถูกกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงาน รายกรณี จำนวน 10 คน ทั้งหมดเป็นผู้หญิง มีรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติส่วนตัวและครอบครัว ข้อมูลผู้กระทำ สถานการณ์ความรุนแรง ความเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิ ผลกระทบ จากการถูกกระทำความรุนแรง และกระบวนการให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

กรณีศึกษาที่ 1 จ้า (สัมภาษณ์วันที่ 10 มกราคม 2553)

ข้อมูลส่วนตัว จ้าเป็นผู้หญิง ปัจจุบัน อายุ 44 ปี รูปร่างผอมบาง ตัวเล็กๆ ไร้ผมยาว ดูเป็นคนมั่นใจในตนเอง (เจ้าหน้าที่เล่าว่าแตกต่างจากตอนที่เธอประสบปัญหาใหม่ๆ อย่างสิ้นเชิง ที่ขาดความมั่นใจในตนเอง ร้องไห้ตลอดเวลา ไม่กล้าพูดเปิดเผย) จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพพยาบาล (ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ) ประจำอยู่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรายได้เดือนละ 25,200 บาท ปัจจุบันเป็นหม้าย หย่าร้างกับสามี แต่ไม่มีบุตร พักอยู่ในหอพักของโรงพยาบาล ซึ่งเป็นหอพักหญิงโสด

ชีวิตในวัยเด็ก วัยเด็กจ้าอยู่กับครอบครัวพ่อแม่บุญธรรม แม่บุญธรรม ที่รับจ้ามารับเลี้ยงเป็นน้องสาวของพ่อแท้ ๆ ของจ้า ซึ่งแต่งงานใหม่หลังจากแม่ของเธอเสียชีวิตไปเมื่อเธออายุยังไม่ถึง 2 ขวบ เธอมีพี่ชายพ่อแม่เดียวกันอีกหนึ่งคน ส่วนพี่ชายของเธอมีญาติทางฝ่ายพ่อบุญธรรมรับไปเลี้ยงดู และส่งเสียให้เรียนจนจบการศึกษาและเข้าทำงานได้ (ปัจจุบันพี่ชายคนนี้ทำงานในบริษัทแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร)

ครอบครัวของพ่อแม่บุญธรรมมีลูกๆ อีกหลายคน มีพี่ชายและน้องๆ ที่เรียนหนังสือไม่มากนัก ส่วนใหญ่แต่งงานและประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีแต่เธอเท่านั้นที่มีโอกาสเรียนมากกว่าคนอื่น ๆ และยังเป็นพี่ของครอบครัวพ่อแม่บุญธรรมด้วยจ้าเล่าว่าเป็นเพราะในวัยเด็กเธอมีผลการเรียนที่ดี ได้เกรดเฉลี่ยถึง 3.8 สมัยที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและเกือบไม่ได้เรียนต่อเพราะช่วงหนึ่งที่พ่อแม่บุญธรรมเกิดมีปัญหาทะเลาะกัน เนื่องจากพ่อแม่บุญธรรมแอบไปมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงคนอื่นแล้วแม่บุญธรรมจับได้พ่อและแม่บุญธรรมก็ต้องแยกทางกัน แต่ในที่สุดปัญหาของครอบครัวก็คลี่คลายลง จึงทำให้เธอมีโอกาเรียนต่อได้

ในด้านการเรียน เธอเล่าว่าเธอตั้งใจจะเข้ามาเรียนที่มหาวิทยาลัยในกรุงเทพ มหานคร แต่ระหว่างที่เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเธอก็สอบพยาบาลที่วิทยาลัยพยาบาล ในต่างจังหวัดไว้ และเมื่อเธอสามารถสอบเข้าเรียนพยาบาลได้ทางครอบครัวได้ให้คำแนะนำว่าอาชีพพยาบาลน่าจะเหมาะกับเธอ โดยเฉพาะเมื่อจบแล้วก็มีงานทำแน่นอน ไม่ตกงาน ระหว่างเรียนยังมีค่าใช้จ่ายให้ด้วย ช่วยประหยัดให้ที่บ้าน เธอจึงตัดสินใจกลับไปเรียนพยาบาลในต่างจังหวัดจนจบปริญญาตรีและปัจจุบันทำงานในตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ

ชีวิตครอบครัวจำใช้ชีวิตโสดอยู่จนอายุ 29 ปี มีความสุขกับการทำงาน เธอมีอิสระในการใช้ชีวิต เธอเล่าว่า หลังจากทำงานแล้วเธอกลับบ้านเดือนละประมาณ 2 ครั้ง เธอให้เงินแก่พ่อแม่บ้างตามสมควร ต่อมาจำแต่งงานกับ รองผู้อำนวยการของโรงพยาบาลที่เธอทำงานอยู่จำได้ว่าที่แต่งงานกับผู้ชายคนนี้เป็นเพราะความเหมาะสม ไม่ใช่เพราะความรัก “แฟนเป็นผู้ใหญ่แล้วก็โสด เพื่อนที่ทำงานก็เห็นว่าโสดเหมือนกัน ก็เลยน่าจะแต่งงานกัน ” เธอรู้จักกับสามีจากการทำงานร่วมกันมานานและเห็นว่าเขาเป็นคนดี แม้จะอายุมากกว่าแต่เขาและเธอก็ไม่มีแฟนมาก่อน การแต่งงานของเธอและสามีก็เป็นที่ยอมรับของคนในครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน

หลังจากแต่งงานแล้วจำก็มาอยู่กับสามีที่ห้องพักของโรงพยาบาล ทำหน้าที่ดูแลสามี จัดหาอาหาร ซักรีดเสื้อผ้าให้ ไปไหนมาไหนด้วยกัน เธอบอกว่าแต่งงานแล้วก็มีความสุขดี และเธอ เองก็ยังมีชีวิตอิสระโดยใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำงาน และสามีเธอก็เช่นกัน ที่มักใช้เวลาว่างหลังเลิกงานไปสังสรรค์กับเพื่อนๆ เป็นประจำ หลังจาก การสังสรรค์ทุกครั้งสามีก็จะเมากลับมา จึงยิ่งทำให้เธอ รู้สึกว่า มีภาระมากขึ้น เช่น ต้องช่วยซัดตัว ทำอาหารให้เมื่อสามีกลับบ้านตอนดึกๆ จำได้ว่า ตามปกติสามีเป็นคนไม่ค่อยพูด ด้วยวัยที่แตกต่างกันก็ไม่มีการพูดเล่นหรือหยอกล้อเหมือนคู่สามีภรรยาคนอื่นๆ จำจึงใช้ชีวิตในการทำงานในโรงพยาบาลอย่างเต็มที่

สิ่งหนึ่งที่ จำเล่าว่าไม่ค่อยชอบ พฤติกรรม บางอย่าง ของสามี เช่น สามีชอบดื่มสุราและ มักจะขอมิเพศสัมพันธ์ด้วยตอนเมาบางครั้งชอบคว้าจำ ระยะเวลาจำรู้สึกว้าวุ่นเรื่อยๆ โดยกล่าวหาว่าไม่ทำหน้าที่แม่บ้าน “พอที่เขามาจะต้องนอนด้วย เราก็เหม็นเหล้า ไม่ชอบเลย แต่ก็ต้องทน ” บางครั้งจำออกเวรดึก (หลังเที่ยงคืน) สามีเมากลับมา เขาก็ขอให้เธอหาอาหารให้รับประทาน “กลับจากขึ้นเวร ยังต้องมาดื่ม มามาให้สามีกิน เราก็ทำให้” ตอนหลังเธอก็บอกสามีตรงๆ ว่าไม่อยากให้กินเหล้า แต่เขาก็เลิกไม่ได้สักอย่าง ไรก็ตาม สามีของเธอไม่เคยใช้ความรุนแรงกับเธอ จำเล่าว่าแม้สามีจะเมาและขอมิเพศสัมพันธ์ด้วยแต่ไม่เคยล่วงละเมิดทางเพศหากเธอไม่ยอม

ในระยะหลัง จำขอแยกห้องนอนกับสามี เพราะเธอต้องขึ้นเวรจนดึกและอยากพักผ่อน แต่จากการ ที่สามีชอบกินเหล้าและสูบบุหรี่เป็นประจำ บางครั้งกินเหล้าเมา แล้วไม่กลับบ้าน หรือกลับบ้านดึก ๆ ทำให้เธอเป็นห่วง ในที่สุดเธอก็ทนพฤติกรรมของสามีไม่ได้ จึงขอแยกทางกัน ซึ่งเมื่อพูดคุยกับสามีแล้วเขาก็เข้าใจดี และยอมรับการแยกทางกันด้วยดี อย่างไม่ดี จำเล่าว่า แม้จะต่างคนต่างอยู่เธอ ก็ยังไปทำหน้าที่ของภรรยาตามปกติ โดยเป็นแม่บ้านให้อดคิดสามี และคอยดูแลความเป็นอยู่ของสามีเหมือนเดิม เธอและสามีก็ยังพบปะกันเป็นประจำ ในโรงพยาบาลที่ทำงานอยู่ บางครั้งหากไม่เจอกัน เพื่อนเล่าว่าสามีของเธอก็ยังมาถามหา “เห็นเมียข้อยบ...” หรือแม้แต่เกิดเรื่องการถูกกระทำอนาจาร และถูกคุกคาม สามีของเธอก็เป็นห่วงเป็นใย คอยสอบถามและให้ความช่วยเหลือเธอตลอดมา จำและสามีเพิ่งจดทะเบียน หย่าเมื่อเดือนมิถุนายน 2552 โดยที่เธอกับสามียังเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน และเธอยังไปซักรีดเสื้อผ้า ดูแลความเป็นอยู่ให้อดคิดสามีตามเดิม

ประวัติผู้กระทำ สมหวัง เพศชาย อายุ 48 ปี จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำหน้าที่เป็นพนักงานขับรถประจำโรงพยาบาลแห่งเดียวกัน กับผู้ถูกระทำ ขณะเกิดเหตุสมหวัง ทำงานในตำแหน่งคนสวน

ของโรงพยาบาล (จากคำบอกเล่าของ จ้า เดิมสมหวังเป็นคนขับรถยนต์ของโรงพยาบาล แต่ก็มีเรื่องร้องเรียนจากเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลที่ใช้บริการเสมอๆ ว่าขับรถหวาดเสียว มีปัญหาเกิดอุบัติเหตุ สร้างความรำคาญให้คนอื่นเป็นประจำ ทางโรงพยาบาลจึงลงโทษด้วยการย้ายไปทำงานอื่นแทนการไล่ออก) สมหวัง มีรายได้ประมาณ 12,000 บาทต่อเดือน สมหวังมีภรรยาแล้ว ภรรยาของเขาอายุมากกว่าเขาประมาณ 10 ปี เคยแต่งงานแล้วและมีลูกคิด 1 คน สมหวังมีลูกกับภรรยา 1 คน ภรรยาของเขาเคยทำงานตำแหน่งพนักงานธุรการ ด้านการเงิน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ปัจจุบันเกษียณอายุราชการแล้ว แต่ลูกและญาติของเขาและภร่ายังทำงานอยู่ที่โรงพยาบาลแห่งเดียวกับจ้า

บุคลิกภาพภายนอกของ สมหวัง ในสายตาของ จ้าดูเป็นคนที่ไม่มียะไรน่าสนใจ “หน้าตาก็ธรรมดา หนูไม่ได้สนใจ มีคนบอกว่าเป็นคนใจร้อน อารมณ์ร้าย จนผู้บังคับบัญชาต้องปรับเปลี่ยนหน้าที่จากพนักงานขับรถไปทำหน้าที่คนสวนแทน” แต่บุคลิกภาพของอีกด้านหนึ่งของ สมหวังดูเป็นคนพุดน้อย เมื่อพุดคุยกับคนอื่นมักพุดเรื่องธรรมะธรรมโม พุดเสียงเบาๆ ในวันพระจะไม่พุดกับใครเลย สมหวังดื่มสุราเป็นบางครั้ง แต่จ้าจำได้ว่าไม่เคยเห็นเขาดื่มสุราในที่ทำงาน “ไม่มีใครเห็น ไม่มีใครคิดว่าจริงๆ แล้วเขาเป็นคนอย่างไร เพราะคนอื่นจะรู้สึกว่าเขาธรรมะธรรมโม”

ความสัมพันธ์ของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ จ้ากับสมหวังเป็นเพื่อนร่วมงานกันมาไม่น้อยกว่า 20 ปี จ้ารู้จักครอบครัวของสมหวังเป็นอย่างดี โดยเฉพาะภรรยาของ สมหวังถือว่าเป็นผู้ที่มิบุญคุณต่อเธอ เธอเล่าว่าครั้งหนึ่งเธอมีความจำเป็นต้องใช้เงิน ภรรยาของ สมหวังให้เธอยืมเงิน แต่ก็เธอก็ใช้ เงินคืนหมดแล้ว โดยส่วนตัวก็มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เคยพบปะในที่ทำงานก็พุดคุยกันเสมอๆ ลูกสาวของสมหวังก็ทำงานอยู่ที่เดียวกัน

มีอยู่ครั้งหนึ่งหนู เคียดร้อนเรื่องค่าทอม จึงได้ขอยืมเงินภรรยาของเขามาจำนวนหนึ่งและได้ทำสัญญาเงินกู้ไว้ให้โดยมิได้ระบุจำนวนเงิน และต่อมาก็กู้เงินจากธนาคารออมสินมาชดใช้คืนให้แล้ว จำนวน 30,000 บาท โดยมีผู้ค้ำประกันเงินกู้เป็นพยาน แต่หนูไม่ได้นำสัญญากู้เงินคืนมา (จ้า, 10 มกราคม 2553)

สำหรับ สมหวัง จ้าก็คุ้นเคยในฐานะเพื่อนร่วมงาน มีความสนิทสนมกันด้วยลักษณะงานที่ต้องทำงานร่วมกัน สมหวังเคยช่วยเหลือจ้าเรื่องอาหารการกิน บางครั้งเธออยู่รพพยาบาล ไม่ได้ออกไปข้างนอกเขาก็จะซื้ออาหารมาฝาก

ลักษณะและรูปแบบของปัญหา

สถานการณ์ปัญหา จ้าเล่าว่าเหตุการณ์เริ่มเกิดเมื่อประมาณปี 2548 หลังจากเพื่อนร่วมงานรับรู้เธอและสามีแยกทางกัน แต่ยังมีได้จดทะเบียนหย่า จ้าสังเกตเห็นว่าสมหวังจะคอยติดตามเธอ ฝ้าดูความเคลื่อนไหวของเธอตลอดเวลา และเมื่อปลอดคน หรืออยู่ในห้องทำงานคนเดียวสมหวังมักจะเข้ามาประชิดตัว ถือโอกาสจับมือถือแขน บางครั้งก็เข้ามาโอบกอดจ้า

มีอยู่ครั้งหนึ่งหนูทำงานอยู่บนตึกอยู่ในห้องทำงานหนูอยู่คนเดียว เพื่อน ไปดูคนไข้ อยู่ดีๆ เขาก็โผล่เข้ามาหาในห้อง หนู ก็ตกใจ บอกว่าวันหลังอย่าทำอย่างนี้อีกจ้า, 10 มกราคม 2553)

หลายครั้งที่จำเผชิญกับเหตุการณ์เช่นนี้ เธอเองก็เคยบอกเขาว่าไม่ชอบและบอกว่าเธอเคารพ สมหวังและ ภรรยาของเขาแบบญาติพี่น้อง ซึ่งเธอก็ไม่ชอบให้เขามาถูกเนื้อต้องตัว เธอไม่อยากให้ใครมาเห็นเพราะอาจทำ ให้เข้าใจผิดได้ “อย่ามาทำกับหนูแบบนี้ ป้า (ภรรยาของ สมหวัง) หนูก็รักเหมือนแม่ พี่หนูก็นับถือเหมือนญาติ ติ ลุกๆ หนูก็ให้ความช่วยเหลือ” แม้จำจะยืนยงอย่างหนักแน่น แต่สมหวังก็ยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรม ในระหว่างการทำงานสมหวังจะแสดงความสนิทสนมและแสดงความเป็นเจ้าของจำอย่างออกหน้าออกตาจน จำรู้สึกอึดอัดและ ไม่สบายใจ ทำให้ต้องคอยระวังตัวอยู่เสมอ แต่สมหวังก็ไม่ลดความพยายามที่จะพยายามลวนลามจำเมื่อมีโอกาส ทุกครั้ง

อย่างไรก็ตาม เหตุที่ทำให้ จำต้องตกใจกลับเกิดบ่อยขึ้นในสถานที่ต่างๆ เช่น หน้าห้องน้ำ ในห้องที่ ทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นเมื่อจำอยู่เวร “ถ้าหนูเข้าห้องทำงานแล้วอยู่คนเดียว หนูจะลือคห้องทันทีจนแม่บ้าน มาถามว่าเพราะอะไร เมื่อแม่บ้านรู้เหตุผลก็เลยช่วยระวังให้อีกคนหนึ่ง”

บนตึกโรงพยาบาลที่ข้างห้องที่ทำงาน ห้องน้ำจะมีประตูเข้าสองด้าน เวลาที่หนูเข้าไปกระแวงอยู่แล้ว หนูก็ปิดกลอน ด้านหนึ่งก่อนจึงเข้าไป พอออกมาที่เจอเขายืนอยู่หน้าห้องน้ำอีกแล้ว หนูโมโหก็ดำไป ห้ามไม่ให้ทำอีก เขายิ้มกุ่มกุ่ม แต่ก็ทำอีกทุกครั้งที่มีโอกาส (จำ, 10 มกราคม 2553)

ความรุนแรงเกิดมากขึ้น จำเล่าว่ามีอยู่ครั้งหนึ่ง สมหวังพยายามลวนลามเธอ เธอจึงต่อสู้ป้องกันตนเอง โดยการใช้เท้าถีบโดนขาของสมหวังและมีคนเห็น (เพื่อนร่วมงานชื่อวิเชียร) จากเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นหลายครั้ง ทำให้เธอพยายามเล่าให้เพื่อนฟัง แต่ไม่เคยเล่าให้อุติตสามีฟัง ที่ไม่เล่าเพราะคิดว่าคงไม่มีใครเชื่อ นอกจากนี้ยัง คิดว่าภรรยาของสมหวังเคยมีบุญคุณกับตน จึงไม่ได้เอาเรื่อง ภายหลังเธอมาทบทวนว่าอาจเป็น เพราะเหตุนี้ ที่ทำ ให้สมหวัง จึงคิดว่าจำเต็มใจ และมีใจ ให้เขา เขาเคยพูดว่า “เขารู้ว่า จำ ไม่ได้อยู่กับสามีแล้ว เขาเชื่อว่าคนที่เคยมี สามีต้องมีความต้องการมีเพศสัมพันธ์ และเขาก็รักจำ”

จากความกลัวและหวาดระแวงทำให้ในระยะหลังๆ จำก็เริ่มเล่าให้เพื่อนร่วมงานหลายคนฟัง (เพราะ เพื่อนของเธอที่เรี มผิดสังเกต) และ จำคอยระวังตัวมากขึ้น แต่ สมหวัง ก็พยายามหาโอกาสคอยลวนลาม จำ ตลอดเวลา มีบางครั้งที่จำถูกเขาคุกคาม ทางโทรศัพท์ จน จำเริ่มทนไม่ไหว สมหวังเคยมาหา จำที่แฟลตซึ่งเป็น หอพักสำหรับบุคลากรหญิงของ โรงพยาบาล เธออยู่บนชั้น 3 (หลังจากที่เธอแยกทางกับสามีเธอแล้วจึงขอมารพัก ที่ห้องกับเพื่อนพ ยาบาลอีกคนหนึ่งที่อยู่เรื่องการถูกคุกคามของเธอ) แต่สมหวังเข้าห้องไม่ได้ แม้ สมหวัง จะรู้ว่า

ตนเอง ทำผิดกฎที่ห้ามผู้ชายขึ้นมานบนแพลตฟอร์มหญิง แต่ สมหวัง ก็ยังกล้าทำ ยิ่งทำให้เธอหวาดกลัวและต้องระมัดระวังตัวมากขึ้น

ก่อนหน้าที่จะเกิดเหตุการณ์ร้ายแรง ไม่นานนัก สมหวัง ได้มาขอร้องให้ จำช่วยเหลือเขา โดยอ้างว่ามี ความจำเป็นต้องใช้เงิน เขาจะเอารถไปเข้าไฟแนนซ์ (บริษัทรับจัดการทางการเงิน) เพื่อนำรถกระบะไปค้า ประกันและ เบิกเงินออกมา ประมาณ 300,000 บาท บริษัทนี้อยู่ที่จังหวัดใกล้เคียง กับจังหวัดที่จำทำงานอยู่ จึงสามารถเดินทางได้ไม่เกิน 1 ชั่วโมง และเป็นจังหวัดบ้านเกิดของเขา จำไม่อาจปฏิเสธได้จากการที่ภรรยาของเขา มีบุญคุณและก็คิดว่าคงไม่มีอะไรเกิดขึ้น เพราะเธอ ได้พูดเตือนไปหลายครั้งและเขาก็รับปากแล้วว่า จะไม่ทำอีก นอกจากนี้เขายังอ้างความจำเป็นต้องใช้เงิน เนื่องจากเขาและภรรยามีธุรกิจทำบ้านเช่า ซึ่งเขาบอกว่าจำเป็นต้องเอาเงินไปสร้างหรือต่อเติมบ้าน

เธอเล่าว่าระหว่างการเดินทางไปทำธุระจนเสร็จก็ไม่มีอะไรเกิดขึ้น สมหวังก็ทำตัวเรียบร้อยดี ทำธุระเสร็จก็เดินทางกลับบ้าน ระหว่างทาง สมหวังบอกว่าลืมเอกสารขอกลับไปที่บ้านเกิดของเขา “เขาบอกว่าแวะเดียวเดียว ไม่ต้องลงก็ได้” จำก็เห็นว่าวันนี้เขามีความประพฤติเรียบร้อย ไม่ล่วงละเมิดหรือคุกคามเธออย่างที่เคยทำ เธอจึงคิดว่าคงไม่มีอะไร และเธอก็ให้ความช่วยเหลือเขา เขา จึงน่าจะทำดีต่อเธอ เมื่อไปถึงบ้านของ สมหวัง เธออยากเข้าห้องน้ำจึงเดินตามเขาเข้าไปในบ้าน เมื่อเธอออกจากห้องน้ำเขากลับลวนลามเธอ “เขาเข้ามากอดปล้ำ หนู เขาตัวใหญ่กว่าหนูมาก วันนั้นหนูว่าหนู โชคดีที่นุ่งกางเกงยีน ทำให้เขาไม่สามารถถอดกางเกงหนูได้ ” สมหวังพยายามปลุกปล้ำเพื่อล่วงละเมิดทางเพศเธอแต่ไม่สำเร็จ “หนูพยายามเอาตัวรอดโดยบอกกับเขาว่าหนูก็รักเขาเหมือนกัน แต่ตอนนี้หนูไม่พร้อม เขาต้องรอให้หนูพร้อมก่อน” เขาจึงหยุดการกระทำแล้วพาเธอกลับบ้าน

ในวันที่เกิดเหตุร้ายแรง ภรรยาของสมหวัง โทรศัพท์ชวนจำไปกินข้าวเย็นที่บ้าน แม้เธอจะรู้สึกแปลกใจ เพราะปกติไม่เคยเกิดขึ้น และก็ไม่รู้ว่าเป็นโอกาสอะไร แต่เธอก็ตอบตกลง “คิดว่ก็แค่ไปกินข้าว” ในวันนี้เธอเล่าเรื่องนี้ให้เพื่อนฟัง ในช่วงบ่ายวันเดียวกันเพื่อนพยาบาลคนหนึ่ง โทรศัพท์มาขอให้ช่วยอยู่เป็นเพื่อน เพราะต้องอยู่หอพักคนเดียวและรอส่งคนไข้ป่วยหนัก เธอจึงรับปากว่าจะมาช่วยอยู่เป็นเพื่อนที่หอพักหญิง เธอจึงโทรศัพท์ไปบอกภรรยาของสมหวังว่าไปกินข้าวเย็นที่บ้านด้วยไม่ได้แล้วเพราะต้องอยู่เป็นเพื่อนน้องที่หอพัก

ในเย็นวันนั้นเอง เวลาประมาณ 6 โมงเย็น จำเสร็จงานที่โรงพยาบาลแล้ว และเป็นเพราะไม่มีเวรทำงาน เธอจึงกลับมาที่แฟลตมานอนพักที่ห้อง โดยมีเพื่อนร่วมห้องอยู่ด้วย ระหว่างที่คุยอยู่กับเพื่อนในห้อง เธอได้ยินเสียงแตรรถจักรยานดังอยู่ชั้นล่าง เสียงดังมากและดังอยู่นาน เธอรู้สึกว่าเป็นเสียงคุ้นๆ เธอกับเพื่อนจึงออกมาขึ้นดูที่ระเบียงห้องว่าเกิดอะไรขึ้น เมื่อ จำกับเพื่อนจึงชะโงกหน้าลงมาดูก็เห็น สมหวังยืนตะโกนต่อว่า (ได้ยินเสียงกันทั่วจากชั้นหนึ่งถึงชั้นที่สาม) ว่าทำไมจำต้องโกหกว่าไปอยู่เวร ทั้งๆ ที่มานอนอยู่ที่ห้องพักเฉยๆ “เขาแสดงตัวเหมือนเป็นเจ้าของหนู รู้สึกอับอาย กดดัน และ โกรธมาก” (จำ, 10 มกราคม 2553)

จำเข้าไปในห้องคว้ามืดทำกับข้าวมาถือไว้ทั้ง 2 มือแล้วเดินลงมาจากชั้นสาม “หนูคิดว่าวันนี้เขาต้องขึ้นมาถึงบนห้องหนูแน่ หนูทนไม่ไหวแล้ว เขาไม่มีสิทธิมาทำกับหนูอย่างนี้” จำวิ่งลงได้เพียงแค่ชั้นสองเท่านั้น สมหวังก็วิ่งมาถึงชั้นสองพอดี ขณะนั้นเธอถือมีดอยู่ในมือสมหวังวิ่งขึ้นมาถึงแล้วเจอหน้าจำเขาถอดหมวกวางไว้แล้วพยายามจับมือ จำบิดเพื่อจะทำ ให้มีดหล่น ระหว่างนั้น เหมือนมีการต่อสู้ กัน ในขณะที่แย่งมีดกันทำให้มีดแล่นไปโดนชายโครงของสมหวัง ถูกบริเวณท้องตักปลายไต เป็นเหตุให้ สมหวัง ได้รับบาดเจ็บสาหัส และต้องรักษาตัวอยู่โรงพยาบาล เธอเล่าว่า “ในวันที่เกิดเหตุหนูก็ยังได้ช่วยทำแผล ห้ามเลือด ช่วยพยาบาลจนเขาปลอดภัย” ซึ่งการดูแลรักษาสมหวังขณะที่อยู่โรงพยาบาลแสดงให้เห็นว่าเธอไม่มีเจตนาจะทำร้าย สมหวัง “หนูถือมีดลงมาเพราะไม่อยากให้เขามาทำกับหนูอย่างนี้อีก อยากให้เขาเลิกยุ่งกับหนู”

หลังจากสมหวังได้รับบาดเจ็บและรักษาตัวหายแล้ว ทางบ้านของสมหวัง ได้ติดต่อมาขอให้จำ ไปขอขมา “มีการเรียกเงินค่าเสียหาย ตอนแรกขอ 30,000 บาท แต่หนูไม่มีเงินมากขนาดนั้น” จำก็ยินดีจะไปขอโทษและนำเงินไปขอขมาด้วยจำนวน 15,000 บาท ในวันที่ไปขอขมาที่บ้านของสมหวัง ในบ้านมีญาติพี่น้องเขามาหลายคน เมื่อเธอกราบขอขมาและมอบเงินทำขวัญให้ สมหวังแล้ว ญาติของ สมหวังกลับไม่ยอม ต้องการเรียกค่าเสียหายเพิ่ม ขอให้จ่ายค่ารักษาพยาบาลประมาณ 500,000 บาท พร้อมทั้งขู่ว่าถ้าไม่จ่ายจะฟ้องร้อง รวมทั้งได้พูดถึงเรื่องเงินที่สมหวัง ได้จากการนำรถเข้าไฟแนนซ์ ชั่วมีบางส่วนขาดหายไป และกล่าวหาว่า จำน่าจะมีส่วนรู้เห็น เมื่อเหตุการณ์กลับเป็นเช่นนี้ทำให้จำไม่ยอมเจรจาด้วย ทางสมหวังและญาติจึงฟ้องเธอฐานพยายามฆ่า ทำให้เธอตกเป็นจำเลย แทนการเป็นโจทก์หรือผู้เสียหายจากการถูกสมหวังคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ

เมื่อถามว่าในฐานะที่เป็นผู้เสียหาย เพราะเหตุใดเธอจึงไม่ฟ้องร้องเอาเรื่องสมหวัง เพราะมีหลักฐานและพยานรู้เห็น จำเล่าว่าผู้อำนวยการโรงพยาบาลขอเรื่องไว้ “ก่อนหน้าจะไปขอขมาก็มีการขอเจรจาผ่านผู้ใหญ่กันหลายครั้ง ผู้ใหญ่อยากให้จบๆ เรื่องกันไป เดี่ยวเสียชื่อเสียงโรงพยาบาล” เธอเล่าว่าสมหวังมีลูกเขยที่มีพรรคพวกคอยให้ความช่วยเหลือจึงจะฟ้องร้องเอาความผิดได้ยาก “หนูคิดว่าคงไม่มีใครช่วย หนูได้หมดกำลังใจเหมือนกัน”

ผลกระทบ

ผลกระทบส่วนบุคคล หลังจากต้องตกเป็นจำเลย จำเครียดมาก “ถูกแจ้งความข้อหาพยายามฆ่า เรียกเรื่องค่าเสียหายถึง 500,000 บาท” จำคิดว่าผลกระทบจากเหตุการณ์เกิดขึ้นกับตนเองเพียงคนเดียว โดยเฉพาะทางด้านจิตใจ เธอรู้สึกเสียใจมาก ช่วงแรกๆ ร้องไห้อย่างหนัก ทางครอบครัวก็ไม่รับทราบข้อมูลมากนัก

มาตอนแรกพูดไม่ได้เลย ร้องไห้ตลอด เดี่ยวนี้ผิดไปจากหน้ามือเป็นหลังมือ (เจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อนหญิง , 10 มกราคม 2553)

ผลกระทบทางสังคม เธอต้องเสียชื่อเสียงเพราะเคยมีคนพูดว่าเหตุที่เกิดขึ้นเป็นความผิด ของเธอเอง เหมือนไม่มีใครเชื่อว่า สมหวัง จะกระทำความรุนแรงต่อเธอ จำได้ว่า ได้ยินคนวิจารณ์ว่าเธอแอบชอบ สมหวัง “เล่นกับคนสวน มักเขาสีหนอ ทำเขาเพราะเขาไม่เล่นด้วย ” โดยส่วนตัวเธอคิดว่าเพื่อนร่วมงานส่วนใหญ่เข้าใจ เธอดี แม้แต่อดีตสามีก็คอยสอบถามด้วยความเป็นห่วงเป็นใย เขาพูดว่าไม่เชื่อว่าเธอจะตั้งใจทำร้าย สมหวัง และไม่คิดว่าเธอแอบชอบ หรือ “มีใจ” ให้สมหวังตามที่บางคนคิด

ผลกระทบ ด้านครอบครัว จำคิดว่าไม่มีผลกระทบ เพราะปกติ จำไม่ได้อยู่กับ ครอบครัว และยังอยู่ห่างไกลกัน จำโทรศัพท์หาญาติพี่น้องทุกวัน ซึ่งทุกคนก็เข้าใจดี ไม่มีใครพูดถึงหรือมีความเห็นใดๆ ให้เธอไม่สบายใจ

ความเกี่ยวข้องกับสุรา จำได้ว่า ไม่พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา เธอเล่าว่าแม้ สมหวังมีการดื่มสุราบ้าง แต่ไม่เคยเห็นสมหวังดื่มสุราในระหว่างการทำงาน

การแจ้งเหตุ/ขอความช่วยเหลือ จำได้ปรึกษากับเพื่อนสนิทที่เป็นพยาบาลอยู่ที่จังหวัดใกล้เคียงกัน เพื่อนให้คำ แนะนำและช่วยหาข้อมูลให้ โดยเพื่อนได้ นำหนังสือ เรื่อง ข่มขืนภัยเงียบ ที่จัดพิมพ์โดยมูลนิธิเพื่อนหญิงมาให้อ่าน “หนูอ่านหนังสือเล่มนี้จนจบ ทันทึที่อ่านจบ คำนึ้นหนูโทรมาหาที่มูลนิธิฯทันที” เธอโทรมาหาเจ้าหน้าที่มูลนิธิ เพื่อนหญิงเพราะคิดว่าน่าจะช่วยเธอได้ หลังจากการพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ทางโทรศัพท์ วันรุ่งขึ้นเธอ จึงเดินทางมาถึงมูลนิธิเพื่อนหญิง และได้พูดคุย ถึงคดีความ ที่ถูกฟ้อง ซึ่งเธอได้รับกำลังใจจากเจ้าหน้าที่ โดยได้ช่วยเหลือในทันที นอกจากนั้นยังแนะนำแนวทางการต่อสู้คดี ให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย พร้อมทั้งจัดทนายความ เพื่อให้คำแนะนำ กระบวนการทางกฎหมาย จนถึงวันที่จำ ขึ้นศาล คำแนะนำต่างๆ นี้ได้สร้างความมั่นใจให้จำสามารถให้การต่อศาล โดยเล่าถึงข้อเท็จจริงต่างๆ ด้วยความมั่นใจ และ ในที่สุดศาลตัดสินให้ยกฟ้อง รวมระยะเวลาการดำเนินคดี ประมาณ 1 ปี จำเล่าถึงการขึ้นศาลว่า หลังจากมีการช่วยเหลือจากทนายความของมูลนิธิเพื่อนหญิง เธอเริ่มมีแนวทางการต่อสู้และมีกำลังใจมากขึ้น

วันขึ้นศาล หนูไม่รอให้ให้ซักถาม หนูขอพูดคำคับเหตุการณ์ด้วยตัวเอง หนูขอให้ทุกคนเห็นใจ ถ้าหนูชอบเขาหนูจะทำเขาทำไม หนูทำไปเพราะป้องกันตัว ตอนเขาจับหนูยังไปช่วยรักษา จะตั้งใจฆ่าได้อย่างไร ... วันที่ขึ้นศาล ญาติพี่น้องเขามาฟังกันเยอะมาก หนูก็พอใจแล้วที่คดีจบ (จำ, 10 มกราคม 2553)

เมื่อคดีสิ้นสุดแล้วสมหวังยังคงคอยตามติดตาม “รังควาน” จำอีกเมื่อมีโอกาส รวมทั้งลูกสาวของ สมหวังที่ทำงานอยู่ที่เดียวกับเธอก็คอยให้ข้อมูลกับสมหวังตลอดเวลา จนทำให้จำหวาดกลัว และเกรงว่าจะถูกทำร้าย จำจึงไปแจ้งความไว้กับตำรวจเพื่อความปลอดภัย “หนูกลัวทุกคนในบ้านนี้ ไม่ต้องการให้ใครในบ้านนี้เข้าใกล้หนู ” หลังจากคดีความสิ้นสุดลง จำยังคงทำงานอยู่ที่เดิม เธอมีความสุขขึ้น น บางครั้งใช้เวลาในการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงคนอื่นๆ เมื่อมีโอกาสนั้นในฐานะผู้ผ่านพ้นจากปัญหาการถูกกระทำความรุนแรง

กรณีศึกษาที่ 2 ต้อย (สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2553)

ผู้ถูกกระทำ ต้อย เป็นนักศึกษาหญิง อายุ 21 ปี ขณะนี้เรียนอยู่ชั้นปีที่ 4 ในมหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร เธอเรียนในสาขาดนตรี เนื่องจากเป็นความชอบตั้งแต่วัยเด็ก เธอเล่าว่าเริ่มเรียนดนตรี เมื่ออายุ 8 ขวบ และมีความสามารถพิเศษในการฟังโน้ตดนตรี “หนูสามารถเล่นได้ โดยไม่ต้องอ่านโน้ต ” หลังจากจบการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษา เธอใช้ความสามารถทางดนตรี ด้านเปียโนในการสอนเด็กเป็นการหารายได้ด้วยตัวเอง ต้อยมีรายได้จากการสอนดนตรี ถึงเดือนละ 6,000 บาท จึงมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีวิตโดยไม่ต้องพึ่งทางครอบครัว ในการเรียนระดับมหาวิทยาลัยที่อยู่ไกลจากบ้านทำให้ เธอต้องไปอยู่หอพัก เพื่อความสะดวกในการเดินทาง และเธอคิดว่า การไปอยู่หอพักทำให้เธอมีอิสระมากขึ้น ไม่ต้องขัดแย้งกับแม่บ่อยๆ

ต้อยเป็นสาวสวย มีรูปร่างสมส่วน ใบหน้าสวย คม ผิวขาว ผอมยาว ผิวพรรณดี เธอบอกว่าตัวเอง มีนิสัยชอบความสนุกสนาน ให้ความเป็นกันเองกับเพื่อนๆ โดยเฉพาะเพื่อนต่างเพศโดยไม่ได้อึดในเชิงผู้ชาย ไม่ค่อยชอบคบเพื่อนผู้ชาย เธอคิดว่า จุกจิกน่ารำคาญ ต้อย เคยมีแฟนหลายคน และมีเพศสัมพันธ์ด้วยความเต็มใจ แม้ทางครอบครัวจะห้ามและสั่งให้เลิกติดต่อกับเพื่อนชายบางคนของเธอ แต่เธอก็ยังไม่เลิกติดต่อก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ต้อยและแม่มีความขัดแย้งกันมากยิ่งขึ้น

ชีวิตครอบครัว ต้อยเล่าว่า ครอบครัวของเธอมีฐานะทางเศรษฐกิจดี เธอรับรู้ว่ามีพ่อและแม่จดทะเบียนหย่ากันด้วยเหตุผลทางธุรกิจ แต่ยังคงอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัว เหมือนครอบครัวอื่นๆ โดยทั่วไป พ่อและแม่มีอาชีพขายประกันชีวิต ทำให้เธอและน้องๆ ได้เรียนในมหาวิทยาลัยเอกชนและสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้ลูกๆ ได้ โดยไม่มีปัญหา ต้อยและครอบครัว มีชีวิตอยู่อย่างสบาย เธอเป็นพี่สาวคนโต มีน้องชาย 1 คน และน้องสาวอีก 1 คน น้องทั้งสองคนสนิทสนมกันตั้งแต่เด็ก แต่ เธอไม่ค่อยสนิทกับน้องๆ เพราะ นอกจากจะอายุห่างจากน้องแล้ว เธอยังเรียนอื่น ขณะที่น้องสองคนเรียนอยู่โรงเรียนเดียวกัน จึงทำให้น้องๆ มีเรื่องพูดคุยกันมากกว่าเธอ เธอจึงรู้สึกโดดเดี่ยว ไม่ค่อยสนิทกับใครในครอบครัว ต้อยบอกว่าไม่ค่อยได้คุยกับพ่อแม่ โดยเฉพาะกับแม่เธอมักจะถูกดุเสมอ ต้อยคิดว่าแม่เก่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการจัดการในครอบครัว หรือเรื่องหน้าที่การงาน แม่ จึงคิดว่าต้อยมีข้อบกพร่อง เช่นในเรื่องการพูดคุย การคบเพื่อน การตัดสินใจ หรือการทำความรู้จักคน แม่บอกว่าต้อยเป็นคนเชื่องช้า “หนูไม่ค่อยได้คุยกับแม่ แม่จะชอบพูดว่า แม่หนูเก่งมากเคยได้รับรางวัลดีเด่นในการทำงาน แม่เก่งทุกอย่าง หนูจึงไม่ค่อยเป็นที่ถูกใจแม่ แต่หนูก็ไม่ชอบให้แม่ว่า” ดังนั้นการไปอยู่หอพักใกล้ๆ กับมหาวิทยาลัยจึงทำให้เธอมีอิสระขึ้นและมีความสุขมากกว่า

นอกจากต้อยจะไม่ค่อยได้พูดคุยกับพ่อแม่ หรือน้องๆ ในบ้านแล้ว เมื่อไปโรงเรียน ต้อยก็ไม่ค่อยมีเพื่อนมากนัก โดยเฉพาะกับเพื่อนผู้ชาย เธอบอกว่าไม่ชอบคุยด้วย ในกลุ่มเพื่อนของเธอจึงมีแต่เพื่อนผู้ชาย เธอรู้สึกว่าเพื่อนผู้ชายชอบคุยแต่เรื่องไร้สาระ ต้อยพูดถึงเรื่องที่เพื่อนผู้ชายพูดคุยกันว่า “เป็นเรื่องช้อปปิ้ง (shopping) และ

การใช้เงิน” ซึ่งเธอบอกว่าไม่รู้จะคุยอะไร ด้วยเหตุนี้เธอจึงคบเพื่อน ชายรุ่นพี่จนสนิท สนมกันแบบแฟน “พีเคน (ชื่อสมมุติ) แก่กว่า 2 ปี” พีเคนถือว่าเป็นแฟนคนแรกของต้อยเมื่อครั้งที่เธอเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังจากนั้นก็คบหากันเรื่อยมา พีเคนรักต้อยมากจนรู้สึกเหมือนเป็นเจ้าของตัวเธอ ในที่สุด ต้อยก็รู้สึกว่ายากเลิกกับเขา เพราะในระยะหลัง ต้อยไม่ชอบนิสัยพีเคนหลายอย่าง คิดว่าเขาเป็นคนที่ วิตกกังวล ชอบพูดตอกย้ำความคิด จู้จิก จุกจิกกับต้อย และชอบพูดว่าต้อย เธอรู้สึกว่พีเคนมีนิสัยบางอย่างคล้ายๆ กับแม่ที่ชอบดูว่าเธอ เธอจึงพยายามขอเลิกกับเขาหลายครั้ง แต่เขาก็รับไม่ได้ จนถึงกับมีอาการ “สติแตก” และไม่ยอมเลิกกับเธอ บ่อยครั้งที่พีเคนชอบแสดงตัวเป็นเจ้าของต้อย แต่ด้วยความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งซึ่งระหว่างเธอกับเขา จึงทำให้เขา ไม่ยอมเสียเธอไป พีเคนพยายามรักษาความสัมพันธ์กับต้อยไว้หลายปี

ความสัมพันธ์ของต้อยกับพีเคนเริ่มห่างๆ กันไปเมื่อต่างคนต่างเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่อยู่คนละแห่ง แต่พีเคนก็ยังติดต่อกับต้อย ไปมาหาสู่ต้อยเสมอ แรกๆ ก็เจอกันสัปดาห์ละครั้ง และแต่ละครั้งเขาก็ยังจุกจิกจู้จิกกับเธอเหมือนเดิม ในที่สุดต้อยได้แสดงให้เห็นว่าเธอมีแฟนใหม่ เพื่อให้พีเคนเลิกสนใจเธอ ต้อยหันมาคบกับพีติก (ชื่อสมมุติ) ซึ่งเรียนที่มหาวิทยาลัยแห่งเดียวกับเธอ พีติกชอบเล่นดนตรีเหมือนเธอ และยังมีนิสัยหลายอย่างที่ตรงกับความต้องการของเธอ เขามีความเป็นผู้ใหญ่มากกว่าพีเคน ที่สำคัญเขา กังภาษาอังกฤษเพราะจบระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนนานาชาติ ประกอบกับ การที่เธอไม่เก่งภาษาอังกฤษ จึงอยากให้เขาคอยช่วยเหลือเรื่องเรียน ซึ่งมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีความจำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสาร ต้อยเล่าว่าเธอชื่นชมความสามารถและชอบรูปร่างหน้าตาของพีติก เธอบอกว่าชอบเขามากจนถึงขั้น “หวั่นไหวหวั่นใจ” เธอโทรศัพท์หาเขาเกือบทุกชั่วโมง ต้อยเป็นแฟนกับพีติกอยู่ระยะหนึ่ง แม้เขาจะรู้ว่าต้อยมีแฟนแล้ว (ตอนนั้นพีเคนยังไม่ยอมเลิกติดต่อกับเธอ และยังคงพยายามแสดงตัวว่าเป็นแฟนของ ต้อยเสมอ) ต้อยยอมรับว่าเธอก็มีความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับพีติกด้วยเช่นกัน ในความรู้สึกของเธอ “การมีอะไรกัน (เพศสัมพันธ์) กับแฟนเป็นเรื่องปกติ” ต่อมาเธอกับพีติกก็เลิกคบหากัน หลังจากคบกันได้ไม่นานนัก

หลังจากเลิกคบกับพีติก ต้อยก็มีแฟนคนใหม่เป็นชาวต่างชาติ (ชาวกัมพูชา) ชื่อ โน้ต (ชื่อสมมุติ) เขามีอายุ 23 ปี เรียนชั้นปีเดียวกับเธอ ใน สาขาวิชาบริหารธุรกิจ แรกๆ ต้อยไม่ได้ชอบเขา แต่เพราะ ต้อยไม่มีเพื่อนที่คณะ และเป็นช่วงที่เธอเบื่อแฟนคนเก่าที่ไม่ยอมเลิกกับเธอ ต้อยกับโน้ตจึงเป็นแฟนกันและมีความสัมพันธ์กันเหมือนแฟนคนอื่นๆ ของเธอ ต้อยเล่าว่าบางครั้งเธอมักมีปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนที่คณะ โดยเฉพาะเพื่อนผู้หญิง จนเธอไม่อยากจะสนิทสนมกับใคร

ต้อยเล่าถึงความขัดแย้งกับเพื่อนเรื่องหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นสัมพันธภาพของเธอกับเพื่อนผู้หญิง ต้อยเล่าว่าจากการที่เธอทำหน้าที่เป็นประชาสัมพันธ์ของวงดนตรีที่คณะ เธอเคยเผลอบ่นถึงเพื่อนบางคน ที่มีปัญหาในการอ่านโน้ตดนตรี มีความขัดแย้งกับนักร้องประสานเสียง จนทำให้คนในวงดนตรีเข้าใจกันผิด คิดว่าเธอเป็นคนพูดว่าคนอื่นลับหลัง ทำให้เกิดความเข้าใจผิดกัน นอกจากนี้ยังมีอีกหลายเหตุการณ์ที่ทำให้ เธอดูเหมือนหมดหวังที่

จะปรับตัวเข้าหาเพื่อนผู้หญิง เธอจึงมีแต่โน้ตที่เป็นคนสนิทสนมที่สุด แม้เธอไม่ได้ชอบเขาอย่างจริงจัง ค้อยเคยบอกเลิกกับโน้ตถึง 3 ครั้ง แต่เขาก็ยังยืนยันจะคบกับเธอ ค้อยบอกว่า หน้าตาของเขาไม่ตรงกับความชอบของเธอ โน้ตไม่ห่อหลอ แต่ค้อยก็ชอบเขาที่เขาก็คบเธอเพียงคนเดียว

ตลอดเวลา ค้อยใฝ่ฝันว่าจะทำงานที่เธอรักคือ อีการ เล่นดนตรี จนวันหนึ่ง อาจารย์ที่คณะแนะนำให้ไปสมัครเป็นนักดนตรีตามประกาศรับสมัครของห้องอัดเสียงแห่งหนึ่ง ซึ่งกำลังสร้างวงดนตรีสำหรับเข้าแข่งขัน โดยมีเป้าหมายในการสร้างชื่อเสียงและออกเทป ห้องอัดเสียงนี้เป็น studio เอกชน ที่มีแอด (ชื่อสมมุติผู้กระทำ) เป็นเจ้าของกิจการ เธอได้สมัครไปลองทดสอบและคาดหวังว่าจะได้มีโอกาสเป็นนักดนตรี คนหนึ่งของวงนี้ นักดนตรีวงนี้มีสมาชิกเป็นผู้หญิงสาววัยรุ่นทั้งหมดรวม 5 คน และในที่สุดเธอได้เป็นสมาชิกของวง ค้อยเป็นคนเล่น คีย์บอร์ด (keyboard) นอกนั้นสมาชิกในวงก็มีมือกลอง เบส กีตาร์ และนักร้อง

ข้อมูลผู้กระทำ แอดเป็นชายหนุ่ม อายุ 21 ปี สถานภาพโสด เป็นเจ้าของค่ายเพลงแห่งหนึ่ง เป็นเจ้าของห้องอัดเสียงและ ช่อมดนตรี รวมทั้งเป็นผู้จัดการวงดนตรีที่ ค้อย (ผู้ถูกกระทำ) เป็นสมาชิกวง ปัจจุบันเขายังเป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 ในอดีต แอดหนีออกจากบ้านตั้ง แต่จบการศึกษาเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เขามีพี่ชายและน้องชายอย่างละหนึ่งคน ช่วงเวลาที่ผ่านมา เขาต่อสู้ดิ้นรนทำงานเลี้ยงตัวเองจนมีฐานะทางการเงินที่ดี เป็นเจ้าของธุรกิจหลายอย่าง นอกจากทำห้องอัดเสียง แอดมีรายได้ประมาณ 100,000 บาทต่อเดือน แอดมีแฟนเป็นผู้หญิงคนหนึ่ง อยู่ในวงดนตรี ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าเป็นแฟน แต่เมื่อหลังเขามี ความสัมพันธ์กับนักดนตรีอีกคนหนึ่งด้วย ภาพลักษณ์ภายนอกของแอดดูดีมาก เขาทำหน้าที่ควบคุมนักร้อง และนักดนตรีของตนเอง รวมทั้งเป็นผู้จัดการวง ค้อยบอกว่าแอดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของทุกคนในวงดนตรีมาก เขาจัดว่าเป็นคนมีความสามารถในการฝึกซ้อมและบริหารจัดการวงให้สามารถเข้าแข่งขันใน โปรแกรม จนทำให้วงมีโอกาสเข้ารอบ 1 ใน 10 ทีม ที่ถูกเสนอชื่อเข้ารับรางวัล และได้รับเชิญไปแสดงในงานคอนเสิร์ตต่างๆ อยู่เสมอ

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถูกกระทำกับผู้กระทำ ความสัมพันธ์ของค้อย (ผู้ถูกกระทำ) และแอด (ผู้กระทำ) เริ่มต้นจากการที่ ค้อยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยว่ามีค่ายเพลงต้องการผลิตนักดนตรีหญิง งล้วน และต้องการนักดนตรีที่สามารถเล่น คีย์บอร์ดได้ จากการที่เธอชื่นชอบการเล่นดนตรีอยู่แล้ว และสามารถเล่นเครื่องดนตรีได้หลายประเภทจึงได้ลองสมัครเพื่อคัดเลือกและได้รับงานนี้เมื่อประมาณปลายปี 2551 ค้อยเป็นคนสุดท้ายที่เข้าไปร่วมวง ขณะที่นักดนตรีคนอื่นๆ มีความสนิทสนมกันมาก่อนรับค้อยเข้าไป

หลังจากที่เข้าร่วมเป็นนักดนตรีภายใต้การดูแลของแอดแล้ว แอดได้สั่งให้นักดนตรีฝึกซ้อมกันเกือบทุกวัน ในระยะแรกค้อยจะเข้าร่วมฝึกซ้อมเพียงสัปดาห์ละ 3 ครั้ง แต่แต่ละครั้งจะ ใช้เวลาซ้อมกันจนถึงเวลา 02.00 น. เมื่อซ้อมเสร็จแอดจะนั่งรถแท็กซี่ไปส่งนักร้อง และนักดนตรีทุกคน ภายหลังค้อยรับรู้ ว่า สมาชิกในวงส่วนใหญ่จะกิน-นอนที่ห้องซ้อม เมื่อซ้อมเสร็จ เนื่องจากกว่าจะเลิก ก็ดึกและเหน็ดเหนื่อย ค้อยเล่าว่า แอดให้ความสำคัญกับสมาชิกในวงทุกคน เขาพูดจาและแสดงท่าที หยกหล่อ กับทุกคนอย่างใกล้ชิดสนิทสนม บางครั้งเธอ

สังเกตเห็นว่าเพื่อนร่วมวงดนตรีมีการหยอกเย้ากันอย่างถึงเนื้อถึงตัว “มีการกอดจูบ หอมแก้มกัน เคยเห็นผู้หญิงหอมแก้มกัน แต่ก็ไม่คิดเป็นเรื่องชู้สาว ” เธอกลับคิดว่าเป็น ความสนิทสนมของ สมาชิกในวงดนตรี และยังเป็นประโยชน์ในการทำงานร่วมกันต่อไป สำหรับต้อย เธอคิดเสมอว่าแอ๊ดคงไม่ยุ่งกับเธอ เพราะแอ๊ดก็มีแฟนที่อยู่ในวงดนตรีนี้แล้วถึงสองคน เขาคงไม่คิดอะไรกับเธอ เธอจึงไว้ว่างใจเขา

ต่อมาต้อยกับแอ๊ดสนิทสนมกันมากขึ้นหลังจากที่เธอรับรู้จากแอ๊ดว่าสมาชิก ในวงดนตรีมีความขัดแย้งกัน แอ๊ดเคยเล่าให้เธอฟังและขอคำปรึกษา ต้อยคิดว่าสิ่งที่เขาพูดกับเธอเพราะเธอไม่เรื่องมาก พูดตรงไปตรงมา “เป็นเพราะหนูเป็นคนพูดตรงๆ ให้ความเห็นที่ดีแก่เขา” นอกจากนี้ต้อยยังให้ความช่วยเหลือเขา ในช่วงที่เขาขาดเงิน โดยต้อยยืมเงินจากแม่มาให้ประมาณ 50,000 บาท เพื่อมาใช้หมูนเวียนในวง

จากการที่เธอมาเล่นดนตรี จำเป็นต้องซ้อมร่วมกับเพื่อนในวงเธอจึงต้องกลับบ้านดึกๆ ทำให้ห่างเหินกับโน้ตและเคยบอกว่าโน้ตไม่ชอบให้ต้อยเล่นดนตรี ต้อยและ โน้ตเคยมีทะเลาะกัน เขาห้ามต้อยมาเล่นดนตรีกับวงของแอ๊ดอีก โน้ตบอกต้อยว่าเขารู้ว่าแอ๊ดเจ้าชู้ แต่ต้อยก็อธิบายว่าเธอกับแอ๊ดสนิทสนมกันแบบเพื่อน ไม่มีอะไรมากไปกว่านั้น และแอ๊ดก็มีแฟนแล้ว เธอก็รู้จักแฟนของเขาเป็นอย่างดี โน้ตจึงไม่ค่อยพอใจนัก

ในระยะหลังแอ๊ดบอกให้สมาชิกในวงดนตรีซ้อมกันมากขึ้น เนื่องจากใกล้กำหนดการแข่งขัน ต้อยและสมาชิกคนอื่นๆ ต้องซ้อมตั้งแต่ ช่วงเย็น จนถึง ดึก นักดนตรี และนักร้อง ในวงจึงนอน พักในห้องซ้อมด้วยกัน รวมทั้งต้อยด้วย ซึ่งเธอไม่เคยคิดว่าจะมีอันตรายอะไร เพราะอยู่ด้วยกันหลายคน ต้อยบอกว่าหลังเลิกซ้อมดนตรี บางครั้งก็ไปกินเหล้า หรือเบียร์ด้วยกัน หรือไม่ก็กลับมาดื่มต่อกันที่ห้องซ้อมดนตรี

ต้อยเล่าว่าเคยอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องนั่งดูแอ๊ดและผู้หญิงคนหนึ่ง ในวงดนตรีมีเพศสัมพันธ์กันในห้องซ้อมดนตรี โดยแอ๊ดขอให้ต้อยนั่งอยู่ด้วย ต้อยไม่กล้าปฏิเสธ ทั้งที่ไม่เต็มใจ นัก แต่เป็นเพราะไม่อยากจะให้แอ๊ดไม่พอใจ เธอก็ต้องจำใจอยู่ในสถานการณ์นั้น และด้วยเหตุผลที่ เธอชื่นชมความสามารถของเขาและอยากเรียนรู้การทำงานของแอ๊ดในการจัดการให้เกิดความสำเร็จ กับวงดนตรีใหม่ ต้อยจึงไม่อยากจะขัดใจแอ๊ด ในครั้งนี้ แอ๊ดไม่ได้ทำอะไรต้อย

นอกจากต้อยแล้ว สมาชิกในวงดนตรีคนอื่นๆ ก็ไม่กล้าขัดคำสั่งของแอ๊ด เช่นกัน ถ้าแอ๊ดสั่งให้ทำงานอะไรก็ไม่มีใครกล้าขัด มีบางครั้งเขาก็สั่งนักดนตรีและนักร้องซึ่งเป็นผู้หญิงช่วยกัน ขนเครื่องดนตรีหนักๆ โดยไม่มีใครช่วย ทุกคนก็ทำตาม หรือแม้บางครั้งเขาสั่งให้สมาชิกในวงจูบกันเองเพื่อความสนุกสนานก็ไม่มีใครกล้าขัดเช่นเดียวกัน ต้อยเล่าว่าเธอพอรู้ว่าความจริงแล้วสมาชิกคนอื่นๆ ในวงมีความจำเป็นต้องพึ่งพิงทางการเงินจากแอ๊ด บ้าง บางคนมีปัญหาครอบครัว ไม่อยากกลับบ้าน จึงต้องใช้ห้องฝึกซ้อมดนตรีเป็นที่พักพิง ทุกคนจึงเกรงใจแอ๊ด

สถานการณ์ความรุนแรง ต้อยเข้ามาเป็นสมาชิกในวงดนตรีที่แอ๊ดเป็นผู้ควบคุม ตั้งแต่ช่วงปลายปี 2551 จนถึงประมาณเดือนมีนาคม 2552 ต้อยต้องการออกจากวงดนตรี เพราะรู้สึกที่แอ๊ดพยายามใกล้ชิดกับเธอมากเกินไป ระยะเวลาๆ นี้เขามักใช้คำพูดจิบเธออยู่บ่อยๆ และชอบเข้ามาอยู่ใกล้ๆ

การล่วงละเมิดทางเพศครั้งแรก ในคืนวันหนึ่ง ต้อยจำวันเวลาไม่ได้แน่นอน ขณะที่เธอและเพื่อนผู้หญิงในวงดนตรีคนหนึ่งอยู่ในห้องซ้อม ดนตรี กับแอ๊ด แอ๊ดต้องการมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนผู้หญิงคนนั้นต่อหน้าเธอ โดยขอให้ต้อยนั่งดู เธอรู้สึกว่าแอ๊ดขอให้คนอื่นดูขณะที่เขามีเพศสัมพันธ์ ซึ่งความจริงแล้ว ต้อยก็เคยเหตุการณ์เช่นนี้มาก่อน ซึ่งเธอก็ขัด ไม่ได้และเหตุการณ์ครั้งนั้นก็ผ่านไปด้วยดี ไม่มีอะไรเกิดขึ้น เธอจึงไม่ได้ระมัดระวังตัว ภายหลังเสร็จภารกิจจากเพื่อนผู้หญิงคนนั้น แอ๊ดจึงหันมาหาต้อยในช่วงเวลาที่รวดเร็วมาก และพยายามจะบังคับมีเพศสัมพันธ์กับเธอ ต้อยตกใจมาก พยายามขอร้องให้แอ๊ดหยุดการกระทำ เขาจึงยุติการล่วงละเมิดเธอ

หลังจากเกิดเหตุการณ์ในครั้งนั้น ต้อยได้ยื่นเพื่อนในวง ดนตรี เรียกเธอว่าเป็น “**ผู้หญิงของแอ๊ด**” ทำให้เธอไม่พอใจ วันหนึ่งแฟนของแอ๊ดโทรศัพท์มาหาเธอขณะที่ซ้อมดนตรีกัน อยู่ และพูดต่อว่าที่ใช้เวลาซ้อมดนตรีกันจนดึกดื่น ทำให้เธอคิดว่าเรื่องระหว่างเธอกับแอ๊ดต้องเป็นที่รับรู้ของคนอื่นเช่นกัน นอกจากนี้ แอ๊ดก็พูดกับต้อยว่าต้องการจะแย่งชิง ต้อยมาเป็นของเขา เมื่อโน้ตรู้ว่าเขาจึง ไม่พอใจเธอ พร้อมทั้งบอกให้เธอออกจากวงดนตรีนี้ โดยขู่ว่าหากไม่ทำตามจะต้องเลิกกัน “**เขาขู่ว่าถ้าไม่ออกจะเลิกเป็นแฟน**”

ในที่สุดต้อยก็ตัดสินใจออกจากวงดนตรี ไม่ไปฝึกซ้อมและไม่ติดต่อ แอ๊ดอีกเลย นับตั้งแต่เดือนมีนาคม 2552 ต่อมาแอ๊ดได้โทรศัพท์มาชวนต้อยให้กลับไปดูคอนเสิร์ตของวงบ้าง ด้วยความที่ ต้อยสนใจเรื่องดนตรี เธอจึงยังคงติดตามความเคลื่อนไหวของวง ดนตรีที่แอ๊ดกำลังผลักดันให้เป็นวงผู้หญิงล้วนวงใหม่ในหลายช่องทาง เธอก็ได้พบกับแอ๊ด ในบางครั้งต้อยก็ยังถูกขอร้องให้ไปช่วยเตรียมงานให้วงดนตรีของเขาบ้าง ต้อยให้เหตุผลการกลับมาช่วยเหลือแอ๊ดว่า “**มีความผูกพันกับดนตรี และอยากเห็นความสำเร็จของวง**” นอกจากนี้ เธอยังเป็นห่วงที่ แอ๊ดยืมเงินแม่ของเธอมาลงทุนวงดนตรี โดยที่แม่รับรู้เธอขอเงินนั้นมาเป็นค่าทอม ซึ่งแอ๊ดก็ได้ทะยอยคืนให้เธอมาจำนวนหนึ่ง ยังคงเหลือติดค้างเพียง 13,000 บาท

การล่วงละเมิดทางเพศครั้งที่สอง เกิดขึ้นเมื่อประมาณเดือนตุลาคม 2552 เมื่อต้อยกลับมาดูการฝึกซ้อม ดนตรีที่ห้องซ้อม หลังจากเสร็จการซ้อมแล้วทุกคนก็กลับบ้าน เหลือเพียง ต้อยและพนักงานในห้องซ้อมเท่านั้น วันนั้นเธอรู้สึกไม่สบาย มีอาการปวดศีรษะจึงอยากกลับบ้านไปพัก ผ่อน ขณะที่กำลังจะกลับแอ๊ดเข้ามาหา บอกมีเรื่องขอคุยด้วย ขอให้เธอตามมาที่ห้องซ้อมชั้นบน ต้อยไม่ทันคิดว่าจะ เกิดอะไรขึ้นกับเธอ เธอจึงตามเขาขึ้นไป เมื่อเข้าไปในห้องซ้อม ซึ่งมีขนาดค่อนข้างแคบ เธอกับแอ๊ดคุยกันเรื่อง งานของ วงดนตรีสักพักหนึ่ง เขาก็ปิดไฟและเข้าประชิดตัวเธอ แอ๊ดใช้กำลังบังคับข่มขืนต้อย 1 ครั้ง หลังจากนั้นต้อยจึงตัดสินใจบอกเขาว่าจะไม่มาอยู่กับวงดนตรีอีก นับตั้งแต่วันนั้นต้อยไม่ยอมรับโทรศัพท์จากแอ๊ดอีกเลย

การล่วงละเมิดทางเพศ ครั้งที่สาม เกิดขึ้นเมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน 2552 โดยแอ็ดโทรศัพท์มาหาแม่ของต้อย เขาอ้างว่าได้โทรศัพท์หาต้อยแล้วแต่เธอไม่รับโทรศัพท์ (ขณะนั้นแม่ยังไม่รู้ถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น) แอ็ดบอกว่ามีงานสำคัญเกี่ยวกับการจัดคอนเสิร์ตใหญ่ที่บริษัท จะจัดเก็บเงินค่าตั๋วคอนเสิร์ตในช่วงปลายเดือน เมื่อรับรู้การบอกเล่าจากแม่ ต้อยเห็นว่าเป็นงานสำคัญที่บริษัทของแอ็ดเพิ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกให้กับวงดนตรี และคิดว่าเธออาจได้เงินที่เหลือคืนจากแอ็ดจนครบ ต้อยจึงตกลงใจไปเล่นดนตรีด้วย เธอบอกเหตุผลว่า “*ไม่อยากให้งานเสียหาย*”

ในวันเกิดเหตุ เป็นวันหนึ่งที่ส มาชิกวงดนตรีซ้อมกัน จนดึกมาก ทุกคนต้องซ้อม อย่างหนักเพราะใกล้วันที่ต้องแสดง และต้อยเองก็ไม่อยากให้แม่รู้ว่าเรื่องกลับบ้านดึก แต่เธอจำเป็นต้องกลับไปเอาของที่บ้าน เพื่อไปเอาอุปกรณ์บางอย่าง แอ็ดจึงรอรับเธอกลับมาที่ห้องซ้อมดนตรีอีกครั้ง

เมื่อต้อยกลับมาที่ห้องซ้อมดนตรี ก็พบว่าในห้องยังมีเพื่อนผู้หญิงสมาชิกของ วงดนตรีอีกคน (ที่เป็นคู่นอนของแอ็ด) อยู่ในห้องซ้อมด้วย ขณะที่เธอเปลี่ยนเสื้อผ้าก็แอบเห็นว่าทั้งสองนอนหยอกล้อกัน เธอจึงหลบไปอยู่ที่อื่น เพื่อให้ทั้งสองคนอยู่ตามลำพัง เธอใช้เวลาในห้องน้ำอยู่นานพอสมควร คิดว่าทั้งสองคนนั้นคงมีความสัมพันธ์กันไปเรียบร้อยแล้ว เธอจึงกลับเข้ามา ในห้องนั้นอีกครั้ง แต่กลับพบว่าทั้งสองคนก็ยังคงนอนเล่นพูดคุยหยอกล้ออยู่เช่นเดิม เธอเห็นแอ็ดและเพื่อนผู้หญิงหัวเราะต่อกระซิกกันอยู่ เหมือนรอให้เธอกลับมา เธอเริ่มใจไม่ดี แอ็ดบอกให้เธอนอนบนเตียงเดียวกันกับเขาและผู้หญิงคนนั้น พร้อมทั้งบอกว่าไม่มีอะไรหรอก เธอเห็นว่านอนอยู่ด้วยกันหลายคนคงไม่มีอะไรเกิดขึ้น เธอ จึงล้มตัวลงนอนห่างจากทั้งคู่ออกไปติดด้าน นอกของเตียง ขณะนั้นภายในห้องปิดไฟอยู่ เธอรู้สึกว้าวแอ็ดเอื้อมมือมาจับตามเนื้อตัวของเธอ ต่อมาเธอกับผู้หญิงอีกคนหนึ่งใช้ความพยายามให้เธอมีเพศสัมพันธ์กับเขาด้วย โดยแอ็ดกับผู้หญิงคู่นอนของเขาช่วยกันจับต้อยถอดเสื้อผ้า แม้เธอจะพยายามขอร้องให้ทั้งสองคนหยุดการกระทำต่อเธอ และพยายามปิดป้อง แอ็ดจึงหยุดการกระทำ แต่ขณะที่เธอเลื่อนตัวไปจนติดฝาผนังห้อง เขาก็รวบตัวเธอไปข่มขืนจนสำเร็จ “*คิดว่า... (ผู้หญิงที่เป็นคู่นอนของแอ็ด) ยังคงอยู่ในห้องด้วย เพราะไม่ได้ยินเสียงประตูห้องเปิด*” ต้อยเล่าว่าภายหลังเธอจึงนึกถึงคำพูดของแอ็ด ว่าเขาต้องการให้ทุกคนเป็นส่วนหนึ่งของวงดนตรี จึงต้องเลี้ยงทุกคนด้วยเช็กส์

หลังจากนั้น ต้อยรีบลงมาห้องซ้อมข้างล่าง เธอไม่ต้องการอยู่ในเหตุการณ์นั้นอีก ต้อยรออยู่จนถึงเช้า เพราะคิดว่าถ้ากลับออกไปตอนนั้นก็ดึกมากอาจเกิดอันตรายมากกว่านั้น จากนั้นเธอก็กลับไปที่พักและ ตั้งใจว่าจะไม่กลับมาซ้อมดนตรีอีกอย่างเด็ดขาด

ต้อยเล่าว่าเธอต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่เป็นภาวะจำยอม ถูกแอ็ดล่วงละเมิดทางเพศถึง 3 ครั้ง ในแต่ละครั้งก็มีการตีหมัดและเสพยาด้วยเสมอ ต้อยให้เหตุผลว่าเธอ ไม่กล้าเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ แม่ฟังเพราะกลัวแม่จะเสียผลประโยชน์ “*แอ็ดเป็นลูกค้าประกันของแม่ แม่ได้ประโยชน์จากเขา*” อีกอย่างหนึ่งเธอคิดเองว่า เธอกลัวแม่ไม่เชื่อ ต้อยตั้งใจว่าจะออกจากวงดนตรีนี้ไปเฉยๆ โดยไม่บอกกับใคร

อย่างไรก็ตาม ด้อยก็คิดว่าจะยุติเรื่องทั้งหมดนี้และไม่เอาความกับแอ็ด แต่ ที่ยังไปเล่นคอนเสิร์ตให้เหมือนเดิม เพราะให้ความสำคัญ บงาน รวมทั้งแอ็ดก็สัญญาว่าจะคืนเงินทั้งหมดให้หลังงานเสร็จ แต่เมื่องานเสร็จแล้วเธอกลับไม่ได้เงินคืนจากแอ็ด ตามที่เขายก เธอรู้จากแอ็ด ว่าเขากำลังมีปัญหาด้านการเงิน เขายังไม่มีเงินจ่ายค่าเช่า สถานที่ที่ใช้ในการซ้อมดนตรี แอ็ดบอกว่าเจ้าของ สถานที่ จะยึดที่เขาคืนหากแอ็ด ไม่มีเงินมาจ่าย ด้อยไม่รู้จำนวนเงินที่แน่นอน แต่ได้ยินมาว่าประมาณ 600,000 บาท แอ็ดเคยเล่าถึงปัญหาทางการเงิน ของเขาว่าเป็นเพราะเขา เคยล้มกระเป๋าสตางค์ไว้ในรถแท็กซี่และถูกรูดบัตรเครดิตไปทั้งหมด 600,000 บาท เขายกบอกว่า กำลังจะหนีหนี้ไม่นานนี้ และสัญญาจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับเธออีก

ในเวลาต่อมา แอ็ดพยายามโทรศัพท์หาเธอ แต่เธอก็ไม่อยากจะตอบ มีบางครั้ง ที่เธอก็ส่งข้อความไปต่อว่าเธอว่า “ทำไมทำกับเธอแบบนี้” การตอบโต้ของเธอทำให้ มีข้อความ ปรากฏอยู่ในโทรศัพท์ จนในที่สุด เมื่อต้นเดือนธันวาคม 2552 โน้ต (แฟนของเธอ) รู้สึกผิดสังเกต จึงเช็คโทรศัพท์ของเธอ ซึ่งเขาได้พบข้อความตัดพ้อต่อว่าของด้อยที่ส่งให้แอ็ด หลังจากที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศครั้งที่สามแล้ว โน้ตโกรธมาก พยายามคาดคั้นให้ด้อยเล่าความจริงให้เขาฟัง ในที่สุดด้อยต้องยอมรับว่าถูกแอ็ดข่มขืน ทำให้โน้ตโกรธมาก ในเช้ามีวันถัดมา โน้ตได้ชวนเพื่อนชวากัมพูชาอีก 1 คนไปหาแอ็ด โดยขอให้ด้อยเป็นคนพามาที่ห้องซ้อมดนตรี ซึ่งแอ็ดพักอยู่ โน้ตบอกว่า “จะไปชกแอ็ด” ให้ด้อยไปชี้ตัว พร้อมทั้งขู่ว่า หากเธอไม่ไปด้วยเขาจะเชื่อว่า ด้อย “เต็มใจมีเพศสัมพันธ์ (กับแอ็ด) จึงไม่เคียดแค้น” ด้อยจึงเหมือนถูกบังคับให้นั่งรถแท็กซี่ไปกับโน้ตด้วย พอไปถึงใกล้ห้องซ้อม (ก่อนหน้านั้นเขาไปซื้อค้อนเก็บเอาไว้) โน้ตเข้าไปถึงตัวแอ็ด พร้อมทั้งเรียกให้ ด้อยมายืนยันว่าเป็นแอ็ดจริง หลังจากเธอยืนยันแล้วเขาจึงใช้ค้อนที่นำไปด้วยทุบศีรษะแอ็ดจนได้รับบาดเจ็บ และยังได้หยิบโทรศัพท์มือถือของแอ็ดไปด้วย เพื่อไม่ให้เขาโทรศัพท์ไปขอความช่วยเหลือจากใครได้

จากนั้น ด้อย โน้ตและเพื่อนจึงรีบออกมาจากสถานที่นั้น ต่อมาแอ็ดได้แจ้งความที่สถานีตำรวจให้จับโน้ต โดยจะกันให้ด้อยเป็นพยาน หากด้อยยอมบอกที่หลบซ่อนของโน้ตซึ่ง ขณะนั้น โน้ตได้หลบหนีกลับบ้านที่ประเทศกัมพูชาไปแล้ว หลังจากที่แอ็ดแจ้ง ความ ด้อยจึงต้องตัดสินใจ เล่าเรื่องทั้งหมดให้ แม่ฟัง “แม่โกรธ ไม่ต้องการให้ดำเนินคดีกับคู่กรณี ” เนื่องจากแม่เห็นว่าได้พยายามห้ามไม่ให้เธอคบกับโน้ต (ที่เป็นชาวต่างชาติ) ด้อยยังมาแอบคบกันจนเกิดเรื่องนี้ขึ้นมา

ต่อมาแอ็ดได้เจรจาต่อรองว่าจะแจ้งควา มด้อยในฐานะที่เธอสมรู้ร่วมคิดกับโน้ตที่มาทำร้ายเขา เพราะเห็นว่าด้อยไม่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโน้ต ด้อยจึงคิดว่าจะต้องปกป้องสิทธิของตนเองจากการกระทำของแอ็ด ซึ่ง ด้อยรู้สึกว่าจะช่วงหลังนี้แม่เริ่มเข้าใจ ด้อยมากขึ้น เพราะเห็นว่า ด้อยกำลังจะต้องตกเป็น จำเลยเพียงคนเดียวจากคดีทำร้ายร่างกายแอ็ด

ผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำ ผู้ถูกกระทำได้รับความเสียหายทางด้านเพศ จาก การที่ถูกข่มขืนกระทำชำเรา และต้องตกเป็นผู้ต้องหาคดีทำร้ายร่างกาย ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ มีความเครียดและวิตกกังวล ในส่วน

ของครอบครัวก็ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกัน เนื่องจากหลังเกิดเหตุ ต้องบอกให้พ่อแม่รับรู้ด้วย ทางครอบครัวจึงเข้ามาช่วยเหลือ ทางด้านสังคม เธอได้รับความเสื่อมเสียชื่อเสียง ทำให้ตัวเธอและครอบครัวอับอาย **ความเกี่ยวข้องกับสุรา** กรณีนี้มีความเกี่ยวข้องกับสุราและสารเสพติด จากการที่ผู้กระทำผิดสุราเป็นประจำทุกวัน และมีการใช้ยาเสพติดร่วมด้วย

การบริการช่วยเหลือ ด้อยได้เข้ามาขอความช่วยเหลือจากมูลนิธิเพื่อนหญิง และได้รับการช่วยเหลือทางการแพทย์ในการตรวจและวินิจฉัยจากโรงพยาบาลตำรวจ จากนั้นมูลนิธิเพื่อนหญิง ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำโดยจัดทุนยาความอาสาให้คลินิกทางด้านทางกฎหมาย การช่วยเหลือของนักสังคมสงเคราะห์ที่โรงพยาบาล และเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิเพื่อนหญิงมีการดำเนินการดังนี้

- 1) ให้คำปรึกษาเรื่องขั้นตอนการดำเนินคดีอาญาและเตรียมตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
- 2) ประเมินความปลอดภัยของด้อยในฐานะผู้เสียหาย ขณะนี้ ด้อยได้กลับไปอยู่กับครอบครัวแล้ว และได้รับการเยียวยาทางด้านจิตใจ แม้ช่วยให้กำลังใจ โดยมีเจ้าหน้าที่จากมูลนิธิเพื่อนหญิงให้คำแนะนำ
- 3) แนะนำหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยเหลือตามความต้องการของผู้ถูกกระทำ
- 4) ส่งต่อให้ด้อยเข้าขั้นตอนการสอบปากคำในฐานะผู้เสียหาย และจำเลยในคดีอาญา
- 5) ให้คำแนะนำข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิ

กรณีศึกษาที่ 3 นิด สัมภาษณ์วันที่ 17 มกราคม 2553

ชีวิตส่วนตัวและครอบครัว นิด เป็นหญิงสาว อายุ 23 ปี รูปร่างผอม สูงประมาณ 150 เซ็นติเมตร ผิวขาว หน้าตาคนเข้ม มีความมั่นใจในตนเอง เธอพูดจาจะฉะฉาน แต่สุภาพเรียบร้อย สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในสาขารัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ ความใฝ่ฝันหลังจบการศึกษาคือการทำงานให้ความช่วยเหลือในการปกป้องคุ้มครองสิทธิผู้เสียหายจากการถูกละเมิด นิดยังโสด แต่เธอ เคยมีแฟนสมัยเรียนชั้นมัธยมศึกษา แต่เขาไปเรียนที่ต่างประเทศ จึงคบกันแบบเพื่อน จึงทำให้หลายคนเข้าใจว่า นิดไม่เคยมีแฟน มาก่อน นิดมีความสนใจในการเรียนและความก้าวหน้าในการทำงาน เธอจึงประสบความสำเร็จในการเรียนอย่างสูง นิดมีผลการเรียนในระดับที่ดี และได้ทำงานในองค์กรเอกชนด้านคุ้มครองปกป้องสิทธิตามที่เธอตั้งใจ นิด มีรายได้จากการทำงานครั้งแรกหลังจบการศึกษาเดือนละ 15,100 บาท ปัจจุบันเธอเปลี่ยนที่ทำงานใหม่ ได้รับเงินเดือน 20,000 บาท นิดยังพักอาศัยอยู่กับครอบครัว โดยมีพ่อแม่และพี่ อยู่ด้วย คู่กรณีของเธอเป็นผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานที่เธอเข้าทำงานเป็นครั้งแรกหลังจากจบการศึกษา

ครอบครัวของนิดมีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจที่ดี มีความมั่นคง โดยทำงานในแวดวงกฎหมายและมีธุรกิจส่วนตัว

ผู้กระทำ นที (ชื่อสมมุติ) เป็นชาย อายุ 29 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ช่างโศก มีสถานภาพเป็นหัวหน้าองค์กรอิสระด้านคุ้มครองสิทธิแห่งหนึ่ง เป็นแกนนำสำคัญ และมีบทบาทในด้านการคุ้มครองปกป้องสิทธิระดับชาติ

สถานการณ์ความรุนแรง การกระทำความรุนแรงเกิดขึ้นในลักษณะการคุกคามทางเพศ การแสดงพฤติกรรมในเชิงขู่สาว มีการใช้คำพูดหยาบคาย นิดพูดถึงคำพูดของ นทีว่าเป็นการใช้คำพูด “แนวหวงก้าง เหน็บแนม จิกกัด” นทีมักหาโอกาสถูกเนื้อต้องตัวนิต และทำให้นิตเสื่อมเสียชื่อเสียง

หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี นิตสมัครเข้าทำงานในสายงานที่มุ่งหวัง เธอผ่านการคัดเลือกสามารถเอาชนะผู้สมัครงานคนอื่นๆ ได้เป็นจำนวนมาก งานของเธอเริ่มขึ้นในช่วงกลางเดือนมิถุนายน 2552

วันแรกของการทำงาน เธอพบว่าในหน่วยงานของเธอ ซึ่งเป็นองค์กรอิสระ มีบุคลากรทำงาน เพียง 3 คน คือ หัวหน้าองค์กร ตัวเธอ และอาสาสมัครอีก 1 คน (เข้ามาหลังจากเธอเข้ามาทำงานได้ประมาณ 1 เดือน) ในช่วงนั้นมีนักศึกษาจากต่างประเทศมาฝึกงานด้วย 2 คน และกำลังจะกลับภูมิลำเนา แต่การคุกคาม สิทธิได้เกิดขึ้นกับเธอหลังจากที่เธอทำงานผ่านไปเพียง 1 วัน

ในวันที่สองของการทำงาน เธอได้เข้าร่วม การประชุมของ องค์กร ซึ่งเลิกการประชุมเมื่อเวลาประมาณ 20.00 น. ขณะที่เตรียมตัวกลับบ้าน นที (ผู้กระทำ) ในฐานะผู้บังคับบัญชาได้ชวนให้ไปพบ ผู้ชายที่อายุมากกว่าคนหนึ่งถือว่าเป็นรุ่นพี่ เพื่อทำความรู้จัก พี่คนนี้ชื่อ “พี่เอ” (ชื่อสมมุติ) นทีบอกเธอว่าเขา เป็นลูกของผู้ใหญ่ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิท่านหนึ่งในแวดวงสิทธิมนุษยชนที่ร้านอาหารใกล้ที่ทำงาน โดยอ้างเหตุผลว่า นิตอาจต้องมีการประสานงานกับเขาด้วย และบอกเหตุผลว่าการทำงานนี้ควรต้องมีการเข้าสังคมเพื่อประโยชน์ในการทำงาน เธอจึงตัดสินใจไปด้วย แต่นิตก็บอกนทีว่าเธอจะต้องรีบกลับบ้าน “เพราะบ้านอยู่ไกล จะอยู่ได้ไม่เกิน 15 นาที เดี่ยวรถตู้ (ที่เธอต้องใช้ในการเดินทางกลับ) จะหมด” แต่เมื่อไปถึงร้านอาหาร ทั้งนทีและพี่เอจะยื่นคະຍອື່ນ นิตอยู่ต่อโดยพี่เอบอกว่ายินดีจะไปส่งให้ถึงบ้าน ในที่สุดเธอก็ตกลงว่าจะอยู่ต่อ ระหว่างนั้นพี่เอบอกว่ามีธุระจะขอกลับไปที่พักที่อยู่ใกล้ๆ ร้านอาหาร แล้วจะกลับ มา ขณะที่อยู่ตามลำพังสองคนกับ นทีที่ร้านอาหาร เขาพูดกับเธอว่าในทำนองว่าพี่เอกำลังจีบเธออยู่และเธอก็เต็มใจให้เขาทำเช่นนั้น “รู้ว่าเขาจีบ ยั้่งนั้งให้เขาจีบอีก ” ซึ่งเธอก็ได้แย้งว่าไม่ใช่เช่นนั้น นิตพูดว่าเธอไม่ได้อยากมาแต่ นทีเองเป็นบอกให้เธออยู่เพื่อทำความรู้จักกันก่อน และเมื่อพี่เอกลับมา นทีกลับบอกพี่เอว่าเธอไม่ต้องการให้เขาไปส่งที่บ้านแล้ว “น้องเขาไม่ยากให้เอไปส่ง น้องกลัวเอเลี้ยงเข้าโรงแรม” พี่เอถึงกลับตกใจเมื่อเธอสังเกตจากการแสดงออกทางสีหน้า “หน้าไม่ดี” แม้นิตจะพยายามอธิบายว่าไม่ได้พูดอย่างนั้นก็ตาม และวันนั้นนทีเป็นฝ่ายไปส่งนิตเสียเอง

ในสองสัปดาห์ต่อมาเกิดเหตุคุกคามทางเพศขึ้น ครั้ง จากการที่นทีจะขอมาส่งเธอที่บ้านโดยอ้างว่าดึกแล้ว เกรงจะมีอันตราย แม้เธอจะระแวงเขาแต่ก็ เห็นว่าการเดินทางโดยแท็กซี่มีคนอื่นอยู่ด้วยคงไม่น่าจะมีอะไรเกิดขึ้น นิตจึงตกลงให้คนที่มาส่ง ที่บ้าน เมื่อใกล้ถึงบ้านเธอจึงหยิบเงินส่งให้เขา เขาจับมือเธอตกลงบนพื้น นเบาะ

เธอพยายามดึงมือออก นทีก็ดึงมือไปอีกและแรงขึ้นกว่าเดิม ด้วยความตกใจและกลัวมองหน้ากันไม่ติด จึงไม่ได้ ออกแรงต่อสู้อย่างเต็มที่ เธอเล่าว่ายังโชคดีที่ขณะหยิบเงินก็ถึง หน้าบ้านแล้ว นิดรู้สึกไม่สบายใจกับเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้น ดังนั้น ในวันรุ่งขึ้นเธอได้นำเรื่องนี้ไปปรึกษากับผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ ท่านแนะนำให้บอกผู้ใหญ่ ที่มี อำนาจรับผิดชอบ ขององค์กรและเพื่อนร่วมงานที่เป็นนักศึกษาฝึกงาน ชาวต่างชาติ เนื่องจากตอนนั้นเพื่อน ร่วมงานที่เป็นคนไทยยังไม่ได้เริ่มงาน พร้อมทั้งแนะนำให้พูดปฏิเสธการกระทำของนทีอย่างจริงจัง เมื่อกลับมา ที่ทำงานเธอจึงเล่าให้เพื่อนร่วมงานฟัง และพูดกับนทีว่าไม่ชอบการกระทำแบบที่เขาทำกับเธอเมื่อคืน โดยพูด ห้ามเขาว่า “อย่าทำแบบนั้นอีกนะ” แต่นทีก็ยังไม่กล้าพอที่จะแจ้งผู้ใหญ่ในองค์กรเพราะยังไม่ค่อยคุ้นเคยพอ

นิตยังเล่าถึงพฤติกรรมของนทีว่าชอบใช้คำพูดแปลกๆ กับเธอเมื่ออยู่ต่อหน้าคนอื่น เช่น พูดว่าเธอเป็น ก๊ก (แฟน) กับคนนั้นคนนี่ หลังจากที่นิตพูดกับนทีว่าไม่ชอบการกระทำของเขาไปแล้ว อีกราว 10 วันต่อมามี เหตุการณ์เกิดขึ้นอีกครั้งในช่วงเย็นวันหนึ่งซึ่งเป็นวันหยุด เธออยู่ตามลำพังกับเขาในที่ทำงาน แต่คิดว่าคงไม่มี อะไรเกิดขึ้นอีก เพราะ นิตบอกนทีไปแล้วว่าไม่ชอบ ให้เขามาถูกตัวเธอ ขณะที่เธอไม่ทันตั้งตัวเขาก็มาขี้นอยู่ ด้านหลัง พร้อมทั้งก้มตัวลงมาใกล้ๆ ทำเป็นก้มมาจูบคอมพิวเตอร์ของเธอ ขณะที่เธอมองหน้าจอคอมพิวเตอร์ เธอจึงขยับตัวหนี เขากลับพูดกับเธอในเรื่องส่วนตัวว่า “กลิ่นอะไรหอมจัง ใสน้ำหอมหรือ ...นี่กลิ่นตัวธรรมชาติ หรือ กลิ่นแบบนี้ผู้ชายกลิ่นนะ เดี่ยวเปลอหอม ... (นทีเดินกลับไปโต๊ะทำงานยังพูดต่อ) กลิ่นแป้งหรือ (เดิน กลับมาขอแป้ง พร้อมทั้งดึงแขนนิตไปดม เธอจึงโวยวายเสียงดังให้ปล่อยแขนเธอ เขาจึงยอม)”

วันหนึ่งเขาโทรศัพท์มาหาเธอในช่วงเย็นขณะที่เธอเข้าพักในโรงแรมที่ต่างจังหวัด เพื่อ ไปจัดงานประชุม กับชาวต่างชาติ เขาถามเธอว่ากำลังทำอะไรอยู่ เธอไม่อยากคุยกับเขานานนัก จึงตัดบทไป ว่ากำลังจะไปอาบน้ำ เขาก็ใช้คำพูดที่สื่อเจตนาในทางเพศว่า “ง้ออดเสื้อผ้าหมดละซิ อดหมดใช้ปะ”

อีกหนึ่งเดือนต่อมา องค์กร กำหนดจะแผนงานที่ต้องลงพื้นที่ไปทำงานในจังหวัดหนึ่งในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเดิมจะมีผู้ร่วมเดินทางไปกับ 3 คน คือ นที นิด และนักศึกษาต่างชาติที่มาฝึกงานอีกคน หนึ่ง แต่นักศึกษาฝึกงานของโครงการเดินทางเนื่องจากใกล้กำหนดจะเดินทางกลับบ้าน เธอจึงเจรจาพยายามจะขอ เลื่อนการเดินทาง โดยให้เหตุผลว่าทางบ้านไม่ค่อยสบายใจที่ไปกันเพียงสองคน และเห็นว่าการเดินทางครั้งนี้ไม่ ค่อยเกี่ยวข้องกับงาน และไม่ใช่วางเรื่องเร่งด่วน น่าจะเลื่อนแผนการเดินทางได้ แต่นทีกลับบอกว่ามีการนัดหมายกับ เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ไว้แล้ว ไม่ควรเลื่อนนัดอย่างกะทันหัน และไม่ได้ไปตามลำพังสองคน เมื่อไปถึงต่างจังหวัด แล้วจะมีคนอื่นอีก ดังนั้นการเดินทางครั้งนี้จึงไปกันเพียงลำพัง 2 คน คือ นทีกับนิต ด้วยรถไฟเที่ยวกลางคืน

ในวันรุ่งขึ้นเมื่อเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทาง คนในพื้นที่ที่มารับกลับเป็นพี่ชายของนทีเอง นิตเพิ่งรู้ ว่าเขาทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานในพื้นที่ นทีได้จองบ้านพักซึ่ง เป็นศูนย์การเรียนรู้ไว้ 1 หลัง โดยไม่เสีย ค่าใช้จ่าย เป็นบ้านที่อยู่ใกล้กับบ้านของพี่ของเขา แต่ปรากฏว่า วันนั้นคนดูแลบ้านลืมฝากกุญแจไว้ทำให้ไม่สามารถเข้าไปในบ้านได้ เธอจึงต้องนอนอยู่ใต้ถุนบ้าน ซึ่งมีเพียงแคร่กับเปลญวนให้เลื้อกนอน นิตจึงเลื้อกนอน

ที่เปลญวน เพราะคิดถึงความปลอดภัยแล้วเธอเห็นว่าหากนอนที่เปลญวนเธอสามารถรู้ดซิบมุ้งที่ติดกับเปลญวนกันไว้ได้ อย่างน้อยก็ปิดกันหน้าไว้ได้ เนื่องจากมุ้งไม่มีโครง เธอมีผ้าสำหรับปิดตานอน แต่ขณะกำลังนอนอยู่ในเปลญวน พี่ของนทีเดินไปดูลูก นทีได้ถือ โอกาสเดินมาหาและก้มหน้ามาใกล้ เธอเพื่อลวนลาม นิตบอกว่านที “พยายามที่จะหอมแก้ม” โชคดีที่เธอเห็นเงาของเขาจากแสงไฟ เธอจึงเอามือบังไว้ เธอส่งเสียงร้องขึ้นมา เขากลับพูดว่าเขาสามารถทำได้สำเร็จแล้ว “ถือว่าหอมแล้วนะ” และมีการโต้เถียงกันสองสามคำ เธอพูดจนพี่ของนทีเดินกลับออกมาจึงหยุด การโต้เถียง ในวันนั้นเธอไม่สามารถโทรศัพท์ติดต่อกับใครได้เนื่องจากโทรศัพท์ที่ไม่มีสัญญาณในบริเวณนั้น เธอต้องเผชิญกับความเสีงเพียงลำพัง

ในวันต่อมาเธอกับเขาต้องเดินทางจากจังหวัดหนึ่งไปยังจังหวัดอื่นที่อยู่ใกล้เคียง ซึ่งเป็นบ้านเกิดของนทีเอง นิตบอว่าคราวนี้เดินทางโดยรถโดยสารประจำทาง เขาให้เหตุผลว่ามาทำงานแถวนี้ก็ขอแวะกลับบ้านหน่อย ไม่ได้กลับมานานแล้ว แล้วที่บ้านก็มีแม่และพี่สาวอยู่ ในระหว่างเดินทางที่ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงเธอบอกว่าเธอถูกเขานั่งเบียด ร่างกายเขาและเธอประชิดกันตั้งแต่ไหล่ถึงเข่า เธอพยายามขยับหนี เขาก็ไม่ละคว มพยายามเบียดมาใหม่ พยายามจับมือ เธอต้องคอยแเกาะออก พอแเกาะมือออกเขาก็วางมือบนขาของเธอ เธอบอกกับเขาอีกว่าไม่ชอบให้ทำแบบนี้ จนทะเลาะกัน เมื่อถามว่าทำไมจึงทำทั้งๆ ที่ห้ามปรามแล้วหลายครั้ง เขาตอบว่าทำเช่นนั้นเพราะคิดว่าเธอชอบเขา “คิดว่าเราชอบพี่” เธอก็ตอบ ปฏิเสธอย่างชัดเจนอีกครั้งหนึ่งว่า “...ไม่ได้ชอบพี่... ไม่ได้คิด และจะไม่มีวันคิดด้วย” เมื่อถึงจุดหมายแล้วเพื่อนของนทีมารับ แม้จะได้พูดคุยกันไปแล้วก่อนหน้านี้อย่างชัดเจนแล้วว่าไม่ต้องการให้เขากระทำต่อเธอในลักษณะการล่วงละเมิดอีก เขาก็ยังหาโอกาสล่วงเกินเธอ โดยการเอามือมาวางบนขาเธออีก และเธอก็แเกาะออก เป็นอย่างนี้อยู่หลายครั้ง ในครั้งนี้เธอได้มีโอกาสรบายความรู้สึกและบอกสถานการณ์ให้ผู้อื่นรับทราบ ขณะที่อยู่ที่ร้านอาหารเธอ โทรศัพท์เล่าเรื่องให้ผู้ใหญ่ที่เธอ ที่เธอเคยปรึกษารับรู้่อีกครั้งหนึ่ง

ในวันที่เดินทางกลับกรุงเทพฯ ก็ เช่นกัน เขาก็ยังมีพฤติกรรมเหมือนเดิม คือ พยายามถูกเนื้อ ต้องตัวนิต พยายามจับมือถือแขน โอบกอด เอียงหัวมาชนที่ไหล่ เอาหน้ามาขยี้กับแขนของเธอ เธอต้องคอยแเกาะมือ คอย ต่อว่า ชูเสียงดังๆ แต่เขาก็ยังทำอยู่ดี นิตจึงเอาผ้าห่มมาพันไว้ ขยับตัวหนี แต่ก็ทำได้จำกัดเนื่อง จากที่นั่งบนรถยนต์โดยสารค่อนข้างแคบ เธอรู้สึกว่คินนั้นไม่ได้นอนทั้งคืน นอกจากนี้ในระหว่างการเดินทางมาต่างจังหวัดกับเขา เธอยังเห็นพฤติกรรมแปลกๆ ของเขา เช่น ปัสสาวะนอกห้องน้ำโดยไม่หลบไปไกลๆ แม้จะมีห้องน้ำให้เข้า โดยไม่เกรงใจว่าจะมีคนอยู่ใกล้ๆ

สองวันต่อมาที่ทำงานของเธอมีการจัดงานเลี้ยงส่งชาวต่างชาติและต้อง จัดหาของที่ระลึก เธอนั่งแท็กซี่มากับเขา ในรถแท็กซี่ที่ก็กดแอมเธอ โอบกอดไหล่ ซึ่งเธอก็พยายามแเกาะออกเขาก็ทำอีกจนเหมือน “แทบจะสู้กันอยู่ในรถแท็กซี่” โดยเขาไม่สนใจว่ามีคนขับรถแท็กซี่นั่งอยู่ด้วย จนเมื่อถึงสถานที่ซื้อของ ซึ่งเป็น ไนท์บาซาร์ที่แม้จะมีคนพลุกพล่าน นทีก็ยังทำพฤติกรรมเช่นเดิม จนนิตทนไม่ได้จึงหยิบยกเรื่องการละเมิดสิทธิมาพูดกับเขา

นิต: “พี่กำลังละเมิดสิทธิ นิตอยู่นะ และมันเป็นการคุกคาม พี่...ทำงานสิทธิแต่ทำไมทำแบบนี้ซะเอง”

นที (ตอบอย่างอารมณ์เสีย): “ที่ผ่านมาก็แค่เล่นด้วย พี่ไม่ได้เห็นว่ามันเป็นการคุกคาม พี่ทำเพราะพี่รู้สึกดี แต่ถ้าเรารู้สึกว่าเป็นการคุกคาม พี่ก็จะไม่ทำอีก”

นิต: “พี่ทำเพราะพี่รู้สึกดี แต่ นิต ไม่ได้รู้สึกดีด้วย และ นิตบอกว่าอย่าทำแล้วพี่ ... ก็ยังทำอีก มันคือการละเมิดและมันคือการคุกคาม” (นิตยืนยันอย่างชัดเจน)

หลังจากมีการโต้เถียงและทะเลาะกันต่อ แต่เวลาผ่านไปไม่ถึง 10 นาที นทีก็กลับมาโอบไหล่เธออีก เธอต้องคอยแกล้งตี ต่อว่า และทวงถามข้อตกลงที่คุยกันไว้ว่า “ไหนบอกจะไม่ทำอีกแล้ว ” เขาตอบแบบบ่ย้างว่า “เริ่มพรุ่งนี้”

นิตต้องเผชิญกับเหตุการณ์คุกคามทางเพศอยู่หลายครั้ง ทั้งการแสดงออกและคำพูดที่ทำให้ผู้ฟังซึ่งเป็นคนที่อยู่ในวงสนทนาเข้าใจผิดได้ บางครั้งทำให้เข้าใจไปในทางเลื่อมเสียดังนั้น เขาพูดต่อหน้าคนอื่นว่านิตไปอยู่ในห้องของชายหนุ่มคนหนึ่งมา หรือใช้ คำพูดแบบตั้งคำถามถึงเรื่องส่วนตัวเมื่อเธอกลับจากห้อง ให้น้ำว่า “ทำอะไรกันเพิ่งเสร็จหรือ นานเชียว” หรือในวันหนึ่งที่เขาและเธอต้องเดินทางไปยื่นหนังสืออย่างเป็นทางการต่อหัวหน้ารัฐบาลเพื่อเรียกร้องสิทธิจากหน่วยงานราชการให้แก่ผู้เสียชีวิต ซึ่งเธอก็แต่งกายด้วยชุดสูทอย่างสุภาพเรียบร้อย เธอกลับถูกเขาทักว่าแต่งตัวเซ็กซี่ “ทำไมมาพบ... ต้องแต่งตัวเซ็กซี่ด้วย (เธอเถียงเขาว่าเธอก็แต่งตัวเรียบร้อย เขาก็ยังใช้คำพูดตอกย้ำที่ส่งไปในทางเพศต่อว่า)...แต่มันดูออกง่าย”

วันหนึ่งเมื่อนิตมีโอกาสพบกับผู้ใหญ่ที่เธอรู้จักนอกองค์กร/หน่วยงานที่เธอทำงาน เธอจึงได้เล่าเรื่องการถูกคุกคามทางเพศ จากหัวหน้าหน่วยงาน (ซึ่งผู้ใหญ่ท่านนี้ก็รู้จักเขาคือ) แต่เธอกลับได้รับคำแนะนำให้ “ย้ายไปทำงานที่อื่น” ในความคิดของเธอมันเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและเธอไม่ควรต้องเป็นผู้ที่ย้ายหนี ประกอบกับเธอยังรักงานที่ทำอยู่จึงทำให้ยังต้องการทำงานที่องค์กรนี้ต่อไป นอกจากนี้เธอ ได้มีโอกาสพบผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดกับ องค์กรของเธออีกคนหนึ่ง (ที่เธอคิดว่าน่าจะเป็นที่พึ่งได้) ซึ่งเป็นเครือข่ายการทำงานด้วยกัน เธอจึงเล่าถึงการถูกคุกคามให้ฟัง เขาก็รับปากว่าจะนำข้อมูลนี้ไปแจ้งต่อกรรมการขององค์กร ซึ่งต่อมาเธอได้รับรู้ว่ากรรมการรับทราบเรื่องของเธอแล้ว

ต่อจากนั้นอีกประมาณว่าสัปดาห์ เธอได้พบกับกรรมการขององค์กร (ท่านที่รับรู้เรื่องของเธอ) เธอได้พูดคุยกับเขาเรื่องการคุกคามทางเพศในที่ทำงาน และเป็นอีกครั้งหนึ่งที่กรรมการท่านนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “ย้ายไปทำงานส่วนอื่นใหม่ จะได้ไม่ต้องทำงานอยู่ใกล้กับ...อีก” แต่นิตก็ยังยืนยันว่าจะไม่ย้ายไปไหน เธอยังสนุกกับงานที่ทำ และเธอคิดว่าเธอไม่ได้เป็นผู้กระทำผิด “ไม่หนีไปไหน เราไม่ได้ทำอะไรผิด”

อีกสองสามวันต่อมานิตได้พบกับกรรมการอีกท่านหนึ่ง และได้คุยเรื่องการถูกคุกคามทางเพศของเธออีก เธอได้รับคำแนะนำจากเขาว่าควรปฏิบัติตัวอย่างไร และเธอ ยังไม่ยอมให้ผู้ใหญ่ทำอะไร เพราะเคียวพื้นที่มาเล่นงานเธอเข้า เธอเพียงแต่แจ้งให้ทราบ โดยเธอจะพยายามปฏิเสธให้แข็งขึ้น ถ้ายังมีอีก เธอจะแจ้งอีกครั้งให้

ดำเนินการ แต่ผู้ใหญ่ท่านนี้แจ้งว่าอย่างไรครั้งนี้เขาก็ต้องเรียกพื้นที่มาตัดเดือน แต่เธอไม่แน่ใจว่ามีการเรียกมาตัดเดือนจริงหรือไม่ พร้อมทั้งพูดเตือนนิดาว่าในการทำงานต้องเจอปัญหาหนักกว่านี้อีกมาก และหากจะต้องทำงานนี้ต่อไปเกรงว่าจะทำให้สัมพันธ์ภาพในการทำงานระหว่างเธอกับคนที่ไม่ดี

หลังจากที่ผู้ใหญ่ท่านนั้นรับรู้ข้อมูลและรับปากว่าจะเรียกพื้นที่มาตัดเดือน แล้ว เธอก็พบว่าที่ยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมยังคงหาโอกาสคุกคามเธอ นอกจากนี้ในระหว่างการทำงานเธอกับเขาก็มีความขัดแย้งในการทำงานบ้าง และเขาก็ยังหาโอกาสชวนลามเธอเหมือนเดิม และคุกคามเธอด้วยคำพูดทุกวัน เช่น เมื่ออยู่ในลิฟต์ เมื่อเวลาพูดคุยก็มักใช้คำพูดสื่อไปในทางเพศ เช่น เมื่อเห็นนิดาจับมือ เขาก็พูดกับเธอว่า “โดนใครปล้ำมาละสิ” หรืออีกครั้งหนึ่งเมื่อมีการประชุมเพื่อจัดงานรำลึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ นิดาไปเจอกับพี่คนหนึ่งซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิอาวุโส/กรรมการของมูลนิธิเพื่อสังคมแห่งหนึ่ง เขาได้ชวนเธอเดินไปกินข้าวริม ถนนแถวหน้าที่จัดงาน เนื่องจากเห็นว่า 2 ทุ่มกว่าแล้วยังไม่ได้อินข้าว นิดาก็ใช้คำพูดคุกคามเธออีกครั้งหนึ่งว่า “ไปกินข้าวกับใคร ... รู้จักเขาแค่ 2 ชั่วโมงก็ไปกินข้าวกับเขาแล้วนะ ถ้าเกิดเขาเลี้ยงเข้าโรงแรมจะอย่างไร ” นิดาจึงตัดสินใจแจ้งเรื่องร้องเรียนที่ถูกคุกคามทางเพศต่อเธอกับผู้บริหารองค์กรอีกครั้ง และรอการแก้ปัญหา

มีอยู่วันหนึ่งนิดาได้มีโอกาสไปประชุมกับองค์กรระหว่างประเทศ ได้พบกับเพื่อนผู้หญิงชาวต่างชาติคนหนึ่ง เธอพูดกับนิดาว่า “ฉันอยากจะ hang out กับเธอ (นิด) นะ แต่ฉันรู้สึกไม่สะดวกใจกับหัวหน้าของเธอ ” และเล่าให้ฟังว่าได้ไปประชุมงานเดียวกับคนที่ต่างประเทศ (ประเทศหนึ่งในแถบเอเชีย) ในช่วงกลางคืน เขามาหาเธอที่ห้อง พยายามจู่ตอนทักทายกัน แต่เธอคิดว่าไม่เหมาะสมจึง หลบ และหนีได้หาเหตุพยายามเข้าห้องนอนเธอหลายครั้ง โดยทำทีขอดูห้องนอน ทั้งๆ ที่ในโรงแรมก็มีลักษณะของห้องนอนแบบเดียวกัน นอกจากนั้นเขายังไม่ละความพยายามยังได้โทรศัพท์มาหาเธออีก เพื่อจะยื่นขอขอมหาที่ห้องพัก เขาบอกว่า “คิดถึง นอนไม่หลับ ขอมหาที่ห้อง ” เมื่อมีการพูดคุยเรื่องนี้ใน นิดายังได้รับรู้ว่ายังมีหญิงสาวทั้งชาวต่างชาติและชาวไทย ที่เคยร่วมงานกับคนที่อีกหลายรายที่เคยถูกกีดกันที่ชวนลามและคุกคามทางเพศมาแล้ว แต่ไม่มีใครกล้าเปิดเผย เหตุผลหนึ่งก็คือไม่อยากเสียชื่อเสียงได้แต่ขอยู่ห่างๆ จากเขา นิดาจึงแจ้งแก่ผู้บริหารองค์กรอีกครั้ง และแจ้งว่าผู้เสียหายรายอื่นจะทำจดหมายร้องเรียนมาเป็นทางการ ซึ่งผู้บริหารองค์กรเห็นด้วยแล ยินดีรับจดหมายร้องเรียนกรณีนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา และต่อมาอีกสัปดาห์กว่าๆ จดหมายร้องเรียนฉบับดังกล่าวก็ถูกส่งถึงผู้บริหารองค์กร

เมื่อนิดาได้รับรู้ข้อมูลมากขึ้น และรอการ ช่วยเหลือเพื่อ แก้ไขปัญหาอยู่อีกราว 3 สัปดาห์ นิดาได้พบทวนสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับเธอ ช่วงต่อมานิดาจึงตัดสินใจทำเรื่องร้องเรียนการถูกคุกคามทางเพศอย่างเป็นทางการพร้อมกันนั้นนิดาตัดสินใจลาออกจากงานในหน่วยงานนี้ในเดือนพฤศจิกายน 2552 และทำเรื่องร้องเรียนอีกครั้งโดยยืนยันว่าปัญหานี้จะต้องได้รับการแก้ไขแม้ว่าเธอจะลาออกแล้วก็ตาม ในความรู้สึกของนิดาเธอผิดหวังที่ไม่มีใครดำเนินการสอบสวนข้อมูล และเอาผิดกับผู้กระทำอย่างจริงจัง นิดาคิดว่าแม้ผู้ใหญ่หลายคนจะรับรู้เรื่องการ

คุกคามทางเพศที่เธอได้บอกกล่าวมาโดยตลอด แต่เธอก็ทำได้เพียงอดทน จนทำให้เธอต้องตัดสินใจ ทำตามคำแนะนำของคนที่รู้จักกันบางคนว่าให้เธอหางาน ใหม่ หรือย้ายไปทำงานส่วนอื่น เพื่อความปลอดภัยของเธอเอง โดยที่ยังไม่มีใครยื่นมือมาช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับเธออย่างจริงจัง นอกจากนี้เธอยังรู้สึกผิดหวังในการปกป้องคุ้มครองสิทธิให้แก่บุคลากรในองค์กรเอง และในฐานะที่เธอทำงานด้านการคุ้มครองปกป้องสิทธิ ผู้อื่นแต่กลับมาถูกละเมิดสิทธิเสียเองจากผู้กระทำในองค์กรเดียวกัน

นิตรู้สึกว่ายังโชคดีที่มีครอบครัวที่อบอุ่น มีความเข้าใจ ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนการเรียกร้องขอความเป็นธรรม โดยช่วยเหลือในการต่อสู้กับเรื่องที่เกิดขึ้น ด้วยความรู้สึกที่กลัวว่าทางบ้านจะเป็นห่วง นิตจึงตัดสินใจบอกเรื่องราวทั้งหมดให้กับครอบครัว รับรู้หลังจากที่เธอลาออก จากงาน นิตเล่าถึงการถูกข่มขู่ผ่านทางอีเมลจากคนที่ได้รับผิดชอบการทำหนังสือร้องเรียนเขาว่าเป็นการทำให้เขาเสียหาย “*(นิต) คงจะต้องรับผิดชอบกับความเสียหายที่เกิดกับที่จากเรื่องไม่เป็นเรื่องนี้*” ดังนั้น ครอบครัวของนิตได้จัดหาทนายความฝีมือดีมาช่วยให้คำแนะนำ ในการร้องทุกข์ร้องเรียน นอกจากนี้ เธอยังมีผู้หลักผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือคอยสนับสนุน ให้กำลังใจ และให้คำแนะนำการตัดสินใจของเธอ เช่น ครู- อาจารย์ เพื่อนๆ ญาติพี่น้อง และยังมีคนอื่น ๆ ที่เธอไม่รู้จักเป็นส่วนตัวแต่ได้รับรู้ข้อมูลที่มีการลงในเว็บไซต์ก็ช่วยให้กำลังใจ เช่น ส่งข้อความผ่านสื่อออนไลน์ และร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านสื่ออื่นๆ ซึ่งเธอคิดว่า ถ้าเป็นผู้หญิงที่เป็นผู้ถูกระทำคนอื่นๆ หากไม่ได้รับการสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้เช่นที่เธอได้รับ เธอก็ ว่าการเรียกร้องขอความเป็นธรรมก็คงไม่เกิดขึ้น เรื่องราวการถูกคุกคามทางเพศก็อาจจะไม่ได้รับความสนใจ

หลังจากที่เธอลาออกจากที่ทำงานเดิมแล้ว นิตได้เข้าทำงานในหน่วยงานแห่งใหม่ที่มีลักษณะงานคล้ายๆ เดิม ด้วยใจรักงานการช่วยเหลือผู้อื่น ในส่วนของหน่วยงานเดิมของเธอได้ มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวน เรื่องราวการคุกคามทางเพศที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกร่วมกับกรรมการองค์กร และในที่สุดคณะกรรมการก็มีมติเห็นที่มีความผิดจริง สั่งให้ลงโทษด้วยการพักงานโดยไม่จ่ายเงินเดือน 1 ปี พร้อมทั้งให้ดำเนินการขอขมานิตและครอบครัวของเธอ แต่หลังจากคณะกรรมการมีมติแล้วนิตได้ขอลาออกจากงาน และไปปฏิบัติงานในองค์กรเอกชนอีกแห่งหนึ่งในฐานะหัวหน้าหน่วยงาน และองค์กรได้ออกแถลงการณ์ผลการสอบข้อเท็จจริงกรณีคุกคามทางเพศดังกล่าว

ผลกระทบจากการกระทำ ความรุนแรง นิตได้รับผลกระทบหลายๆ ด้านจากการถูกคุกคามทางเพศ ที่เธอถูกระทำหลายรูปแบบ ทั้งการถูกคุกคามทางวาจา ทางร่างกาย ที่ถูกลวนลามเกือบทุกวันเมื่อพบกับผู้กระทำ ในการทำงาน ผลกระทบจากการกระทำ ความรุนแรงนี้มีทั้งผลกระทบต่อส่วนตัวของนิต โดยเฉพาะในด้านจิตใจ และผลกระทบต่อครอบครัว

ผลกระทบส่วน บุคคล เรื่องสำคัญที่สุดคือการที่เธอต้องลา ออกจากงานที่เธอรัก และมุ่งหวังจะทำประโยชน์ต่อผู้อื่นจากพื้นฐานการคิด การศึกษา และทางครอบครัว แม้เธอจะตกเป็นผู้เสียหายก็ตาม กลับต้อง

เป็นฝ่ายหลบหนีออกจากงาน ซึ่งแม้จะไม่ได้สร้างความเดือดร้อนเรื่องการเงิน เนื่องจากครอบครัวสามารถสนับสนุนให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ แต่เธอก็คิดว่าหากมีผู้หญิงบางคนที่ถูกคุกคามทางเพศ แล้วต้องมีภาระการเลี้ยงดูคนในครอบครัว คนนั้นก็จะต้องตกอยู่ในภาวะยากลำบาก และไม่ว่าจะเป็นกรณีใดก็ตาม เธอก็คิดว่าผู้กระทำต่างหากที่ต้องเป็นฝ่ายถูกลงโทษ และต้องรับผิดชอบต่อการกระทำ แทนที่ฝ่ายผู้เสียหายจะต้อง ยอมรับสภาพและถูกกดดันจนต้องลาออกจากงานไปเอง

ผลกระทบด้าน จิตใจ ในช่วงที่มีการคุกคามทางเพศนี้รู้สึกถึงความไม่ปลอดภัย ทำให้เธอต้องระมัดระวังตัวตลอดเวลา รู้สึกผิดหวังกับการทำหน้าที่ของบุคลากรในหน่วยงานที่ทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิผู้อื่นในการทำงานแต่ละวันเธอต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ถูกล่วงละเมิดเป็นประจำ ยากที่จะหลีกเลี่ยงเพราะต้องทำงานร่วมกันกับผู้กระทำ ประกอบกับหน่วยงานของเธอมียุทธศาสตร์จำนวนน้อย และด้วยความรับผิดชอบในการทำงานจึงจำเป็นต้องพบปะกันอยู่เสมอ ทั้งในเวลาทำการและนอกเวลาทำการ รวมทั้งจำเป็นต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งในส่วนนี้ได้สร้างผลกระทบต่อสุขภาพจิตของนิคเป็นอย่างมาก นิคบอกว่าเธอมีความเครียด ความกดดัน และความวิตกกังวล ที่เธอต้องคอยระแวดระวัง เพราะการคุกคามอาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา หลายครั้งที่เธอคิดว่าคงไม่เกิดอีก เพราะเธอได้แสดงเจตนาว่าเธอไม่ชอบการกระทำ ของเรา เธอก็คิดว่าเธอได้ ปฏิเสธเขาอย่างชัดเจนไปแล้ว แต่พอมีจังหวะลับตาคนเหตุการณ์คุกคามที่หวังผลทางเพศก็เกิดขึ้น ครึ่งแล้วครึ่งเล่า เธอต้องสับสนในการตัดสินใจว่าเธอควรจะทำต่อไปเพื่ออุดมการณ์ของเธอ หรือจะเปลี่ยนงานใหม่เพื่อความปลอดภัย และเมื่อตัดสินใจร้องทุกข์ร้องเรียนเพื่อความเป็นธรรม เธอก็ได้ผลกระทบทางด้านจิตใจอีกจาก ถูกวิพากษ์วิจารณ์ จากคนที่รู้จักและไม่รู้จักเธอ (เมื่อการร้องเรียนถูกเปิดเผยในวงกว้างเธอก็ได้รับผลกระทบจากการวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งบางครั้งเป็นไปในทางลบ)

ถึงแม้การเปิดเผยเรื่องนี้ เราเองจะได้รับผลกระทบมาก ในช่วง 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมา เราต้องให้กับความรู้สึกไม่เป็นธรรมหลายปี มีการไปสร้างกระแสด้านลบมากกดดัน และดิศเคริด...ความยุติธรรมอยู่ที่ไหน ค่าของคน 1 ชีวิตเท่ากัน ทำไมการไปทำงานแต่ละวันต้องมาเจ็บปวด หากคนที่ตกเป็นเหยื่อมีภาระชีวิตที่จำเป็นต้องรักษางานไว้ล่ะ? หรือต่อให้ไม่มีภาระ ทำงานเพราะชอบ เขาก็ต้องมีสิทธิได้ทำ ไม่ใช่ต้องหนีไปเพราะถูกคนไม่มีความยุติธรรมในการทำงาน (คัดจากบันทึกส่วนตัวของนิค, 17 มกราคม 2553)

นอกจากนี้ ในส่วนตัวเธอเองต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงจากการเปิดเผยความจริงต่อสังคม (ที่มีผู้หญิงหลายคนไม่กล้าทำ) เรื่องของนิคถูกคนอื่นมองว่า “เป็นการสร้างข่าว” ซึ่งใครที่รู้จักนิค (ที่ไม่มีผลประโยชน์ในเรื่องนี้) จะเข้าใจว่านิคไม่มีทางชอบนที และนทีเองก็มีพฤติกรรมชอบลวนลามเป็นที่ประจักษ์แก่หลายคน มีบางคนคิดว่านิคแอบชอบนทีแต่ผิดหวัง เนื่องจากผู้กระทำมีคนรักแล้ว จึงทำเรื่องร้อง ทุกข์ร้อง เรียน ขึ้น “เป็นเรื่องความสัมพันธ์ของหนุ่มสาว ” หรือ “ผิดหวังที่ฝ่าย นทีมีแฟนแล้ว ” หรือ “เป็นคนสร้างข่าวลือเอง ” หรือ “ขึ้น

คอนโดกับบที” นอกจากนี้เธอยังถูกกล่าวหาที่ทำให้เสื่อมเสียภาพลักษณ์ของเธอ โดยกล่าวหาว่า “เพราะไม่เคยมีแฟนมาก่อน พอถูกกระทำนิดหน่อยก็รู้สึกว่ามันเกินไป” รวมทั้งยังมีบางคนมองเธอว่าเป็นสาเหตุให้หน่วยงานเสื่อมเสียชื่อเสียง

นอกจากนี้ นิดยังรู้สึกว่าเรื่องที่เกิดขึ้นนอกจากจะทำให้เธอเสียความรู้สึกในเรื่องของความปกป้องการละเมิดสิทธิแล้วยังทำให้เธอเสียเวลามีค่าซึ่งควรนำไปใช้ประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้ทุกข์ยากลำบาก ไม่ได้รับความเป็นธรรม แต่กลับต้องนำมาใช้เพื่อเตรียมข้อมูล เรียกร้องขอความยุติธรรมเพื่อตนเอง

ผลกระทบด้านครอบครัว ในส่วนของผลกระทบทางด้านครอบครัว นิดเล่าว่าเรื่องที่เกิดขึ้นทำให้ครอบครัว โดยเฉพาะพ่อแม่ของเธอเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัย และด้วยสถานภาพทางครอบครัวของเธอซึ่งมีชื่อเสียงในสังคม ครอบครัวได้รับรู้ถึงผลกระทบที่สังคมมีต่อลูกสาวในทางลบ

...เรารู้สึกผิดกับครอบครัว ครอบครัวเราไม่ได้เลี้ยงลูกสาวมาเพื่อให้ผจญกับการคุกคามทางเพศ แล้วเราก็ไม่จำเป็นต้องมาทำงานนี้ เราแค่รักงานที่ทำ... การที่เราเก็บเรื่องนี้ไว้โดยไม่บอกที่บ้าน เรามองก็โดนว่านะ พ่อแม่ใครก็รักลูกทั้งนั้น แล้วลูกค้นรักงาน มีปัญหาแต่ไม่บอก เพิ่งมาบอกเอาตอนนี้ แต่หากเราบอกที่บ้านแต่แรก เราก็คงตงงานมานานแล้ว ไม่มีพ่อแม่ที่ไหน จะยอมให้ลูกสาวมาเสี่ยงอยู่ใกล้ผู้ชายที่ช่วย โอกาสหรือสร้างโอกาสหรอก (คัดจากบันทึกส่วนตัวของ นิด, 17 มกราคม 2553)

ความเกี่ยวข้องกับสุรา ในกรณีนี้พบว่าเมื่อนิดต่อว่า และแสดงเจตนาว่า นิดไม่ชอบพฤติกรรมที่ผู้กระทำคุกคามเธอ และเมื่อมีการร้องทุกข์ร้องเรียน ผู้กระทำอ้างว่า ทำไปเพราะเมา และนำเอาเรื่องการดื่ม สุรามานับเบณประเด็น ทำให้คนอื่นเข้าใจว่าเขาทำไปโดยไม่ตั้งใจ

กระบวนการดำเนินการแก้ไขปัญหา การต่อสู้เพื่อความยุติธรรมเรื่องนี้ นิดได้ดำเนินการด้วยตนเอง ด้วยการสนับสนุนจากครอบครัวที่มีการจัดหนักกฎหมายมาช่วยให้คำแนะนำ และการให้กำลังใจจากผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ ประกอบกับการที่ เรื่องของเธอได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในแวดวงคนทำงานเพื่อสังคมจนมีการเข้าชื่อออกแถลงการณ์เรียกร้องความเป็นธรรม ขอร้องทุกข์ร้องเรียน ของเธอมาถึงจุดหมายปลายทางที่มีการลงโทษผู้กระทำความผิด แม้เธออาจจะยังรู้สึกไม่ดีต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและผลการพิจารณาของหน่วยงาน แต่เธอก็หวังเพียงว่าบทเรียนของเธอจะช่วยสร้างความตระหนักและเตือนมิให้เกิดกับผู้หญิงคนอื่นๆ อีกต่อไป

เราไม่ได้จะเหยียบใครให้ตาย เพียงขอโทษเรา ขอโทษครอบครัวเรา ความจริงเปิดเผย และต้องไม่ไปทำกับใครอีก เราก็ออใจแล้ว เราก็อภัยได้... เราไม่ได้เปิดเผยเรื่องนี้เพื่อเล่นงานเขา แต่เราทำเพื่อป้องกันตัวเอง ผู้หญิงคนอื่นที่เจอเหมือนกัน และความเป็นธรรม (คัดจากบันทึกส่วนตัวของ นิด, 17 มกราคม 2553)

ระยะเวลาตั้งแต่เริ่มต้นจนยุติการกระทำความรุนแรงในการทำงานของนิกเกิดขึ้นระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนพฤศจิกายน 2552 ซึ่งแม้จะเป็นช่วงเวลาเพียง 6 เดือน แต่ได้สร้างความยากลำบากให้กับผู้หญิงที่มี อดุมการณ์ในการทำงานอย่างมาก การต่อสู้ของเธอจึงถือเป็นบทเรียนสำคัญต่อผู้หญิงที่อาจตกอยู่ในสถานการณ์ เช่นเดียวกับเธอที่อาจจะรุนแรงน้อยกว่าหรือมากกว่า โดยเธอมุ่งหวังที่จะสร้างความตระหนักในความรับผิดชอบ ต่อสังคมของผู้ที่ทำงานด้านการปกป้องคุ้มครองสิทธิ รวมทั้งคนอื่นๆ ที่ทำงานสังคม เพื่อมิให้เป็นผู้ ถูก ถ่วงละเมิดเสียเอง นอกจากนี้ในเรื่องนี้ยังมีข้อสังเกตเรื่อง เจตคติของสังคมต่อการล่วงละเมิดทางเพศ ที่มีต่อ ผู้ถูกกระทำ ผู้กระทำ และกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหา ที่เธอคิดว่าต้องสร้างความตระหนักให้แก่สังคม ในการปกป้องผู้ถูกกระทำ

กรณีศึกษาที่ 4 เกด สัมภาษณ์ 10 ธันวาคม 2552

ข้อมูลส่วนบุคคล เกด เป็นผู้หญิง อายุ 47 ปี (ถูกล่วงละเมิดทางเพศตั้งแต่อายุ 44 ปี) รับราชการทหาร ยศ เรือโท ทำหน้าที่เป็นนายทหารคนสนิท (ทส.) ของข้าราชการทหารระดับสูง ยศพลเอก เกดจบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีบิดาเป็นข้าราชการทหารที่เกษียณอายุแล้ว ทั้งพ่อ และแม่ของเธอยังมีชีวิตอยู่ มีความเป็นอยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น เกดมีบุคลิกภาพดี รูปร่างผอมบาง สูงโปร่ง หน้าตาสวย ยงาม กิริยามารยาทดูเรียบร้อย ตามปกติไปทำงานเธอจะสวมเครื่องแบบของหน่วยงาน เธอเล่าว่าหลังจากถูกกระทำความรุนแรง เธอมีปัญหา ด้านสุขภาพมาหลายปี ทำให้เธอต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอยู่หลายครั้ง กว่าทางครอบครัว ทางครอบครัวและสามีไม่ทราบสาเหตุของการเจ็บป่วยจนเวลาผ่านไปหลายปี

ชีวิตครอบครัว เกดสมรสกับคุณเกียรติ (ชื่อสมมุติ) ซึ่งมีอายุมากกว่า เกดประมาณ 10 ปี เขาทำธุรกิจส่วนตัว มีบริษัทอยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดในภาคเหนือ ทำให้เกดและสามี ไม่ได้อยู่ด้วยกันเหมือนสามี ภรรยาทั่วไป เกดและสามีแต่งงานกันเมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2547 มีการจัดพิธีฉลองการสมรสที่เชิญญาติพี่น้อง เพื่อน และแขกผู้มีเกียรติเข้าร่วมงานจำนวนมาก เกดและสามี ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันเนื่องจากเหตุผลทาง ธุรกิจของสามี หลังจากแต่งงานแล้วเกดยังคงอาศัยอยู่กับพ่อและแม่ สามีจะเป็นฝ่ายเดินทางมาหาเธอบ่อยๆ ทั้งสองคนไม่มีลูกด้วยกันแม้จะแต่งงานกันมาหลายปี เมื่อเธอเข้ามารับหน้าที่เป็นทหารคนสนิทให้เจ้านาย เธอจึง ต้องพักอยู่ที่พัควัดศติกการของหน่วยงาน (กรุงเทพมหานคร) ในวันทำงาน และวันเสาร์- อาทิตย์ หรือวันหยุดจะ กลับไปพักอยู่กับพ่อแม่ที่บ้านพักอยู่ย่านฝั่งธนบุรี ซึ่งไกลจากที่ทำงาน

ข้อมูลผู้กระทำ พลเอกสัน (ชื่อสมมุติ) ปัจจุบันอายุ 60 ปี เป็นข้าราชการบำนาญ (เริ่มกระทำตั้งแต่ มียศ เป็นพลโท อายุ 56 ปี) เขามีภรรยาสองคน โดยหย่าร้างกับภรรยาคนแรก มีลูก 2 คน ปัจจุบันอยู่กับภรรยาคนที่ สอง ไม่มีลูกด้วยกัน ภรรยาคนที่อยู่ด้วยในปัจจุบันมีศพนอกหญิง

ความสัมพันธ์ของผู้กระทำกับผู้ถูกกระทำ ครอบครัวของ เกดและครอบครัวของนายพลสันรู้จัก สนิทสนมกันดี นายพลสันมีความคุ้นเคยกับพ่อและแม่ของเกด ไปมาหาสู่กันเสมอ ครอบครัวของเธอให้ความเคารพนับถือเขา จะเห็นได้จาก ในงานแต่งงานของ เกดและสามี พลเอกสันก็รับเป็นเจ้าภาพฝ่าย เจ้าบ่าว และเป็นผู้จัดเตรียมงานแต่งงานให้ ทำให้ทั้งครอบครัวของเกดมีความเคารพนับถือและไว้วางใจพลเอกคนนี้มาก

โดยส่วนตัว พลเอก...และภรรยา รู้จักสนิทสนมกับครอบครัวและสามีของข้าพเจ้าเป็นอย่างดี มีการไปมาหาสู่กันตลอด อีกทั้งนายพล...รับเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายสามีและผู้จัดเตรียมงานแต่งงานให้ ....(บันทึกข้อความเกด)

เกดเล่าว่าเมื่อเดือนตุลาคม ปี 2547 (หลังจากเธอแต่งงานได้ประมาณ 6 เดือน) ขณะนั้นเธอยังมียศเป็น พันจ่าเอกหญิง พลเอกสัน (ผู้กระทำ) ยังมียศเป็นพลโท ดำรงตำแหน่งเสนาธิการทหาร เขาได้ขอตัวเธอมาทำงานกับภรรยาของเขา โดยให้มาช่วยงานสมาคมแม่บ้าน ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่ห้องทำงานของเสนาธิการทหาร เกดจึงได้รับการปรับตำแหน่งให้สูงขึ้น หน้าที่หลักของเธอคือรับคำสั่งของพลเอกสันและภรรยา งานส่วนใหญ่ของเกดคือทำหน้าที่ขับรถยนต์บริการเจ้านายไปในงานต่างๆ ตามคำสั่ง โดยมีการใช้รถประจำตำแหน่ง และใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นบางครั้ง รถยนต์ที่เธอใช้เป็นรถที่สามีของเธอซื้อให้เพื่อความสะดวกในการเดินทางไปทำงาน

การทำงานบริการรับใช้ผู้กระทำและภรรยาในฐานะที่เป็นทหารคนสนิท (ทส.) ทำให้เธอจำเป็นต้องพักอาศัยอยู่ในบ้านพักที่อาคารสวัสดิการ ของหน่วยงาน ระหว่างวันจันทร์-ศุกร์ เพื่อความสะดวกในการทำงาน เนื่องจากบ้านของเธอ (ที่อยู่อาศัยของพ่อแม่) อยู่ไกล ซึ่งตามปกติสามีของเธอจะเป็นผู้เดินทางระหว่างกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดมาอยู่ด้วยกันที่บ้านพักสวัสดิการ แต่หากสามีไม่ได้กลับบ้าน เธอก็จะกลับไปพักที่บ้านพ่อแม่ในวันหยุด

เกดเล่าว่า นับตั้งแต่มาทำงานกับพลเอกสันและภรรยา ทั้งสองคนได้บอกให้เธอไปพักอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกับเขาเพื่อความคล่องตัวในการทำงาน เพราะต้องคอยดูแล และอำนวยความสะดวกแก่ผู้บังคับบัญชา เธอจะต้องจัดเตรียมอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปงานต่างๆ ที่บางครั้งต้องออกจากบ้านแต่เช้ามืดและกลับดึกๆ เธอยังคิดว่าทั้งสองคนนี้มีความสนิทสนมกับครอบครัวของเธอและสามีของเธอมาเป็นเวลานาน และเป็นผู้มีบุญคุณ ดังนั้น เมื่อถูกชักชวน (บวกกับการออกคำสั่ง) เธอจึงตกลงใจไปอยู่กับคนที่พักในอาคารสวัสดิการของหน่วยงาน โดยเจ้านายได้จัดห้องพักให้เธอเป็นส่วนตัวหนึ่งห้อง

เกดเล่าว่า การทำหน้าที่เป็นทหารคนสนิทนี้จะต้องดูแลทุกเรื่องเพื่ออำนวยความสะดวกให้พลเอกสันและภรรยา เช่น การนัดหมาย ติดต่อประสานงานกับบุคคลต่างๆ จัดเตรียมงานทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทั้งสอง เธอจึงทำหน้าที่เป็น “เหมือนคนรับใช้ส่วนตัว” ซึ่งส่วนใหญ่เธอจะทำหน้าที่รับใช้ภรรยาของพลเอกสัน แต่ถ้าวันใดที่ภรรยาของพลเอกสันไปทำงาน เกดจะใช้รถยนต์ส่วนตัวของเธอเอง แต่ถ้าภรรยาของเขาไม่ไปทำงาน เธอจะมีหน้าที่ขับรถให้พลเอกสันแทน โดยใช้รถยนต์ประจำตำแหน่ง หรือบางครั้งก็ใช้รถยนต์ส่วนตัว

สถานการณ์ปัญหา นับตั้งแต่เริ่มทำงานและอยู่รับใช้ทั้งสองคนในฐานะผู้บังคับบัญชา เธอก็ทำงานไปด้วยดีจนเวลาผ่านไปเกือบ 10 เดือน ในเดือนกรกฎาคม 2548 ภรรยาของพลเอกสันเดินทางไปเที่ยว ต่างประเทศกับเพื่อนๆ ซึ่งเธอก็มีความสนิทสนมคุ้นเคย ในระหว่างที่ภรรยาของพลเอกสันไม่อยู่เธอจึงขอ อนุญาตกลับไปพักที่บ้านพักที่เป็นบ้านสวัสดิการของเธอเอง แต่ก็ไม่ได้ไกลจากบ้านของเจ้านายมากนัก ก่อนเดินทางภรรยาของพลเอกสันได้ฝากเงินจำนวนหนึ่ง (ราว 1,000 บาท) ไว้ให้สำหรับจัดซื้ออาหารเย็นไปให้พลเอกสัน ในที่พักซึ่งเป็นคอนโดมิเนียมส่วนตัว และเธอก็ได้ทำหน้าที่จัดหาอาหารไปให้พลเอกสันตามคำสั่ง โดยมีได้เฉลียวใจว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น

ในวันเกิดเหตุ หลังจากที่เธอทำหน้าที่ นำอาหารเย็นไปให้เจ้านายได้เพียง 2 วัน เธอก็กลับไปพักที่บ้านของพ่อแม่เนื่องจากเป็นวันหยุด ในช่วงเช้าของวันนั้น เธอก็ได้รับโทรศัพท์จากพลเอกสันว่า ต้องการให้เธอไปรับประทานอาหารเช้าเป็นเพื่อนเพราะเขาบอกว่า “อยากกินอาหารเช้า” เขาออกคำสั่งให้เธอแต่งตัวรอไว้โดยบอกว่าเดี๋ยวเขาจะมาที่บ้าน จนเวลาใกล้ๆเที่ยงพลเอกสันได้ขับรถยนต์มารับเธอ ซึ่งพ่อแม่ของเธอก็รับทราบต่อจากนั้นเธอและพลเอกสันเดินทางไปรับประทานอาหารเช้ากลางวันแถวมหาชัย โดยให้เธอทำหน้าที่เป็นคนขับรถ ระหว่างการรับประทานอาหารเช้าก็ไม่มีอะไรผิดปกติ จนกระทั่งเดินทางกลับพลเอกสันได้สั่งให้เธอขับรถยนต์ไปที่ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งซึ่งเป็นทางผ่าน บอกให้เธอรออยู่ที่รถ เขาจะเข้าไปรับของที่สั่งไว้ เมื่อเขากลับมาได้บอกคำสั่งให้เธอขับรถพาเขากลับไปที่คอนโดมิเนียม โดยบอกว่า “จะไปเอาของบางอย่าง” แล้วเขาจะขับรถไปส่งเธอที่บ้านพักของพ่อแม่

เมื่อถึงคอนโดมิเนียม เธอก็จำได้ว่าเป็นเวลาประมาณ 17.00 น. พลเอกสันบอกให้เธอช่วยขึ้นไปยกของในห้องพักลงมา ซึ่งเธอก็ปฏิบัติตามด้วยดี เธอเล่าว่าเมื่อเข้าไปถึงห้องพัก พลเอกสันได้สั่งให้เธอนั่งรอที่โซฟา รับแขก ส่วนเขาหายเข้าไปในห้องนอน แต่เมื่อกลับออกมาพลเอกสันได้เข้ามานั่งข้างๆ เธอโดยที่เธอไม่ทันรู้ตัว พร้อมทั้งบอกความรู้สึกของเขามีต่อเธอ “เขาอุ้มใจเข้ามานั่งข้างๆ โอบกอด พร่ำบอกว่ารักเรามาก รักมานานแล้ว มีความสุขทุกครั้งที่อยู่ใกล้ๆ” เกิดตกใจมาก พยายามคืนรนจัดขึ้น พร้อมทั้งยกมือไหว้ ขอร้องไม่ให้ทำเช่นนั้น เธอพูดเตือนสติเขาว่าเขากำลังทำสิ่งที่ไม่ดี ไม่เหมาะสม แต่เขาก็ปลุกปล้ำโดยไม่สนใจคำทัดท้วง ร้องขอหรือเหตุผลใดๆ ที่เกิดพยายามพูด เขายังคงพยายามจะล่อลวงล่อลวงทางเพศเธอ บางช่วงพลเอกสัน อ้อนวอนขอความเห็นใจว่า “เขาไม่มีความสุขที่อยู่กับภรรยา ...” พร้อมทั้งพรรณนาสิ่งต่างๆ มากมายเพื่อให้เธอยินยอมเป็นของเขา เธอ พยายามรวบรวมสติบอกเขาว่าเธอมีครอบครัว และมีสามีแล้ว และสามีก็รักเธอมาก เธอให้ความเคารพเขา (พลเอกสัน) เหมือนญาติผู้ใหญ่คนหนึ่ง ซึ่งเธอหวังว่าจะได้รับความเมตตาจากเขา “หวังให้เขาใจอ่อนและยอมปล่อยตัวกลับบ้าน” เธอใช้เวลาพูดเกลี้ยกล่อมเขาอยู่นาน เช่น แนะนำให้เขาไปปรึกษาแพทย์ เพื่อช่วยให้เขากับภรรยาอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข เหตุการณ์กลับยิ่งเลวร้ายไปกว่าเดิม เพราะเธอยังพูดกลับ ยิ่งสร้าง

ความโมโหจนเฉียวให้เขามากขึ้น เขาตะโกนใส่หน้าเธอ พร้อมทั้งข่มขู่จะทำลายชีวิตเธอและครอบครัวเธอให้ได้หากเธอไม่ยอมเป็นภรรยาของเขา

เขาพูดว่าเขาไม่สนใจสามีของเรา เราแต่งงานกับสามีก็จริงแต่ไม่ได้จดทะเบียน จึงไม่นับว่าเป็นสามีภรรยากัน ถึงตัวเขาจะตกนรกหมกไหม้เขาก็ยอม เพื่อให้ได้เราไปครอบครอง เพราะเขารักเรามาก เขาจะทำทุกอย่างเพื่อให้ได้ตัวเรา แต่ถ้าเราไม่ยอมเขา เขาจะทำลายเราและสามีของเรา (เกด, 10 ธันวาคม 2552)

เกดจำได้ว่าในช่วงเวลานั้น สิ่งที่เขาเห็นทั้งสีหน้า ท่าทาง และน้ำเสียงของเขาทำให้เธอมีอาการหวาดกลัวอย่างบอกไม่ถูก เพราะเขาเป็นทั้งผู้บังคับบัญชาโดยตรง เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ที่มีพวกพ้องมากมาย และเขายังสามารถให้คุณให้โทษเธอได้ แต่เธอก็ยังคงพยายามที่จะเอาตัวรอดให้ได้ เธอเล่าว่าตลอดที่ถูกเขาล่วงละเมิดทางเพศ เธอได้ใช้ทุกวิถีทางที่จะปกป้องตัวเอง ทั้งขอร้อง อ้อนวอนเพื่อให้เขายุติการกระทำแต่ไม่อาจต้านทานได้ “เขาไม่สนใจเสียงขอร้องอ้อนวอนของเรา ซึ่งขณะนั้นเราจับปวดทั้งร่างกายและจิตใจแทบขาดใจ”

ในวันนั้นเธอต้องค้างคืนอยู่กับเขาจนเวลาผ่านไป ถึงเที่ยงวันของวัน รุ่งขึ้น ซึ่งตลอดช่วงเวลานั้นเขาข่มขืนเธอหลายครั้ง หลังเที่ยงวัน พลเอกสันจึงพาเธอมาส่งที่บ้านของพ่อแม่ ระหว่างทางก่อนถึงบ้านเขาใช้ท่าทางและคำพูดข่มขู่บังคับไม่ให้บอกเล่าสิ่งที่เขากระทำต่อเธอ เขาขู่ว่าหากเขารู้ว่าเธอไม่เชื่อฟัง เขาจะทำลายทำลายสามีเธอ รวมถึง “หน้าที่การงาน” ของเธอด้วย เกดเล่าถึงคำพูดที่เกรี้ยวกราดของเขาในวันนั้นว่า “กูเขียนมึงด้วยมือ กูก็ลบมึงด้วยดินได้”

ในวันต่อมา คุณเกียรติสามีของเธอเดินทางมาจากต่างจังหวัด เกดและสามีจึงมาพักที่ห้องพักร่วมตัว อาคารสวัสดิการตามปกติ และด้วยความสนิทสนมและเคารพนับถือในตัวพลเอกสัน ในช่วงเย็นวันนั้น สามีของเธอจึงชวนเธอให้นำอาหารเย็นไปฝากและไปรับประทานอาหารกับพลเอกสันที่ห้องพักด้วย ซึ่ง เธอเล่าว่าการเผชิญหน้ากับผู้กระทำต่อหน้าสามีได้ สร้างความอัดอั้นใจให้เธอมาก แต่เธอต้องจำใจทนไปรับประทานอาหารราวกับว่าไม่มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น แต่ก็แอบหวังว่าเจ้านายของเธอจะคิดได้และ จะไม่ล่วงละเมิดทางเพศเธออีกต่อไป

ขณะนั้นรู้สึกเจ็บปวดและไม่อยากไป แต่ไม่อาจขัดสามีได้ จึงได้แต่แอบคิดหวังว่าหลังเกิดเหตุการณ์ และเขา (พลเอกสัน) ได้พบสามีของเราในครั้งนี้อันแล้วจะเกิดความละอายและหยุดพฤติกรรมที่ทำกับเราเสีย (เกด, 10 ธันวาคม 2552)

ความหวังของเกดต้องสูญสลายไป เพราะหลังจากคุณเกียรติสามีของเธอเดินทางกลับต่างจังหวัดไปแล้ว และเป็นเวลาเดียวกันกับที่ภรรยาของพลเอกสันเดินทางกลับจากท่องเที่ยวต่างประเทศ เธอจึงคิดว่าทุกอย่างคงจะดีขึ้น ด้วยหน้าที่ของเธอเกดจึงต้องกลับไปพักในที่พักเดียวกันกับพลเอกสันและภรรยา ที่คอน โดมิเนียนเช่นเดิม เกดพยายามหลีกเลี่ยงที่จะอยู่ตามลำพังกับพลเอกสัน แต่เหตุการณ์ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้นอีก เพราะทุกครั้งที่ภรรยา

ของเขาออกไปทำงานหรือไม่อยู่บ้านตอนกลางวัน และเป็นวันที่เธออยู่บ้านตามลำพัง เขาก็จะกลับมาบังคับขึ้นใจเธอทุกครั้ง

นอกจากนี้ยังมีบางครั้งที่พลเอกสันได้ออกคำสั่งให้เธอเป็นคนขับรถยนต์พาเขาไปประชุมในที่ต่างๆ ซึ่งทั้งเขาและเธอแต่งตัวด้วยชุดข้าราชการทหารเต็มยศ เมื่อเสร็จการประชุม แทนที่จะตรงกลับบ้าน เขากลับพาเธอเข้าโรงแรมหรู มีครั้งหนึ่งที่เธอถูกพลเอกสันสั่งให้ขับรถยนต์ไปส่งที่สนามบิน เพื่อเดินทางไปต่างจังหวัด เขาก็ยังไม่วายที่เขาจะบังคับให้เธอพักผ่อนด้วยการเดินทางหนึ่งวัน จึงทำให้เธออดสงสัยไม่ได้ว่า “ภรรยาของเขาน่าจะมีข้อสงสัยกับพฤติกรรมของสามี แต่กลับไม่แสดงอาการรับรู้แม้แต่น้อย”

อีกสองสามเดือนหลังจากนั้น เกดยังต้องเผชิญเหตุการณ์ที่เลวร้ายมากขึ้น เมื่อพลเอกสันได้รับการเลื่อนยศและเข้าอบรมผู้บริหารระดับสูงหลักสูตรหนึ่ง ทำให้เขามีเวลาว่างมากขึ้น เขาได้ออกคำสั่งให้เธอรับหน้าที่ทหารคนสนิทคอยติดตามรับใช้เขาอย่างใกล้ชิด โดยไม่ใช้คนขับรถยนต์ประจำตำแหน่ง ช่วงเวลานั้นยิ่งทำให้เธอปลื้มตัวออกจากรักเขาได้ยากขึ้น เพราะ “ไม้อาจขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาได้” เธอจึงตกเป็นเหยื่อที่ถูกกระทำตลอดมา

เธอเล่าถึงพฤติกรรมของเข่าว่าเขาตระเวนพาเธอเข้าพักและพาไปข่มขืนในโรงแรมต่างๆ หลายแห่ง ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด กว่า 10 ครั้ง

เราจะถูกบังคับขึ้นใจให้จำต้องตกอยู่ในสภาวะที่ไม่อาจขัดใจได้ ทั้งเหตุการณ์และสภาพบังคับจนต้องถูกข่มขืนครั้งแล้วครั้งเล่า ซึ่งเราเจ็บช้ำน้ำใจ แต่ไม่อาจเล่าหรือบอกใครให้รับรู้และเข้าใจได้ แม้แต่พ่อแม่ หรือสามีของเราเอง ทำได้แต่เก็บความรู้สึกเจ็บปวดจนออกมาเป็นอาการป่วยหลายครั้ง (เกด)

นอกจากนี้ มีบางครั้งที่พลเอกสันไปทำภารกิจที่ต่างจังหวัด เช่น ในเดือนตุลาคม ปี 2548 เขาไปเลี้ยงรุ่นจังหวัดหนึ่งแถวชายทะเล เขาโทรศัพท์สั่งให้เกดไปรับเขาที่สนามบิน มหาดไทย เธอก็ขับรถยนต์ไปรับเขาตามคำสั่ง แต่เมื่อไปถึงเขากลับหันหน้าให้เธอเข้าพักในโรงแรมในจังหวัดนั้นแทนที่จะกลับบ้าน ในแต่ละครั้งที่เธอถูกออกคำสั่งข่มขืน เธอก็ถูกข่มขืนไม่ต่ำกว่า 2-3 ครั้งในแต่ละแห่ง ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้สร้างความทุกข์ทรมานใจให้เธออย่างมาก ในบันทึกของเกด เขียนถึงความรู้สึกของตัวเองไว้ว่า

ตลอดเวลาข้าพเจ้าตกอยู่ในความทุกข์ทรมานใจยิ่งนัก จนกระทั่งเจ็บป่วยด้วยโรคเครียดลงกระเพาะ และมีเลือดออกในกระเพาะอาหาร ความดันโลหิตสูง (เกด, 10 ธันวาคม 2552)

ในที่สุดเมื่อความอดทนอย่างสิ้นหวังของเธอสิ้นสุดลง เธอเขียนบันทึกว่า “ข้าพเจ้าไม่อาจทนสภาพกดขี่ข่มเหงจากพลเอก ... ได้อีกต่อไป” ในช่วงเวลาที่เขามักข่มขืนเธอไปมีเพศสัมพันธ์ที่โรงแรมแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร ซึ่งนับเป็นครั้งสุดท้ายของการถูกกระทำตลอดช่วงเวลาดังตั้งตั้งแต่ปี 2547 จนถึงปี 2550 เธอจึง

รวบรวมความกล้าตัดสินใจพูดกับพลเอกสัน เป็นการขอร้องพร้อมกับการทำข้อตกลงกับเขาว่าเธอต้องการให้ทุกอย่างจบเรื่องกันไป โดยเธอไม่คิดจะบอกเรื่องนี้ให้ใครรับรู้ และสัญญาจะไม่เอาเรื่องราวใดๆ ทั้งสิ้น แต่ขอให้เขาเห็นใจว่าเธอไม่อาจแบกรับความเจ็บปวด ความอดกลั้นจากการกระทำของเขาได้อีกต่อไป และขณะนั้นเธอมีอาการเจ็บป่วยเกิดขึ้นอย่างหนัก และเธอได้ให้สัญญากับเขาว่า “จะไม่บอกเรื่องนี้กับใคร” แต่สิ่งที่เธอได้ยินจากปากของเขาคือคำข่มขู่เช่นเดิม เขาพูดด้วยความโกรธอีกว่า “จะทำให้เราเลิกกับสามีของเราให้ได้”

หลังจากที่เกดตัดสินใจรวบรวมความกล้าขอร้องพลเอกสันแต่ไม่เป็นผล เธอได้ตัดสินใจอย่างเด็ดขาดแล้วว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นจะไม่กลัวอีกต่อไป เธอก็พยายามหลีกเลี่ยงที่จะพบเขาอย่างเด็ดขาด แม้เขาจะพยายามโทรศัพท์มาหา นัดให้ไปพบแล้วไม่ยอมไปพบ เขาก็มาตามเธอถึงที่บ้านพักที่บ้านพ่อแม่ ซึ่งตลอดช่วงเวลาที่เธอขัดใจเขาเช่นนี้เขาถึงกับแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวเกรี้ยวกราดทั้งต่อหน้าและลับหลัง ซึ่งภายหลังเธอจะไม่ ยอมรับโทรศัพท์ จึงยิ่งเหมือนขย้ำให้เขาแสดงอำนาจมากขึ้น โดยใช้คำพูดด่าว่าและกล่าวหาเธอต่อหน้าคนที่รู้จักกับเธอ ไม่ว่าจะเป็นเพื่อนร่วมงาน หรือแม้แต่พ่อแม่ของเธอ เขาว่าเธอว่าขัดคำสั่ง “เขาหาว่าเรากระด้างกระเดื่อง ไม่ยอมฟังคำสั่งจากเขา”

ในช่วงเวลาหนึ่งหลั จากนั้น เกด มีความจำเป็นต้องไปเยี่ยมพ่อที่ป่วยจนต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลที่จังหวัดไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากนัก พลเอกสันรู้เรื่องนี้ยังดั้นด้นตามเธอไปถึงโรงพยาบาล เขานั่งเฝ้าเธอตั้งแต่เช้า และหาโอกาสที่จะชักชวนเธอออกไปคุยกันสองต่อสอง โดยอ้างว่า “ต้องการปรับความเข้าใจ” แต่ด้วยความตั้งใจแน่วแน่แล้วที่จะหาโอกาสหลุดพ้นจากเรื่อง เลวร้ายนี้ และไม่ยอมหลงกลลวงของเขาอีกต่อไป เธอจึงหลบหลีกเขาได้อีกครั้งหนึ่ง

ในปี 2550 นี้เอง พลเอกสันได้ย้ายไปรับตำแหน่งสูงขึ้น เกดจึงเริ่มมีความกล้าที่ปกป้องตัวเองมากขึ้น มีครั้งหนึ่งที่เธอไปงานเลี้ยงกลุ่มเพื่อนที่ต่างจังหวัด เขาลงทุนขับรถยนต์ตามเธอไป เธอรู้ว่าเขามีงานสำคัญที่หลีกเลี่ยงไม่ได้จะต้องกลับมาในตอนเย็นวันนั้น ซึ่งเธอก็คิดว่าเขาพยายามหาวิธีหรือข้ออ้างเพื่ออยู่ตามลำพังกับเธอ โดยบังคับให้เธอขับรถกลับมาส่งเขาที่กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทันงานสำคัญนั้นในตอนเย็น เธอจึงป้องกันตัวโดยชวนเพื่อนสนิทคนหนึ่งนั่งรถมาเป็นเพื่อน ซึ่งในครั้งนี้ก็ช่วยให้เธอรอดพ้นการถูกบังคับจากเขาได้อีกครั้งหนึ่ง เกดบอกถึงความรู้สึกของเธอว่า ทำไมภรรยาของเขาไม่สงสัยในพฤติกรรมของสามีตัวเองบ้างเลยหรือที่เขาตามมาต่อเธอ และแสดงอำนาจบาตใหญ่ต่อเธอในทุกที่เช่นนี้

เกดได้แสดงพฤติกรรมแข็งขันได้ไม่นาน พลเอกสันก็ทำให้เธอต้องหวาดกลัวอีกครั้งหนึ่ง ด้วยการส่งข้อความตัวอักษร และข้อความเสียงผ่านทางโทรศัพท์เป็น “เสียงขณะที่ผู้หญิงกับผู้ชายมีเพศสัมพันธ์กัน” มาให้เธอ ซึ่งเธอก็ไม่ทราบว่าเป็นเสียงใคร การคุกคามนี้ได้สร้างความทุกข์ให้เธอมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้เขายังส่งข้อความในลักษณะที่ต้องการทำลายชื่อเสียง สร้างความเสื่อมเสียให้เธอไปยังผู้คนจำนวนมากที่รู้จักกับเธอด้วยวิธีการต่างๆ นานา

หาว่าเราเป็นคนล่าส่วน มีเพศสัมพันธ์กับคนมากมาย (ข้อความนี้ถูกส่งไปทั่ว) แม้แต่ผู้บังคับบัญชาเก่าๆ ของเราก็
ไม่ได้รับการยกเว้น หรือแม้แต่คนขับรถของเจ้านายเก่า (เกด, 10 ธันวาคม 2552)

นับตั้งแต่ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถูกบังคับข่มขู่ต่างๆ เกด ไม่กล้าปรึกษาบอกใครแม้แต่คนเดียว
โดยเฉพาะคนในครอบครัว พ่อแม่ สามี หรือเพื่อนสนิทของเธอ เมื่อเธอนึกย้อนไปว่าเพราะเหตุใดเธอจึงสู้ทนมา
จนเวลาผ่านไป 4 ปี เต็มๆ สิ่งที่ทำให้เธอต้องทนอยู่กับความทุกข์ร้อน ต่อสู้ตามลำพังจนสุดจะทน หันหน้าไป
พึ่งใครไม่ได้ก็ด้วยความเกรงกลัวเนื่องจากพลเอกสันและภรรยา มีตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับสูง ทำหน้าที่ที่
มีเกียรติ คงจะไม่มีใครฟังเสียงของเธอ ซึ่งเป็นเพียงผู้หญิงคนหนึ่ง ไม่เป็นที่รู้จักของสังคม นอกจากนี้ เธอก็คิดว่า
เป็นเพราะเธอเป็นห่วงความรู้สึกของคนอื่นมากเกินไป โดยเฉพาะภรรยาของพลเอกสัน เพราะ โดยส่วนตัวเธอมี
ความสัมพันธ์กับภรรยาของเขามาก่อน “เป็นพี่ที่สนิทกัน” เธอจึงไม่ต้องการให้ครอบครัวของพลเอกสัน และ
ครอบครัวของเธอต้องเดือดร้อนจากการกระทำของคนเพียงคนเดียว อีกทั้งไม่ต้องการให้เกิดเรื่องที่น่าเลวร้ายที่
คาดไม่ถึงขึ้น หากสามีของเธอรู้เรื่องนี้ นอกจากนี้ยังมีเหตุผลเรื่องของ “บุญคุณ” ของพลเอกสันที่มีต่อเธอและ
สามีของเธอ ซึ่งขณะนั้นเธอก็คิดว่าพลเอกสันมีบุญคุณช่วยเหลือเรื่องเงินทองในการลงทุนทางธุรกิจของสามี
(เธอบอกว่าจากการที่ไม่เคยคุยกับสามีเกี่ยวกับเรื่องงานของเขามาก่อน มีบางครั้งที่พลเอกสันเคยสั่งให้เธอ โอน
เงินของเขาเข้าบัญชีของสามี จึงคิดว่าสามีคงขอความช่วยเหลือ จากเขา แต่มารู้ภายหลังว่าพลเอกสันเป็นฝ่ายขโมย
เงินสามีเธอถึงกว่าสองล้านบาท และเขาทะขอยใช้เงินบางส่วนคืนตามที่สามีของเธอทวงหนี้มา)

ตลอดเวลาเราได้แต่ห่วงความรู้สึก ความทุกข์ร้อนของผู้คนรอบข้างที่เกี่ยวข้องกับเรา แม้กระทั่งภรรยาของพลเอก ...
และไม่ต้องการให้เกิดปัญหาภายในครอบครัวของเขาและเราก็สงสารคุณพ่อคุณแม่และสามี ไม่อยากให้ใครได้รู้ใน
เรื่องที่เกิดขึ้นกับเรา ซึ่งเราไม่อาจคาดเดาได้ว่าหากทุกคนรู้ความจริงแล้วจะเป็นอย่างไร หรือจะทำอะไรๆ ให้มันจะดี
หรือเลวร้ายไปอย่างไร เราจึงจำต้องทนรับสภาพขณะนั้นเป็นระยะเวลากว่าสองปี ในความรู้สึกของเราเหมือนตกนรก
ทั้งเป็น... (เกด, 10 ธันวาคม 2552)

เกดพยายามใช้เวลา หลีกเลี้ยง บ่ายเบี่ยงที่จะให้โอกาสที่เลวร้ายเกิดขึ้นกับเธออีกจนในวันหนึ่งช่วงปลาย
เดือนสิงหาคม 2552 พลเอกสันได้พยายามโทรศัพท์หาเธออีก และเธอไม่ยอมรับสาย เขาจึงโทร ศัพท์ไปที่บ้าน
พ่อแม่ของเธอ วันนั้นแม่เป็นผู้รับสาย แต่เนื่องจากแม่ไม่ทราบเรื่องจึงบอกเขาไปว่า เกด ไม่อยู่ไปเตรียมงาน
เกษียณอายุอาจารย์ที่โรงเรียนเก่า เขาก็โทรศัพท์ไปหาเธออีกครั้ง แต่เธอก็ยังไม่ยอมรับสาย พลเอกสันก็เพียง
พยายามโทรศัพท์จนในที่สุดเขาโทรฯหาเพื่อนสนิทของ เธอคนหนึ่ง ฝากข้อความถึง เกดว่าให้โทรฯหาเขาด่วน
เพราะมีเรื่องสำคัญต้องการคุยด้วย แต่เธอก็ยังไม่ยอมโทรฯกลับ อีกสองวันต่อมาพลเอกสันถึงกับขับรถมาตาม
เธอด้วยตัวเองถึงบ้านพ่อแม่ แต่ไม่พบเกด จนเกดกลับมาพ่อแม่ได้ขอร้องให้เกิดติดต่อกลับไปหาเขา “คุณพ่อคุณแม่
แม่ไม่รู้อะไรจริงจึงขอร้องให้เราติดต่อกลับไปหาพลเอก ...” เมื่อเธอโทรฯกลับไป พลเอกสันได้ใช้คำพูดข่มขู่

เพื่อให้เธอยอมออกไปพบเขาเช่นเคย แต่ กศก็ยังไม่ไปพบเขาอย่างเด็ดขาด ครั้งหลังนี้เขาได้ส่งข้อความมาข่มขู่เธอรุนแรงขึ้นกว่าเดิมว่า “จะนำเรื่องระหว่างเรากับเขาไปบอกให้สามีเรารู้” ในวันนั้น เกศเครียดมากถึงกับอาเจียน เธอไม่สบายมาก ความทุกข์ทรมานทำให้ เธอตัดสินใจขั้นเด็ดขาดที่ต้องบอกให้สามีรับรู้ เพราะเธอหมดความอดทนแล้ว เกศโทรศัพท์บอกสามีให้เดินทางมาหาเธอ โดยบอกว่ามีเรื่องสำคัญที่ต้องการพูดคุยด้วย “เราตัดสินใจโทรศัพท์ไปหาสามี (สามีอยู่ต่างจังหวัดขณะที่เกิดอยู่กรุงเทพฯ) ขอให้สามีกลับมาหาเรา โดยด่วน มีเรื่องสำคัญจะเล่าให้ฟัง” (เกศ, 10 ธันวาคม 2552)

ในวันรุ่งขึ้นสามีของเกศกลับมาหาเธอตามคำขอร้อง เธอได้เล่าเหตุการณ์ร้ายๆ เกิดขึ้นกับเธอตลอดเวลา 4 ปีที่ผ่านมาให้เขาฟังต่อหน้าพ่อแม่ของเธอด้วย

จากการพูดคุยกับสามีของเกศ เขาได้เล่าถึงเหตุการณ์วันที่รับรู้ การถูกกระทำของ ภรรยาว่าตอนแรกเขาคิดว่าภรรยาคงมีความเครียดเรื่องการทำงาน “ภรรยาผมเข้ามาบอกผมแล้วร้องไห้ ซึ่งผมคิดว่าเธอคงมีปัญหาเกี่ยวกับการทำงานของเธอ ผมไม่เคยคิดเลยว่ามันจะเป็นเรื่อง นี้” ตลอดเวลาการพูดเล่าเรื่อง เขาเห็น เกศอัดอั้นตันใจ ได้แต่ร้องไห้อยู่พักใหญ่ หลังจากที่เกศตั้งสติได้เธอหยิบโทรศัพท์ของเธอมาเปิดให้เขาดูข้อความที่พลเอก สันส่งมาให้ สามีของเกศ บอกว่าตกใจมาก ไม่คิดว่าจะมีเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นกับภรรยาของเขา เขากล่าวว่า “อึ้ง เรียกว่าช็อกไปเหมือนกัน ทำไมมันถึงเกิดเหตุการณ์แบบนี้” เขาเล่าว่าถึงกับหัวใจสลายและสงสารภรรยาที่ต้องทนทุกข์ทรมานมานานเพียงลำพังคนเดียว

เมื่อรับรู้ความจริงจากปากภรรยา หัวใจผมแทบสลาย ผมเกือบรับไม่ได้ มันเป็นเวลา 2 ปี กับ 4 เดือน ที่ภรรยาผมต้องทนทุกข์ทรมานกับการกระทำของเจ้านาย ซึ่งเป็นคนรู้จัก ไว้เนื้อเชื่อใจมากที่สุด (คุณเกียรติ คัดลอกจากบทสัมภาษณ์ ในนิตยสาร ในเดือนธันวาคม 2552)

คุณเกียรติให้สัมภาษณ์นิตยสารฉบับหนึ่งว่า เมื่อรับฟังเหตุการณ์ทั้งหมดแล้ว เขาขออนุญาตเธออยู่ตามลำพังเพื่อคิดทบทวนว่าเหตุการณ์เกิดขึ้น อย่างไร เขาดูแลภรรยาเต็มที่แค่ไหน ภรรยาเขามีส่วนผิดหรือเปล่า ในช่วงนั้นเขาอมรับว่า “ทำใจอยู่นานเหมือนกัน” เมื่ออยู่คนเดียว เขาได้ใช้เวลาคิดวิเคราะห์ความดีและความไม่ดีของภรรยาจนได้คำตอบว่า ภรรยาของเขามีความดีมากกว่า และมั่นใจว่าภรรยาของเขาเป็น ไม่มีส่วนผิดแต่เธอเป็น “ผู้ถูกกระทำ” เขาคิดอย่างหนักว่าจะต้องทำอะไรต่อไป ในที่สุดเขาก็ได้ ทางเลือกให้ตัดสินใจอยู่ 2 ทางคือ ทางแรกเขาคิดว่าจะเลิกกับภรรยา ไม่สนใจปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะเขารับไม่ได้ หรือจะเลือกทางที่สอง เขาจะอยู่กับเธอต่อไป จับมือเธอ พยุงเธอให้ต่อสู้เรียกร้องความเป็นธรรมและศักดิ์ศรีมาให้เธอ วันต่อมาเขาจึงกลับมาหาภรรยา พร้อมกับทางเลือกสองทางที่เขาเสนอให้เธอ ตัดสินใจเลือก เขาพูดว่า “ถ้าคุณสู้ ผมจะจับมือคุณสู้กับเขา ถ้าคุณไม่สู้ก็แสดงว่าคุณปกป้องคนชั่ว นั่นคือเราเลิกกัน”

เมื่อได้พูดคุยกับสามี เกดได้ระบายความรู้สึกต่างๆ ให้คนในครอบครัวรับรู้ โชคดีที่ครอบครัวของเธอ เข้าใจและให้กำลังใจเธอ ทุกคน ทั้งพ่อแม่และสามีเห็นพ้องกันว่าจะต้องเอาเรื่องผู้กระทำให้ถึงที่สุด

เมื่อเกิดและสามีตัดสินใจร่วมกันว่าจะต้องเรียกร้องความเป็นธรรมและศักดิ์ศรีของเกดกลับคืนมา สิ่ง ที่สามีของเกดดำเนินการต่อมาก็คือ ขอให้เกดพาเขาไปในที่ต่างๆ ที่พลเอกสันพาเธอไปล้วงละเมิดทางเพศ เพื่อเก็บ ข้อมูลสถานที่และหลักฐานเพื่อหาความยุติธรรมให้ภรรยา แล้วเย็นวันหนึ่ง (ในช่วงต้นเดือนกันยายน 2552) ประมาณสองสัปดาห์หลังจากรู้เรื่องทั้งหมดจากรภรรยา คุณเกียรติได้โทรศัพท์ พยายามให้พลเอกสัน ไปพบที่ ร้านอาหารแห่งหนึ่ง โดยแจ้งว่าจะขอปรึกษาเรื่องธุรกิจด้วย วันนั้นเกดไม่ได้ไปด้วย และพลเอกสันยังไม่รู้ว่าสามี ของเกดรับรู้เรื่องพฤติกรรมที่เขากระทำต่อเกด สามีของเธอเล่าให้ฟังภายหลังว่า เขาได้ถามพลเอกสันถึงเรื่องเงิน ที่ยืมไปว่าจะคืนให้เมื่อใด เขาตอบว่ายังไม่คืนให้ “ตอนนี้ยังไม่มี” สามีของเธอจึงถามถึงเรื่องที่พลเอกสันพาเธอ ไปชมจีนในที่ต่างๆ ว่า “ทำได้อย่างไร ทั้งๆ ที่เราเป็นเพื่อนกัน” พลเอกสันไม่ยอมรับกลับกล่าวหาว่า เกดสร้าง เรื่องขึ้นมาเอง “กล่าวหาว่าเราเป็น โรคจิต คิดไปเอง” เกดเล่าถึงคำพูดของสามีที่พูดกับพลเอกสัน โดยยื่นเงื่อนไข ไปด้วยกันว่า

ถ้าไม่ยอมรับอย่างถูกผู้ชายก็ไม่ใช่เป็นไร ไปพิสูจน์กันที่ศาล เพราะจะดำเนินคดีกับเขา ทั้งทางกฎหมายและทางสังคม ให้ สมกับการกระทำของพลเอก ... แต่ถ้าพลเอก ... ยอมรับ ต้องเลิกยุ่งกับเราและสามี ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดๆ ทั้งสิ้น และ ขอให้พลเอก ... และภรรยาของพลเอก ... ยอมขอมาทุกๆคน สามีของเราจะไม่เอาเรื่อง โดยใช้เวลา 7 วัน ถ้าไม่ ดำเนินการตามนี้จะดำเนินการให้ถึงที่สุด (เกด, 10 ธันวาคม 2552)

จนเวลาผ่านไปแล้ว 7 วัน เกดและสามีไม่ได้รับการติดต่อกลับมา คุณเกียรติได้โทรศัพท์ไปหาภรรยา ของพลเอกสัน เล่าเรื่องทั้งหมดให้ฟัง แต่ไม่ได้รับความเห็นใจหรือช่วยเหลือใดๆ ซึ่งในระยะต่อมาฝ่ายพลเอก สันได้มีการให้ข่าวผ่านสื่อว่าถูกเกดเรียกร้องเงิน จากพลเอกสันที่ได้จากการเข้าโครงการเกษียณอายุราชการก่อน กำหนด ซึ่งจะได้รับเงินก้อนจำนวนหนึ่ง ซึ่งคุณเกียรติถึงกับพูดว่าภรรยาของเขามีเงินสดไว้ในมือไม่เคยขาด เขา เองก็ทำธุรกิจ มีฐานะทางการเงินที่ดี จนสามารถให้พลเอกสันยืมโดยยังไม่ใช้คืนถึง กว่าสองล้าน บาท จึงไม่มี เหตุผลเพียงพอที่จะเรียกร้องเอาเงินจากพลเอกสันที่มีหนี้สินอยู่

ผลกระทบจากการถูกรังแก เกดได้รับผลกระทบทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เธอต้องทนทุกข์ทรมาน จากการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ ถูกบีบบังคับให้ต้องยอมให้ล้วงละเมิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้กระทำที่อยู่ใน สถานภาพที่เหนือกว่า เกดมีความรู้สึกกดดันจนทำให้สุขภาพร่างกายของเธออ่อนแอ เธอเจ็บป่วยหลายโรค จน บางครั้งต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล นอกจากนี้เมื่อภายหลังเธอพยายามหลบเลี่ยงและขัดขืน เกดกลับถูก ผู้กระทำให้ร้ายว่าเธอเป็นผู้หญิงไม่ดี มีความสัมพันธ์กับผู้ชายหลายคน โดยการส่งข้อมูลไปให้คนที่รู้จักเกด

ในด้านหน้าที่การงาน หลังจากที่เคตพยายามจะร้องทุกข์ร้องเรียนเพื่อขอความเป็นธรรม เกดเล่าว่าเธอกลับถูกตั้งกรรมการสอบสวน ถูกกล่าวหาว่าทำให้หน่วยงานเสื่อมเสีย ชื่อเสียง เรื่องของเคตเป็นที่สนใจของสังคม นอกจากจะได้รับความเห็นใจแล้ว มีบางส่วนที่สะท้อนในทางลบว่าเธอต้องการเรียกร้อยสิ่งตอบแทนจากผู้กระทำ

ความเกี่ยวข้องกับสุรา ในกรณีนี้ไม่พบว่ามีเกี่ยวข้องกับคดีสุราโดยตรง สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปัจจัยส่วนบุคคล และความสัมพันธ์เชิงอำนาจ

กระบวนการให้ความช่วยเหลือ เกดและสามีได้เรียกร้องขอความเป็นธรรมไปยังหน่วยงานต้นสังกัด แต่ไม่อาจเอาผิดจากผู้กระทำได้ จึงทำให้เธอและสามีต้องขอรับการสนับสนุนจากองค์กรเอกชน องค์กรสตรีหลายแห่งได้ยื่นมือเข้าช่วยเหลือ เรื่องราวของเธอเป็นที่รับรู้ในสังคมผ่านสื่อในเวลาต่อมา แต่เธอยังรอความยุติธรรม และกุศโลบายของเธอคืนมา ขณะที่ผู้กระทำได้เกษียณอายุราชการไปแล้ว

หมายเหตุ ขอบกปิดรายชื่อเอกสารที่นำมาอ้างอิง เพื่อมิให้กระทบต่อผู้ถูกระทำและครอบครัว

กรณีศึกษาที่ 5 อุ้ม สัมภาษณ์วันที่ 25มกราคม 2553

ข้อมูลส่วนตัว อุ้มเป็นผู้หญิง อายุ 18 ปี รูปร่างท้วมขาว ไร้ผมซอยสั้น รูปร่างไม่สูงนัก พูดเก่ง ดูเป็นคนมั่นใจในตนเอง ปัจจุบัน เธอทำงาน ช่วยธุรกิจของครอบครัวซึ่งมีกิจการจัดจำหน่ายถุงพลาสติก อุ้มอาศัยอยู่กับพ่อแม่ พ่ออายุ 57 ปี แม่อายุ 38 ปี อุ้มเล่าถึงสาเหตุของการสมัครเข้าทำงานจนเป็นสาเหตุให้ถูกล่วงละเมิดทางเพศว่าเป็นเพราะเธออยากมีงานทำและมีรายได้เลี้ยงตัวเอง อุ้มเล่าว่าจากการที่เธอทำงานช่วยธุรกิจของครอบครัว เธอไม่ได้รับค่าจ้างเป็นเงินเดือน แต่แม่ให้ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เธอเล่าว่าจะขอเงินจากแม่เมื่อเงินหมดหรือต้องการใช้เงินและแม่ก็จะให้ทุกครั้ง รวมประมาณเดือนละ 10,000 บาท ในครอบครัว ของอุ้มดูเหมือนจะไม่ค่อยมีการพูดคุยกันมากนัก เธอเล่าว่าครอบครัวของเธอ ต่างคนต่างทำงานของตนเอง เธอจึงรู้สึกอยากมาหางานทำนอกบ้านบ้าง จึงสมัครงานเป็นแคชเชียร์ที่ ปั้มน้ำมันแห่งหนึ่ง ในย่านคลองสาน กรุงเทพมหานคร ใกล้กับบ้านของเธอ แต่ทำได้เพียง 5 วัน ก็เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงจนทำให้เธอก็ต้องออกจากงาน

ชีวิตครอบครัว อุ้มเป็นลูกคนสุดท้อง และเป็นลูกผู้หญิงคนเดียว ในจำนวนพี่น้อง 3 คน เธอเล่าว่าพ่อแม่ค่อนข้างตามใจเธอเพราะเป็นลูกสาวและลูกคนเล็กอุ้มมีพี่ชาย 2 คน พี่คนโตช่วยกิจการของครอบครัวแต่พักอยู่คนละบ้านกัน และพี่คนรองศึกษาต่อระดับปริญญาโทและทำงานอยู่ต่างประเทศ พี่ชายทั้งสองคนยังไม่ได้แต่งงาน เธอไม่สนิทกับพี่ชายมา กนัก รวมทั้งกับพ่อและแม่ก็ไม่ค่อยได้คุยกับเธอ บางครั้งเธอรู้สึกว่พ่อแม่รักพี่ชายมากกว่าตนเอง อาจเป็นเพราะพ่อแม่ยุ่งกับการทำงาน

ในเรื่องการศึกษาอุ้มเล่าว่าเธอจบเพียงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เหตุที่ไม่ได้เรียนต่อเพราะเกิดปัญหาเสียก่อน (เธอไม่ชอบบอกถึงสาเหตุ) เลยต้องออกจากโรงเรียน แต่ขณะนี้เธอหวังว่าจะเรียนต่อให้จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อจะได้มีโอกาสเรียนหนังสือให้มีวุฒิการศึกษาสูงขึ้นไปสมัครเรียนในระบบการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.)

อุ้มเล่าว่าเคยมีแฟน(เคยมีเพศสัมพันธ์กับแฟน) แต่ปัจจุบันเลิกคบกันแล้ว อุ้มมีเพื่อนทั้งผู้หญิงและผู้ชายจำนวนมาก มีการสังสรรค์กับเพื่อนบ่อยครั้ง ซึ่งบางครั้งมีการดื่มสุรไปด้วย เธอเล่าว่าเธอเคยดื่มสุรากับเพื่อนๆ แต่ไม่เคยเมาจนขาดสติ เธอจะรู้สติคิดว่ามีสติอยู่ตลอด การออกมาหางานทำของอุ้มเป็นเพราะอุ้มอยากหาประสบการณ์นอกบ้านบ้าง อยากมีชีวิตที่เป็นอิสระ และอยากมีรายได้เป็นของตนเอง

ประวัติผู้กระทำ บัญชา (ชื่อสมมุติ) เพศชาย อายุ 17 ปี รูปร่างท้วม ตัวสูงใหญ่ ผิวคล้ำ มีเพื่อนเยอะชอบคุยกับสาวๆ ยังไม่ได้แต่งงาน ไม่ทราบประวัติการศึกษา อุ้มเพิ่งรู้จักเขาเมื่อมาทำงานที่ บั๊มน้ำมันแห่งนี้ เธอจึงรู้เพียงว่าบัญญัติมีบ้านเกิดอยู่ในจังหวัดแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำงานเป็นพนักงานเติมน้ำมัน ในสายตาของอุ้มบุคลิกภายนอกของบัญญัติเป็นคนไม่ค่อยพูด มักชอบหลบหนีงานไปแอบนั่งดื่มสุราในบริเวณ บั๊มน้ำมันเป็นประจำ บัญชา มักจะดื่มกับเพื่อนๆ หลายคน เขามีรายได้ประมาณ 5,000-6,000 บาทต่อเดือน สำหรับประวัติส่วนตัวอื่นๆ ของบัญญัติ เพื่อนร่วมงานคนในบั๊มน้ำมันก็ไม่ทราบเช่นเดียวกัน

ความสัมพันธ์ของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ อุ้มกับบัญญัติ แทบจะไม่มีความสัมพันธ์หรือรู้จักกันมาก่อนเลย ทั้งสองคนเพิ่งรู้จักเห็นหน้ากันได้ประมาณ 5 วันนับจากวันที่ อุ้มเข้ามาทำงานที่ บั๊มน้ำมัน และโดยลักษณะงานก็ไม่ได้เกี่ยวข้องกัน อุ้มเป็นแคชเชียร์ซึ่งจะนั่งประจำในห้อยด้านในของสำนักงาน ส่วน บัญชาเป็นพนักงานเติมน้ำมัน จะทำงานบริเวณจุดที่เติมน้ำมันเท่านั้น

ก็คือไม่รู้จักสนิทสนมก็คือก็แค่หนูไปสมัครงานแล้วก็ตกลงทำตอนกลางวันและอยู่ทำไปได้แค่ 2 วัน เขาก็จับหนูไปทำกะกลางคืน ก็เลยทำให้รู้จักกับนาย บัญชา ก็อึ้งก็รู้จกแล้วว่าทำงานที่เดียวกัน แล้วก็เหมือนตอนนั้นพวกนาย บัญชา กับเพื่อนร่วมงานในบั๊มน้ำมันอื่น ๆ ได้นั่งดื่มเหล้ากันตั้งแต่ตอนทำงานอยู่แล้ว เหมือนเขาจะเลยหน้าที่การ งานข้างนอกของเขาแล้วงานของเรานั้นว่างเราก็เลยไปช่วยเขาข้างนอกเหมือนกันว่ามีการพูดคุยกับเรานิดหนึ่ง (อุ้ม, 25 มกราคม 2552)

ลักษณะและรูปแบบของปัญหา

สถานการณ์ปัญหา อุ้มเล่าว่าเหตุการณ์เกิดเมื่อประมาณเดือนกันยายน ปี 2552 หลังจากอุ้มเริ่มทำงาน ได้เพียง 2 วัน เจ้าของบั๊มน้ำมันก็สั่งให้อุ้มเปลี่ยนเวลาการทำงานจากกะกลางวันเป็น กะกลางคืนแทน ก็เลยทำให้ได้รู้จักกับบัญญัติ และเห็นเขาดื่มเหล้ากับเพื่อนๆ หลังจากอุ้มเข้ากะทำงานตอนกลางคืนในวันต่อมาและออกกะ ในเวลา 7 โมงเช้าของอีกวันหนึ่ง ก็ยังเห็นบัญญัติดื่มสุราอยู่อย่างต่อเนื่อง (ตั้งแต่ตอนกลางคืนจนถึงจนรุ่งเช้า) และก่อนที่อุ้มจะเดินทางกลับบ้าน เพื่อนผู้หญิงที่ทำงานในบั๊มน้ำมันเดียวกันได้ชวนอุ้มมาร่วมดื่มสุรไปด้วย พร้อมกับทวงสัญญาที่อุ้มเคยบอกว่าจะเลี้ยงเหล้า ก่อนกลับอุ้มเลยตัดสินใจไปซื้อสุรามาเลี้ยงเพื่อน โดยร่วมดื่มในวงเดียวกันกับกลุ่ม

ของบัญชา และหลังจากที่ดื่มไปได้ประมาณ 2 ขวด อุ้มรู้สึกเหมือนหมดสติ ทั้งที่เธอเองก็เคยดื่มสุรามาก่อนแต่ก็ไม่เคยเมาจนไม่รู้สึกรู้สีกตัว เธอรู้สึกเหมือน โคนวางยา และเธอมารู้สึกตัวอีกครั้งเหมือนกับว่ามีคนมากระชากแขนให้ลุกเดินตาม ไป อุ้มไม่รู้ว่าเป็นสถานที่ใด (มารู้ภายหลังว่า ห้องที่เกิด เหตุเป็นห้องควบคุมแสงไฟ ภายในปั๊มน้ำมัน) อุ้มไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ จนกระทั่งมารู้สึกตัวอีกครั้งเหมือนได้ มีเพศสัมพันธ์ไปแล้วเพราะรู้สึกเจ็บที่อวัยวะเพศ เธอพยายามมองหน้าคนที่กระทำและจำได้ว่าเป็น บัญชา เมื่อรู้สึกตัวอุ้มจึงพยายาม ผลักเขาออกจากตัวเธอ แต่กลับถูกบัญชาผลักกลับให้นอนลงกับพื้นเพื่อ มีเพศสัมพันธ์อีกครั้ง แรงผลักของบัญชา ทำให้หลังและศีรษะของ อุ้มกระแทกกับผนัง ห้องจนเจ็บ ขณะที่ บัญชา ก็ยังพยายามใช้กำลังกด ตัวเธอลงนอน อุ้มพยายามดิ้นรนต่อสู้ บอกให้เขาหยุด แต่ บัญชา กลับตอบว่า “เวลาที่เขาเมาแล้วมีอารมณ์อยากเพศ สัมพันธ์” การต่อสู้ของอุ้ม ไม่เป็นผลเนื่องจากเป็นสภาพห้องแคบ ทำให้ไม่สามารถวิ่งหนีหรือดิ้นรนต่อสู้ได้มากนัก ประกอบกับอุ้มยังอยู่ในสภาพที่มึนเมาจึงช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ร่างกายก็เปลือยเปล่าไม่มีเสื้อผ้า และบัญชายังคร่อมตัวอุ้มอยู่ในลักษณะของการร่วมเพศ และในระหว่างที่เธอถูกบัญชาข่มขืนเธออยู่นั้นอยู่ๆ พนักงานทำความสะอาด บั้ม ซึ่งเป็นผู้หญิงเปิดประตูห้องเข้ามา ในห้องและเห็นเหตุการณ์ พอดี จึงทำให้พนักงาน หญิงคนนั้น คิดว่าอุ้มเต็มใจไม่ใช่การข่มขืน จึงไล่เธอให้ออกไปจากปั๊มน้ำมัน

อุ้มเล่าถึงเหตุการณ์วันนั้นว่า

เราเลิก งาน ก็คือนาย บัญชา กับเพื่อนยัง ดื่มสุราต่อเนื่องอยู่ตั้งแต่เมื่อคืน ก็เลยเหมือนกับว่าก่อนหน้านั้น ได้มีผู้หญิง พนักงานร่วมงานอีกคนเชิญชวนกันดื่มกับหนูอยู่ก่อนหน้านี้อยู่แล้ว เหมือนอยากให้เราไปเลี้ยงเขา มาขอให้เราไปเลี้ยงเขา... เพื่อนผู้หญิงให้หนูมาซื้อเหล้าหนูก็เลยซื้อเหล้าแล้วมานั่งดื่มด้วยกัน ... ก็เหมือนมีการทำพนันกันแบบว่าใครดื่มหมดก่อนจะชนะกับเพื่อนในกลุ่มของบัญชา.... พอดื่ม ไปได้ 2 ขวด อยู่ ๆ ก็ไม่ได้สติแล้ว..คือปกติก็เป็นคนที่เคยดื่มมาก่อนแต่ไม่เคยเป็นอย่างนี้...มารู้อีกทีก็เหมือนมีคนมากระชากแขน กระชากให้เดิน ตาม ก็ลุกขึ้นเดินตาม ก็ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เพราะว่าที่นั่งดื่มกับห้องที่เกิดเหตุใกล้กันก็เหมือนกับว่าน็อก มารู้สึกตัวอีกทีเหมือนว่าได้ร่วมเพศไปแล้ว มันรู้สึกเจ็บ มารู้สึกเหมือนว่าอวัยวะเพศเขาสอดเข้ามาแล้วรู้สึกเจ็บก็เลยได้สติกลับมา คือถูกมาผลักเขา ก่อนคือ...ห้องมันแคบมากเขาเหมือนว่าไม่ยอมแล้วผลักเรากลับ หลังกับศีรษะเราก็กระแทกกับผนัง ก็เลยยิ่งทำให้เราอึดอัด กลับคืนมา ก็ถามค่ะว่าทำแบบนี้ทำไม ก็เขาก็บอกว่าเมาแล้วอยากมีอารมณ์... อยากมีเพศสัมพันธ์ ก็คือจำเสียงเขาได้ คือในกลุ่มก็มีเขาเป็นเด็กหนุ่มคนเดียว เราก็ไม่ยอมเขาก็พยายามกดเร่อีกทีเพื่อจะร่วมเพศอีกครั้ง ในจังหวะที่เขากำลังที่จะเริ่มกระทำอีกครั้งหนึ่งก็ได้มีป้าพนักงานทำความสะอาดในปั๊ม ได้เปิดประตูเข้ามาพบก็คือพอเปิดมาปั๊บบางแสงก็เข้ามาเราก็เห็นหน้าเขาชัดว่าเป็นคนนี้แน่ ๆ แต่ว่าป้าที่มาพบเห็นกลับไม่พบเห็นตอนที่ เราชัดเจนหรือว่าการใช้กำลังกัน กลับมาเห็นลักษณะผู้สาวเพราะว่าห้องมันแคบด้วยเขาจะเห็นลักษณะผู้ชายกำลังคร่อมเราอยู่พอดี ป้าคนนั้นก็คือไม่ฟังคิด ว่าเราเต็มใจมา ก็เลยไล่เราออกไป ไ่เฉพาะผู้หญิงคือไม่สนใจ ตอนนั้นยังไม่ได้สวมเสื้อผ้าเสตุ้ม, 25 มกราคม.2553)

หลังจากมีคนเปิดประตูห้องมาพบอุ้มและผู้กระทำ อุ้มเมื่อได้สติจึงวิ่งหนีออกมานอกห้อง มานั่งอยู่ที่ห้องแคชเชียร์แล้วเล่าให้ห้องที่ ปั๊มน้ำมัน ฟัง แต่พนักงานทำความสะอาดคน เดิมกลับตามมาไล่ให้ อุ้มออกจาก

บีมน้ำมัน ทำเหมือนอู๋เป็นต้นเหตุของปัญหา เป็นคนก่อความวุ่นวาย พร้อมทั้งได้โทรศัพท์เชิญตำรวจมาที่เกิดเหตุ และตำรวจได้โทรศัพท์เชิญพ่อแม่ของอู๋ให้มารับตัวและเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟังจนทำให้ พ่อแม่ของอู๋ตกใจ เสียใจ และรู้สึกอับอายอย่าง มาก ซึ่งขณะนั้น อู๋ยังอยู่ในอาการมึนเมา ยืนไม่ค่อยอยู่ และเมื่อตำรวจมาสอบสวนที่เกิดเหตุ พนักงานใน บีมน้ำมัน รวมทั้งเจ้าของ บีมกลับไม่เชื่อว่า อู๋ถูกบัญชาข่มขืน ทุกคนกล่าวหาว่าเธอยินยอม ตำรวจพาอู๋ไปสถานีตำรวจ แต่อู๋ไม่สามารถให้การใดๆ ได้ ตำรวจจึงไม่เชื่อและขอให้ถอนแจ้งความ พร้อมทั้งบอกว่าไม่เช่นนั้นอาจโดนฟ้องกลับได้ พ่อแม่รู้สึกอับอายจึงไม่ดำเนินการอะไร และพาอู๋กลับบ้าน

ตำรวจถามว่าจำได้ไหมว่าเขาเป็นใคร เราจำได้ว่าเป็นนาย บัญชา แต่ดูเหมือนคนใน บีมเขาปิด ไม่ยอมเรียกนาย บัญชาออกมา ก็ไม่มีใครยอมบอก คราวนี้เขาก็เลยพาเราไปโรงพัก แต่เรามาให้การไม่ได้ ตำรวจก็ไม่เชื่อว่าเราโดนข่มขืน หมายความว่าเรายินยอมหรือเปล่า แล้วก็ให้เราถอนแจ้งความ เพราะว่าเหมือนกับว่าถ้าเราฟ้องไปแล้วเขาฟ้องกลับมาว่าเรายินยอม เราจะเสียหายนะ ก็คือพ่อแม่ก็อายแล้ว คือมีลูกสาวคนเดียวก็เลยยอมตำรวจ ก็เลยไม่ได้ทำอะไรเลยตอนนั้น ไม่ได้ทำอะไรเลย (อู๋, 25 มกราคม 2553)

ในความคิด ของอู๋เธอคิดว่า ตำรวจไม่ให้ความสนใจที่จะดำเนินคดีให้ เธอจึงกลับบ้าน แต่มาทราบภายหลังว่ามีเพื่อนร่วมงานคนหนึ่งเห็น บัญชา ดึงตัวเธอไป แต่ไม่กล้าห้ามเพราะไม่อยากมีเรื่องกับ บัญชา ประกอบกับเพื่อนคนนั้นก็มาจึงไม่ทราบว่าบัญชาจะพาอู๋ไปไหน

ผลกระทบจากการกระทำ หลังจากเกิดเหตุการณ์ ในฐานะเป็นผู้ถูกระทำ แต่อู๋ได้รับความเสียหายทั้งด้านร่างกายและจิตใจของเธอเอง ตลอดจนครอบครัวก็ได้รับผลกระทบ

ผลกระทบต่อผู้ถูกระทำ

ผลกระทบด้านจิตใจ อู๋เล่าว่า แม่เธอจะเป็นผู้เสียหาย ถูกบังคับข่มขืน แต่เธอกลับถูกคนอื่น ซึ่งอยู่ในเหตุการณ์และอยู่ในที่ทำงานเดียวกับเธอ กล่าวหาว่าเป็นต้นเหตุของปัญหา คนรอบข้างไม่เชื่อว่าเธอ ถูกข่มขืน เพราะมีคนส่วนหนึ่งที่อยู่ในเหตุการณ์เห็นว่าอู๋เดินตามผู้กระทำไปเอง หลายคนจึง คิดว่าเธอยินยอม ทำให้เธอรู้สึกอับอาย และเสียใจเป็นอย่างมาก อู๋รู้สึกเจ็บปวดกับเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้น รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสุขเลย กอดคนที่ไม่มีใครเชื่อคำพูดของเธอ ความกดดันที่อู๋รู้สึกมีใช้เพียงแค่เกิดจากความอับอาย รู้สึกเสียใจที่ทำให้พ่อแม่ต้องขายหน้า พ่อแม่ของเธอก็ยังคิดว่าเป็นเพราะอู๋มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จนเป็นสาเหตุให้ถูกระทำความรุนแรง เมื่อเธอต้องการจะแจ้งความเพื่อดำเนินคดี ตำรวจก็ไม่เชื่อ ผู้รู้เห็นเหตุการณ์ก็ไม่มีใครกล้ายืนยัน และเป็นพยานให้อู๋ อู๋ จึงรู้สึกเหมือนต้องเผชิญปัญหาอยู่เพียงคนเดียว ขาดที่พึ่ง ขาดคนช่วยเหลือ และขาดคนที่ให้คำปรึกษา อู๋ พุดถึงความรู้สึกต่อการดำเนินคดีว่า

กอดันในเรื่องที่ว่าห้ามไปแจ้งความ กอดันบอกว่าอย่าแจ้ง บอกว่าแจ้งไปเราก็คิดแน่ ๆ ะไรอย่างเนี้ยคะ แบบว่าอย่าแจ้งดีที่สุด ออกให้เรื่องจบ ๆ ไป นั่นยังทำให้เรารู้สึกว่ายิ่งห้ามเรายิ่งออกจะแจ้งมากขึ้น แต่เราทำอะไรไม่ได้ เรากลัว เราคิดว่าเราเหลือตัวคนเดียว ก็เลยไม่กล้า (อุ้ม, 25 มกราคม 2553)

ผลกระทบต่อโอกาสในการทำงาน นอกจากอุ้มจะได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจแล้ว ทางด้านร่างกาย นั้นเธอไม่อยากพูดถึงมากนัก เพราะอาจไปทำให้สภาพจิตใจยิ่งแย่ลง แม้ภายหลังเธอจะมีความเข้มแข็งขึ้น อุ้มจึงเล่าถึงผลกระทบที่ทำให้เธอสูญเสียโอกาสในการทำงานมากกว่า โดยอุ้มเล่าว่าเหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้เธอต้องตกงาน เพราะ ถูกไล่ออกจากงาน เจ้าของ บั๊มน้ำมันไม่ต้องการให้เธอทำงานอีกต่อไป เธอกลายเป็นต้นเหตุของปัญหา เมื่อเวลาผ่านไป อุ้มก็ยัง ไม่กล้าไปสมัครงานที่อื่นเพราะความรู้สึกที่เกรงว่ากลัวคนอื่นจะรับรู้ ว่า เธอเคยประสบปัญหาถูกระงับมาก่อน และเกรงว่าจะไม่ ปลอดภัย ทำให้อุ้มเกิดความสับสน ในที่สุดเธอจึงตัดสินใจเรียนต่อให้สูงขึ้นแทนการทำงาน

ความเกี่ยวข้องกับสุรา ในกรณีนี้พบว่าการกระทำความรุนแรงที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน มีความเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราโดยตรง การถูกกระทำ ความรุนแรงจากเพื่อนร่วมงานเป็นผลจากการที่ร่วมวงดื่มเหล้ากับเพื่อนร่วมงาน ผู้กระทำเองก็มีการมึนเมา และเธอเองไม่สามารถป้องกันตัวเองได้ จนพ่อแม่และคนอื่นๆ รวมทั้งตำรวจยังมองว่าเป็นความยินยอมของอุ้มเอง

การแจ้งความ/ขอความช่วยเหลือ เมื่อได้รับคำแนะนำจากตำรวจว่าเรื่องของเธอไม่ควรแจ้งความ อุ้มจึงกลับบ้านพร้อมพ่อแม่ อุ้มเสียใจมาก เธอต้องการแจ้งความเพื่อดำเนินคดีกับ บัญชา ได้ แต่พ่อแม่กลับห้ามไม่ให้แจ้งความ เพราะ มีความอับอาย และไม่รู้กฎหมาย คิดว่าควร เก็บเป็นความลับไว้ และอยากให้เรื่องจบๆ ไป อุ้มรู้สึกที่พ่อแม่คิดว่าเธอเป็นคนผิดที่ทิ้งมาเหล่าและคงจะยินยอมเอง รู้สึกน้อยใจที่เธอ ถูกทำร้ายขนาดนี้พ่อแม่ยังไม่เอาเรื่องอีก

พอมายู่บ้านคือเราเสียใจมาก เราจับไม่ได้ คือเราอยากเอาความ แต่พ่อแม่ก็พยายามพูดขอเรื่องทุกวันว่า ขอเรื่องว่าอยากให้เรื่องมันจบ ให้เงียบ ๆ อย่างเนี้ย ...เพราะว่าเหมือนเอาความไปก็ทำอะไรต่อไม่ได้ และเขาก็เหมือนไม่รู้กฎหมาย และคิดว่าเราเมาด้วย เพราะเหตุคือว่าเราเมาไง (อุ้ม, 25 มกราคม 2553)

อุ้ม ไม่สามารถลืมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ รู้สึกเจ็บปวดทุกครั้งทีนึกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีความรู้สึกสับสน ผิดหวังที่คนรอบข้างไม่เข้าใจเธอเลย โดยเฉพาะพ่อแม่ซึ่งบอกโทษว่าเป็นความผิดของอุ้ม และยังกลับสงสารบัญญัติซึ่งเป็นคนทำร้ายเธอเพราะเห็นว่าอายุเพียง 17 ปี ซึ่งมีอายุน้อยกว่าเธอ “น้อยใจคะ เหมือนว่าเราโดนขนาดนี้ ทำไมยังไม่คิดที่จะไปเอาเรื่องอีก กลับดันไปเห็นออกเห็นใจอีกฝ่าย หนึ่ง ก็คือมันรู้สึกน้อยใจมากกว่าคะ” (อุ้ม, 25 มกราคม 2553)

อุ้มรู้สึกเจ็บปวดใจจนทนไม่ไหว ด้วยเหตุที่อุ้มถูกคนรอบข้างประณามว่าเป็นคนผิดเนื่องจากดื่มสุราเป็นต้นเหตุของปัญหา และอยากให้พ่อแม่เชื่อว่าเธอถูกข่มขืน ไม่ได้ยินยอมตามที่คนอื่นเข้าใจ อุ้มต้องการให้บัญชาถูกลงโทษในสิ่งที่กระทำกับเธอไว้โดยที่เธอไม่ต้องการให้บัญชามารับผิดชอบด้วยการแต่งงานกับเธอ และอยากให้คนอื่นเข้าใจเธอให้ถูกต้องเธอจึงตัดสินใจที่จะดำเนินคดีด้วยตัวของเธอเอง

คือเหมือนตอนแรกที่คิด คือเราอยากทำในสิ่งที่ถูกต้องมากกว่า เพราะเหมือนกับว่าคือเราทิ้งไว้โดยที่ไม่เอาเรื่องเขา คนอื่นก็จะมองว่าเราเมา เราพลาดไปค่ะ แต่ยั้งนี้เรายืนยันให้แน่ชัดเลยว่าเราโดนข่มขืน เราไม่ได้ว่าเต็มใจ ...อยากให้พ่อแม่เชื่อด้วยว่า เราโดนข่มขืนจริงๆ เราไม่ได้ว่าเมาแล้วยินยอม หรือว่าจะไปอย่างทีที่คิดกันนะค่ะ..และก็เหมือนกับว่าอยากให้เขายอมรับผิดในการกระทำ เพราะตั้งแต่เกิดเหตุคือทางทางผู้ร่วมงานก็มอง พ่อแม่ ทุกคนคิดว่า เราเป็นคนทำผิด ...ก็อยากให้คนอื่นเข้าใจ เข้าใจใหม่ นะค่ะอุ้ม, 25 มกราคม 2553)

หลังจากตัดสินใจว่าจะต้องต่อสู้เพื่อ เรียกร้องความเป็นธรรมให้ตัวเอง สิ่งแรกที่อุ้มดำเนินการคือ ไปที่โรงพยาบาลเพื่อให้หมอตรวจร่องรอยการถูกข่มขืน และ พบเจ้าหน้าที่ ในศูนย์พึ่งได้ของโรงพยาบาล /OSCC ประจำโรงพยาบาลเจ้าหน้าที่ได้แนะนำให้อุ้มมาขอรับคำปรึกษาจากมูลนิธิเพื่อนหญิง ในช่วงแรกๆ เธอบอกว่าก็ยังไม่กล้าเล่าอะไรให้ฟังมาก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะขณะนั้นสภาพจิตใจของเธอยังย่ำแย่และยังไม่แน่ใจว่าทางมูลนิธิเพื่อนหญิงจะสามารถช่วยอะไรเธอได้จริง เมื่อได้มีการพูดคุยแล้วรู้ ข้อมูลว่าเธอสามารถแจ้งความได้ อุ้มจึงเล่าเหตุการณ์ การถูกกระทำ ความรุนแรงในการล่วงละเมิดทางเพศ และขอคำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือจากมูลนิธิเพื่อนหญิง ต่อมาอุ้มจึงได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อนหญิง พาไปแจ้งความกับตำรวจคนเดิม ที่อุ้มเคยพบมาครั้งหนึ่งแล้วแต่ไม่ยอมรับแจ้งความ ในครั้งหลังนี้อุ้มก็ได้รับความเอาใจใส่จากตำรวจเป็นอย่างดี ผิดจากครั้งแรกที่เกิดเหตุการณ์ และขณะนี้ เรื่องของอุ้มอยู่ระหว่างดำเนินคดี อุ้มเล่าว่าได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิเพื่อนหญิงเป็นอย่างดี ทั้งในเรื่องการให้คำปรึกษาฟื้นฟูเยียวยาทางด้านจิตใจ การให้ความรู้ทางด้านกฎหมาย ให้การดูแลเอาใจใส่และให้ความช่วยเหลือในทุกๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินคดีที่มีเจ้าหน้าที่ ไปเป็นเพื่อนทุกครั้ง ที่ไปสถานีตำรวจ คอยเป็นกำลังใจ และให้มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตกับผู้ถูกกระทำคนอื่นๆ ที่ต้องการความช่วยเหลือเหมือนกันในหลายโอกาส ทำให้อุ้มรู้สึกได้ว่าเธอได้รับการฟื้นฟูด้านจิตใจอย่างรวดเร็ว ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว เจ็บเหงา และมีความมั่นใจที่จะอยู่ในสังคมได้เหมือนกับคนปกติทั่วไป “ก็ทำใจได้แล้ว ก็ตอนนี้เหมือนว่าจิตใจดีขึ้นเยอะ เข้มแข็งขึ้น ทำให้เราเหมือนว่าอยู่ในสังคมอย่างระมัดระวังมากขึ้น ” (อุ้ม, 25 มกราคม 2553)

ความคาดหวังของอุ้มเริ่มมีมากขึ้น หลังจาก อุ้มสามารถดำเนินการ แจ้งความ ดำเนิน คดีแล้ว อุ้มยังได้กลับไปป้อน้ำมันที่เกิดเหตุการณ์อีกครั้งเพื่อถามหาที่อยู่ของบัญชา ทำให้อุ้มรู้จากพนักงานที่นั่นว่า บัญชาไม่ได้ทำงานที่ป้อน้ำมันนั้นแล้ว หลังจากเกิดเหตุการณ์ บัญชาก็ออกจากงานไป เขาเคยกลับมาที่ป้อน้ำมันครั้งหนึ่งเพื่อ

มาเก็บเสื้อผ้าแล้ว ก็หายไป ไม่รู้ว่าไปอยู่ที่ใคร เพียง ว่าบ้านเกิดของ บัญชา อยู่ในจังหวัดหนึ่งในภาค ตะวันออกเฉียงเหนืออ้อมจึงได้แต่หวังว่าตำรวจจะจับกุมผู้กระทำผิดและสามารถดำเนินคดีเอาความผิดกับผู้กระทำ ความรุนแรงต่อเธอได้ เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมและเรียกศักดิ์ศรีของตนเองกลับคืนมาอีกครั้ง

กรณีศึกษาที่ 6 นั้น สัมภาษณ์วันที่ 16 มกราคม 2553

ข้อมูลส่วนตัว นั้นเป็นวัยรุ่นหญิง อายุ 22 ปี รูปร่างสูงโปร่ง ผิวขาว หน้าตาดี เป็นคนมั่นใจในตนเอง ไร่เรียงแจ่มใส ยิ้มง่ายช่างพูดช่างคุย พื้นเพเป็นคนในจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจุบันกำลังศึกษา ชั้นปีที่ 1 ภาคพิเศษซึ่งเรียนเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์ สาขาการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยเอกชน ใน กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันพักอยู่ที่อพาร์ทเมนต์กับแม่ที่กรุงเทพฯ มหานคร นั้น เป็นพี่สาวคนโตและมีน้องสาวอีก หนึ่งคน เรียนคณะแพทยศาสตร์ที่มหาวิทยาลัย ในภาคเหนือ ในระหว่างเรียน นั้นยังทำงานเต็มเวลาในตำแหน่ง โอเปอเรเตอร์ และรับผิดชอบงานหลักที่เกี่ยวข้องกับด้านโลจิสติก ในงาน สต็อกและจัดส่งสินค้า จากลักษณะ งานของเธอทำให้เธอ สนใจศึกษาเพิ่มเติมในด้านนี้ ด้วย นั้นมีรายได้ประจำประมาณเดือนละ 7,000-8,000 บาท ซึ่งรายได้ดังกล่าวเธอเก็บออมไว้ใช้เป็นค่าเล่าเรียนและใช้จ่ายส่วนตัว เพื่อแบ่งเบาภาระของครอบครัว

ชีวิต ครอบครัว ในวัยเด็ก นั้น อยู่กับพ่อแม่และน้องสาว พ่อและแม่เป็นครูที่ ต่างจังหวัดในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือนั้นใช้ชีวิตและเติบโตที่นั่นมา เมื่อแม่มีลูกคนแรกพ่อจึงให้แม่ออกจากงานมาดูแลลูกเต็มเวลา ทำให้แม่ดูแลลูกทุกคนอย่างใกล้ชิด นั้นเล่าว่าแม่ชอบทำกับข้าว ทำขนม เช่น เค้กต่างๆ นั้นมักจะช่วยแม่ทำงานอยู่ เสมอ ซึ่งนั้นบอกว่าชอบมาก “เห็นแม่ทำก็ไปช่วยแม่ตีแป้ง ตีไข่ อยากรทำ” จึงเป็นแรงบันดาลใจอีกอย่างที่ทำให้ นั้น อยากรเรียนทำอาหารเพราะรู้สึกทำแล้วมีความสุข “ชอบ ชอบทำขนม ทำอาหาร เบเกอรี่ มีความสุข ชอบ” ขณะที่ เล่าถึงแม่และความสัมพันธ์กับแม่อย่างสนิทสนม นั้นเล่าด้วยสีหน้ายิ้มแย้ม น้ำเสียงเป็นสุข

เมื่อนั้นมีอายุได้ 12 ปี พ่อของเธอเสียชีวิต ลง ทำให้ความเป็นอยู่ใน ครอบครัวของเธอเปลี่ยนแปลง ไป แม่ต้องหาเลี้ยงครอบครัวตามลำพัง จากเดิมที่เคยทำอาชีพครูและออกจากงานมาเลี้ยงลูก แม่ จึงประกอบอาชีพ ค้าขายเล็กๆ น้อยๆ ที่บ้าน ถึงแม่จะมีรายได้ไม่มากแต่ก็สามารถส่งเสียนั้นและน้องเรียนหนังสือได้โดยไม่ลำบาก การทำงานเพื่อหารายได้ของแม่ทำให้ในระยะหลังแม่ยุ่งมากจนมีเวลาร่วมกิจกรรมกับลูกๆ น้อยลง โดยเฉพาะการ ทำอาหาร “หลังพ่อเสียแม่เค้าก็ไม่ค่อยได้ทำกับข้าว เพราะเค้ายุ่ง ” นั้นเล่าถึงพ่อด้วยความชื่นชมว่า พ่อเป็นคน กว้างขวาง มีเพื่อนมากเนื่องจากเป็นครูสอนในหลายโรงเรียนอุปนิสัยของพ่อเป็นคนใจดี สนุกสนานร่าเริง ช่างพูด ช่างคุย แต่ก็เป็นคนเอาจริงอาจจกับชีวิตและไม่ยอมให้ใครง่ายๆ เธอเองก็คงมีอุปนิสัยบางอย่างที่คล้ายพ่อ

ในช่วงวัยรุ่น นั้นจึงดิบโตมาในการดูแลของแม่อย่างใกล้ชิด นั้นจึงสนิทสนมกับแม่มาก ทุกวันเธอพูดคุยและ บอกเล่าเรื่องต่างๆ ให้แม่ฟังเสมอ นั้นรับประทานอาหารเช้ากับแม่ทุกวัน ในระหว่างวันนั้น โทรศัพท์หาแม่เป็น

ประจำ ทำให้แม่รับรู้ความเป็นไปของชีวิตเธอโดยตลอด นั่นเล่าทุกอย่างให้แม่ฟัง ไม่ว่าจะเรื่องเพื่อน เรื่องเรียน เรื่องที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เรื่องอาจารย์เธอเล่าว่าแม่ได้ปลูกฝังเรื่องต่างๆ ให้กับเธอผ่านการพูดคุยอย่างใกล้ชิด

ส่วนเรื่องการเรียนนั้นเล่าว่าหลังจากที่จบมัธยมศึกษาปีที่ 6 เธอสอบเข้าเรียนในระดับมหาวิทยาลัย โดยนั้นสามารถเข้าเรียนได้ที่มหาวิทยาลัยชั้นนำของรัฐในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ นั้นเลือกเรียนใน สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแห่งนี้เปิดสอนในสาขาวิชาที่เธอเรียนเป็นปีแรก ที่มีการจัดสอบ “โอเน็ต เอเน็ต (O-net & A-net)” ซึ่งเธอบอกว่า “ก็ไม่ได้เลือกอะไรมาก เพราะสอบโอเน็ต เอเน็ต รุ่นแรกที่มีการตรวจสอบกันหลายครั้ง ก็เครียดกันมาก” นั้นเล่าถึงการตัดสินใจเลือกเรียนในมหาวิทยาลัยต่างจังหวัดว่า ความจริงแล้วเธอก็ไม่ต้องการเรียนที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้มากนักแต่เป็นเพราะเธอรู้สึกเบื่อที่จะเรียนที่เดิม เธอ รู้สึกว่าใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนนี้มาตั้งแต่เกิดแล้ว ดังนั้น หลังจากเรียนชั้นปีที่ 1 ไปได้ระยะหนึ่ง เธอจึงตั้งใจจะสอบเข้ามหาวิทยาลัยอีกครั้ง และเธอก็สามารถสอบเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยของรัฐที่กรุงเทพมหานครคณะบริหารธุรกิจ สาขาการตลาดได้ตามที่ตั้งใจซึ่งหากเธอเรียนที่ใหม่นั้นนั้นจะต้องย้ายมาอยู่ตามลำพังที่กรุงเทพมหานคร ทำให้แม่รู้สึกเป็นห่วงแม่จึงไม่อยากให้เธอเปลี่ยนที่เรียนไปอยู่ห่างไกลจากบ้าน “แม่มีลูกสาว 2 คน แม่เลี้ยงลูกมาก็ไม่อยากให้ลูกห่างจากแม่ ไม่ไปได้มั๊ยอีก 3 ปีก็จบแล้ว” แต่การที่เธอหยุดเรียนและขาดสอบบางวิชา ทำให้ นั้นได้เกรดเฉลี่ย น้อยกว่า 2.00 “คือมันเตรียมไปสอบใหม่ ก็เลยไม่ค่อยได้สนใจเรียน แล้ว นั้นก็ไม่ได้เข้าสอบวิชาหลัก 3 วิชา วิชาละ 3 หน่วยกิต ทำให้ติดโปร ตอนนั้นเกรดเฉลี่ยได้แค่ 1.43 เอง” ส่งผลให้เธอเครียดมาก “ได้คะแนนน้อย แล้วก็อยากไปเรียนที่กรุงเทพ ฯ” เธอก็ได้ปรึกษากับแม่เกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกเรียนระหว่างเรียนที่ใหม่ที่กรุงเทพ มหานคร และการเรียนต่อที่เดิมที่เธอมีผลการเรียนที่ดีมาก แม่ก็ให้คำแนะนำว่า “ไม่เป็นไร ก็ลองเรียนดูก่อน ถ้าเรียนไม่ได้ ถูกให้ออกแล้วค่อยว่ากันใหม่” ทำให้นั้นต้องพยายามอย่างมากที่จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น

ในที่สุดนั้นทำตามคำขอร้องของแม่ที่ ให้เธอเรียนต่อที่เดิม จนเกิดเหตุการณ์ถูกกระทำ ความรุนแรงจากผู้กระทำที่เป็นอาจารย์ จนเป็นเหตุให้นั้น ตัดสินใจย้ายที่เรียน โดย เข้า มาเรียนที่มหาวิทยาลัยเอกชน ใน กรุงเทพมหานคร ในสาขาวิชาการจัดการ นั้นเรียนเฉพาะเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์ เนื่องจากเธอต้องทำงานไปด้วยและเรียนไปด้วย สาเหตุที่เธออยากเรียนด้านนี้เพราะคิดไว้ในสาขาอาชีพนี้ในอนาคตจะมีความก้าวหน้า

อนาคตน่าจะบูม เพราะเป็นบริหารแขนงหนึ่งและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และต้องใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มาช่วย และที่ทำงานนั้นทำด้านนี้ ก็เลยอยากเรียนเกี่ยวกับด้านนี้โดยตร(นั้น, 16 มกราคม 2552)

ตามความคิดของนั้นการเรียนด้านนี้จะทำให้เธอทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นซึ่งช่วยให้นั้นมีโอกาสที่จะทำงานตามความใฝ่ฝันว่าอยากทำงานธนาคารอีกด้วย “ก็อยากทำงานแบงค์ ก็อยากทำหลายๆอย่าง”

หลังจากที่นั้นย้ายเข้ามาเรียนที่กรุงเทพมหานคร ด้วยความห่วงใยลูกสาวแม่ของนั้นจึงย้ายตามมาอยู่กับนั้นด้วย แต่นั้นก็รู้สึก เธอเบื่อชีวิตกรุงเทพ ฯ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะสงสารแม่ที่ ไม่ค่อยคุ้นเคยการใช้ชีวิตอยู่ในเมือง

ประกอบกับในระยะหลังไม่มีสุขภาพไม่ดีนัก ดังนั้นการอยู่อาศัยในที่อากาศไม่บริสุทธิ์ยิ่งทำให้สุขภาพของแม่ยิ่งแย่งไปอีก ขณะนี้นั้นวางแผนจะซื้อที่อยู่อาศัยใหม่เป็นคอนโดมิเนียม หลังจากที่เธอย้ายเข้าไปอยู่ที่คอนโดมิเนียมใหม่เรียบร้อยแล้ว เธอตกลงจะให้แม่ย้ายกลับไปอยู่ที่ต่างจังหวัดเหมือนเดิม เพราะนั่นคิดว่าเป็นที่ที่แม่คุ้นเคย มีญาติพี่น้องซึ่งนั่นคิดว่าแม่น่าจะมีความสุขกว่าอยู่ที่กรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันนั้นมีคนรักเป็นชายหนุ่มอายุ 25 ปี เขาแก่กว่านั้นนิดหน่อย จบการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว และทำงานบริษัทในเอกชนแห่งหนึ่งนั่นแล้วว่าเขามีโอกาสพบแม่ของเธอแล้วและรู้สึกชอบและไว้วางใจเขาพอสมควร นั้นเห็นว่าเขาเป็นคนดีคนหนึ่งมีลักษณะนิสัยที่ดี “*เค้าก็ไม่กินเหล้า ดูคบหรี*” ที่สำคัญคือเขาดูแลเอาใจใส่นั่นอย่างดี ให้ความช่วยเหลือและวางแผนสร้างอนาคตด้วยกัน โดยเริ่มจากการหาที่อยู่อาศัยให้มันอยู่ “*ตอนนี้ก็กำลังซื้อคอนโดฯ เค้าก็บอกแม่ว่าไม่ต้องเป็นห่วง เดี่ยวเค้าผ่อนคอนโดฯเอง*” ทำให้นั้นรู้สึกดี นอกจากนั้นหลังจากที่คนรักของนั้นรู้เรื่องเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศเขาก็ยอมรับได้และถือว่าไม่ใช่ความผิดของนั้น เขาคอยเป็นกำลังใจและสนับสนุนให้นั้นสู้คดีต่อไป “*เค้าก็เอาค่าให้การไปอ่าน*”

ประวัติผู้กระทำ ผู้กระทำเป็นอาจารย์ผู้ชาย ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ อายุ 41 ปี รูปร่างท้วมผิวดำ จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา รับราชการ สอนด้านการโรงแรม มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้กระทำแต่งงานอาศัยอยู่กับภรรยาและบุตร เคยมีประวัติการล่วงละเมิดทางเพศผู้ถูกระทำทั้งเพศชายและหญิงหลายครั้ง แต่เรื่องก็เงียบหายไป ไม่มีใครร้องทุกข์ร้องเรียนเขาอย่างเป็นทางการ

ความสัมพันธ์ของผู้กระทำและผู้ถูกระทำ นั้นกับผู้กระทำมีความสัมพันธ์ กันในฐานะเป็นอาจารย์กับนักศึกษาที่ลงเรียนในวิชาที่อาจารย์ผู้นี้เป็นผู้รับผิดชอบในการสอน เธอมีโอกาสได้เรียนกับเขาเป็น ครั้งแรก เมื่อเธอเรียนอยู่ ระดับชั้นปี 1 วิชานี้เป็นวิชาเลือก มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนด้วย ประมาณ 100 คน นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนพร้อมกับนั้นมาจากหลากหลายคณะ เช่น คณะเกษตร คณะวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น นั้นเล่าถึงบรรยากาศในการเข้าเรียนครั้งแรกที่พบว่าอาจารย์ศักดิ์สิทธิ์ (ชื่อสมมุติ) เข้าบรรยายว่า ห้องเรียนมีลักษณะลาดเทสูงขึ้น ไปคล้ายโรงละคร ท่าทีของอาจารย์ศักดิ์สิทธิ์ในสายตาของ นั้นแตกต่าง ไปจากอาจารย์คนอื่นๆ แรกๆ นั้นคิดว่าอาจเป็นเพราะเธอเคย ได้ยินกิตติ ศัพท์ของอาจารย์ครั้งแรกจากเพื่อนรุ่นพี่ เกี่ยวกับพฤติกรรมในทางลบ ว่า “*เค้าเป็นเสือใบ*” ตอนแรกทีนั้นได้รับฟังเธอก็ไม่เข้าใจความหมายมากนัก นึกเพียงแต่ว่า “*คงเป็นพวกเสือผู้หญิงอะไรทำนองนี้*” ต่อมารุ่นพี่อธิบายขยายความให้ฟังว่า “*เค้ากินผู้ชาย แต่ผู้หญิงเค้าก็เอา แต่ส่วนมากเค้าเอาผู้ชาย*” จากคำบอกเล่านี้ทำให้นั้นคิดว่าอาจารย์คงไม่เป็นอันตรายสำหรับ นักศึกษาผู้หญิงเช่นเธอ เพราะไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายที่อาจารย์สนใจ “*นั่นคิดว่านั้นคงรอดนะ เพราะนั้นเป็นผู้หญิงไม่ใช่ผู้ชาย*” ในความรู้สึกของนั้น การเรียนวิชานี้ไม่ยากเกินไป เธอจึงไม่มีความกังวลใดๆ เมื่อถึงเวลาสอบจนการสอบผ่านไป และ เธอก็สอบผ่านวิชานี้ได้ตามปกติ ไม่ได้แตกต่างจากการเรียนวิชาอื่นๆ

จนต่อมาเมื่อนั้นเรียนในระดับชั้นปีที่ 2 เธอได้ลงทะเบียนเรียนวิชาอาหารและเครื่องดื่ม ซึ่งเป็นวิชาเลือกอีกวิชาหนึ่งที่เธอคาดว่าจะดึงให้เกรดเฉลี่ยของเธอสูงขึ้น บังเอิญว่าอาจารย์ศักดิ์สิทธิ์เป็นผู้สอน วิชานี้เป็นวิชาที่มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนเป็นจำนวนมากถึง 260 คน จึงเรียนในห้องเรียนขนาดใหญ่ นั่นเล่าว่าวิชานี้เป็นวิชาที่เธอชอบทำให้เธอรู้สึกสนใจและตั้งใจเรียนมากเป็นพิเศษ เธอจึงมักนั่งเรียนด้านหน้า ของห้องประมาณแถวที่ 2 หรือ 3 และนั่งตรงกลางห้องตรงกับโต๊ะอาจารย์ แล้ววันหนึ่งอาจารย์ก็อนุญาตให้นักศึกษาเลิกเรียนเร็วกว่าปกติ เนื่องจากอาจารย์ต้องไปทำธุระที่กรุงเทพฯ มหานคร เมื่อถึงเวลาประมาณ 6 โมงเย็น เธอก็ได้รับโทรศัพท์จากอาจารย์ท่านนี้เป็นครั้งแรก อาจารย์ ชวนพูดคุยและสอบถามว่านั้นมีแฟนหรือยัง “ทำอะไรอยู่ตอนนี้อยู่ที่สนามบินรอขึ้นเครื่องอยู่...นั่นมีแฟนรึยัง” เธอตอบไปว่ามีแล้ว อาจารย์ก็ได้พูดต่อว่า “ไม่เป็นไร ผมขอเป็นก็ที่คุณอีกคนแล้วกัน” ตอนนั้นมันสงสัยว่าอาจารย์ได้เบอร์โทรศัพท์ของเธออย่างไร มันคิดทบทวนก็นึกได้ว่าเขาคงได้มาจากรายชื่อ นักศึกษาที่แบ่งกลุ่มทำงานกลุ่ม ในวิชาที่อาจารย์สอน ซึ่ง ทุกคน นักศึกษาต้องเขียนชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของตนให้อาจารย์ตามปกติเหมือนวิชาอื่นๆ หลังจากนั้นได้รับโทรศัพท์และได้ฟังคำพูดของอาจารย์ เธอรู้สึกสับสน ไม่แน่ใจว่าอาจารย์พูดเล่นหรือพูดจริง เพราะเคยได้ยินว่า อาจารย์บางท่านก็มีการหยอกนักศึกษา หรือพูดเล่นกับนักศึกษาบ้าง ซึ่งเธอก็ได้นำเรื่องนี้ไปปรึกษาแม่ โดยเธอก็เล่า เรื่องทั้งหมด ให้แม่ฟัง แม่ถามเธอว่า “อาจารย์เค้าพูดเล่นหรือพูดจริง ” แม่ก็บอกให้สังเกตพฤติกรรมของอาจารย์ต่อไปก่อนว่าเขาจะโทรศัพท์มาอีกหรือไม่ ปรากฏว่าใน ตอนดึกของวันเดียวกัน นั้นเข้าใจว่า อาจารย์คงไปถึงกรุงเทพฯ แล้ว เขาส่งข้อความผ่านทางโทรศัพท์ว่า “กำลังดริงค์อยู่กับเพื่อน อยากให้มาด้วยจัง ” หลังจากได้รับข้อความดังกล่าว นั้นรู้สึกกังวลใจ มากจึงเล่าให้เพื่อนฟัง ซึ่งเพื่อนก็เตือนให้เธอระมัดระวังตัว ระวัง “ระวังๆ ตัวไว้ ” นั้นเริ่มสังเกตพฤติกรรมของอาจารย์ ขณะที่ สอนหนังสือในห้องเรียน เธอรู้สึกว่า อาจารย์แสดงท่าทีที่ แปลกไปจากอาจารย์คนอื่น นั้นคิดว่า อาจารย์จะให้ความสนใจเธอมากเป็นพิเศษกว่าคนอื่น อาจารย์พยายามเรียกหา เธออยู่บ่อยๆ บางครั้งถามหาหากไม่เห็นเธอ บางครั้งนั้นย้ายที่นั่งจากตำแหน่งเดิม ที่ส่วนใหญ่ที่นั่งมักจะนั่งแถว หน้าของห้อง อาจารย์ก็จะเรียกเธอให้มานั่งหน้าห้อง ทำให้เธอรู้สึกอึดอัด และอับอายเพื่อนคนอื่นๆ เช่น ครั้งหนึ่งอาจารย์พูดว่า “นั่นอยู่ไหน ลงมานั่งข้างหน้า” ตอนแรกเธอยังไม่ยอมย้ายที่นั่ง อาจารย์ยื่นคำขาดว่า “ถ้าวันนี้ไม่ได้เบรค ก็เป็นเพราะนั่นนะ” การพูดของอาจารย์ทุกครั้งจะเป็นการพูดผ่านไมโครโฟน แม้นั้นจะไม่พอใจแต่ก็อายนต้องรีบเดินลงมานั่งหน้าห้องตามเดิม นอกจากนั้นในบางครั้งอาจารย์มอบหมายให้นักศึกษาจัดอาหาร และนำอาหารที่จัดมาเสนออาจารย์ หลังจากที่อาจารย์ ให้คะแนนเสร็จแล้ว อาจารย์จะ ยื่นอาหารบางส่วนมาให้ นั้นพร้อมบอกว่า “นั่นผมอิมแล้ว นั้นเอาไปกินเถอะ ” นั้นเล่าว่าอาจารย์ทำเช่นนี้กับเธอเท่านั้น อาจารย์ก็ไม่ได้ ทำกับนักศึกษาคณะอื่นเลย นอกจากนั้นอาจารย์ก็ยังโทรศัพท์มาหาเธอเป็นระยะๆ โดยมีการพูดคุยลักษณะผู้สาวมากกว่าอาจารย์กับนักศึกษา “ก็เหมือนผู้ชายจีบผู้หญิงนะคะ ” ซึ่งเธอก็รู้สึกไม่สบายใจ จึงแก้ปัญหาโดยการ เปลี่ยน

หมายเลขโทรศัพท์ แต่อาจารย์ก็ยังไม่ละความพยายาม นั่นรู้จากเพื่อนว่าอาจารย์ไปขอหมายเลขโทรศัพท์ของเธอ จากเพื่อนนักศึกษาคนอื่น

พฤติกรรมของอาจารย์ได้ล้ำเส้น ไปถึงการใช้คำพูดที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ โดยบางครั้งอาจารย์ใช้ คำพูดคุกคามทางเพศนั้นต่อหน้าเพื่อนนักศึกษาอื่น เช่น วันหนึ่งหลังเลิกเรียนอาจารย์เดินตามมาข้างหลัง และพูด ว่า “หุ่นน่ารักอะ” ทำให้นั้นรู้สึกอับอายมาก ต่อมาเมื่อเรียนจบวิชาแล้ว เธอได้เกรด 3.5 ซึ่งอาจารย์บอกกับ เธอว่า “อีกไม่กี่คะแนนนั้นก็ได้ 4.0 แล้ว จะเอาไม่ ถ้าอยากได้ก็มาหาผมซิ ไปกินข้าว ไปดริงค์กัน ” คำพูดเช่นนี้ ได้สร้างความตกใจให้นั้นมาก นั่นจึงเล่า ให้แม่รับรู้สถานการณ์เป็นระยะ ๆ ว่า เช่น “อาจารย์ชวนไปกินข้าว เพื่อให้เกรด” แม่ก็เตือนให้เธอระมัดระวังตัวเสมอ “ถ้าไปไหนก็อย่าไปคนเดียวนะ ให้ชวนเพื่อนไปด้วย ” ซึ่งแม่ อาจารย์จะทวงถามหลายครั้ง แต่นั้นก็ตัดสินใจไม่ได้ตอบรับข้อเสนอของอาจารย์ เนื่องจากรู้สึกไม่ไว้วางใจอาจารย์ “คือเราโตแล้ว ก็ไม่รู้ว่าถ้าชวนออกไปดริงค์เค้าจะมอมเหล้าเรารึเปล่า ” นั้นเล่าว่า เธอไม่เคยออกไป ตามคำ ชักชวนของอาจารย์เลย นอกจากนั้นเธอรูสึกถึงเหตุพฤติกรรมดังกล่าว “รู้สึกสะอิดสะเอียน ขยะแขยง แหวะเลย ละ...ทำไมอาจารย์ถึงเป็นคนแบบนี้”

นั้นแสดงความรู้สึกของเธอ ต่อแสดงพฤติกรรม ที่ไม่เหมาะสม ของอาจารย์ เธอคิดว่าอาจารย์จะใช้ ข้อเสนอเรื่องการเพิ่มคะแนน กับนักศึกษาที่มี ปัญหาเรื่องเกรด หรือเรียนไม่ดี มากกว่าที่จะหาโอกาสจากนั้น “อาจารย์จะพุ่งเป้าไปที่นักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องคะแนน ... เหมือนเค้าจะพยายามมองเด็กที่เกรดไม่ค่อยดี แล้วเค้า จะเอาไว้เล่นงาน ” ซึ่งเธอคิดว่าหากอาจารย์ต้องการจะช่วยนักศึกษาที่มีปัญหาจริงๆ ก็น่าจะใช้วิธีอื่น “คนที่เค้าจะ ช่วยนักศึกษาก็ไม่ใช่เป็นลักษณะแบบนี้” คือถ้าอาจารย์ท่านอื่นจะช่วยนักศึกษาให้ได้คะแนนดีขึ้น ก็จะให้ นักศึกษาทำงานพิเศษเพิ่มเติม “อาจารย์วิชาอื่นเค้าจะหางานให้ทำ ให้งานพิเศษที่นอกเหนือจากเพื่อน สำหรับคน ที่มีปัญหาเรื่องเกรด เค้าจะไม่ใช่เป็นแบบนี้” หลังจากเรียนวิชานี้จบ นั้นก็ไม่ได้พูดคุยกับอาจารย์ อีก จากการ สัมภาษณ์ แม่ของนั้น แม่บอกว่า เคยคิดว่าจะช่วยลูกแก้ปัญหาโดย ให้ย้ายที่เรียน แต่เมื่อคิดถึงเรื่องค่าใช้จ่ายที่ เพิ่มขึ้นจึงต้องตัดสินใจให้นั้นเรียนที่เดิมต่อไป

เราก็เคยคิดว่าจะช่วยลูกยังไง ก็อยากจะย้ายที่เรียนให้ลูก แต่เราก็ไม่มีตัง มันก็ทำไม่ได้ มันไม่สะดวก ... ก็ได้แต่บอกลูก ว่า ให้ลูกทนเรียนที่เดิมไปก่อนนะ (แม่ของนั้น, 15 กุมภาพันธ์ 2552)

ลักษณะและรูปแบบของปัญหา

สถานการณ์ปัญหา แม่ของนั้นเคยแนะนำลูกสาวว่า “ก็ลองเรียนวิชาอื่นกับอาจารย์คนอื่น ไม่ต้องเลือกวิชา เค้า” แต่ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ในภาคการศึกษาปลายปีที่ 2 ช่วงภาคฤดูร้อน เธอ ต้องลงเรียน 2 วิชา วิชาหนึ่งใน นั้นเป็นวิชาเลือกที่มีผู้สอนร่วมกัน 3 คน ในช่วงลงทะเบียนเรียนนั้นรู้ชื่ออาจารย์ผู้สอนเพียง 2 คนแรกเท่านั้น แต่ไม่รู้ว่าใครเป็นอาจารย์ที่สอนอีก คนหนึ่ง วิชานี้มีนักศึกษาเรียนไม่มากนัก ประมาณ 40-50 คน หลังจากการ

สอนของอาจารย์ 2 คนผ่านไป แล้ว นั่นจึงรู้ว่าอาจารย์คนที่เธอพยาย ามหลบหลีกเป็น อาจารย์คนที่เธอไม่ชอบ พฤติกรรมนั่นเอง หลังจากเธอได้เรียนไประยะหนึ่งแล้ว ในวันหนึ่งระหว่างที่เขาสอน เขาบอกให้เธอไปพบที่ ห้องทำงานของอาจารย์ในช่วงพัก “เขาบอกว่าเดี๋ยวพักเบรก 10 นาที ไปหาที่ห้องนะ ” เธอเล่าให้เพื่อนฟัง แต่ไม่ ยอมไปพบอาจารย์ หลังจากนั้นนั่นก็ ไม่เข้าเรียน ทั้งที่ทราบว่าจะเช็ค รายชื่อนักศึกษาหลังจากพัก เมื่อ อาจารย์ไม่เห็นนั่นจึงโทรศัพท์มาตาม “อ้าวทำไมไม่ขึ้นมา ไม่ เข้าเรียนต่อหรือ ” เธอก็ได้ตอบปฏิเสธเขาไปว่า “หนูไม่เข้าเรียนแล้วค่ะ ” เมื่อถึงวันสอบ อาจารย์ผู้นี้ก็ เป็นผู้คุมสอบอีก เมื่ออาจารย์แจกข้อสอบ ถึงเธอก็ชวนว่า “รีบทำเร็วๆ จะได้รับไปกัน ” ระหว่างทำสอบอาจารย์ก็พยักหน้าเป็นระยะ ชวนให้ออกไปนอกห้อง นั่นเล่าว่าวัน นั้นเธอไม่ได้เขียนอะไรในกระดาษคำตอบมากนัก เพราะเธอรู้สึกไม่มีสมาธิ เธอจึงตัดสินใจว่าได้คะแนนเท่าไร เธอก็ไม่สนใจแล้ว เธอจึงใช้เวลาทำข้อสอบไม่มากนัก เมื่อเธอส่ง กระดาษคำตอบ แล้วจึงออกไปรอเพื่อนได้ เธอ อาครเรียนและนั่งรถยนต์ออกไปพร้อมกับเพื่อนเมื่อเพื่อนสอบเสร็จ อาจารย์ก็ยังไม่วาย โทรศัพท์มาตาม เธอ ว่า “นึกว่าจะออกไปพร้อมกัน ” เธอก็ตอบปฏิเสธอย่างชัดเจน อีกครั้งหนึ่ง ว่า “ก็ใครจะไปกับอาจารย์ล่ะ ” หลังจากนั้นเมื่อเปิดเทอมของปี 3 เธอพบว่าเธอไม่มีคะแนนของวิชานี้ โดยเฉพาะในส่วนของอาจารย์คนนี้ อาจารย์จึงเรียกเธอมาพบเป็นการส่วนตัว แต่ด้วยความไม่ไว้ใจเธอจึงชวนเพื่อนไปด้วยอีก 2 คน หลังจากที่คุยกับ อาจารย์สักพักหนึ่งเขาบอกให้เพื่อนออกไปรอข้างนอกห้อง แล้วถามเธอว่า “เมื่อไหร่จะว่าง ” ทำให้เธอรู้ว่าเขา ต้องการอะไรจากเธอ พร้อมกันนั้นเองเขาก็เดินเข้ามาลวนลาม โดยถูกเนื้อต้องตัวเธอเป็นครั้งแรก แต่เธอก็ได้แต่ พยายามบ่ายเบี่ยงเพื่อไม่ให้เขารู้สึกโกรธ นั่นเล่าว่าเธอต้องการจะทำอะไรบางอย่างและ ต้องการปรึกษาอาจารย์ ท่านอื่นเพื่อดำเนินการกับอาจารย์คนนี้ เธอจึงไม่ต้องการให้อาจารย์สงสัย จึงพูดว่า “อาจารย์ เพื่อนรออยู่เอาไว้ วันหลังแล้วกัน ” อาจารย์คนนี้ก็ว่าเธอยินยอม จึงถามว่า “เมื่อไหร่ล่ะ ” นั่นไม่ได้ตอบอะไรจากนั้นเธอก็เดิน ออก จากห้องพักของอาจารย์

เหตุการณ์ครั้งนั้นเป็นครั้งแรกที่อาจารย์พยายามล้วงละเมิดทางเพศด้วยการถูกเนื้อต้องตัว นั่น ซึ่งเธอเอง ก็ไม่เคยเล่าเรื่องนี้ให้แม่ฟังมาก่อน เนื่องจากเธอไม่ต้องการให้แม่เป็น กังวล และนั่นก็เป็นห่วงความรู้สึกของแม่ จากพูดคุยกับแม่ของนั่น แม่ก็บอกว่าเธอไม่เคยรู้ว่าถูกถูกอาจารย์ล้วงละเมิดด้วยการถูก เนื้อต้องตัว แม่เล่าว่าเธอ มารู้เกี่ยวกับเหตุการณ์นี้ภายหลัง

เรื่องที่เค้าโดนกอดโดนอะไร เราไม่เคยรู้มาก่อน... ส่วนมากคงไปเล่าให้เพื่อนฟังมากก ว่า เค้าคงกลัวว่าเราจะกังวล ก็ เค้าไม่มีพ่อ เราก็เลี้ยงลูกมาคนเดียวนะ ...ก็มารู้เรื่องตอนที่เค้าให้สัมภาษณ์นักข่าว ตำรวจแล้ว (แม่ของนั่น , 15 กุมภาพันธ์ 2552) “

นั่นไม่รู้จะทำอย่างไรกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เย็นวันนั้น นั่นจึงโทรศัพท์ไปปรึกษาอาจารย์ที่เคยสอน หนังสือเธอและรองคณบดีคณณะที่เธอเรียนเพื่อแจ้งให้รับทราบและปรึกษาว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไรดี เพราะ

เธอรู้สึกว่ามันเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องที่อาจารย์ทำกับนักศึกษา เช่นนี้ นั่นคิดว่าคงไม่ใช่ครั้งแรกที่อาจารย์คนนี้กระทำแบบนี้ต่อนักศึกษา และหลังจากที่นั่นได้เล่าเรื่องให้อาจารย์ที่ปรึกษา รับทราบ อาจารย์ที่ให้คำปรึกษาเล่าให้ฟังว่าอาจารย์คนนี้ได้เคยแสดงพฤติกรรมแบบเดียวกันนี้กับนักศึกษาคนอื่น และเคย ถูกร้องเรียนไปยังผู้บริหารของสถาบันการศึกษามาแล้วแต่เรื่องก็เงียบหายไป ไม่มีใครติดตามผลว่ามีผลการดำเนินการอย่างไร ดังนั้นเธอจึงคิดว่าเธอต้องทำอะไรบางอย่างเพื่อไม่ให้เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นกับคนอื่นอีก

การแจ้งเหตุ นั้นพยายามหาทางออกของปัญหาด้วยการขอคำปรึกษาและขอความช่วยเหลือจากผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย นอกจากการเล่าให้อาจารย์ที่ปรึกษาฟังแล้ว

ขอปรึกษากับตำรวจและนักข่าว เมื่อนั้นเล่าให้แม่ฟัง ด้วยความเป็นห่วงของแม่ แม่ของนันทน์ จึงไปปรึกษากับตำรวจที่เธอรู้จัก “ก็บอกว่าลูกโดนอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยข่มมีอะไรด้วย ชวนไปเที่ยวแล้วจะให้เกรงมากจึ้นจะทำยังไงดีกับพฤติกรรมของอาจารย์” ตำรวจได้แนะนำให้ติดต่อกับนักข่าว ซึ่งทางตำรวจก็ช่วยดำเนินการ ให้หลังจากคุยกับตำรวจแล้วแม่ก็เล่าให้นันทน์ฟัง แต่แม่ก็ให้สิทธิหนั้นในการตัดสินใจว่าจะดำเนินคดีหรือไม่ ซึ่งเธอก็ตกลงใจว่าต้องการดำเนินคดี แม่ก็ตั้งข้อสังเกตว่าลูกของตนคงหมดความอดทนแล้ว “เค้าคงจะสุด ๆ แล้วนะ เค้าถึงคิดว่าจะทำ...เค้าโดนมาเยอะ ซึ่งเราก็มารู้ทีหลังว่าเค้าโดนลวนลาม โคนกระทำ เค้าก็เลยอยากจะทำเพื่อให้มันจบ ๆ” หลังจากนั้นผู้ให้คำปรึกษาจึงร่วมกันวางแผนเก็บรวบรวมหลักฐานเพื่อใช้ในการดำเนินคดี ในเวลาต่อมาก็เป็นไปตามแผน เมื่ออาจารย์ซึ่งเป็นผู้กระทำได้โทรศัพท์มานัดหมายเพื่อขอพบกับนันทน์ โดยก่อนหน้านั้น ตำรวจและนักข่าวหนังสือพิมพ์ที่ อดิณได้ดำเนินการตามแผนที่ วางไว้ด้วยการ ติดตั้งกล้องบันทึกภาพ ไว้ 2 จุด คือในกระเป๋ารถและกระดุมเสื้อด้านหน้า โดยได้รับความเอื้อเฟื้ออุปกรณ์จากนักข่าว หลังจากนั้นนัดหมายเรียบร้อยแล้ว ได้มีการซักซ้อมแผนการเก็บหลักฐานอีกครั้งหนึ่งเพื่อความรอบคอบ

ในวันเกิดเหตุเป็น วันหยุดสุดสัปดาห์ นันทน์เข้าไปพบอาจารย์ในห้องทำงาน อาจารย์เข้ามา ลวนลาม นันทน์ตามที่ได้คาดการณ์ไว้ โดยเขาเข้ามาโอบกอด และจับหน้าอก รวมทั้งมีการใช้คำพูดเพื่อ รุกเร้าให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย “เมื่อไหร่จะยอมซักที ทนไม่ไหวแล้วนะ... ผลัดมาหลายครั้งแล้วนะ ” นันทน์พยายามหลีกเลี่ยง จนสามารถเอาตัวรอดมาได้อีกครั้งหนึ่ง จากหลักฐานที่บันทึกได้ทำให้สามารถใช้ในการดำเนินคดีเพื่อเอาผิดกับผู้กระทำได้

แม่ของนันทน์ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ตนเองไม่รู้รายละเอียด ขั้นตอนการวางแผนจนกระทั่งถึง ช่วงการบันทึกภาพ และเข้าจับกุมอาชญากรนั้น แม่ของนันทน์บอกว่าลูกเป็น คนไปติดต่อกับตำรวจเอง “แม่ไม่รู้ วันนั้น เค้าไม่ได้บอกอะไรแม่เลย ... เค้าไปคุยกับนักข่าว กับตำรวจเอง เค้าทำเองของเค้าหมดทุกอย่าง ” นันทน์บอกว่าตนไม่ตั้งใจให้เป็นเรื่องใหญ่แต่ต้องการเพียงให้เรื่องนี้ยุติลงและผู้กระทำผิดต้องได้รับการลงโทษ เมื่อเกิดเรื่องขึ้นจนเป็นข่าวแล้วนันทน์ก็ทำใจให้ยอมรับได้ “คือเราก็ไม่ยากให้เป็นเรื่องเป็นราวอยู่แล้ว มาเห็นอีกทีตอนที่เค้าออกข่าวก็ตกใจว่ามันขนาดนี้เลยหรอ... แต่ก็ทำใจว่า อะไรมันจะเกิด มันก็ต้องเกิด” (นันทน์, 16 มกราคม 2552)

นั่นเล่ารายละเอียดเพิ่มเติมว่า เมื่อนั้นและแม่ตัดสินใจที่จะแก้ไขปัญหาด้วยการให้ผู้กระทำผิดการคุกคามนั้นให้ได้ จึงมีการวางแผนรวบรวมหลักฐานเพื่อนำไปแสดงให้เห็นพฤติกรรม เพื่อ “เปิดโปง” การกระทำที่ไม่เหมาะสมของอาจารย์ หลังจากที่ทีมงานที่ให้ความช่วยเหลือด้วยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจและนักข่าวในการเก็บหลักฐานด้วยการ บันทึกภาพจากกล้องวิดีโอ ไว้ได้แล้ว วันรุ่งขึ้นนักข่าวได้ นำภาพนั้นมาเผยแพร่ภาพดังกล่าวผ่านสื่อโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ซึ่งนั่นเองไม่คาดคิดว่าภาพดังกล่าวจะถูกเผยแพร่ไปยังที่ต่างๆ จึงทำให้นันรู้สึกเครียดมาก “วันรุ่งขึ้นเพื่อนโทรมาแต่เช้าว่าเฮ้อ นันรีบเปิดโทรทัศน์ เร็ว ข่าวก่ออกโทรทัศน์ช่อง...” นันหายว่องเป็นปลิดทิ้งเพราะตกใจกับสิ่งที่เกิดขึ้น เธอมีความตั้งใจเพียงว่าต้องการนำตัวคนไม่ดีมาดำเนินคดีแล้ว เพื่อให้เรื่องราวที่ไม่ดีจบ ลงไป เธอไม่เคยรู้ว่า เรื่องของเธอจะถูกเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ ยิ่งทำให้นันกังวลว่าต่อไปจะเข้าไปเรียนที่สถาบันการศึกษาของเธออย่างไร “ไม่ได้คิดว่าเค้าจะเอาไปออกข่าว แล้วมันต้องไปเรียนด้วย จะเกิดอะไรขึ้นก็ไม่รู้ ” หลังจากนั้นตำรวจก็โทร ศัพท์มาให้ไปชี้จุดเกิดเหตุ ซึ่ง นันก็ต้องเรียนวิชาที่เค้าสอนตอนเช้าด้วย แต่อาจารย์ไม่มาปรากฏตัววันนั้น สถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้นันต้อง ตัดสินใจย้ายที่เรียน เพราะรู้สึกว่ ถูกวิพากษ์วิจารณ์ จากเฉพาะที่บางคนคิดในแง่ร้าย รวมทั้งการเป็นจุดสนใจขณะดำเนินชีวิตประจำวันเป็นเรื่องที่เครียดมาก “เครียด ร้องไห้ทุกวัน ... ไม่อยากให้ใครซุบซิบ แล้วก็มาพูดถึง นั้นอีก ” แม่นันนั้นก็รับรู้ได้ว่าลูก มีอาการเครียด ในเวลา นั้นก็มีมหาวิทยาลัยเอกชนที่กรุงเทพฯ มหานครแห่งหนึ่ง ได้ยื่นข้อเสนอให้เธอมาเรียนในสถาบันแห่งนั้น นันจึงตัดสินใจ ย้ายสถานที่ศึกษา จากต่างจังหวัดมาเรียนที่กรุงเทพมหานคร

ผลกระทบจากการกระทำความรุนแรง นัน ได้รับผลกระทบ ทางด้านจิตใจ จากการถูกคุกคามและ ล่วงละเมิดทางเพศจนตกเป็นข่าว นอกจากนี้เรื่องของนันยัง ผลกระทบต่อครอบครัว โดยเฉพาะความรู้สึกของแม่ของนัน และผลกระทบทางด้านสังคม เนื่องจากเรื่องราวของ เธอถูกนำเสนอเป็นข่าวเป็นที่รับรู้ของสังคมในวงกว้าง

ผลกระทบต่อตนเอง จากการแสดงในลักษณะพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในสถานศึกษา โดยผู้กระทำเป็นถึงอาจารย์ ในช่วงที่นันต้องเผชิญสถานการณ์ได้สร้างความกังวลให้กับนัน นอกจาก ผลกระทบต่อ สภาพจิตใจของนัน ที่ต้องคอยหวาดระแวง แล้ว และต้องระมัดระวังตัวมากขึ้น นันเองก็ต้องอับอายที่บางครั้งถูกผู้กระทำเรียกให้นันมานั่งแถวหน้าของห้องเรียน ใกล้เคียงๆ กับอาจารย์ บางครั้ง ถูกอาจารย์ พุดแซวต่อหน้าเพื่อนนักศึกษา มีการคุกคามทางเพศทางโทรศัพท์ มีการคุกคามทางเพศในลักษณะการขอมีความสัมพันธ์ด้วย ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ นี้ได้สร้างความรำคาญใจและความกลัวให้กับนัน นอกจากนี้ยังทำให้นันต้องย้ายที่เรียนและย้ายที่อยู่มาอยู่ใน กรุงเทพมหานคร

ผลกระทบต่อครอบครัว นอกจากนั้นจะเป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการถูกคุกคามทางเพศแล้ว ครอบครัวนั้นก็ได้รับผลกระทบอย่างมากด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะแม่ของนั้น ที่แม่ได้รับการถูกรังแกของลูก มาตลอด สิ่งที่แม่รู้สึกมากที่สุด คือ ความเครียด ที่แม่ได้รับเกิดจากภาวะต่าง ๆ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ช่วง กล่าวคือ **ช่วงแรก**ที่รับรู้ว่าคุณถูกรังแก แม่ของนั้นมีอาการเครียดเนื่องจากได้รับรู้ที่ถูกรังแก ซึ่งแม่ก็ไม่รู้จะช่วยเหลือลูกอย่างไรดี “เราก็คิดว่าจะช่วยลูกเราอย่างไรดี เราเลี้ยงลูกเรามา แล้วมาถูกขู่ข่มขู่ข่มขู่ ... จะย้ายที่เรียน เราก็ก็น่าไม่มีเงิน ก็คอยให้คำปรึกษาเค้า”

ช่วงที่สอง แม่เครียดเมื่อเห็นลูกเครียดจากเหตุการณ์ถูกล่วงละเมิดเกิดขึ้นและเป็นเรื่องเปิดเผยให้สังคมรับรู้ แม่ได้เห็นนั้นแสดงอาการเหมือนป่วยทางด้านจิตใจ และมีการระบายความเครียดด้วยการดิ่งผมตัวเอง “ก็เห็นเค้าอ่อนผม ก็รู้ว่าเค้าเครียด...ก็ได้แต่บอกให้ลูกทนไปก่อน ก็คอยเตือนเค้าให้ระวังตัว”

ช่วงที่สาม แม่ของนั้นมีความ เครียดหลังจากที่ ลูกถูกวิพากษ์วิจารณ์ จากสังคม ทั้งที่รู้จักและไม่รู้จัก ไปในทางเสียหาย หลังจากเกิดเหตุการณ์ ที่มีการเผยแพร่ข่าวสารและมีการ ดำเนินคดีกับผู้ รังแก แม่ของนั้นเกิดความเครียดมากขึ้น เนื่องจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับลูกกลายเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ของคนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านลบ เช่นวิพากษ์วิจารณ์ว่าถูกข่มขืนบ้าง ทำเพื่อเรียกร้องเงิน หรืออยากดั่งบ้าง

ไปไหนมาไหนคนก็รู้จัก และก็มีคนรู้จักพูดถึงลูกในด้าน ที่ไม่ดี ... เด็กคนนี้โดนข่มขืน ... เราเป็นแม่ฟังแล้วก็ไม่สบายใจ สงสารลูก ทั้งที่มันไม่เป็นความจริง ... เดี่ยวเรื่องก็เงียบขอให้เด็กคนนี้ได้ตั้ง ทำให้คิดว่า ทำไมเค้าถูกรังแกขนาดนี้ (นันทน์, 16 มกราคม 2552)

แม่ของนั้น เครียด จน ไม่สามารถทนอยู่ที่บ้านเดิมที่ต่างจังหวัดได้ จึงต้องย้ายตาม นั้น มาอยู่ที่ กรุงเทพมหานคร แม้ว่าแม่จะสบายใจขึ้นที่ได้เปลี่ยนสภาพแวดล้อมใหม่ และได้มีโอกาสอยู่เป็นเพื่อนนั้น สามารถดูแลให้ความปลอดภัยแก่นั้นได้ แต่กลับ ทำให้แม่ของนั้น ดำเนินชีวิต ได้ไม่สะดวก ประกอบกับระยะหลังแม่มีอาการเจ็บป่วย นั้นพูดถึงแม่ว่า “แม่มาอยู่กรุงเทพฯ เค้าก็ไปไหนมาไหนไม่ได้ เค้าขับรถไม่ได้ ก็ลำบากแล้วแม่ก็สุขภาพไม่ดี”

ผลกระทบต่อ สังคม เรื่องของนั้นเป็นที่รับรู้จากสังคมทั่วไปผ่านสื่อมวลชน กระบวนการเปิดโปงถูกนำมาพูดถึงในสื่อต่างๆ นั้นถูกเชิญให้ ไปสัมภาษณ์ ผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้น จึงมีทั้งทางบวกและทางลบ ผลกระทบทางบวกคือสังคมได้รับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการเตือนภัย เห็นว่านั้นเป็นคนกล้านำเรื่องของตนเองมาเล่าให้สังคมเกิดความระมัดระวัง และเป็นการสื่อสารให้เห็นช่องทางการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งเป็นผลดีต่อนั้นในการติดตามดำเนินคดี เพราะเรื่องราวที่เกิดขึ้นเป็นที่สนใจของสื่อ ต้องไม่เงียบหายไปเหมือนเรื่องที่เคยเกิดขึ้นกับคนอื่น ๆ ส่วนนั้นเองก็ได้รับกำลังใจจากเพื่อนที่สนิทสนม คนรู้จักกัน รวมทั้งคนที่ไม่รู้จักกันมาก่อน นั้นได้รับการเสนอชื่อให้ได้รับรางวัลผู้หญิงที่มีความกล้าในการต่อสู้เพื่อยุติความรุนแรง เพื่อเรียกร้องความเป็น

ธรรมให้ตนเอง นั่นแล้วว่าหลังจากที่เธอเป็นข่าวเธอได้รับการสนับสนุนจากคนในมหาวิทยาลัยหลายฝ่าย ทั้งรุ่นพี่ และศิษย์เก่า โดยส่งเอกสารหลักฐานมาให้เพิ่มเติม และคำพูดที่ทำให้กำลังใจ “ไม่ต้องกลัวนะ พวกพี่อยากเอามัน (ผู้กระทำ) ออกอยู่แล้ว... มันทำให้เสียชื่อเสียงสถาบัน ” ทั้งอาจารย์และเพื่อนก็ได้เป็นกำลังใจให้ “อาจารย์บอก ว่าเก่งมาก ๆ อาจารย์ก็ไม่อยากให้คนแบบนี้อยู่ในนี้ ... เพื่อน ๆ ก็บอกว่า เสียแก่ทำดีแล้วละ ”

ส่วนผลกระทบทางด้านลบก็มีเช่นกัน เช่น มีคนที่ไม่รู้ข้อเท็จจริงก็วิจารณ์ไปตามความรู้สึกของแต่ละ คน มีบางคนก็คิดเข้าข้างผู้กระทำ โดยเชื่อในความเป็นอาจารย์มากกว่า เช่น อาจารย์ที่สอนวิชาหนึ่ง ได้พูดถึงเรื่อง ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน โดยเข้าข้างอาจารย์ว่านักศึกษาแต่งกายไม่เหมาะสม ล่อลวงอาจารย์ ทำให้อาจารย์ได้รับความเสียหาย ทำให้นั้นรู้สึกว่าได้รับแรงกดดัน รวมทั้งเธอ ไม่ได้ได้รับการช่วยเหลือ หรือสนับสนุนจากผู้บริหาร ของมหาวิทยาลัยเลย “หลังเกิดเรื่อง ก็ไม่เห็น ผู้บริหาร โผล่หน้ามาทำอะไรเลย ” นั้นบอกว่าผิดหวังมากที่ สถาบันการศึกษาที่เธอเรียนไม่เคยสอบถามข้อมูลจากเธอเลย

ความเกี่ยวข้องกับสุรา ในกรณีนี้พบว่ามีความเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา ข้อมูลจากนั้นแสดงให้เห็นว่า หลายครั้งที่ผู้กระทำโทรศัพท์มาหา นั้น และมีการ กุ๊กกัมทางเพศ ผู้กระทำมักระบุว่า เขากำลังดื่มสุรา และเชิญชวนให้นั้นมานั่งเป็นเพื่อน มีบางครั้งที่ขอเป็นคนรัก และขอมีความสัมพันธ์กับนั้น

การได้รับความช่วยเหลือ หลังจากทีนั้นต้องการดำเนินคดีกับผู้กระทำ ผู้ให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นก็ เป็นตำรวจในพื้นที่และนักข่าวท้องถิ่น หลังจากทีเรื่องของนั้นตกเป็นข่าวกฎหมายโครม นั้นได้ขอรับความช่วยเหลือ จากมูลนิธิเพื่อนหญิง (หลังจากที่เธอย้ายที่เรียนมาอยู่ในกรุง ทพมหานครแล้ว) ทางมูลนิธิ ได้ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับกา รเตรียม ดำเนิน คดี “... ทางมูลนิธิช่วยเตรียมคดีทุกอย่าง เนี่ยก็เพิ่งไปศาลมาเมื่อเดือนที่แล้ว ” ก็มีเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิไปเป็นเพื่อน เมื่อต้องไปขึ้นศาลก็ไปให้กำลังใจ ช่วยให้คำแนะนำในการต่อสู้คดี

ตอนนั้นที่ไปให้การที่ศาลมีที่เค้าไปด้วย ถ้าไม่มีที่เค้าไปด้วยนั้นแย่แล้ว เพราะนั้นรู้สึกแย่ ให้การไม่ได้...ที่เค้าก็เลยบอกว่านั้นไม่สบาย ให้นั้นไปแอดมิท (เข้ารับการรักษา) ที่โรงพยาบาล (นั้น, 16 มกราคม 2552)

นอกจากนั้น นั้นได้มีโอกาสเข้ากระบวนการฟื้นฟูเยียวยาด้วยการเข้ากลุ่มสนับสนุน (Group support) ที่ จัดโดยมูลนิธิเพื่อนหญิง ซึ่งการพูดคุยในกลุ่มสนับสนุนเป็นลักษณะการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงในหลายกรณี ผู้เข้าร่วมพูดคุยประกอบด้วยผู้ที่ถูกกระทำที่อยู่ระหว่างการดำเนินคดี ผู้ถูกกระทำ ที่ผ่านพ้นแล้ว (ได้มีการดำเนินคดี หรือปัญหาได้รับการช่วยเหลือจนคดีคลายไปแล้ว) ทีมสหวิชาชีพ ซึ่ง ประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และนักวิชาชีพอื่นๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิเพื่อนหญิง เช่น นักสังคมสงเคราะห์ และทนายความอาสาสมัคร เป็นต้น ผลจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสนับสนุนแล้ว นั้น มีกำลังใจในการต่อสู้ ดำเนินคดี และดำเนินชีวิตที่ดีขึ้น “พอนั้นมาฟังคดีคนอื่น ของเราเลยจ๊ับจ๊อยไป คนอื่นเค้า โคนข่มขืนมา เค้าหลักฐานไม่มีอะไรอย่างเนี่ย ”

ผลกระทบต่อผู้กระทำ จากการติดตามผลปรากฏว่า อาจารย์ซึ่งเป็น ผู้กระทำถูกดำเนินคดี โดยถูกตั้งข้อกล่าวหาในข้อหาอนาจาร และ ทางสถาบันการศึกษาได้ตั้งคณะกรรมการ สอบสวน คณะกรรมการได้ เสนอให้ออกจากตำแหน่งอาจารย์ ส่วนทางครอบครัวของผู้กระทำก็ได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน โดยภรรยาของอาจารย์ได้ขอแยกทาง นั้นแล้วว่า “นั่น ได้ยินมาว่า เมียเค้าก็หอบลูกหนีไป”

กรณีศึกษาที่ 7 ปีก สัมภาษณ์วันที่ 16 มกราคม 2553

ข้อมูลส่วนตัว ปีกเป็นเด็กวัยรุ่นหญิง อายุ 19 ปี รูปร่างสมส่วนตามมาตรฐานวัยรุ่นหญิง ไทยที่มีความสูงไม่มากนัก ผิวสีแทน ผมหาว ปีกเป็นคนค่อนข้างเงิบขริมเมื่อพบกันช่วงแรก แต่หลังจากพูดคุย ทำความรู้จักกันแล้ว ปีกจะแสดงความ ร่าเริงแจ่มใส ยิ้มง่าย ช่างพูดช่างคุย มากขึ้น เจ้าหน้าที่มูลนิธิเพื่อนหญิงเล่าให้ฟังว่า ปีกเปลี่ยนแปลงไปจากวันแรกที่มาหา ปีกให้ความเป็นกันเองกับคนอื่นมากกว่าแต่ก่อน ปีกพูดถึงลักษณะนิสัยของตนเองว่าเป็นคนหัวอ่อน ซึ่งก็สอดคล้องกับความเห็นของแม่ที่ว่า ปีกเป็นคนเรียบริ่อย ใครสั่งให้ทำอะไรก็ตาม โดยดี แม่ของปีกพูดถึงลูกสาวว่า “เค้าเป็นคนเชื่องง่าย ไม่ค่อยรู้จักใคร (ไม่มีเพื่อนมากนัก)” ปีกก็ไม่ค่อยออกจากบ้านไปที่ใด หรือหากไปไหนมักจะมิญาติไปเป็นเพื่อนด้วย บ้านเดิมของปีกมีอยู่แถบจังหวัดแถวชายทะเล ไม่ห่างจากกรุงเทพมหานครมากนัก

เป็นคนหัวอ่อน ยายให้ทำอะไรก็เชื่อฟัง ทำตาม.. เป็นคนเรียบริ่อย ไม่ไปไหน อยู่แต่บ้านกับยาย ถ้าจะออกไปไหนยายก็จะให้น้ำ หรือน้องออกไปเป็นเพื่อน(ปีก, 16 มกราคม 2553)

ในเรื่องของการเรียน เธอเล่าว่าเธอเรียนจบแค่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เนื่องจากปีนั้นพี่สาวเสียชีวิต เธอรู้สึกเสียใจและเศร้ามากจึงขอยุติเรียนหนังสือ ไปชั่วคราวจนถึงอายุ 17 ปี โดยเธอใช้เวลาส่วนมากช่วยยายทำสวนมะพร้าว ทำน้ำตาลปึก ขณะนั้นเธอจึงไม่มีเพื่อนมากนัก และไม่ค่อยได้ออกไปไหนหรือคบหากับเพื่อนฝูง แต่ปัจจุบันเธอวางแผนว่าจะกลับไปเรียนต่อ โดยเข้าเรียนการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นภาคเธออยากเรียนจบระดับปริญญาตรี ปีกสนใจอยากเรียน สังคมสงเคราะห์ หรือนิติศาสตร์ เธอคิดว่าเมื่อจบแล้วจะสามารถทำงานเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นได้

จะเรียน กศน. ชั้นม. 3 และหนูจะเรียนควบกับรามไปด้วย ... ก่อนมาเจอเรื่องนี้หนูไม่เคยคิดจะเรียนต่อ พอมาเจอเรื่องนี้ทำให้หนูอยากเรียนต่อ เรียนสังคมสงเคราะห์ หรือนิติ จะ ได้ช่วยเหลือคนอื่น เหมือนที่พี่เค้าช่วยเรา (ปีก, 16 มกราคม 2553)

ปัจจุบันป๊ิกทำงานเป็นพนักงานเก็บเงินที่แมปลา ในจังหวัดบ้านเกิดของเธอ มีรายได้เดือนละ 6,000 บาท โดยได้รับเงินตอบแทนทุกๆ 10 วัน ทำให้เธอมีเงินสำหรับไว้ ใช้จ่ายในการเรียนในอนาคต ใช้จ่ายส่วนตัว และสามารถช่วยเหลือครอบครัวได้บางส่วน

ป๊ิกเล่าว่าเมื่อเธออายุประมาณ 17 ปีเคยมีคู่รักคนหนึ่ง เป็นน้องชายของญาติ มีฐานะเป็นลูกพี่ลูกน้องกัน เธอรักเขามาก แต่ยายและแม่ไม่ชอบเขาเท่าไรนักถึงขั้นห้ามคบกัน “ยายบอกห้ามคบ แม่ก็บอกห้ามคบ” นอกจากยายและแม่จะห้ามป๊ิกคบกับเพื่อนชายแล้ว แม่ก็เคยพูดกับฝ่ายชายถึงการห้ามไม่ให้คบกับ ป๊ิก “แม่เคยไปหาเขาที่บ้าน บอกให้เลิกคบหนู” ซึ่งยายก็บอกแล้วว่าเขาคือคนไม่ดี แต่เมื่ออีกถามถึงรายละเอียดว่าเขาเป็นใคร ไม่ใช่ใคร ผู้ใหญ่ก็ไม่ได้บอกเหตุผลที่ชัดเจนนัก “หนูก็ไม่ทราบจะทำไม” และบางครั้งเธอถูกขยาดทำโทษหลังจากที่จับได้ว่าเธอออกไปพบกับแฟน อย่างไรก็ตามเธอก็เลิกกับเขาภายหลังไม่นานนัก เพราะเธอทราบว่าแฟนคบผู้หญิงคนอื่น

ชีวิตครอบครัวป๊ิกอยู่กับยาย น้ำสาว และน้องชาย ยายทำสวนมะพร้าว นอกจากเก็บมะพร้าวขายแล้วยังทำน้ำตาลมะพร้าวขายอีกด้วย แม่กับพ่อแยกทางกันตั้งแต่เธอยังเด็ก พ่อก็ทำอาชีพประมง ต้องออกไปกับเรือประมงครั้งละนานๆ ทำให้ไม่ค่อยรู้เรื่องราวความเป็นไปของชีวิตเธอมากนัก ภายหลังแม่แต่งงานและไปอยู่กับสามีใหม่ แม่ของป๊ิกยอมรับว่าการไปมีครอบครัวใหม่ทำให้ไม่มีเวลาดูแลป๊ิกเท่าที่ควรรู้สึกห่างเหินกันไป แม่จึงไม่ค่อยได้พูดคุยกับป๊ิกมากนัก แต่ป๊ิกจะสนิทกับน้ำสาวที่อยู่บ้านเดียวกันมากกว่าแม่ป๊ิกเล่าว่า “พักหลังๆ เราก็ไม่ได้อยู่กับเขา เขามีอะไรก็ไม่ค่อยได้คุยให้เราฟัง... แต่เขามักจะคุยกับน้ำสาว” เช่นเดียวกันกับคำบอกเล่าของป๊ิกที่บอกว่าเธอสนิทสนมกับน้ำสาวคนนี้นี้น่ามากกว่าใครๆ ถึงแม้ว่าน้ำสาวจะมีนิสัยหัวๆ เหมือนผู้ชาย แต่ก็คอยดูแลเอาใจใส่ สังเกตความเป็นอยู่ของเธอเสมอ นอกจากนั้นเธอก็รู้สึกสนิทกับยายมากเพราะยายเป็นคนเลี้ยงดูเธอมาตั้งแต่เล็ก เธอจึงรักและเกรงใจยาย

ประวัติผู้กระทำ กรณีของป๊ิก การกระทำความรุนแรง เป็นลักษณะของการรุนแรง ที่มีผู้กระทำหลายคน ได้แก่

1. ผู้ชายวัยทำงานอายุประมาณ 30 ปี เป็นน้ำชายของเพื่อนที่อยู่บ้านใกล้กัน แต่ ป๊ิกไม่รู้จักคุ้นเคย เคยพบแต่ไม่เคยเห็นหน้าของผู้ชายคนนี้อยู่ในชุมชนมาก่อน รู้จากเพื่อนว่าเขา มีครอบครัวแล้ว ไม่ทราบชัดเจนว่าประกอบอาชีพอะไร

2. อดีตแฟน เป็นวัยรุ่นชายอายุประมาณ 17-18 ปี ไม่ได้เรียนหนังสือ ดิคาบ้ำ อาศัยอยู่ในชุมชนที่อยู่ใกล้ๆ

3. เพื่อนของอดีตแฟน 3-4 คน เป็นวัยรุ่นชายอายุประมาณ 17-18 ปี เธอรู้จักพวกเขาเพียงบางคน

ความสัมพันธ์ของผู้กระทำและผู้ถูกระทำ

1. น้ำชายของเพื่อน ป๊ิกไม่รู้จักผู้กระทำที่เป็นน้ำชายของเพื่อนดีนัก เคยเห็นหน้าเพียง 2 ครั้งที่บ้านเพื่อน เธอก็ไม่เคยพูดคุยกับเขาเลยสักครั้ง แต่เธอก็เห็นว่าเป็นญาติของเพื่อนบ้านที่คุ้นเคยกัน

2. อดีตแฟน ปิ๊ก รู้จักอดีตแฟนหลังจากที่เธอลาออกจากโรงเรียนแล้ว ขณะที่ช่วยขายทำสวนและน้ำตาลมะพร้าว ขายไม่ชอบเพื่อนชายของปิ๊กและคอยกีดกัน ไม่ให้คบหาสมาคมกัน เธอก็ไม่เข้าใจว่าเพราะอะไรขายก็ไม่เคยอธิบายหรือให้เหตุผลกับเธอสักครั้ง ทุกครั้งที่ขายจับได้ว่าเธอออกไปพบกับเพื่อนชาย ขายจะตีเธออย่างรุนแรง แต่เธอก็ยอมโดนตีเสมอมา เพราะเธอรักเขามาก และเขาก็ทราบเรื่องโดนตี พร้อมบอกว่า “ขอโทษที่ทำให้โดนตีเพราะเขา” ปิ๊กคบกับเพื่อนชายคนนี้ได้สักพักหนึ่ง เธอเล่าว่าเขาเคยขอมีเพศสัมพันธ์กับเธอ ซึ่งเธอก็ยินยอมด้วยเหตุผลหลายอย่าง เพราะความรักเขามาก และความกลัวว่าเขาจะไม่รักหากเธอไม่ยินยอม เธอยอมรับว่าเธอมีเพศสัมพันธ์กับเขาเพียงครั้งเดียว หลังจากนั้นเขาและเธอก็เลิกกัน เพราะเขาไปมีผู้หญิงคนใหม่ ทำให้เธอรู้สึกเสียใจมาก อย่างไรก็ตามปิ๊กก็ยังคงพยายามหาคำตอบให้กับตัวเองว่า “ทำไมเขาถึงทำร้ายเธอ ในเมื่อเธอเคยเป็นแฟนกับเขา และรักเขามากขนาดนั้น”

3. กลุ่มเพื่อนของอดีตแฟน เธอรู้จักเพื่อนของอดีตแฟนเพียงบางคน แต่บางคนก็ไม่เคยเห็นหน้ามาก่อน ปิ๊กเห็นหน้าครั้งแรกก็วันที่ถูกข่มขืน

ลักษณะและรูปแบบของปัญหา

สถานการณ์ปัญหา เข้าวันหนึ่งประมาณ 6 โมงเช้า ปิ๊กได้รับโทรศัพท์จากน้ำของเพื่อน (ผู้กระทำความผิด) ว่าจะไปสมัครงานที่แพลาที่เขารู้จัก เขาบอกปิ๊กว่า “เขารู้จักคนเยอะ วันนี้จะพาไปสมัครงาน” เขาบอกให้เธอแต่งตัวไว้แล้วจะมารับที่ปากซอยบ้าน ด้วยความที่เธอรู้สึกไว้วางใจเขา และเห็นว่าเป็น ญาติของเพื่อน “เห็นว่าเป็นน้ำของเพื่อน เขาคงไม่ทำอะไรเราหรอก ” ประกอบกับเธออยากได้งานทำ เธอจึงรีบอาบน้ำแต่งตัวโดยไม่รู้สึกสังสัยหรือเฉลียวใจแต่อย่างใดว่าทำไมเขาถึงมีเบอร์โทรศัพท์เธอ ทำไมเขาถึงโทรศัพท์มาหาเธอในเวลาเช้าดูขนาดนี้ หลังจากที่อาบน้ำแต่งตัวเสร็จประมาณ 8 โมงครึ่ง เขาก็โทรศัพท์เข้ามาอีกครั้งหนึ่งและข่มขืนเธอ เธอรีบตามทันนัดหมายไว้ หลังจาก ซ้อนมอเตอร์ไซค์ไปกับเขา สักพักหนึ่ง ปิ๊กเริ่มรู้สึกถึงความผิดปกติ เพราะฝ่ายชายขี่รถวนไปวนมา ผ่านแพลาที่เธอคาดว่าเขาจะไปสมัครงานแล้วแต่เขากลับไม่จอด เธอจึงถามเขาว่า “ไหนทีจะไปสมัครงานใน นี่มันก็เลยที่สมัครงานแล้ว ทำไมที่ถึงไม่จอด ” ฝ่ายชายตอบว่า “จะพาไปหาเพื่อน ปิ๊กก่อน ” แล้วเขาก็ขี่รถ จักรยานยนต์ พาปิ๊กไปที่เปลี่ยว สองข้างทางเป็นป่า ชายเลน ไม่ค่อยมีบ้านคนอยู่แถวนั้น ปิ๊ก ไม่เคยมาบริเวณนี้มาก่อน ผู้กระทำความผิดหน้าโรงแรม ทำให้เธอตกใจมาก เธอถามเขาอย่างไม่แน่ใจว่า “ทีจ่อรถทำไม ” เขาตอบว่า “มาคอยเพื่อนอยู่ตรงนี้” สักพักหนึ่งเขาก็บอกให้เธอลงจากรถ พร้อมพูดว่า “พี่ให้เงินพันนึงเอมมัย ” ปิ๊กงงไปชั่วครู่ แล้วสมองก็ คิดได้ว่า ผู้ชายคนนี้คงกำลังขอซื้อบริการทางเพศกับเธออยู่ เธอจึงปฏิเสธไปว่า “ถ้าเป็นเรื่องอย่างนั้นหนูไม่เอาหรอก ” พร้อมขอร้องให้เขาพากลับไปส่งบ้าน ผู้กระทำความผิดยืนยันว่าจะให้เงินเธออีกครั้งหนึ่ง “พี่ให้เงินพันนึง” เธอก็ยังถามเขาอีกว่า “พี่ให้เงินหนูทำไม ” ชายหนุ่มยื่นเงินไปสักพักหนึ่ง แล้วเขาก็กระซอกปิ๊กขึ้นมอเตอร์ไซค์และขี่เข้าไปใน โรงแรมแห่งนั้น เมื่อไปถึงหน้าห้องเขาก็ตะคอกให้เธอเข้าไปในห้อง เธอเข้าไปในห้องด้วยความกลัวจึงวิ่งไปหลบในห้องน้ำ ผู้กระทำความผิดพูดว่า

ลือมาให้ปีกออกมาจากห้องน้ำ พร้อมทั้งบอกว่าเดี๋ยว เพื่อน จะมา ปีกก็เชื่อเขาและ ขอมออกมาด้วยความหวังว่า เพื่อนจะมาหาเธอจริง เมื่อออกมาถึงจึงรู้ว่าตนเองถูกหลอกเสียแล้ว เธอพบว่าผู้กระทำ ได้ถอดเสื้อผ้าของเธอออก เหลือเพียงกางเกงในตัวเดียว และเธอก็เห็นขวดเบียร์ตั้งไว้ข้างเตียง ชายหนุ่มบอกให้ ปีกมานั่งที่เตียง ขณะที่เธอ เดินมานั่ง เขาจับตัวเธอถอดเสื้อผ้าออกและข่มขืน 1 ครั้ง หลังจากนั้นเขาก็ไล่ให้เธอไปอาบน้ำในห้องน้ำ เธอเอง กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คมมันผ่านไปอย่างรวดเร็วโดยที่เธอไม่ทันได้ตั้งตัว เมื่อออกมาจากห้องน้ำเธอขอร้องให้เขา ไปส่งบ้าน เขาบอกให้มานอนรอที่เตียงก่อน แล้วเธอก็ถูกข่มขืนอีกเป็นครั้งที่ 2 หลังจากนั้น เขาจึงพาเธอไปส่งที่ ห้องเช่าของแฟนเก่าตามที่เธอขอร้อง เธอบอกว่าตอนนั้นไม่รู้อะไรถึงใคร แต่ไม่อยากจะกลับบ้านในสภาพเช่นนั้น เพราะเธอกลัวว่ายายจะรู้

ผู้กระทำมาส่งปีกที่ ห้องเช่าของแฟนเก่า ขณะนั้น เขายัง เดินทางมาไม่ถึง ที่นั่นมีเพื่อน ๆ ของเขาอยู่ ด้วยกัน 4 คน เป็นชาย 3 คน และหญิง 1 คน ระหว่างที่นั่งรอแฟนเก่ามา เธอเครียดมากจึงนั่งร้องไห้ เพื่อนของ แฟนเก่าคนหนึ่งจึงเดิน เข้ามาปลอบเธอพร้อมถามสาเหตุของการร้องไห้ แต่เธอไม่ได้บอก สักพักเมื่อแฟนเก่า มาถึงเขา ก็ไปพูดคุยกับเพื่อนที่เข้ามาปลอบเธอซักพักหนึ่ง แล้วจึงเดินกลับมาหาเธอพร้อมลากเธอเข้าไปใน ห้องนอนของเขา เธอตกใจมาก ขณะนั้นเองเธอสามารถคาดการณ์ถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับเธอ ได้แน่นอน แต่ เนื่องจากเธอรู้สึกเหนื่อยอ่อนกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ เธอจึงไม่เหลือแรงที่จะต่อสู้กับเขาได้อีก เธอ ถูกอดีตแฟนข่มขืนเธออีกครั้ง หลังจากนั้นเพื่อน ๆ ของอดีตแฟนได้เดินเข้ามาในห้องแล้ว ได้เรียงคิวกัน ข่มขืน เธอ ปีกบอกว่าขณะนั้นเธอคิดอะไรไม่ออก งงๆ เบลอไปหมด ไม่ทันแม้แต่จะคิดว่าจะร้องไห้คนช่วย ทั้งเจ็บทั้ง แค้น “มันร้องไม่ออกเลย” ในหัวสมองนึกแต่ว่า “ตั้งแต่เกิดมา ทำไมวันนี้ถึงได้โชคร้ายขนาดนี้” หลังจากนั้นทุกคนก็หายหน้ากันไปหมด ทั้งเธอให้อยู่ตามลำพังกับเพื่อนคนหนึ่งที่เป็นหนึ่งในผู้ข่มขืนเธอในห้ องเช่านั้น เธอ ขอร้องให้เขาพาเธอไปส่ง เขาก็ไม่ยอมไปส่งบ้าน หลังจากนั้นก็มีเพื่อนอีกกลุ่มหนึ่งผ่านมา เธอจึงขอร้องให้เพื่อน อีกคนหนึ่งที่อยู่กลุ่มที่มาที่หลังไปส่งบ้าน ขณะนั้นเธอมีหลายอารมณ์ความรู้สึกที่ประเดประดังเข้ามา ทั้งเครียด อาย และแค้นว่า “ทำไมคนที่รู้จัก คนที่เธอไว้ใจ ถึงได้ทำกับเธอแบบนี้” เมื่อกลับมาถึงบ้านเธอเก็บตัวอยู่ในห้อง ไม่ได้พูดคุยกับใครทั้งยายและน้ำ เธอปิดประตูหน้าต่างห้องทั้งหมด ได้แต่นอนร้องไห้ทั้งคืน จนในตอนเช้าของ วันรุ่งขึ้น เมื่อน้ำเข้ามาในห้องเธอจึงพบกองเลือดนอนอยู่บนที่นอนของเธอ น้ำเห็นผิดสังเกตจึงถามถึงเรื่องราวที่ เกิดขึ้น แต่เธอก็บ้ายเบียง ไม่ได้ตอบว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง

ตอนสายของวันนั้นเธอได้รับโทรศัพท์ จากวัยรุ่นชายคนหนึ่งในกลุ่มเพื่อนที่ข่มขืนเธอเป็นคนโทรมา ชวนให้ออกไปพบ “มีอะไรจะให้ดู ออกมาเลยนะ ” เธอได้แต่สงสัยว่าเขาจะให้ดูอะไร ภายหลังเธอ จึงรู้ว่าเขา หลอกเธอว่า “ถ่ายคลิปวิดีโอเอาไว้ ถ้าไม่ออกมาจะบอกพ่อแม่ เพื่อนให้รู้กันไปหมด ” เธอตกใจมาก กังวลและ กลัวว่าครอบครัวเธอจะรู้ แต่ในขณะที่เดียวกันเธอก็เริ่มรู้ชะตากรรมของตนเองว่า ถ้าออกไปพบคนที่ข่มขืนเธอ เธอก็จะต้อง ถูกข่มขืนอีก ขณะนั้นสมองตื้อตันไปหมด คิ คอะไรไม่ออก ทำอะไรไม่ถูก เธอเดินออกไปกลาง

ร้องไห้ไปตลอดทาง แล้วก็ป็นจริงดังเธอคาด เธอ ถูกอดีตแฟนและเพื่อนกลุ่มเดิมข่มขืนเธอซ้ำอีก หลังจากนั้น อดีตแฟนให้เพื่อนคนหนึ่งพาเธอไปส่งอีกที่หนึ่ง ซึ่งในที่แห่งใหม่นี้มีกลุ่มวัยรุ่นกลุ่มใหญ่ประมาณเกือบ 20 คน อยู่บริเวณนั้น เธอรู้สึกกลัวมาก อ่อนวอนให้คนที่พาเธอมาช่วยพาเธอกลับบ้าน แต่เขาก็ปล่อยให้เธอลงจากรถ แล้วก็มิผู้ชายคนหนึ่งเดินเข้ามาหาเธอ พร้อมทั้งพูดว่า “อยาก โคนคนเดียว หรืออยาก โคนทั้งกลุ่ม ” ปีกกลัวมาก กลัวว่าจะถูกข่มขืนอีก โดยผู้ชายทั้งกลุ่มตามคำขู่ของวัยรุ่น ชายคนนั้น เธอจึงยอมเดินตาม เขาเข้าไปในห้อง แล้ว เธอก็ถูกข่มขืนอีก หลังจากนั้นเขาก็พาเธอกลับมาส่งบ้าน

การแจ้งเหตุ เมื่อกลับมาถึงบ้าน เธอเก็บตัวเงียบในห้องทั้งวันทั้งคืน ไม่พูดจากับใคร น้ำสาวสังเกตเห็น ความผิดปกติที่เธอออกไปจากบ้านแล้วกลับมาเก็บตัวเงียบ 2 วันจึงเข้ามาคุยกับเธอ เธอจึงเล่าราวที่เกิดขึ้นให้น้ำ ฟัง เธอบอกว่าที่เธอตัดสินใจบอกน้ำเพราะ “มันทนไม่ไหวแล้ว มันเจ็บและ โคนขู่ไม่ให้บอกใครด้วย ” หลังจากที่น้ำสาวรู้เรื่องราวที่เกิดขึ้น จึงได้โทรศัพท์ไปบอกแม่ของปีก ซึ่งแม่เล่าให้ฟังภายหลังว่า

น้ำสาวเล่าโทรมาบอกว่าเค้าโดนกระทำ... โคนหลอกไปข่มขืนจากคนที่มียายุมากกว่า (น้ำของเพื่อนเค้า) แล้วพาไปส่ง ให้เพื่อนวัยรุ่นเค้า (ปีก) ข่มขืนอีก โคน 2-3 คนนะ... เค้าไม่ค่อยเล่าให้เราฟัง เค้ากลัวจะถูกว่า (แม่ของปีก, 31 มกราคม 2553)

หลังจากนั้นแม่และน้ำจึงพาปีกไปตรวจที่คลินิกที่จังหวัดหนึ่งที่อยู่ใกล้เคียงกัน เพราะไม่อยากให้คนอื่น รับรู้เรื่องนี้และคลินิกใกล้บ้านก็รู้จักครอบครัวของเธอ ดี แม่ของปีกเล่าว่า “เราไม่อยากให้คนรู้เยอะ แล้วก็รู้จัก กับหมอ เพราะไปหาเค้า (หมอ) บ่อยๆ ” แต่ที่คลินิกไม่รับตรวจกรณีแบบนี้ เพราะหมอเกรงว่าจะได้รับความ ยุ่งยากในการดำเนินการขั้นต่อไป “หมอเค้าบอกว่า ไม่รับตรวจกรณีนี้ เค้าบอกตรงๆ ว่าเค้าไม่อยากขึ้นศาล ” แม่ของปีกก็เข้าใจสิ่งที่หมอพูด แต่เหตุผลหลักที่เธอพาปีกไปหาหมอเพราะต้องการป้องกันทั้งการได้รับเชื้อ โรค จากการมีเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์

ก็กลัวเค้าจะติดโรค เราไม่เคยรู้จักเขา (ผู้กระทำ) แต่ว่ามันเป็นหมู่บ้านใกล้ๆกัน เค้าขึ้นชื่อว่าวัยรุ่นหมู่บ้านนี้ไม่ค่อยดี ดิทยาบ้าง ไม่เรียนหนังสือ...เราก็ตกลงแล้วก็กลัวเค้าจะท้องด้วย (แม่ของปีก, 31 มกราคม 2553)

เมื่อคลินิกแห่งแรกปฏิเสธ แม่และน้ำจึงพาปีกไปหาหมอที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด แต่ที่โรงพยาบาล ก็ปฏิเสธอีกครั้ง โดยอ้างว่าผู้เสียหายจะต้องไปแจ้งความกับตำรวจก่อน หลังจากแจ้งความกับตำรวจในท้องที่เกิด เหตุแล้ว ตำรวจกลับเสนอให้มีการไกล่เกลี่ยกับผู้กระทำ แต่แม่และน้ำของปีกก็ตัดสินใจแจ้งความเพื่อดำเนินคดี กับผู้กระทำ เพราะไม่ต้องการให้ กลุ่มผู้กระทำเหล่านี้ไป ก่อเหตุกับคนอื่นอีก “วัยรุ่นกลุ่มนี้ไม่ดี เค้าจะได้ไม่ ข่มขืนใครอีก... ถ้าไกล่เกลี่ยแล้ว เดี่ยวเค้า (ผู้กระทำ) ก็ทำอีก เพราะเค้าไม่ได้รับโทษอะไรเลย”

หลังจากแจ้งความแล้ว แม่และน้ำพริกไปรับการ ตรวจที่โรงพยาบาล ที่บ้านเกิดของป๊อกเมื่อมีใบแจ้งความจากตำรวจแล้วทาง โรงพยาบาล ได้ตรวจและเก็บหลักฐานให้เป็น อย่างดี “เค้าก็ตรวจให้เลย ” หลังจากนั้น เธอก็เข้ากระบวนการได้รับการช่วยเหลือ โดยถูกส่งมาที่ศูนย์พึ่งได้ของโรงพยาบาล “เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล (นักสังคมสงเคราะห์) มาคุยกับป๊อกว่าเป็นยังไง อยู่ ได้ไหม ” จากการประเมินสถานการณ์แล้ว แม่ของป๊อกเห็นว่า ป๊อกอยู่ในสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงหลายๆ อย่าง ทั้งสภาพจิตใจของลูก และ เกรงว่าลูกจะได้รับอันตรายจากกลุ่มผู้กระทำที่อยู่ในหมู่บ้านใกล้เคียง แม่จึงมาขอรับความช่วยเหลือจากบ้านพักฉุกเฉิน ซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานคร

ดูท่าทางเค้า (ป๊อก) ก็ไม่ค่อยจะดี เราก็คงไม่ได้อยู่กับเค้า ... แล้วเค้า (ผู้กระทำ) ก็รู้แล้วว่าเราแจ้งความ ก็เป็นห่วงความปลอดภัย กลัวว่าจะพวกนั้น (ผู้กระทำ) จะกลับมาทำอะไรเค้าอีก ... คิดว่าให้ไปอยู่ไกลๆ ชักพัก... ก็เลยยอมให้เค้ามาอยู่ที่บ้านพักฉุกเฉิน (แม่ของป๊อก, 31 มกราคม 2553)

ป๊อกถูกส่งต่อมาที่บ้านพักฉุกเฉินที่คอนเมืองในที่สุด แต่หลังจากมาอยู่ได้เพียง 1 วัน ป๊อกมีอาการซึมเศร้า เธอก็ถูกส่งต่อไปรับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลด้านจิตเวช ซึ่งแม่ก็ยอมรับว่าเธอไม่ได้คิดว่าลูกจะมีอาการเครียดมากถึงขนาดนั้น “ก็ไม่ได้คิดว่าเค้าจะเป็นมากขนาดนั้น ก็เห็นเค้าเจิบ ๆ เฉยๆ ”

ผลกระทบ จากการกระทำรุนแรง จากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ นอกจากป๊อกได้รับผลกระทบทางด้านร่างกายจากการกระทำของกลุ่มวัยรุ่นแล้ว ป๊อกยังได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจอย่างรุนแรง ครอบครัวของเธอก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน รวมถึงผลกระทบทางด้านสังคม

ผลกระทบต่อตนเอง

อาการทางด้านจิตใจ หลังจากเกิดเหตุการณ์ถูกข่มขืนและรุมโทรมใหม่ๆ ป๊อกรู้สึกเครียดมาก ไม่อยากอยู่ใกล้ใคร กลัวคนโดยเฉพาะผู้ชาย ควบคุมตัวเองไม่ได้ อาละวาด โวยวาย รวมทั้งเห็นภาพหลอน มีอาการซึมเศร้า พยายาม ทำร้ายร่างกายตนเอง เธอจึง ถูกส่งไปอยู่ที่บ้านพักฉุกเฉินที่คอนเมืองสลับกับ เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลศรีธัญญา ป๊อกเล่าว่าเธอได้รับการบำบัดจาก โรงพยาบาลศรีธัญญานานถึง 6 เดือน ขณะที่ได้รับการรักษาเยียวยา ทางโรงพยาบาล ได้ติดแถบสีแดงติดที่เสื้อผ้า เพื่อเป็นการบอกผู้ที่ต้องเข้ามา เกี่ยวข้องว่า เธออยู่ในสภาพที่อันตราย ห้ามมิให้ใครอยู่ใกล้ หรือหากอยู่ใกล้ต้องระมัดระวัง

ถูกวิพากษ์วิจารณ์/เจตคติเชิงลบ เมื่อเหตุการณ์ผ่านไปแล้วระยะหนึ่ง เรื่องราวของเธอเป็นที่รับรู้ของคนในชุมชน ทำให้ เธอได้รับผลกระทบจาก คำวิพากษ์วิจารณ์ บางคนกล่าวหาว่าเธอทำ ตัวไม่เหมาะสม จนเป็นสาเหตุให้ถูกกระทำ รวมทั้งมองว่าเธอเป็นคนไม่ดีต่างๆ ที่เธอเป็นผู้ถูกกระทำ ทำให้แม่อนุญาตให้ป๊อกย้ายออกมาจากชุมชนนั้น “เราไปล่อเค้า เค้าถึงมาเอา ถ้าเราไม่ไปล่อเค้าก็คงไม่เกิดเรื่องแบบนี้ ” ทำให้รู้สึกอายและเครียด บางคนคิดว่าเธอสร้างเรื่องขึ้นมาเพื่อต้องการได้เงินจากผู้กระทำ “เค้าคิดว่าเราทำเพราะเราอยากได้เงิน ” ขณะนี้

เธอมาอยู่คนเดียวที่บ้านเช่าในกรุงเทพมหานคร จึงทำให้รู้สึกดีขึ้นและเป็นอิสระมากขึ้น และเธอก็ผ่านวิกฤติมาได้ระดับหนึ่ง “ตอนนี้หนูออกมาอยู่อีกที่หนึ่ง ไม่อยู่ตรงนั้น ทำให้เรารู้สึกดีขึ้น แฮปปี้ขึ้น”

ผลกระทบต่อครอบครัว ครอบครัวของเธอที่มีแม่ ตา ยาย น้ำ และญาติพี่น้องคนอื่นๆ ต้องอับอาย แม่เธอจะมีได้เป็นสาเหตุของการกระทำความรุนแรงก็ตาม ในฐานะผู้เสียหายเธอควรได้รับการเห็นใจ ได้รับการช่วยเหลือเยียวยา แต่บางครั้งเธอก็รู้สึกว่าคนในครอบครัวไม่เข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับเธอ หลังจากเกิดเรื่องช่วงแรกๆ ยายและต้ามักจะพูดซ้ำเติมว่าเป็นความผิดของเธอ ทำให้เธอเครียดมากถึงขั้นกินยาฆ่าตัวตาย ซึ่งต่อมาคนในครอบครัวก็เข้าใจเธอมากขึ้น

ก็ไม่อยากอยู่แล้ว ก็เลยกินยาที่ได้จากโรงพยาบาล (ศรีธัญญา) กินเป็นกำเลย... พอไปอยู่ที่โรงพยาบาลยาก็ร้องไห้ น้ำก็ร้องไห้ แล้วเค้าก็ไม่พูดซ้ำเติมอีก (ป๊าก, 16 มกราคม 2553)

ป๊ากเล่าว่า หลังเกิดเรื่องนี้ต่อ คนในครอบครัวของเธอ คือ แม่ น้ำ และยายอยู่ในภาวะเครียด โดยเฉพาะในช่วงที่เห็นป๊ากเครียด อาละวาด และเห็นว่าป๊ากจะไม่ปลอดภัยที่จะอยู่ในชุมชน แม่จึงพาส่งไปที่บ้านพักฉุกเฉินเป็นครั้งคราว “ก็เข้าออกบ้านพักฉุกเฉิน พอเราเครียดแม่ก็พาไปส่งที่บ้านพักฉุกเฉิน พอไปอยู่ได้แป๊บหนึ่งก็ออกมาอยู่บ้าน” นอกจากนั้นเมื่อคนในครอบครัวต้องออกไปพบปะผู้คน ก็จะได้ยินได้ฟังคำวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นในเชิงลบว่าป๊ากเป็นคนผิดที่ประพฤติตัวไม่เหมาะสม

ผลกระทบด้านสังคม ป๊ากรู้สึกถึงความไม่เป็นธรรมในสังคม เสียงสะท้อนที่มากกระทบความรู้สึกทำให้ป๊ากรู้สึกน้อยใจ เสียใจที่ถูกชาวบ้านวิพากษ์วิจารณ์ในแง่ลบ ว่าเธอแต่งตัวและมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม จนเป็นเหตุให้ถูกข่มขืน ซึ่งเธอคิดว่าไม่ใช่ความผิดของเธอแต่เป็นความผิดของผู้กระทำกลุ่มนั้น “เราไม่ได้ทำผิดอะไร แต่เค้าต่างหากที่กระทำเรานะ ทำไมคนอื่นถึงได้คิดว่าเราไปล่อเค้า ” นอกจากนั้นเธอก็คิดว่าตำรวจไม่ให้ความเป็นธรรม ไม่เข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดกับเธอ เมื่อเธอไปแจ้งความดำเนินคดี กลับถูกตำรวจบอกให้ไกล่เกลี่ยกับผู้ข่มขืน ป๊ากเล่าว่าเธอถูก ตำรวจตั้งคำถามว่า เพราะเหตุใดเธอจึงไม่พยายามข่มขืนหรือหลบหนีเอาตัวรอด “ทำไมถึงไม่วิ่งหนี ตอนถูกข่มขืน ” เธอเล่าว่าที่เธอไม่กล้าวิ่งหนี เพราะ คิดว่าไม่รู้จะหนีไปทางใด เมื่อมองไปรอบๆ บริเวณนั้นเห็นแต่ป่าชายเลน หากหนีไม่ได้ก็คงถูกฆ่าตายตาย

จากการที่เธอและครอบครัวมีความกล้าหาญในการดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิด เธอได้ไปแจ้งความเพื่อไม่ให้ผู้กระทำผิดไปทำความรุนแรง คุกคามทางเพศคนอื่นอีก และเธอก็คิดว่าใครทำผิดก็ต้องถูกลงโทษ “ตอนแรกหนูก็ไม่ได้จะแจ้งความ แต่ (ตอนที่เธอป่วยอยู่โรงพยาบาล) แม่บอกว่ามันไปทำคนอื่นอีก ทำให้ฮึดสู้ขึ้นมา” ซึ่งคดีนี้เป็นตัวอย่างของการ ที่ผู้ถูกกระทำต่อสู้ เป็นการปรับเปลี่ยน เจตคติของผู้ถูกกระทำที่ส่วนใหญ่มักจะไม่แจ้งความดำเนินคดีเพราะความอับอาย

การได้รับความช่วยเหลือ ปีกเป็นอีกคนหนึ่งที่ได้รับการช่วยเหลือจากมูลนิธิเพื่อนหญิง เธอ เล่าว่ารู้จักมูลนิธินี้เพราะน้ำสาวคนหนึ่งเคยถูกข่มขืนเช่น เดียวเธอ และได้เข้ามาได้รับความช่วยเหลือจากมูลนิธิฯ น้ำจึงแนะนำให้เธอมาที่นี่ หลังจากที่เธอเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสนับสนุน (Group support) ปีกก็รู้สึกดีขึ้น สบายใจมากขึ้น ส่วนหนึ่งเพราะได้รับการอำนวยความสะดวก ได้กำลังใจ และมีโอกาสรับฟังเรื่องราวของคนอื่นๆ ที่ถูกระทำความรุนแรง ซึ่งบางคนอาจจะหนักกว่าเธอ แต่ก็ยังผ่านพ้นเหตุการณ์ร้ายๆ ไปได้

คนอื่นเค้าโดนเหมือนกัน แล้วเค้าก็มีลูกติดมา เค้าก็ยังยิ้ม ยังหัวเราะได้ เค้า ยังทำใจได้ แล้วทำไมเราจะยิ้ม หัวเราะไม่ได้... หนูคิดว่าเรื่องของคนอื่นใหญ่กว่าตลอด ทำให้เราผ่านไปได้... อย่างน้องคนนึงเป็นผู้หญิงคนเดียวโดนตั้ง 14 คน น้องเค้าไม่เครียด ยังยิ้มหัวเราะร่าเริง ได้ เค้าไม่เป็นอะไร แล้วเราโดนแค่ 4-5 คน จะเป็นอะไร (ปีก, 16 มกราคม 2553)

นอกจากนั้นทางมูลนิธิเพื่อนหญิงได้ส่งนายความอาสาสมัครและเจ้าหน้าที่มาช่วยให้คำแนะนำในการเตรียมการต่อสู้คดี โดยมีการซักซ้อมการตอบคำถาม เตรียมคดีก่อนไปขึ้นศาล “ก็มีการซักซ้อมก่อนขึ้นศาล แต่ตอนนั้นเครียด ต้องไปอยู่ศรีรัฐธัญญา แล้วก็มีการซักซ้อมที่บ้านพัก กุลกเงิน 2 วัน เพราะเป็นการขึ้นศาลครั้งแรก ” เธอกล่าวว่าทุกคนที่มูลนิธิให้การช่วยเหลือเธอเป็นอย่างดี ทำให้เธอรู้สึกดี อบอุ่น เหมือนอยู่ ที่บ้าน “ที่นี่เป็นเหมือนบ้าน ดีเหมือนเค้าเป็นครอบครัวเรา ให้ทุกอย่าง พาไปนู่นไปนี่ ” นอกจากนี้ แม่ของปีก ให้ข้อมูลที่สอดคล้องกันว่า ทางมูลนิธิก็ได้มีการจัดหาทนายความช่วยในการดำเนินคดีให้ “มีทนายมาด้วย มาขึ้นศาล ”

ผลการดำเนินคดีผู้กระทำ ผู้กระทำถูกดำเนินคดี และฟ้องศาล โดยแบ่งเป็น 2 คดี คือ กรณีของผู้กระทำที่เป็นน้ำชายของเพื่อน ถูกดำเนินคดีพราศผู้เยาว์ ซึ่งขึ้นศาลเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ปี 2552 ส่วนกลุ่มวัยรุ่นชายที่รวมโทรมถูกศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ตัดสินให้จำคุกและจ่ายค่าเสียหาย แก่ผู้ถูกกระทำ “เค้า (ผู้กระทำ) โดนจำคุก 4 ปี ปรับ 100,000 บาท ” แต่ผู้กระทำได้ยื่นฎีกาและรอการตัดสินของศาลฎีกา

ความคิดเห็นอื่นๆ ปีกได้เธอฝากข้อคิดเห็นสำหรับ ผู้หญิง ว่าควรต้องระมัดระวังตนเองเสมอ อย่าไว้ใจคนอื่น แม้แต่คนที่เราคิดว่าเป็นคนดี คนที่เรารัก คนที่รู้จัก เพื่อนหรือคนในชุมชนเดียวกัน เพราะเมื่อเกิดความเสียหายขึ้นแล้วจะนำความเสียหายมาให้ตนเองและ ครอบครัว “ก็เตือนเพื่อนว่าอย่าไปไว้ใจคนอื่น อย่าเชื่อใจคนอื่นมาก เห็นว่าเขาเป็นคนดี ก็ต้องป้องกันตัวเอง ระวังตัวเอง อย่าไปไหนกับคนแปลกหน้า ” (ปีก, 16 มกราคม 2553)

ในมุมมองของครอบครัว แม่ของปีกได้ ให้ความเห็นเห็นว่า ผู้ใหญ่ในครอบครัว ก็ต้อง คอยระมัดระวังช่วยกันดูแลการคบเพื่อนของลูก มีการพูดคุยกับลูก นอกจากนี้พ่อแม่ควรมีการสื่อสารที่ดีกับลูก เพื่อให้ลูกเข้าใจในสิ่งที่พ่อแม่เป็นห่วง แม่พูดถึงปีกอีกครั้งว่า

เค้าถูกเลี้ยงมาแบบไม่ค่อยได้คบเพื่อนคนอื่น ไปไหนก็ไปกับคนที่บ้านที่ป้าหน้าอ่า ไม่เคยเจอคนอื่น พอมาเจอคนนี้ก็เลย
ไปเลย ... พูดเตือนเค้าแล้วก็ไม่ฟัง จากที่ว่างก็ยากไปเลย... เราเคาใจเค้ายาก เค้าไม่พูดอะไร ไม่รู้ว่าเค้าคิดยังไง ไม่รู้
จะพูดอย่างไรให้เค้าเชื่อดี ... เด็กบางคนเค้าก็ฟังนะแต่เค้าไม่เชื่อเรา พอเราพูดจบเค้าก็ออกไปอีกแล้ว (แม่ของป๊าก, 31
มกราคม 2553)

กรณีศึกษาที่ 8 ก้อย สัมภาษณ์วันที่ 16 มกราคม 2553

ข้อมูลส่วนตัว ก้อยเป็นผู้หญิง อายุ 46 ปี รูปร่างสูง สมส่วน ผิวขาว ใฝ่ผมยาว แต่งตัวเรียบร้อย พูดจา
สุภาพ จบการศึกษาระดับปริญญาโท เป็นพนักงาน รัฐวิสาหกิจ มีที่ทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร ตำแหน่ง
นักวิชาการ มีรายได้ 30,000 บาท ต่อเดือน แต่งงานแล้ว อาศัยอยู่กับสามี และมีบุตร 2 คน เป็นชาย 1 คน และ
หญิง 1 คน

ประวัติผู้กระทำ ผู้กระทำ เป็นชาย ปัจจุบัน อายุ 60 ปี เกษียณอายุราชการแล้ว ขณะเกิดเหตุ อายุ 58 ปี จบ
การศึกษาระดับปริญญาโท เป็นพนักงาน รัฐวิสาหกิจ ตำแหน่งงานขณะที่เกิดเหตุเป็น รองผู้อำนวยการ มีรายได้
120,000-150,000 บาท ต่อเดือน แต่งงานแล้ว มีบุตรสาว 1 คน ภรรยาทำงานอยู่ในที่ทำงานเดียวกัน ปกติผู้กระทำ
สนิทสนมกับลูกน้องทุกคน ภาพลักษณ์ภายนอกดูน่าเชื่อถือ ไม่ถือตัว มีการแสดงออกอย่างเป็นกันเอง บางครั้ง
ระหว่างการพูดคุยมีการ โอบไหล่ผู้ที่คุยด้วย แต่กับก้อยเจ้านายผู้นี้ไม่เคยมีพฤติกรรมดังกล่าวมาก่อน

ความสัมพันธ์ของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ผู้กระทำเป็นผู้บังคับบัญชาของ ก้อย ก้อยเล่าถึงความคุ้นเคย
ของผู้กระทำว่าเขาเคยให้ความช่วยเหลือเธอ เมื่อครั้งที่ก้อยเคยมีปัญหาเรื่องงานเมื่อ ปี 2547 เนื่องจากหน่วยงาน
จะไม่ต่อสัญญาจ้าง เธอจึงทำเรื่องร้องเรียนไปที่ประธานบอร์ด โดยประธานบอร์ดก็บอกให้ รองผู้อำนวยการ ซึ่ง
เป็นผู้กระทำรับก้อยกลับเข้ามาทำงานใหม่ ดังนั้น เมื่อเริ่มต้นงานใหม่เธอจึงเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของ เขา ทำให้
เธอรู้สึกว่าเขามีบุญคุณ ตั้งแต่นั้นจึงมีความใกล้ชิดสนิทสนมแต่ในฐานะที่เป็นเจ้านายกับ ลูกน้อง “เราก็กินใน
พระคุณของเค้า นับถือเค้าเหมือนพ่อ เรียกลุง เรียกอะไรรอย่างเนี่ย เค้าเคยช่วยเราเมื่อเรามีปัญหาเรื่องงาน ” (ก้อย,
16 มกราคม 2553)

ลักษณะและรูปแบบของปัญหา

สถานการณ์ปัญหา วันเกิดเหตุผู้กระทำไป อบรม ช้างนอกแต่ให้เลขา นุการ หน้าห้องโทรศัพท์มาที่
โต๊ะทำงานและขอเบอร์ โทรศัพท์ของก้อยเขาโทรมาถามเพื่อยืนยันว่าตอนเย็นจะไปกินข้าวด้วยได้ไหมก้อยเล่าว่า
ก่อนหน้านั้นผู้กระทำได้ชวนเธอไว้ล่วงหน้าแล้วโดยอ้างว่าเขากำลังเครียดต้องการเพื่อนคุยเธอก็คิดว่า “เจ้านาย” คงมี
เรื่องสำคัญและไว้วางใจเธอจึงอยากให้ออกเป็นคนรับฟังปัญหาของเขาก็เลยบอกให้สามีช่วยไปรับลูกกลับบ้านแทน
เธอ ก้อยไม่คิดว่าจะมีอะไรมากกว่านั้นเพราะก่อนหน้านั้น “เจ้านาย” ก็เคยชวนเธอไปกินข้าวบ้าง ตาม โอกาสของที่
ทำงาน ซึ่งเธอไม่เคยไป แต่มีเพื่อนคนอื่นชวนไปเธอก็ไปบ้างบางครั้ง เพราะคิดว่าการไปกินข้าวกันเป็นเรื่องปกติ

โดยเฉพาะเมื่ออีกฝ่ายบอกว่ามีปัญหา ก้อยจึงคิดว่าคงจะเหมือนกับตัวเองที่เวลามีปัญหาเธอก็อยากคุยกับเพื่อนในตอนเย็นวันนั้น ก้อยจึงรับหน้าที่เป็นฝ่ายไปรับผู้กระทำผิดถึงสถานที่ที่เขาอบรมอยู่เพราะผู้กระทำไม่ได้ใช้รถประจำตำแหน่งและจอดรถส่วนตัวไว้ที่ทำงาน

ก้อยกับรอผู้อำนวยกาจึงไปกินข้าวเย็นกันตามลำพังเพียง 2 คน ก้อยเล่าว่าเธอถามเขาว่าจะชวนเพื่อนรุ่นพี่หรือรุ่นน้องคนใดคนหนึ่งไปด้วยไหม แต่ผู้กระทำบอกว่าไม่ให้เธอชวนใครไป เธอจึงคิดว่าเรื่องที่ “เจ้านาย” จะคุยด้วยคงเป็นความลับที่ไม่อยากให้ใครรับรู้ ในวันที่นัดหมายก้อยเริ่มรู้สึกว่าจะมีอะไรที่ผิดปกติ เธอจึงนัดแนะให้เพื่อนรุ่นพี่ทำทิวาไปกินข้าวที่ร้านเดียวกันพอดีให้ดูเป็นการบังเอิญเจอกัน ในตอนแรกเธอคิดว่าเป็นร้านใกล้ที่ทำงาน แต่เมื่อถึงเวลาเจ้านายกลับบอกว่าจะไม่กินที่ร้านนี้เพราะอยู่ใกล้ที่ทำงานเดี๋ยวมีคนรู้จักมาเจอ เขาจึงบอกให้ก้อยขับรถไปอีกร้านหนึ่งซึ่งอยู่ไกลออกไปมากแผนของก้อยที่นัดแนะกับเพื่อนรุ่นพี่ไว้จึงไม่เป็นไปตามคาด

ที่ร้านอาหาร ขณะรับประทานอาหาร “เจ้านาย” ของก้อยเล่าเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเพศของตนเองให้เธอฟัง เธอก็ได้แต่นั่งฟังซึ่งนอกจากเขาจะเล่าถึงปัญหาเรื่องเพศของเขาแล้ว เขายังอ้างถึงเพื่อนร่วมงานบางคนที่เขาารู้จักว่าเคยมาดูแลเขาตอนเมาๆ เวลาที่ไปประชุมด้วยกันที่ต่างจังหวัด และบางคนก็เคยมีเพศสัมพันธ์กับเขาด้วย เขาบอกว่าเคยสงสัยว่าลูกของเพื่อนของก้อยคนหนึ่งอาจจะเป็นลูกเขยก็ได้ ในระหว่างที่นั่งรับประทานอาหารด้วยกันนั้น “เจ้านาย” ก็สั่งเบียร์มาดื่มด้วย

หลังอาหาร เวลาประมาณ 0.30 น. ก้อยขับรถยนต์ของเธอไปส่ง “เจ้านาย” ที่ทำงาน เพราะขามาเธอก็เป็นฝ่ายขับรถไปรับเขาและเขาก็จอดรถไว้ที่นั่น ระหว่างทางเขาชวนก้อยพูดถึงเรื่องโน้นเรื่องนี้ไปเรื่อยๆ รวมถึงกลับมาคุยปัญหาเรื่องเพศของเขาพูดคุยไปวนมหลายเรื่องจนก้อยถามเขาอีกครั้งว่าจะให้ก้อยไปส่งเขาที่ใด ถ้าไปที่ทำงานเขาจะขับรถยนต์กลับบ้านเองได้หรือไม่เพราะก้อยเห็นเขาดื่มเบียร์ไปมาก เขาบอกก้อยว่าไม่เป็นไรเดี๋ยวไปถึงที่ทำงานเขาจะให้หัวหน้ายามขับรถให้ก็ได้จู่ๆ เขาก็พูดว่าไม่เช่นนั้นขาก็นั่งแท็กซี่ไปได้ ในช่วงหนึ่งของการพูดคุยเจ้านาย ก็เอามือมาลูบแขนเธอที่กำลังจับพวงมาลัยรถอยู่ แล้วถึงปัญหาเรื่องเพศของเขาอีก และขอให้เธอช่วยเขา มาถึงตอนนี้ก้อยบอกว่าเธอรู้ทันทีเลยว่าเขาต้องการให้เธอช่วยสำเร็จความใคร่ให้ก้อยตกใจมากแต่เธอก็ต้องปฏิเสธเขาไป

ตอน ได้ยิน ขนหัวลุกตั้งเลย แต่ก็บอกเขาไปว่าช่วยไม่ได้หรอก คือ อยากให้เขาลืมเลิกความคิด แต่เนื่องจากยังมีภารกิจต้องไปส่ง เขาก็เลยถามว่าจะให้ไปส่งที่ไหน ซึ่งเขาก็ยังไม่บอกเราว่าจะให้ไปส่งที่ไหน เช่น ที่ที่ขอนแก่น 6 มกราคม 2553)

ก้อยเล่าว่าหลังจากได้ยินสิ่งที่เจ้านายของเธอพูดออกมา ทำให้เธออยากรีบไปส่งเขาให้เสร็จ ก้อยถามว่าตกลงจะให้เธอไปส่งที่ไหน หรือจะให้ไปส่งที่บ้านก็ได้ จะได้ผ่านเส้นทางนั้น แต่เจ้านายของเธอกลับบอกว่าเขาไม่ได้เอากุญแจบ้านมาและภรรยาอยู่กับลูกก็อยู่ที่ห้างสรรพสินค้าก็ยกมือบอกเขาว่าจะไปส่งเขาที่นั่นก็ได้แต่เขาก็ปฏิเสธอีก ระหว่างทางเธอก็ถามเขาตลอดว่าจะให้ไปส่งที่ไหน เช่น ที่ทำงาน ที่บ้าน ที่ห้าง โดยเธอยังคงขับรถต่อไปตามบอกเส้นทางของเขา

เพราะเธอก็ไม่คุ้นเส้นทางนั้น เธอมารู้ตัวอีกทีเมื่อเสียดเข้าไปในโรงแรม่านรูดแล้ว ก้อยรู้สึกตกใจและเสียใจว่าทำไมเจ้านายทำกับเธอแบบนี้

เขาบอกว่านี่สุขุมวิท เราจะได้อ่านหนังสือเพราะเส้นนี้จะตรงไปที่ทำงานได้ เขาบอกให้เสียดเข้าไปในซอยสุดประมาณ 800 เมตร สักพักก็บอกให้เสียดขวา มันเป็นกำแพง เราก็เห็นแล้วว่าอ้าวเป็นม่านรูด แล้วที่นี้รถหลังม่านเขาก็เอารถหลังตามมา เสียดเลย ๆ ขว้างรถให้เราเสียด เพราะเขามองจากกระจกข้าง แล้วเขาก็ให้เราเสียดเข้าไปในช่องม่านรูด เราก็วิ่งขึ้นมาทันทีเลย เสียใจว่าทำไมเขาถึงทำกับเราแบบนี้ (ก้อย, 16 มกราคม 2553)

ก้อยยังนั่งตกใจอยู่ในรถ ขณะที่เจ้านาย ของเธอลงไปคุยกับพนักงานรับรถระหว่างนั้น ก้อยจึงโทรศัพท์หาเพื่อนเพื่อให้เพื่อนมารับ เธอทำให้เพื่อนฟังว่าเกิดอะไรขึ้นกับเธอเพื่อนแนะนำให้ก้อยออกมาจากโรงแรมนั้นก่อน ทั้งรถไว้ก็ได้ แต่ก้อยก็ยังคิดว่าเธอจะอธิบายกับสามีอย่างไรว่าเพราะเหตุใดรถจึงเข้าไปจอดอยู่ริมโถงโถงนั้น

เพื่อนบอกว่าออกมาเลย ล้อกรดแล้ววิ่งออกมาเลย มาขึ้นแท็กซี่ แต่เราก็บอกว่าไม่ได้ เพราะพวงนี้ต้องขึ้นหัวเธอมีรถคันเดียวใช้ด้วยกันกับสามีแล้วแฟนที่จะว่ายังไง พวงนี้ต้องใช้รถไปส่งลูกเรียนพิเศษ แล้วก็โน้ตบุ๊ค (notebook) ด้วย (ก้อย, 16 มกราคม 2553)

เมื่อ“เจ้านาย” ของเธอกลับมาที่รถเขายังบอกให้เธอเข้าไปข้างในโรงแรมด้วย พร้อมทั้งพูดจาถ่วงละเมิดเธออีก โดยเขาอ้อนวอนเธอว่าให้ช่วยไปนั่งเป็นเพื่อนหน่อย สัญญาว่าทำอะไร “เข้าไปอยู่เป็นเพื่อนหน่อยสิ เราจะไม่ได้แต่จะต้องด้วยเลย เนี่ยมีหนังสือ (X) มาด้วย มีโน้ตบุ๊ค (notebook) มา ตอนนั้นรู้สึกเหมือนว่ามันไม่ได้มานะ” (ก้อย, 16 มกราคม 2553)

ขณะที่เขากลับมา ก้อยไม่ได้วางโทรศัพท์ที่พูดอยู่กับเพื่อน ซึ่งเพื่อนก็ได้ยินทุกอย่างของเขอย่างชัดเจน ก้อยตัดสินใจลงจากรถมาเปิดฝ้าม่าน แต่ถึงลงไปปิดม่านแล้วก็ตามหยิบโน้ตบุ๊ค (Notebook) ดัดมือมาด้วยจากนั้นเขาก็ไปยืนรื้ออยู่หน้าห้อง จังหวะนั้นเธอยังตัดสินใจกลับมาที่รถแล้วรถก็ถอยรถออกมาจากที่จอดที่ที่ด้านหลังยังปิดม่านอยู่

ต่อมา ก้อยได้โทรศัพท์เล่าให้เพื่อนอีกคนหนึ่งซึ่งผู้กระทำอ้างว่าเคยมีเพศสัมพันธ์และมีลูกด้วยกันถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อนคนนี้จึงไปเป็นเพื่อนเธอเพื่อแจ้งคดีที่สถานีตำรวจ

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับก้อยเป็นเรื่องที่เธอคิดว่าไม่น่าจะเกิดขึ้น แม้ว่าเธอจะยังไม่ถูกล่วงละเมิดทางร่างกาย แต่ก็เป็นการคุกคามทางเพศอย่างหนึ่ง ก้อยรู้สึกว่าเป็นการดูถูกศักดิ์ศรีของผู้หญิง เธอมั่นใจว่าเธอไม่เคยมีที่ทำอะไรในเชิงชู้สาวกับเขาเลย เธอให้ความสนิทสนมและให้ความนับถือเขาเพราะคิดว่าเป็นผู้ใหญ่และเป็นผู้ที่มีบุญคุณต่อเธอมาก่อน

ผลกระทบต่อผู้ถูกระทำ หลังจากเกิดเหตุการณ์นี้ขึ้น ก้อยได้แจ้งความเพื่อเอาผิดกับผู้กระทำ เรื่องของ ก้อยเป็นที่รับรู้ของคนในที่ทำงาน โดยส่วนตัวก้อยได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ อย่างมาก นอกจากนี้เธอยัง ได้รับผลกระทบทางสังคมอีกด้วย

ผลกระทบด้านจิตใจ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่ทำให้ร้ายจิตใจเธอ เธอคิดว่าเป็นการทำลายศักดิ์ศรีของผู้หญิง จึงจำเป็นต้องต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิของตนเองถูกคุกคาม เห็นหนูเป็นอะไร เป็นผู้หญิงอะไร ทั้ง ๆ ที่เราไม่เคยมีที่ท่าว่าจะไปเกาะเกาะอะไร(ก้อย, 16 มกราคม 2553)

ก้อยเล่าว่า ในที่ทำงานก้อยก็วางตัวไม่ถูก เพราะถูกมองว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี เข้ามาจรดไปแล้ว สภาพจิตใจ ก็ยังไม่ดี แม้ว่าภายหลังผู้กระทำได้รับโทษจากหน่วยงานแล้วก็ตาม แต่ผู้กระทำก็ยังไม่เคยมาขอโทษเธอเลย

ถูกคุกคามจากครอบครัวของผู้กระทำ ครั้งหนึ่งที่ภรรยาของผู้กระทำซึ่งทำงานอยู่ที่เดียวกันกับก้อยเข้ามาพูดคุยกระแทกเธอ กล่าวหาว่าก้อยทำให้สามีต้องเดือดร้อน ถูกแจ้งความดำเนินคดีและตั้งคณะกรรมการสอบสวน อีกครั้งหนึ่งที่ลูกสาวของผู้กระทำมาที่ทำงานของพ่อก็จะพูดต่อหน้าคนอื่นให้เธอได้ยินว่าเธอเป็นคนไม่ดีว่า “เคยเห็นไหมคนหน้าด้านหน้าทน”

ผลกระทบทางสังคม หลังจากเกิดเรื่องผู้กระทำก็หลบหน้าไป ไม่กล้าสู้หน้าในที่ทำงาน ก้อยเล่าว่าระหว่างดำเนินคดีเธอได้รับผลกระทบจากเพื่อนร่วมงานบางคนที่มีมองเธอในทางเสียเพื่อนร่วมงานบางคนคิดว่าเธอคงมีความสัมพันธ์กับ “เจ้านาย” แล้ว แต่เอาเรื่องมาเปิดเผยเพื่อหวังผลประโยชน์ บางคนก็เชื่อว่าก้อยเป็นคนขี้บรดพา เขาเข้าไปโรงแรมเองจะถูกหลอกได้อย่างไร แต่บางคนก็ให้กำลังใจในการต่อสู้ เพื่อจะได้ไม่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้กับคนอื่นอีก

ทางลบ คนก็พูดกันไปว่าคงมีเพศสัมพันธ์กันแล้ว เพราะเข้าไปในโรงแรม ส่วนทางบวก ก็ว่าดีแล้ว ผู้บังคับบัญชาจะได้ไม่รังแกผู้ใต้บังคับบัญชา(ก้อย, 16 มกราคม 2553)

ก้อยเล่าว่าผู้กระทำก็ยังปฏิเสธโดยบอกใครๆ ว่าก้อยเป็นฝ่ายตามไปสมทบที่ร้านอาหารเอง ขณะอยู่ที่ร้านก็มีคนอื่นนั่งอยู่ด้วย 4 คน มีพยาน แต่ก็ไม่ได้ไปกินอาหารในร้านที่เธออ้างถึงด้วย เขาพยายามแสดงให้คนอื่น ๆ เห็นว่า ก้อยไม่ได้พูดความจริง ซึ่งทำให้ก้อยต้องไปหาข้อมูลมาสนับสนุนตัวเอง “หนูถึงขั้นไปขอลิสต์ (list) เบอร์โทร มือถือน่ะ ขอแอดเรีย(area) ด้วย มีปรากฏหมด ก็โหมง ก็โหมง คุณเถียงไหมล่ะ นี่เราเมค(make) ไม่ได้” (ก้อย, 16 มกราคม 2553)

ผลกระทบต่อตัวผู้กระทำ ก้อยได้ทำเรื่องร้องเรียนไปยัง หน่วยงาน ซึ่งได้มีการตั้งคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงขึ้น ผลการสอบข้อเท็จจริงในครั้งแรกพบว่าเป็นเรื่องที่มีมูล ต่อมาในครั้งที่ 2 จึงมีการแต่งตั้งกรรมการ สอบวินัยและสั่งลงโทษผู้กระทำ โดยให้หักเงินเดือน ร้อยละ 10 เป็นเวลา 3 เดือน

ความเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา ในระหว่างรับประทานอาหารกัน ผู้กระทำสั่งเบียร์มา ดื่ม แต่ ก้อยก็สังเกตเห็นว่าผู้กระทำไม่ได้มีอาการมีเมามา จะมีเพียงการพยายามพูดจาวกไปวนมา จนทำให้ก้อยสับสน

การแจ้งเหตุ/ขอความช่วยเหลือ ก้อยตัดสินใจไปแจ้งความ หลังจากเกิดเรื่องแล้วหลายวัน เธอกลับมานั่งคิดทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นวิเคราะห์หาสาเหตุที่เธอแสดงพฤติกรรมแบบนี้กับเธอ รวมทั้งได้รับโทรศัพท์สอบถามข้อมูลจากเพื่อนที่ถูกอ้างถึง และเมื่อก้อยตัดสินใจไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ สิ่งที่ก้อยพบคือปัญหาอุปสรรคจากการขอความช่วยเหลือ

ขั้นตอนของการแจ้งความในฐานะผู้เสียหาย ก้อยเล่าว่าทางเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่รับแจ้งความและต้องการให้ไกล่เกลี่ยเมื่อก้อยแจ้งความประสงค์จะแจ้งความเพื่อดำเนินคดีต่อผู้กระทำ วันนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เธอนั่งรอนานราว 4-5 ชั่วโมง แลสินที่สุดไม่ยอมรับแจ้งความโดยอ้างว่าก้อยยังไม่ใช่ผู้เสียหายพร้อมที่จะอธิบายว่าเรื่องที่เกิดขึ้นไม่สามารถเอาผิดกับผู้กระทำได้รวมทั้งพยายามไกล่เกลี่ยสืบ

ตำรวจก็พยายามไกล่เกลี่ย บอกว่าคุณยังไม่ถึงขั้นถูกกระทำซ้ำเรา คุณไปเอาเรื่องเค้า คุณจะเสื่อมเสียชื่อเสียงวงศ์ตระกูลของคุณนะ ยังไงตำรวจก็ไม่ยอมรับแจ้งก้อย, 16 มกราคม 2553)

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือก้อยเล่าว่าตอนแรกเธอโทรไปขอความช่วยเหลือจากมูลนิธิหนึ่ง แต่มูลนิธิแห่งนั้นไม่รับแจ้ง โดยบอกว่าเรื่องของเธอยังไม่ใช่ถูกกระทำซ้ำเรา ก้อยไม่รู้จะดำเนินการอย่างไร ในที่สุดได้ติดต่อมาที่มูลนิธิเพื่อนหญิง เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิอธิบายว่าเธอสามารถแจ้งความได้ โดยขอว่าเพื่อเป็นการปกป้องศักดิ์ศรีของผู้หญิงถึงแม้จะเป็นเพียงคำพูดและการกระทำบางอย่างที่ยังไม่ใช่การมีเพศสัมพันธ์ก็ตาม ก้อยได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่มูลนิธิ เพื่อนหญิงพาเธอไปแจ้งความ โดยเปลี่ยนไปแจ้งความที่สถานีตำรวจอีกแห่งหนึ่ง เนื่องจากสถานีตำรวจแห่งแรกที่เธอไปแจ้งความนั้นเป็นห้องที่ที่ร้านอาหารชั้น แต่สถานีตำรวจแห่งที่ไปแจ้งความเป็นห้องที่ที่ตั้งของโรงแรม ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจแห่งนี้รับแจ้งความ เนื่องจากมีประเด็นที่ฟ้องร้องได้ “สาเหตุที่ฟ้องได้คือมีประเด็นของการจับเนื้อต้องตัว ถือเป็นการกระทำอนาจารก้อย, 16 มกราคม 2553)

ขั้นตอนของการสืบพยานในที่สุดก้อยก็สามารถแจ้งความดำเนินคดีได้ แต่ก็ยังขาดคนที่จะมาเป็นพยานให้ เพราะทุกคนที่รู้เรื่องี่ระมัดระวังตัวมากขึ้นไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือเข้าข้างเธอ เพราะเกรงอิทธิพลของผู้กระทำ เนื่องจากผู้กระทำเป็นผู้บริหารระดับสูง บางคนพูดว่าอยากช่วยแต่ยังเป็นห่วงอนาคตของตัวเอง เพื่อนร่วมงานบอกเหตุผลว่า “ก็เพื่อความอยู่รอด” บางคนก็พูดว่า “ที่ยังต้องเลี้ยงลูกอยู่นะ” เพื่อนที่เข้ามาเป็นพยานให้ในตอนแรกก็ไม่ยอมมาเป็นพยานให้อีก แต่ในที่สุดก็ต่อยอมมาเพราะเป็นหมายศาลซึ่งเพื่อนคนนี้เป็นคนที่ได้รับโทรศัพท์จากเธอเป็นคนแรกเป็นคนที่ได้ยินเสียงผู้กระทำผ่านทางโทรศัพท์ที่อยู่ใกล้กับเธอเพื่อนคนนี้นี้มาก

ครั้งแรกเป็นหมายตำรวจก็โมโหจนเฉียวม ตอนหลังเป็นหมายศาลจึงต้องมั้งก็เป็นเพราะเขานี้แหละที่ทำให้เรื่องสำเร็จมาจนถึงวันนี้ เป็นเพราะเขาคณบดี(ก๊อช, 16 มกราคม 2553)

ในที่สุดเรื่องของก๊อชก็ยุติลงแล้ว ผู้กระทำยินยอมขอขมาเธอ โดยยอมจ่ายเงินค่าทำขวัญจำนวนหนึ่งและประกาศขอขมาในที่สาธารณะ ซึ่งผลการต่อสู้ที่ออกมาแม้จะสร้างความพึงพอใจให้เธอแต่ก็คิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นกับใครทั้งสิ้น ทั้งนี้อาจมีผู้หญิงบางคนที่อาจเคยถูกล่วงละเมิดเช่นเดียวกับเธอ ต้องทนทุกข์ทรมานใจ ซึ่งเธอเข้าใจดี สถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับเธอแม้จะจบลงแต่ก็เป็นการบันทึกความทรงจำที่เลวร้ายให้แก่เธอไม่น้อย

กรณีศึกษาที่ 9 ลิดา สัมภาษณ์วันที่ 16 มกราคม 2553

ข้อมูลส่วนตัว ลิดาเป็นผู้หญิง อายุ 26 ปี รูปร่างผอมบาง หน้าตาดี สูงประมาณ 150 เซ็นติเมตร ผิวขาว ผอมขาว ดูเรียบร้อย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพพนักงานธนาคาร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อ มีรายได้ 15,000 บาท ต่อเดือน แต่งงานแล้วยังอยู่ด้วยกันกับสามีแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรส มีบุตรชาย 2 คน อาศัยอยู่กับแม่ของตนเอง พี่สาว สามี และบุตร

ประวัติผู้กระทำ ผู้กระทำเป็นชาย อายุ 40 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพพนักงานธนาคาร ตำแหน่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อ สถานภาพโสด

ความสัมพันธ์ของผู้กระทำและผู้ถูกระทำ ผู้กระทำเป็นเพื่อนร่วมงาน รุ่นพี่ของลิดา มีหน้าที่สอนงานและจ่ายงานให้กับ ลิดา เนื่องจากเธอเพิ่ง ย้ายมาจาก ธนาคาร สาขาอื่น เธอถูก ยืมตัวให้มา ช่วยปฏิบัติงาน โดยหัวหน้าได้มอบหมายให้ผู้กระทำเป็นผู้ดูแลพนักงานที่ย้ายมา แต่เนื่องจากลิดาไม่เคยทำงานลักษณะนี้ มาก่อน บางครั้งการทำงานเกิดการผิดพลาด งานส่วนนี้พนักงานส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย มี เพียงเธอและน้อง คนหนึ่งที่เป็นผู้หญิง แต่น้องผู้หญิงจะเก่งกว่าเพราะเข้ามาทำงานก่อนเธอ

ลักษณะและรูปแบบของปัญหา

สถานการณ์ปัญหา หลังจากย้ายมาทำงานที่ใหม่ ผู้กระทำได้เสนอหัวหน้าให้เธอกับน้องผู้หญิง พนักงานอีกคนหนึ่ง ชื่อปลา (ชื่อสมมติ) มุ่งงานทำเพิ่มขึ้น เพื่อไม่ให้ถูกมองว่าว่างงาน เพราะ จะต้องมีการ ประเมินผลงานของเธอ จึงทำให้ผู้กระทำมีโอกาสเข้าใกล้ชิดลิดามากขึ้น เพราะโดยปกติ ลิดาจะต้อง เป็นฝ่ายเดิน ไปหาผู้กระทำ ในฐานะผู้จ่ายงาน ที่โต๊ะ งานแต่ละชิ้น จะต้องมีการลงหลักฐานว่าใครเป็นคนทำ ลิดารู้สึกว่า ผู้กระทำมักจะจัดสรรงานให้เธอทำมากกว่าปลา เพื่อให้เห็นว่าเธอมีงานเยอะซึ่งน่าจะเป็นผลดีกับเธอ

ต่อมาในช่วงประมาณปลายปี ผู้กระทำบอกว่าจะลาพักร้อน เขาอ้างว่าต้องมีคนทำงานแทนเขา เขาจึงขอเบอร์โทรศัพท์ของเธอและปลาแต่เธอไม่ได้ให้ ต่อมาผู้กระทำได้เบอร์โทรฯของลิดามาจากปลา โดยปลาไม่ได้บอกเธอว่าได้ให้เบอร์โทรฯของลิดาไป จนมาวันหนึ่ง ประมาณ 21.00 น.ลิดาได้รับโทรศัพท์จากเบอร์ที่เธอไม่

รู้จัก และได้ยินแต่เสียงหัวเราะ เธอจึงปิดเครื่องไป ในตอนเช้าเมื่อเปิดเครื่องพบว่ามีเบอร์ เดิมนี้โทรเข้ามาหาเธอ (miss call) ถึง 5 ครั้ง เธอก็คิดว่าอาจเป็นญาติที่ต่างจังหวัด เมื่อโทรศัพท์กลับไปจึงรู้ว่าเป็นผู้กระทำ ลิดถามเขาว่า มีอะไรหรือเปล่าแต่เขากลับบอกว่าไม่มีอะไร เธอมาจู้จากปลาภายหลังว่าผู้กระทำก็ได้โทร ไปหาเช่นกัน แต่ปลาคิดอะไรจึงไม่ได้พูดด้วย ต่อมาผู้กระทำก็ไม่ได้ลาพักผ่อนตามที่เขายก

ระยะหลังๆ ผู้กระทำแจ้งว่าเธอทำงานผิดพลาดบ่อยๆ ซึ่งเธอก็ไม่เข้าใจว่าทำไม แต่ลิดได้รับรู้จากผู้กระทำว่าเขาได้ช่วยแก้ไขงานให้แล้ว ประกอบกับช่วงนั้นเธอแยกไปกินข้าวตามลำพังเพราะกินเจและไม่มีเพื่อนไปกินข้าวด้วย จึงเป็นโอกาสให้เขาขอไปกินข้าวด้วย เธอไม่ได้คิดอะไรเพราะ ไปกินแถวใกล้ๆ ที่ทำงานและเป็นตอนเที่ยง ต่อมาผู้กระทำก็โทรมาชวน เธออีก มีอยู่ครั้งหนึ่งเขา โทรไปหาเธอตอนเย็น แต่ลิดาไม่ได้รับโทรศัพท์ ปรากฏว่าในเช้าวันรุ่งขึ้นเธอและปลาไม่ได้รับแจ้งงาน จนถึงช่วงที่ใกล้ระยะประเมินงานทำให้เธอและปลาต้องเดินไปหาผู้กระทำเพื่อให้เขามอบงานให้

ในวันเกิดเหตุเป็นช่วงเย็นของ วันทำงาน ผู้กระทำบอกว่างานของลิดาคิดพลาด ซึ่งลิดาเองก็งง เพราะก่อนหน้านั้นมีคนตรวจงานเธอถึง 3 คนแล้ว ไม่น่าจะมีความผิดพลาดเกิดขึ้น เขาเรียกเธอไปนั่งที่โต๊ะแล้วให้นั่งดูเขาแก้ไขงานให้ ลิดาขอกลับไปแก้ไขงานที่โต๊ะของเธอเองแต่เขาไม่ยอม หลังจากแก้ไขงานให้แล้ว เขาจึงชวนเธอไปกินข้าวเย็น

ที่จริงหนูก็ไม่เข้าใจว่างานของหนูคิด ได้ยังไง ตอนที่หนูทำไปนะมีคนตรวจตั้ง 3 คน หนูก็รู้สึกแยแล้วเพราะปล่อยเงินไปเยอะด้วย แล้วที่หัวหน้าเขาคุยด้วย (ลิดา, 16 มกราคม 2553)

ผู้กระทำชวนลิดาไปกินข้าวเย็นด้วย ช่วงนั้นเวลาประมาณ 17.00 น. ลิดาบอกว่าที่เธอยอมไปด้วยเพราะรู้สึกเป็นบุญคุณที่เขาช่วยแก้ไขงานให้และวันนี้นางานเสร็จเร็ว เธอได้โทรศัพท์ ไปบอกสามีว่าจะไปกินข้าวกับเพื่อนคงจะกลับบ้านประมาณ 19.00 น. โดยไม่ได้บอกว่าเป็นไปกินข้าวกับผู้กระทำเพราะอาจคิดว่าไม่เหมาะสมที่จะบอกกับสามีว่าไปกินข้าวกับผู้ชายตามลำพังสองคน ตอนแรกผู้กระทำบอกว่าจะไปกินข้าวที่แห่งหนึ่งไม่ไกลจากที่ทำงาน แต่ต่อมาก็เปลี่ยนใจไปอีกที่หนึ่งที่ลิดาไม่รู้จักเส้นทางกลับบ้าน ผู้กระทำก็บอกเธอว่า ไม่ต้องกังวลเขาจะไปส่งให้ใกล้ๆ บ้านเอง แต่ในที่สุดเขาก็เปลี่ยนเส้นทางอีกและพาลิดาไปที่บ้านของเขา โดยเขาพูดกับเธอในลักษณะขอร้องให้ไปคุยกับแม่และคนแก่ที่บ้านให้หน่อย แม้เธอจะไม่อยากไปแต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ เพราะเส้นทางเข้าบ้านของเขาเปลี่ยว ไม่มีมอเตอร์ไซค์รับจ้าง ลิดาเองก็ไม่คุ้นเส้นทาง และผู้กระทำยึดกระบี่ถือของเธอไว้ตั้งแต่ซ้อนท้ายมอเตอร์ไซค์ของเขามา

มันบอกช่วยไปที่บ้านหน่อยสิ ไปคุยกับแม่ แล้วที่บ้านมีคนแก่อาศัยอยู่ อยากให้ไปคุยด้วย หนูก็ไม่ได้อยากไปเพราะค่าแล้ว ตอนนั่งมอเตอร์ไซค์อยู่หนูกลัวก็ไม่กล้ากระโดดลงมา หนูก็คิดว่าเอาทวงบุญคุณหรือเปล่า (ลิดา, 16 มกราคม 2553)

เมื่อไปถึงที่บ้านของผู้กระทำผิดคาดว่ามีเด็ก 2 คน วิ่งออกมาไหว้เขาแล้วเรียกผู้กระทำว่าพ่อ หน้าบ้านก็มีผู้หญิงสูงอายุนั่งอยู่ด้วย ซึ่งเธอเข้าใจว่าเป็นแม่ของเขา แต่ผู้หญิงสูงอายุคนนั้นก็ไม่ได้พูดคุยกับเธอ ไม่ได้ชวนเธอนั่งที่เก้าอี้ตรงนั้นด้วย ลิดาก็เพิ่งรู้ว่าเขา แต่งงานและมีลูกแล้ว เพราะ คนในที่ทำงานก็เข้าใจว่าเขาเป็นโสด นอกจากนี้ลิดายังพบผู้หญิงอีกคนหนึ่งอายุประมาณ 30 ปี อยู่ในบ้านด้วย ซึ่งเมื่อผู้หญิงคนนั้นเห็น ลิดาก็เดินออกไป ส่วนลิดาก็เข้าไปในบ้านหลังนั้นและขึ้นไปห้องข้างบน ตามคำบอกของผู้หญิงสูงอายุ ลิดาพยายามจะบอกเขาว่าจะกลับบ้าน แต่ก็กลับถูกเขาข่มขืน

แม่ของมันบอกว่าให้ขึ้นไปข้างบนเพราะตรงนี้ไม่มีที่นั่ง มันก็บอกว่ายายคนที่บอกก็ต้องขึ้นไปดูข้างบน หนูก็คิดว่าไปดูจะจะได้เสร็จ ๆ ไปแล้วจะได้กลับซะที มันก็พาหนูขึ้นไปข้างบน เด็ก 2 คนนั้นก็เดินขึ้นไปด้วย จากหน้าต่างที่เห็นจากข้างบนก็มองเห็นยายคนนั้นนอนกางมุ้งอยู่ข้างล่าง มันก็บอกให้หนูเข้ามานั่งในห้องก่อน ตอนนั้นเด็ก 2 คนก็ยังอยู่กับหนู หนูก็บอกว่าหนูจะกลับบ้านแล้ว มันบอกว่ากระป๋องอยู่ข้างล่างจะไปหยิบให้ พอมันเดินลงไปเด็ก 2 คนนั้นก็เดินตามลงไปด้วย หนูก็เดินตามลงไปด้วย พอคืนมันเดินกลับขึ้นมา ตอนนั้นเด็กผู้หญิงยังอยู่ข้างบนแล้วเด็กก็เดินลงไป หนูก็รู้สึกไม่ดีแล้ว มันก็บีบประตูลูกแล้วก็ข่มขืนหนู (ลิดา, 16 มกราคม 2553)

ลิดาเล่าว่าช่วงเกิดเหตุมีฝนตกแต่ไม่มากนัก แล้วก็มิโทรศัพทโทรเข้ามาหาเธอ หลายครั้ง แต่ผู้กระทำไม่ยอมให้เธอรับ ซึ่งปรากฏว่าคนที่โทรมาเป็นสามีของเธอเองเพราะเห็นว่าค่าแล้วแต่เธอยังกลับไม่ถึงบ้าน ผู้กระทำบังคับให้เธอพูดตาม โดยให้บอกว่าตอนนี้เด็กแล้วขอนอนค้างที่บ้านเพื่อน ตอนนั้นเธอ รู้สึกกลัวมากจึงพูดตามที่เขาบอก จึงทำให้สามีของเธอที่รู้สึกแปลกใจและบอกว่าจะมารับ ผู้กระทำพยายามหน่วงเหนี่ยวให้เธอนอน ค้างที่บ้านของเขาแต่เธอยืนยันที่จะกลับบ้าน ในที่สุดเขาก็พาเธอเดินมาส่งที่ปากซอยให้ลิดานั่งแท็กซี่กลับบ้าน พร้อมทั้งพูดข่มขู่ว่าไม่ให้บอกใคร เขาบอกว่าหากสามีรู้เข้าเขาจะทอดทิ้งเธอ

สามีหนูเขาก็รู้สึกว่าแปลก เพราะหนูไม่เคยไปนอนค้างบ้านคนอื่น ไม่เคยกลับดึก สามีหนูจะไปส่งตลอด ส่วนตอนเย็นหนูกลับเอง บางวันถ้าเลิกเร็วก็จะกลับพร้อมกัน สามีก็บอกว่าไม่เป็นไรจะไปรีบ หนูก็กลัวเลยบอกว่าไม่เป็นไรจะขอนอนค้างละกัน สามีหนูก็ไม่ยอมจะให้กลับบ้านให้ได้ เขาก็บอกว่าจะพูดกับเพื่อน มันก็บอกว่าไม่ต้องพูดแล้วให้วางสายไปก่อน เดี่ยวจะไปหาคนมาพูดให้ ให้บอกว่าเพื่อนอาบน้ำอยู่ แล้วมันก็ไปพาเด็กผู้หญิงคนเมื่อกี้มา สามีหนูโทรมาอีกหนหนูก็ไม่อยากพูดแล้ว หนูอยากกลับบ้าน ในที่สุดมันก็เลยพาหนูมาส่ง มันพาเดินมาปากซอย แล้วก็เรียกแท็กซี่มาส่งที่ปากซอยบ้านหนู แล้วยังบอกว่าห้ามบอกใคร เพราะบอกไปก็ ไม่มีใครเชื่อ เล่าให้สามีฟังสามีก็ทิ้ง (ลิดา, 16 มกราคม 2553)

เมื่อลิดากลับมาถึงบ้าน ขณะนั้นเวลาเลยเที่ยงคืนแล้ว เธอ ก็รีบเข้าห้องน้ำไปอาบน้ำ ส่วนสามีเธอก็ไปสำรวจเสื้อผ้าและชุดชั้นในของเธอด้วยความแปลกใจที่ลิดาไม่เคยกลับบ้านดึกเท่านี้มาก่อน ประกอบกับสภาพ

ของลิดาคงดูแย่มาก สามีของเธอซักถามหลายอย่าง ขณะนั้นเธอรู้สึกกลัวและยังสับสนจึงได้แต่ตอบเออๆ ไป เพราะไม่อยากพูดถึงเรื่องที่เกิดขึ้น เขาซักถามเธอถึงสภาพร่างกายที่เห็นว่าปากบวม ลิดาก็อ้างว่าเธอเป็นร้อนใน สามีของเธอโทรศัพท์กลับไปหาเบอร์ของผู้กระทำที่ลิดาอ้างว่าเป็นเบอร์ของเพื่อน ผู้กระทำรับสายแต่ไม่ยอมพูดด้วยและวางโทรศัพท์ไป สามี ของเธอเกิดความสงสัย จึงให้ เธอ พากลับไปที่บ้านหลังที่เกิดเหตุในคืนนั้น ประมาณดีสาม

ในคืนนั้นสามีของลิดามีความสงสัยในพฤติกรรมของลิดาหลายอย่าง ด้วยความโกรธเขาแสดงความโมโห เขาคาดคั้นจนลิดาต้องยอม เปิดเผยเรื่องที่เธอถูกกระทำ ในช่วงเวลานั้นสามีของเธอไม่สามารถทำใจยอมรับได้ เขาแสดงอารมณ์ฉุนเฉียว ซึ่งยิ่งทำให้ลิดารู้สึกกดดัน

ในวันรุ่งขึ้นสามีพาลิดาไปที่ทำงานของเธอแต่ก็ยังไม่พบผู้กระทำ หลังจากนั้นเขาก็ พาลิดาไปที่ทำงานของเขาและปล่อยให้เธออยู่ที่นั่น ส่วนตัวเขาย้อนกลับไปยังที่ทำงานของเธออีกครั้ง โดยเข้าใจว่าลิดากับผู้กระทำมีความสัมพันธ์กันชั่วสาวกัน ระหว่างที่ลิดารอสามีอยู่ที่ทำงานของเขา เธอได้รับโทรศัพท์จากผู้ใหญ่คนหนึ่ง ในหน่วยงานต่อว่าลิดาว่ามีปัญหาเรื่องเงินทำไมไม่บอก เธอมารู้ภายหลังว่าสามีเธอไปพูดเรียกร้อ งค่าเสียหายจากผู้กระทำ สามีของลิดาเล่าให้ฟังภายหลังว่าเขาไปเจรจาขอให้ผู้กระทำชดใช้เงินให้ โดยให้ผู้กระทำจ่ายเงินค่าเสียหาย แต่ผู้กระทำไม่ยอมจ่าย พร้อมทั้ง ผู้กระทำยังพูดกล่าวหาว่าลิดาเป็นคนมาหาเขาถึงที่บ้านเอง จะให้เขาชดใช้ได้อย่างไร

หัวหน้าที่เป็นรองฝ่ายเขาโทรมาหาหนูแล้วถามว่าถ้าไม่มีเงินทำไมไม่บอกล่ะ เป็นถึงพนักงานของเบงค์ หนูก็ถามว่าไม่มีเงินเรื่องอะไร ที่เขาก็บอกว่าให้เข้ามาคุยที่เบงค์ หนูก็บอกว่าหนูไม่เข้ามาคุย พอดีสามีหนูกลับมา หนูเลยถามไปทำอะไรมา เขาก็เล่าให้ฟังคร่าว ๆ หนูก็บอกว่าไม่ใช่ล่ะ มันไม่ใช่เรื่องที่หนูเหมือนเป็นกิ๊กกันนะ เหมือนชู้นะ สามีหนูเขาคิดไปกันใหญ่แล้ว หนูเลยบอกว่าหนูโดนข่มขืนนะ สามีก็เลยพาไปแจ้งความ (ลิดา, 16 มกราคม 2553)

สามีของลิดาพาเธอไปแจ้งความที่สถานีตำรวจแห่งหนึ่ง ปรากฏว่าได้รับคำแนะนำว่าคดีนี้สามารถยอมความได้ แม้แจ้งความก็ไม่สามารถ ถดถอยคดีได้เพราะเหตุเกิดที่บ้านของฝ่ายชายและเป็นเรื่องที่มีผู้หญิงไปหาผู้ชายเอง สามีของเธอจึงพาเธอมาขอรับความช่วยเหลือจากมูลนิธิเพื่อนหญิง

ผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำ เหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นเป็นความรุนแรง ที่มีผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจของลิดา และยังป็นความรุนแรงที่มีผลต่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานด้วย

ผลกระทบด้านร่างกาย ลิดาถูกข่มขืน สภาพร่างกายที่กลับบ้านผิสดังเกตจนสามีสงสัย เช่น ปากบวมจากการสัมผัสอย่างรุนแรง ส่วนด้านจิตใจได้รับความกระทบกระเทือนใจจากเรื่องที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในช่วงแรกๆ สามีของเธอแสดงความโกรธเนื่องจากเข้าใจผิดคิดว่าเธอมีชู้ ความเข้าใจผิดของเพื่อนร่วมงาน เธอถูกดูหมิ่นดูแคลน

ผลกระทบด้านจิตใจ ลิดายังได้รับผลกระทบด้านจิตใจอย่างมาก เธอต้องเผชิญกับอารมณ์ของสามีในช่วงแรกที่เขาเข้าใจผิด ลิดา เสื่อมเสียชื่อเสียง เมื่อเรื่องราวของเธอเป็นที่รับรู้ของเพื่อนร่วมงานและหัวหน้างาน และเรียกคนเคยคิดฆ่าตัวตาย “หนูเคยคิดฆ่าตัวตาย แต่หนูก็ผ่านมาแล้ว เค้าปล่อยข่าวให้หนูเสียหาย คนดูถูก หนู พอหนูกลับไปทำงานก็ไม่มีคนพูดด้วย” (ลิดา, 16 มกราคม 2553) และเมื่อเป็นคดีความเธอต้องพูดเรื่องที่ไม่อยากนึกถึงซ้ำๆ

ผลกระทบต่อความมั่นคงในชีวิต ลิดามีความท้อแท้กับชีวิต เธอต้องห่างจากลูกเพราะต้องเตรียมเรื่องต่อสู้ดำเนินคดี ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และ ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการฝากเลี้ยงลูกเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ครอบครัวเกือบล่มสลายหากสามีของเธอยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้ แต่เธอก็ได้รับกำลังใจจากเพื่อนที่ใกล้ชิด

หนูก็ท้อนะ จากที่เคยได้อยู่กับลูกในวันหยุดก็ต้องเอาลูกไปฝาก เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง แล้วหนูก็ต้องไปเล่าเรื่องซ้ำ ๆ คือ มันเป็นเรื่องที่ไม่อยากเล่าให้ใครฟัง ลืมก็ไม่ได้ หนูอยู่ในวัยต้องทำงาน หากความก้าวหน้า แล้วต้องมาคิดเรื่องนี้ บางครั้งฝันร้าย ก็อยากให้อจบ ๆ ไป มันเหนื่อย หนูเสียชื่อเสียงไปเยอะ ถ้าไปยอมความคนที่ไม่ได้รู้เรื่องจริง ๆ รู้ในทางที่ผิด เขาก็ต้องหาว่าหนูเป็นคนผิด เพื่อนหนูก็บอกให้สู้ไปเถอะ คือ ยอมความตอนไหนก็ยอมได้ แต่ต้องให้เรื่องถึงศาลก่อน (ลิดา, 16 มกราคม 2553)

ผลกระทบต่อการทำงาน ลิดาได้รับผลกระทบในเรื่องตำแหน่งหน้าที่การงาน เพราะเธอไม่สามารถไปทำงานได้หลังเกิดเหตุ โดยเธอได้ทำเรื่องขอลาป่วยต่อเนื่องจากที่เธอเคยทำเรื่องลาพักร้อนในช่วงนั้นไว้แล้วพอดี ทำให้เธอลางานทั้งหมดประมาณ 1 สัปดาห์ ในช่วงเวลาดังกล่าวที่ทำงานของ เธอมีคำสั่งที่แต่งตั้งให้เธอไปเป็นเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานใหญ่ แต่เธอได้ไปทำเรื่องขอยกเลิก (ซึ่งปกติการที่คำสั่งยกเลิกเป็นเรื่องแปลก ทำให้คนสงสัยว่าเกิดเรื่องอะไรขึ้น) เธอถูกส่งตัวกลับไปสาขา โดยไม่มีตำแหน่งรองรับ เนื่องจากการปรับโครงสร้างองค์กรทำให้ตำแหน่งของเธอถูกยุบไป

นอกจากนี้ ผู้กระทำยังพยายามทำลายชื่อเสียงของลิดาด้วยการปล่อยข่าวว่าเธอเรียกเงินจากเขา ทำให้คนอื่น ๆ ที่ไม่รู้ความจริงมองเธอในทางเสื่อมเสีย

ตำแหน่งที่สาขาถูกยุบ (ตำแหน่งปฏิบัติการสินเชื่อ) เท่ากับส่งกลับมาสาขาแต่ไม่มีตำแหน่ง เพราะตำแหน่งนี้จะมีอยู่ที่สำนักงานใหญ่ เดือนหน้าก็ต้องกลับมาที่สำนักงานใหญ่อีกแต่เป็นคนละที่กับสำนักงานใหญ่ที่เกิดเรื่อง ส่วนเรื่องวินัย เขาให้หนูไปคุยกับคู่มือเอง เพราะหนูร้องเรียนเรื่องวินัยกับที่ทำงาน หนูบอกคุยไม่ได้เพราะเรื่องดำเนินคดีหนูเอาเรื่องถึงที่สุด ถ้าคุยกันเรื่องวินัยนอกรอบแบบนี้ก็เท่ากับว่าหนูยอม แล้วมัน ปล่อยข่าวที่สำนักงานใหญ่ว่าหนูจะไปเอาเงินมัน ใช้คำว่าแบล็คเมล มันบอกว่าหนู โทรไปหามันในวงเหล้า มันจะเอาเพื่อนมาเป็นพยาน แล้วก็ปล่อยข่าวว่า หนูจะเอาเงินมัน ปล่อยข่าวให้หนูเสียหายหมดเลย แต่ถ้าคนที่รู้จักหนูจริงจะรู้ว่าหนูเป็นคนยังไง หนูไปบังคับให้คนอื่นเชื่อไม่ได้ หนูเหมือนจะก้าวหน้าขึ้นไปในตำแหน่งงานของหนูก็กลายเป็นหนูถอยลง แต่หนูก็ต้องไปเพราะไม่มีตำแหน่ง (ลิดา, 16 มกราคม 2553)

ความเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา ลิดาเคยได้ยื่นเพื่อนเล่าพฤติกรรมของผู้กระทำว่าโดยส่วนตัวเป็น คนที่ดื่มสุราหนัก แต่ในวันเกิดเหตุขณะกินอาหารด้วยกันนั้น ผู้กระทำไม่ได้ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เมื่อมาถึงบ้านของผู้กระทำเธอก็ไม่เห็นและไม่ได้กลิ่นแอลกอฮอล์ เธอจึงเชื่อว่าการกระทำนี้เป็นความตั้งใจและเป็นพฤติกรรมส่วนตัวของผู้กระทำ ไม่ได้ทำเพราะขาดสติ

การแจ้งเหตุ/ขอความช่วยเหลือ สามีของลิดาพาลิดาไปแจ้งความ หลังจากเกิดเหตุ ในวันรุ่งขึ้น ช่วงสาย และไปตรวจร่างกายในช่วงเย็นที่โรงพยาบาลแห่งหนึ่งซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจส่งตัวไป ตอนหลังเจ้าหน้าที่ที่รับแจ้งเรื่องของเธอย้ายไปสถานีตำรวจอื่น เจ้าหน้าที่ตำรวจคนที่มาทำคดี ต่อจากคนเดิมได้บอกเธอว่าคดียอมความได้ แต่เธอยังยืนยันว่าจะดำเนินคดีถึงที่สุด

ตำรวจคนที่มาทำคดีให้หนูคนใหม่บอกว่ารู้ใหม่ว่าคดีนี้ยอมความได้ เขาพูดเหมือนให้หนูกลัวประมาณว่าถ้าหลักฐานไม่พอเราอาจถูกแจ้งความกลับได้ว่าแจ้งความเท็จ ถ้าเรื่องไปถึงศาลแล้วศาลยกฟ้อง เขาก็ฟ้องเรากลับได้ เราก็จะกลายเป็นผู้ต้องหา ประกันตัวเป็นแสนนะ จะยอมความไหม ถ้ายอมเขาจะไปคุยเรื่องค่าเสียหายให้ หนูก็บอกว่าหนูจะดำเนินคดีถึงที่สุด (ลิดา, 16 มกราคม 2553)

ลิดาได้ติดต่อมาที่มูลนิธิเพื่อนหญิง โดยได้รับคำแนะนำจากนักสังคมสงเคราะห์ที่โรงพยาบาล ลิดาได้รับคำแนะนำให้พูดถึงเรื่องที่เกิดขึ้นตามความเป็นจริง ให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายและ ช่วยฟื้นฟูสภาพจิตใจทั้งของตัวเองและสามีของเธอ

หลังจากที่ลิดาพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิเพื่อนหญิงและเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสนับสนุนหลายครั้ง เจ้าหน้าที่มูลนิธิพาลิดากลับไปหาตำรวจอีกครั้งหนึ่งและเธอได้แจ้งความดำเนินคดี เจ้าหน้าที่ของมูลนิธิเพื่อนหญิงเล่าถึงลิดาว่าในช่วงแรกที่มาขอคำปรึกษา ลิดาไม่สามารถพูดคุยและให้ข้อมูลใดๆ ได้เลย สามีของเธอเป็นคนเล่าเรื่องทั้งหมด ขณะที่ลิดาได้แต่นั่งร้องไห้ตลอดเวลา สามีของเธอยังคงแสดง ความโกรธกับสิ่งที่เกิดขึ้น ในที่สุดเจ้าหน้าที่มูลนิธิขอแยกตัวลิดาไปคุยโดยไม่ให้สามีไปนั่งฟังด้วย เพื่อให้ลิดาได้มีโอกาสระบายความรู้สึก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อลิดาหากต้องดำเนินคดี ซึ่งต้องให้การต่อศาลในเวลาต่อไป ขณะเดียวกันทางมูลนิธิก็สร้างความเข้าใจในอารมณ์ความรู้สึกของผู้ถูกกระทำให้สามีของลิดาเข้าใจ เพื่อให้เขาเข้าใจกรรมากรมากขึ้น ในระยะหลังๆ นี้ ลิดาจึงมีความเข้มแข็งขึ้น สามีของเธอก็มีการปรับตัว และเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสนับสนุน โดยร่วมให้กำลังใจผู้ถูกกระทำคนอื่นๆ ได้อย่างดี

ขณะนี้เรื่องคดีของลิดาอยู่ระหว่างการสอบสวน ส่วนเรื่องวินัยที่โรงเรียนไปยังไม่มีการพิจารณา ทำให้เรื่องของเธอไม่คืบหน้า แต่ลิดาก็ได้กำลังใจจากสามีจนมีความเข้มแข็งมากขึ้น

กรณีศึกษาที่ 10 โบวี สัมภาษณ์วันที่ 10 มกราคม 2553

ข้อมูลส่วนตัว โบวีเป็นวัยรุ่นหญิง อายุ 19 ปี อาศัยอยู่กับพ่อแม่ และ น้องสาว อายุ 13 ปี บ้านของเธออยู่ในชุมชนแออัดแห่งหนึ่ง ย่านฝั่งธนบุรี ขณะนี้โบวีกำลังเรียนอยู่ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่ 1 ด้านบริหารธุรกิจ วิชาเอกการบัญชี มีรายได้เดือนละ 2,000 บาท โบวีเป็นลูกที่เกิดจากความไม่พร้อมของพ่อแม่ โดยแม่ของเธอตั้งครรภ์ พ่อจึงต้องยอม อยู่ด้วยโดยที่ย่าไม่เห็นชอบ ทำให้แม่กับย่ามีปัญหากันเสมอๆ แม้ว่าย่าจะไม่ได้ อยู่บ้านเดียวกับเธอและพ่อแม่

ข้อมูลของผู้กระทำ ผู้กระทำเป็นชาย อายุ 68 ปี (ล่วงละเมิดทางเพศโบวีเมื่ออายุ 58 ปี) จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 แต่งงานแล้วและภรรยาอยู่ด้วยกันที่บ้านหลังที่เกิดเหตุ ประกอบอาชีพรับจ้างเลี้ยงเด็กในบ้านของตนเอง มีเด็กจากชุมชนมาอยู่ในความดูแล ประมาณ 3-4 คน ในแต่ละวัน เป็นเด็กอายุตั้งแต่ 2-3 เดือน ถึง 2-3 ขวบ

ความสัมพันธ์ของผู้กระทำกับผู้ถูกกระทำ ผู้กระทำมีความสนิทสนมกับพ่อและ ย่าของ โบวีมาหลายปี เนื่องจากบ้านอยู่ใกล้กัน เขาเข้าออกบ้านเธอทุกวัน และยังแสดงว่ารักเธอเหมือนลูกเหมือนหลาน จึงทำให้ไม่มีใครคิดอะไร เมื่อผู้กระทำเปลี่ยนอาชีพมารับจ้างเลี้ยงเด็กจึงบอกกับพ่อแม่ของ โบวีให้เธอไปช่วยเลี้ยงเด็กที่บ้านด้วย โบวีเล่าว่าความเป็นจริงแล้วตั้งแต่ไปที่บ้านของผู้กระทำเธอไม่เคยได้เลี้ยงเด็กเลย

จริง ๆ แล้วเขาเป็นเพื่อนของย่ามากกว่า เพราะเคยเย็บผ้า ทำอาชีพเดียวกับย่ากับพ่อ พ่อก็เป็นคนคอยไปซ่อมจักรให้ พอเขาเปลี่ยนอาชีพ เขาก็เลยเอาเราไปเป็นข้ออ้าง (โบวี, 10 มกราคม 2553)

ลักษณะและรูปแบบของปัญหา

สถานการณ์ปัญหา ผู้กระทำบอกพ่อของโบวีว่าจะให้เธอไปช่วยเลี้ยงเด็กที่บ้าน ตั้งแต่เธออายุ 9 ปี โดยก่อนหน้านั้นเธอรู้จักหลานผู้หญิงของผู้กระทำที่มีอายุแก่กว่า 1-2 ปี เพราะเคยไปวิ่งเล่นที่บ้านหลังดังกล่าวซึ่งอยู่ติดกับบ้านของเธอ ระยะเวลาหลังๆ เขาก็ชวนให้เธอไปที่บ้านอีกโดยที่หลานไม่ได้อยู่บ้าน และทำการล่วงละเมิดทางเพศเธอ ตอนนั้นเธอยังเด็กมากไม่รู้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการ ล่วงละเมิดทางเพศ เธอรู้เพียงว่าเขาห้ามไม่ให้บอกใครและให้เงินเธอมากินขนม

ตอนนั้นด้วยความที่เป็นเด็ก หนูก็ไม่รู้ว่าคืออะไร เพราะเขาพาหนูเข้าไปในห้องสองต่อ สองแล้วเขาก็ถอดกางเกงหนู แล้วเขาก็ทำอะไรหยังเจ๊ แต่ยังไม่ถึงขั้นสอดใส่ ซึ่งเราก็ไม่รู้ว่าคืออะไร แล้วเขาก็ให้ตั้งค์เรา บอกเราว่าอย่าไปบอกใครนะ ใครก็ห้ามรู้ เราก็ไม่รู้ว่าสิ่งที่เขาทำคืออะไร แล้วเราก็กลับบ้านปกติ (โบวี, 10 มกราคม 2553)

โบว์ไม่ได้บอกพ่อแม่ ถึงเรื่องที่เกิดขึ้น ส่วนผู้กระทำก็ยังคงมาคอยตามให้เธอไปที่บ้าน โดยอ้างกับพ่อแม่ว่า ให้ไปเลี้ยงเด็กเหมือนเคย โบว์ยังคงไปที่บ้านหลังนั้นอยู่เพราะไม่ได้รู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง

ตอนนั้นก็ยังคงเด็กอยู่ก็ไม่ว่าอะไร เข้าไปแล้วก็ออกมา บางทีที่อยู่ก็ไปเล่นกับพี่ บางทีน้องอยู่ก็ไปเล่นกับน้อง หนูก็ไม่รู้สึกอะไร หนูก็เลยไม่รู้สึกว่าจะไม่อยากจะทำ (โบว์, 10 มกราคม 2553)

เมื่อเธออายุประมาณ 15 ปี เรียน ปวช. 1 โบว์เริ่มรู้สึกว่าพฤติกรรมที่ถูกกระทำจากชายคนนั้น ไม่ใช่เรื่องปกติ เนื่องจากเธอได้เรียนรู้มากขึ้น อยู่ในสังคมที่มีการศึกษามากขึ้น มีอาจารย์ มีเพื่อนที่ทำให้เธอมีความรู้ โบว์พยายามจะบอกพ่อแม่แต่เธอก็ไม่รู้จะเริ่มต้นบอกอย่างไรดี จึงยัง อัดทนเก็บความลับ ไว้ ประกอบกับผู้กระทำมาพูดอย่างบุญคุณกับเธอและห้ามบอกพ่อแม่ เธอจึงยังไม่กล้าเล่าอะไรให้ใครฟัง “เขาบอกว่าถ้าบอกพ่อแม่จะไม่ให้พ่อยืมเงิน รู้ไหมว่าที่เรียนได้อยู่ทุกวันนี้ เพราะเขาให้พ่อยืมเงิน”

โบว์บอกว่าพ่อยืมเงินเขาจริงแต่ก็ใช้คืนทุกบาททุกสตางค์ ไม่ได้เอามาฟรีๆ โบว์บอกว่่าก็เหมือน โคนขู่ว่าถ้าพ่อแม่รู้ครอบครัวยุจะเดือดร้อน จะไม่มีเงินใช้ ไม่ได้ได้รับความช่วยเหลือเรื่องเงินอีก ทำให้โบว์ไม่กล้าบอกความจริงกับพ่อ ซึ่งเธอคิดเองขณะนั้นว่าจะเก็บเรื่องนี้ไว้กับตัวจนตายจะไม่บอกกับใคร “ในเมื่อมันเป็นแบบนี้ก็ให้มันตายไปกับเรากันแล้วกัน” (โบว์, 10 มกราคม 2553)

โบว์คิดว่าพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นเพราะความเห็นแก่ตัวของผู้ชาย ที่คิดว่าจะทำอะไรกับใครก็ได้ ไม่ต้องไปหาใครที่ไหน เพราะอยู่ใกล้บ้าน และเขาก็ได้รับผลประโยชน์ด้วย เพราะถึงให้ยืมเงินแต่ก็ได้เงินคืน

หนูคิดว่าเพราะพ่อไม่รู้ พ่อก็คิดว่าเราได้ผลประโยชน์ คือ ได้ยืมเงินจากเขา แล้วก็แค่ให้ลูกไปช่วยทำงานนิด ๆ หน่อย ๆ ไม่เห็นเป็นไรเลย แต่ถ้ามาคิดอีกที่เขาเป็นคนได้ประโยชน์มากกว่า (โบว์, 10 มกราคม 2553)

ระยะหลังโบว์บอกว่าพ่อว่าไม่อยากไปที่บ้านนั้นแล้วแต่ไม่ได้บอกเหตุผลที่แท้จริง ทำให้มีปากเสียงกับพ่อ เพราะผู้กระทำก็มาตามอยู่บ่อยๆ และเธอก็รู้ว่าเป็นเพราะเรื่องบุญคุณที่เขาให้พ่อยืมเงิน ทำให้พ่อบังคับเธอมาตลอด ด้วยความที่พ่อไม่รู้เรื่องที่เกิดขึ้นและไม่เคยระแคะระคายเลย แม้กระทั่งเวลาผู้กระทำมาตามให้เธอไปที่บ้านก็ยังสั่งพ่อของเธอว่าอย่าเพิ่งไปตามโบว์กลับบ้าน ถ้ามีอะไรจะให้เธอทำ ไว้ให้เธอกลับบ้านมาก่อนค่อยใช้ งาน “หนูบอกพ่อว่าหนูเหมือนตกรอก แต่หนูก็ไม่ได้บอกอะไรพ่อนะ ก็เลยทะเลาะกันบ่อย ๆ”

ในที่สุดเหตุที่ทำให้เธอต้องบอกพ่อแม่ก็คือ โบว์พบว่าน้องสาวของเธอก็ถูกกระทำเช่นเดียวกับเธอ เขาทำกับน้องเหมือนกับที่เธอมาก่อนทุกเรื่อง เธอเคยขอร้องผู้กระทำว่าอย่าทำอะไรน้องของเธอ เพราะน้องสุขภาพไม่แข็งแรง ถ้าน้องเป็นอะไรไป สงสารแม่ เพราะแม่กับน้องสนิทกัน ที่เธอสงสยก็เพราะเธอเห็นน้องถูกเรียกเข้าไปในห้องตอนช่วงบ่าย ในวันเดียวกันกับที่เธอถูกเรียกให้ไปมีเพศสัมพันธ์กับผู้กระทำในตอนเช้า เธอคิดว่าตอน

ช่วงบ่ายคงมีเด็กมาให้เลี้ยงจึงไม่ได้นึกว่าเป็นเรื่องผิดปกติ แต่เนื่องจากโบวีสนิทกับน้องมาก เธอจึงสังเกตเห็นความผิดปกติที่เกิดขึ้นกับน้องสาว

คือ...ปกติหนูจะแก้ผ้าอาบน้ำกับน้อง แล้วหนูก็สังเกตเห็นรูปร่างของน้อง ลักษณะของผู้หญิงน่าจะเปลี่ยนไปจากตอนเด็ก ๆ ตอนนั้นน้องอายุ 11-12 แต่ไม่ใช่เปลี่ยนไปแบบปกติ คือเกี่ยวกับวัยวะเพศนะค่ะ ลีก็จะคล้ำ แต่หนูก็ไม่กล้าถามน้อง เพราะหนูไม่อยากจะให้น้องรู้เรื่องแบบนี้ (โบวี, 10 มกราคม 2553)

โบวีไม่ได้คิดมาก่อนว่าจะเกิดเรื่องขึ้นกับน้องสาวเพราะเธอเคยขอผู้กระทำไว้และคิดว่าเขาน่าจะเชื่อถือได้ และคงพอแล้ว โบวีบอกว่าขณะที่เธอถูกกระทำบางครั้งภรรยาของเขาก็อยู่ในบ้านด้วย เธอไม่รู้ว่าภรรยาเขารู้เรื่องนี้หรือเปล่า หรือรู้แล้วนิ่งเฉยเสีย

ในช่วงแรก เมื่อเธอยังอายุเพียง 9 ขวบ โบวีถูกกระทำบ่อย ๆ เธอจำได้ว่า ทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ รวมแล้วหลายครั้งต่อสัปดาห์ ในวันธรรมดา จะเป็นช่วงเย็น ประมาณ 17.00-18.00 น. เป็นต้นไป ต่อมาเมื่อเธอเรียนสายอาชีพ มีงานต้องทำ ก็จะเป็นเพียงวันอาทิตย์ ช่วงเช้า 9.00-10.00 น. ระยะเวลาเริ่มมีคนสงสัย เธอเล่าว่า มีอาของเพื่อนคนหนึ่งมาถามว่าเธอเคยมีอะไรกับผู้สูงวัยหรือเปล่า ซึ่งเรื่องนี้โบวีไม่เคยเล่าให้ใครฟังเลย โบวีปฏิเสธ แต่อาของเพื่อนก็บอกว่าไม่เชื่อ เพราะรู้ และเห็น ในที่สุดโบวีจึงเล่าให้ฟัง อาคนนี้ยังบอกอีกด้วยว่าน้องสาวของเธอก็ถูกกระทำเช่นเดียวกัน เมื่อเธอได้รับการยืนยันจากน้องสาว โบวีจึงตัดสินใจว่าจะต้องทำอะไรสักอย่างเพื่อหาหลักฐานเอาผิดกับผู้กระทำให้ได้ วิธีการของโบวี ก็ยอมไปพบผู้กระทำอีกครั้งและเธอก็ได้หลักฐาน เป็นสมุดบันทึกของผู้กระทำเกี่ยวกับการกระทำของเขา และค่าใช้จ่ายที่เขาจ่ายให้เธอเกือบสิบปีที่ผ่านมา เธอแอบเอาสมุดนี้มาได้และนำมาให้พ่อดูในที่สุดพ่อจึงเชื่อเรื่องที่เกิดขึ้นกับเธอ

เขาเคยเอาสมุดเล่มนั้นมาให้หนูดูว่าเคยทำอะไร ยังไง ก็ครั้ง ก็หน ให้เงินก็บาทกับหนู แล้วเขาก็จดของน้องหนูอีก เขาบอกน้องหนูว่าพี่โบวีเขารู้เรื่องของเราแล้ว ไม่เป็นไรหรอก ทั้งที่จริงตอนนั้นหนูไม่รู้เรื่องของน้อง เขาเป็นคนจดบันทึกด้วยลายมือเขาทุกอย่าง หนูเอามาให้อา อุจิงพาไปบอกพ่อกับแม่ แม่เชื่อแต่พ่อไม่เชื่อ พ่อบอกว่าเราโกหกหรือเปล่านั้นจะเอาอะไร ไปใส่ร้ายเขาหรือเปล่านั้น อาจึงเอาสมุดบันทึกให้พ่อดู พ่อเลยเชื่อ (โบวี, 10 มกราคม 2553)

ตอนแรกผู้กระทำก็มาขอพูดกับพ่อเพื่อขอเจรจา โดยจะจ่ายเงินให้คนละ 10,000 บาท แล้วไม่ต้องแจ้งความ พ่อของเธอบอกให้ไปเจรจาที่บ้านย่า แต่ผู้กระทำไม่มา ไปตามแล้วก็ไม่พบ และในที่สุดก็ปิดบ้านหนีไป

โบวีเล่าเพิ่มเติมว่าในแต่ละครั้งที่เธอถูกกระทำ ผู้กระทำจะให้เงินเธอ 10-20 บาท เมื่อเธอเป็นเด็ก แต่เมื่อโตขึ้นเขาให้เธอครั้งละ 100 บาท

ความรุนแรงของปัญหา ตั้งแต่เด็ก โบวีไม่ได้คิดว่าเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นความรุนแรง เนื่องจากยังไม่เข้าใจ และถูกข่มขู่

คือสำหรับหนู หนูไม่ทราบตั้งแต่ที่แรกว่าเป็นเรื่องที่ไม่สมควรทำกับผู้หญิง หนูมาทราบตอนโต คือ ถ้าหนูทราบเร็ว กว่านี้หนูก็คงบอกว่ามันรุนแรงนะ มากเลย แต่พอมารู้ตอนโตนะ หนูว่ามันไม่นะ เพราะเหมือนกับว่าเราคงเคยชิน ถ้าคนอื่นมาว่านะว่าเขนอนกับคนนั้นคนนี่ ซึ่งถ้าเค้ามาเป็นเรานะ เค้าจะรู้ว่าทำไมถึงไม่รักตัวเอง ไม่ห่วงตัวเองเพราะอะไร (โบวี, 10 มกราคม 2553)

ผลกระทบต่อผู้ถูกระทำ โบวีได้รับผลกระทบด้านจิตใจ และทางสังคม

ผลกระทบทางด้านจิตใจ โบวีรู้สึกเครียดกับเรื่องที่เกิดขึ้น แต่ไม่มีผลกระทบต่อการเรียน เพราะเธอคิดว่าเมื่อมีเรื่องแบบนี้ก็ต้องเรียนหนังสือให้สูงขึ้น ส่วนด้านร่างกาย เธอไม่เคยถูกผู้กระทำทำร้ายทุบตี ซึ่งนอกจากความรู้สึกเครียดแล้ว เธอยังได้ยินคำพูดกระทบจากคนในชุมชน เพราะผู้กระทำปล่อยข่าว ว่าเธอแบล็กเมลล์เขา เธอเป็นผู้หญิงขायตัว คนในชุมชนไม่มีใครเห็นใจเธอและมองเธอด้วยสายตาแปลกๆ ซึ่งเธอก็ไม่อยากจะอยู่ที่นี้ เหมือนกันแต่ที่ไม่ออกไปอยู่ที่อื่นก็เพราะเป็นห่วงน้อง อยากให้เขามีอนาคตที่ดี

ขนาดวินมอเตอร์ไซค์ในชุมชนเค้ายังไม่รับหนูเลย หนูต้องเดินออกไป ปั่นจักรยานข้างนอก บางคนก็บอกว่าเก่งนะมีเรื่องแบบนี้แล้วยังอยู่ที่นี้ได้อีก ถ้าเป็นฉันนะหนีไปอยู่ที่อื่นแล้ว (โบวี, 10 มกราคม 2553)

ผลกระทบต่อครอบครัว โบวีบอกว่าผู้กระทำได้ทำให้เธอกับครอบครัวเดือดร้อน อับอาย ถูกดูถูก ทำมาหากินไม่ได้ เธอยังรู้สึกเครียดเพราะพ่อบอกว่าถ้าไม่เป็นอย่างที่หวัง (ไม่สามารถชนะคดีได้) เขาอยากฆ่าตัวตาย เธอสงสารพ่อมากเพราะพ่อของเธอก็พิการ ตั้งแต่รู้เรื่องก็ยิ่งพอมลง แต่เธอบอกว่าอะไรจะเกิดก็ต้องเกิด เธอและครอบครัวก็พยายามต่อสู้แล้ว ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นชีวิตก็ยังคงดำเนินต่อไป

ผลกระทบ ทางด้านสังคม ช่วงที่เกิดเรื่องเพื่อนที่เรียนด้วยกันก็มาถาม เพราะเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ แล้วเขาก็ลงบ้านเลขที่ด้วย แต่เธอก็ทำเฉยๆ เพราะไม่ได้สนิทกัน

ความเกี่ยวข้องกับการดိမ်းสุรา โบวีไม่เคยเห็นว่าผู้กระทำดိမ်းสุราตอนที่เธออยู่ด้วย (เวลาอื่นเธอไม่ทราบ)

การแจ้งเหตุ/ขอความช่วยเหลือ พ่อพาโบวีมาแจ้งความ ที่หน่วยงานของตำรวจที่ดูแลเรื่องการกระทำ ความรุนแรง เนื่องจากเกรงว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรมจากตำรวจท้องที่ เพราะผู้กระทำเป็นผู้กว้างขวาง มีฐานะดี ลูกมีการศึกษาสูง ซึ่งตำรวจรับแจ้งความ โดยใช้สมุดบันทึกของผู้กระทำเป็นหลักฐาน โบวีถูกส่งไปตรวจร่างกายที่โรงพยาบาลตำรวจ นักสังคมสงเคราะห์จึงแนะนำให้มาที่มูลนิธิ เพื่อนหญิง เพื่อขอรับคำปรึกษา ส่วนตัวผู้กระทำก็มีหมายจับไปที่บ้าน ซึ่งหลังจากถูกจับก็ได้รับการ ประกันตัวออกไป และยังบอกว่าจะสู้คดีให้ถึงที่สุด ทั้งๆ ที่เธอคิดว่าฝ่ายเธอน่าจะต้องเป็นฝ่ายพูดเช่นนั้นมากกว่า ขณะนี้เรื่องกำลังอยู่ระหว่างการสืบพยาน เพราะผู้กระทำอ้างว่าตอนแรกที่พูดในการสอบสวนชั้นต้น ไม่รู้เรื่องก็รับสารภาพไป แต่พอมาขึ้นศาลจริงๆ ผู้กระทำกลับคำให้การปฏิเสธทุกข้อหา และขอสู้คดี

ความคิดเห็นต่อเรื่องที่เกิดขึ้น กรณีที่เกิดขึ้นแบบนี้โบว์บอกว่าการป้องกันทำได้ยาก เพราะอยู่บนพื้นฐานของการไว้ใจ เชื่อใจ ผู้กระทำเป็นผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดกับครอบครัว เป็นเพื่อนของย่า สนับสนุนกับพ่อ จึงอยากบอกพ่อแม่ว่าต้องสังเกตพฤติกรรมลูกและคนอื่นๆ ด้วย ต้องระมัดระวัง ให้ความคุยกับลูก เพราะไม่เช่นนั้น ลูกก็จะไปติดสังคมภายนอก ไม่ติดพ่อแม่ ไม่รู้สึกผูกพัน จากประสบการณ์ของโบว์เธอบอกว่า พ่อแม่ไม่เคยคุยกับเธอ จึงทำให้เธอไม่กล้าพอที่จะเล่าเรื่องราวแรงให้ฟังได้ และเกรงว่าหากเล่าไปก็คงไม่มีใครเชื่อเธอ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ข้อมูล ส่วนบุคคลของผู้ถูกระทำและผู้กระทำ ลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน ผลการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรากับปัญหาความรุนแรงในการทำงาน และ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกระทำ ด้วยความรุนแรง การแก้ไขปัญหา และป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรงในการทำงาน ตลอดจนการ ลดความเสี่ยงภัยอันเกิดจากการดื่มสุรา

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถูกระทำและผู้กระทำ

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถูกระทำ และผู้กระทำ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ถูกระทำ ประกอบด้วย ข้อมูลทางกายภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ของผู้ถูกระทำและผู้กระทำ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

1.1 ข้อมูลทางกายภาพของผู้ถูกระทำและผู้กระทำ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ และสถานภาพการสมรสของผู้ถูกระทำและผู้กระทำ ความรุนแรงในการทำงาน ปรากฏดังนี้

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกระทำ จากการวิจัยนี้ พบว่า ผู้ถูกระทำ ความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงาน ทั้งหมดเป็นผู้หญิง ผู้ที่อายุน้อยที่สุด 18 ปี (อายุปัจจุบัน) ขณะถูกระทำอายุ 17 ปี และอายุมากที่สุด 47 ปี ส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น ผู้ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาและเริ่มทำงานใหม่ๆ โดยส่วนหนึ่งเป็นนักเรียนหรือนักศึกษาที่ต้องการทำงานเพื่อช่วยเหลือครอบครัวและหารายได้ด้วยตัวเอง (จำนวน 6 คน คือ โบวี อายุ 18 ปี อุ้ม อายุ 18 ปี ปิ๊ก อายุ 19 ปี ต้อย อายุ 21 ปี นัน อายุ 22 ปี และนิค อายุ 23 ปี) นอกนั้นเป็นผู้ที่อายุมากกว่ากลุ่มแรก มี 3 คนที่ทำงานมานานแล้ว และมีความคุ้นเคยกับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน (จำ อายุ 44 ปี ก้อย อายุ 46 ปี และ เกด อายุ 47 ปี) อีกคนหนึ่งยังมีประสบการณ์การทำงานน้อยและเพิ่งย้ายสถานที่ทำงานมาใหม่ (ลิดา อายุ 27 ปี)

ผู้ถูกระทำทั้งหมด สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท จำนวน 1 คน ส่วนใหญ่ คือ มีจำนวน 4 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี อีก 2 คน ยังเป็นนักศึกษาที่เรียนในระดับอุดมศึกษา มีจำนวน 1 คน เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จำนวน 1 คน จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และอีก 1 คน จบเพียงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และกำลังเรียนต่อในระบบการศึกษานอกโรงเรียน

ผู้ถูกระทำเกือบทั้งหมด (จำนวน 9 คน จาก 10 คน) มีงานทำ สามารถหารายได้ได้ด้วยตนเอง มีเพียง 1 คนที่ว่างงานและถูกหลอกว่าจะพาไปหางานทำ ผู้ที่มีรายได้มากที่สุดคือมารายได้ถึงกว่า 30,000 บาท ต่อเดือน

ส่วนผู้ที่มีรายได้น้อยที่สุด คือ 2,000 บาท (หลังจากมีการดำเนินคดีกับผู้ถูกระทำที่เป็นผู้จ้างก็ ไม่ได้ทำงาน มีรายได้เล็กน้อยจากกา รับจ้างทั่วไป) ผู้ถูกระทำมีการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน ไป กล่าวคือ เป็นพยาบาล สอนดนตรี เจ้าหน้าที่องค์กรอิสระ (ด้านคุ้มครองสิทธิ) ข้าราชการ ทหาร ลูกจ้างตำแหน่งแคชเชียร์ พนักงานบริษัทเอกชน รับจ้าง (ขณะถูกระทำยังว่างงาน) พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานธนาคาร และพี่เลี้ยงเด็ก

สถานภาพ การสมรส ของผู้ถูกระทำ จำนวน 6 คน ยังโสด บ้าง จุ๊บบ้างคนมีเพื่อนชาย (แฟน) และจำนวนหนึ่งไม่มีเพื่อนชาย อาศัยอยู่กับครอบครัวและอยู่ตามลำพังที่หอพักหรืออพาทเมนต์ ผู้ถูกระทำคนหนึ่งหย่าร้างจากสามีแล้ว (เหตุหย่าไม่เกี่ยวกับการถูกระทำความรุนแรง) อีก 2 คน แต่งงานแล้วและ ยังอยู่กับสามี และไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับสามี โดยผู้ถูกระทำคนหนึ่งมีบุตร 2 คน อีกคนหนึ่งไม่มีบุตร ซึ่งรายนี้เมื่อเกิดเหตุสามีจึงไม่อาจฟ้องร้องดำเนินคดีได้

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำ ในการศึกษาความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงานครั้งนี้ พบว่า ผู้กระทำทั้งหมดเป็นผู้ชาย อายุ น้อยที่สุด คือ 18 ปี (ขณะกระทำ อายุ 17 ปี) นอกจากนี้ยังมี ผู้กระทำ ผิดที่ร่วมกัน รุมโทรม จำนวนมากกว่า 3 คน มีอายุระหว่าง 17-18 ปี ผู้กระทำที่อายุมากที่สุด คือ 68 ปี (ขณะที่กระทำความรุนแรงอายุ 58 ปี) โดยมีผู้กระทำอีก 2 คน อายุ 58 ปี และ 60 ปี (ขณะกระทำขณะอายุ 56 ปี และ 58 ปี) อีกกลุ่มหนึ่งมีอายุ 40 ปี ขึ้นไป จำนวน 3 คน คือ อายุ 41 ปี (พนักงานธนาคาร และ อาจารย์) และอายุ 48 ปี (คนสวน/พนักงานขับรถ) นอกนั้นมีอายุระหว่าง 29-30 ปี 2 คน และอีก 1 คน อายุ 21 ปี เมื่อเปรียบเทียบอายุของผู้กระทำและผู้ถูกระทำแล้ว พบว่า ส่วนหนึ่งมีอายุใกล้เคียงกัน แต่ส่วนใหญ่พบว่าผู้กระทำมีอายุมากกว่าผู้ถูกระทำ

ในด้านการศึกษา ผู้กระทำจำนวนถึง 4 คน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อีก 2 คน จบการศึกษาระดับปริญญาโท นอกนั้นอีกจำนวน 4 คน จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี

ผู้กระทำจำนวน 4 คน มีอาชีพและมีรายได้ที่ มั่นคง คือ เป็นบุคลากรในระดับบริหาร และข้าราชการระดับสูง (หัวหน้าองค์กรอิสระ ข้าราชการทหารระดับสูงที่ปัจจุบันเกษียณอายุราชการแล้ว รองผู้อำนวยการ และอาจารย์ในมหาวิทยาลัย) อีกจำนวน มี 2 คนเป็นบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงาน มาหลายปี (โปรดิวซ์เซอร์ และพนักงานธนาคาร) นอกนั้นเป็นผู้กระทำที่มีงานทำและมีรายได้ปานกลาง บางคนมีอาชีพรับจ้างและมีรายได้ไม่แน่นอน รวมทั้งบางคนไม่มีงานทำ สำหรับรายได้ของผู้กระทำ พบว่า ผู้กระทำที่มีรายได้สูงสุด คือ ประมาณ 120,000-150,000 บาท (รองผู้อำนวยการ) และ 100,000 บาท (โปรดิวซ์เซอร์) ขณะที่บางคนไม่มีรายได้แน่นอน และผู้ถูกระทำที่ให้ข้อมูลบางคนไม่ทราบข้อมูลด้านรายได้ของผู้กระทำ

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่มีการกระทำความรุนแรง ความรุนแรงที่เกิดขึ้น โดยมีเรื่องของการทำงาน มาเกี่ยวข้องนี้ เกิดขึ้นกับผู้ถูกระทำที่ทำงานในหน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระ และธุรกิจเอกชน จำนวน 9 กรณี อีก 1 กรณีอยู่ในระหว่างการหางานทำ ดังนี้

หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ ผู้ถูกกระทำและผู้กระทำ จำนวน 4 กรณีที่ทำงานในหน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ ทำงานในโรงพยาบาล หน่วยงานทหาร มหาวิทยาลัย และรัฐวิสาหกิจ (บริการ สาธารณูปโภค) ในจำนวนนี้มีผู้กระทำ 2 คน เป็นผู้บังคับบัญชาโดยตรง อีกคนหนึ่งเป็นเพื่อนร่วมงาน และอีก คนหนึ่งเป็นอาจารย์ผู้สอน

องค์กรอิสระ ผู้ถูกกระทำและผู้กระทำ 1 กรณี ทำงานในหน่วยงานด้าน ปกป้องคุ้มครองสิทธิ ผู้กระทำ เป็นหัวหน้าหน่วยงาน นอกจากต้องทำงานร่วมกันแล้วยังมีอำนาจในการสั่งและมอบหมายงานอีกด้วย

ธุรกิจเอกชน ผู้ถูกกระทำและผู้กระทำทำงานรับจ้างธุรกิจเอกชน มีจำนวน 4 กรณี เป็นบริษัทที่สร้างนัก คนตรี ผู้ถูกกระทำจำเป็นต้องฝึกซ้อมดนตรีในช่วงเวลากลางวัน อีกกรณีหนึ่งเกิดขึ้นใน ปั่นน้ำมัน อีกกรณีหนึ่ง เกิดกับพนักงานธนาคาร ที่โยกย้ายที่ทำงานมาอยู่ในแห่งใหม่ ซึ่งอยู่ในระหว่างเรียนรู้งาน ผู้กระทำเป็นผู้ถ่ายทอด และป้อนงานให้ และอีกกรณีหนึ่งผู้กระทำรับจ้างเลี้ยงเด็กและจ้างผู้ถูกกระทำมาเป็นพี่เลี้ยงเด็ก

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของผู้ถูกกระทำและผู้กระทำ ลักษณะของความสัมพันธ์ของผู้ถูกกระทำ ในการศึกษาที่พบในการศึกษาครั้งนี้มี 3 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ตามลักษณะ ของการทำงาน ความสัมพันธ์ ส่วนตัว และไม่มีความสัมพันธ์หรือไม่รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน

การมีความสัมพันธ์ตามลักษณะของการทำงาน พบว่า ลักษณะการทำงานมีส่วนทำให้มีการกระทำ ความรุนแรงขึ้นได้ กล่าวคือ ผู้ถูกกระทำจำนวนถึง 8 คนที่ถูกกระทำความรุนแรงในลักษณะของการคุกคามทาง เพศ จากการทำงานที่ต้องพบปะกันเสมอๆ เช่น พบกันในสถานที่ทำงาน (จำ) ฝึกซ้อมดนตรี (ต้อย) เนื่องจากเป็น ผู้บังคับบัญชาและต้องทำงานร่วมกัน (นิต เกด ลิดา และก้อย) พบกันเนื่องจากลงทะเบียนเรียนในวิชาที่ผู้กระทำ เป็นอาจารย์ผู้สอน (นัน) และมีผู้กระทำเป็นนายจ้างให้ทำงาน (โบวี)

การมีความสัมพันธ์ส่วนตัว ในจำนวน ผู้ถูกกระทำและผู้กระทำที่มีความสัมพันธ์ตามลักษณะของ การทำงานดังกล่าว พบว่า ครึ่งหนึ่ง (จำนวน 4 คน) ของผู้ถูกกระทำและผู้กระทำมีความสนิทสนมคุ้นเคยกันเป็น ส่วนตัว ผู้กระทำเป็นผู้ที่ผู้ถูกกระทำให้ความเคารพนับถือ ให้ความไว้วางใจ ให้ความเชื่อถือโดยไม่คาดคิดว่าจะ สามารถทำร้ายกันได้ ความไว้วางใจนี้มีไว้เพียงตัวของผู้ถูกกระทำเท่านั้น แต่ได้รวมไปถึงครอบครัว โดยเฉพาะ พ่อแม่ สามี และญาติพี่น้องของผู้ถูกกระทำด้วย (จำ เกด ก้อย และโบวี)

จำ สนิทสนมคุ้นเคยกับภรรยาผู้กระทำ นับถือเขาและครอบครัวว่ามีบุญคุณต่อเธอ

เกด บริการรับใช้ผู้กระทำและภรรยา พ่อแม่และสามีของเธอก็ให้ความเคารพนับถือเขา

ก้อย รู้สึกว่าผู้กระทำมีบุญคุณ ให้ความเคารพและไว้วางใจ

โบวี ครอบครัวของเธอ ทั้งพ่อ และย่าสนิทสนมกับผู้กระทำ เขาถือว่ามีบุญต่อครอบครัวของเธอ พ่อของ เธอหยิบยืมเงินจากเขา

การไม่รู้จักระหว่างกัน ในจำนวนผู้ถูกระทำ 2 คน จาก 10 คน พบว่า ผู้ถูกระทำไม่มีความสนิทสนม
คุ้นเคยกับผู้กระทำมาก่อนเลย โดยผู้ถูกระทำคนหนึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศเพราะเมาสุราและถูกผู้กระทำขณะที่
เมาสุราเช่นกัน (อุ่ม) ส่วนอีกคนหนึ่งถูกญาติของเพื่อนหลอกว่าจะพาไปสมัครงาน (ปึก)

2. ลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน

2.1 ลักษณะความรุนแรงในการทำงาน การกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงาน พบว่าเป็นลักษณะ
ของการถูกล่วงละเมิดทางเพศทุกกรณี ซึ่งเป็นรูปแบบของการกระทำส่วนเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ถูกระทำ ที่
เป็นผู้หญิงทั้งสิ้น

ลักษณะการกระทำความรุนแรงในการทำงาน ลักษณะการล่วงละเมิดทางเพศ ที่พบในการวิจัยนี้มีการ
แสดงออก ตั้งแต่ระดับ ที่มีความ รุนแรงน้อยถึง ขึ้น รุนแรง มาก ได้แก่ ความรุนแรงที่สร้างความรำคาญให้
ผู้ถูกระทำ (Sexual annoyance) และแบบแสดงพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อผู้ถูกระทำได้รับความเสียหาย
รวมทั้งอาจกระทบต่อการทำงานของผู้ถูกระทำ (Sexual coercion) โดยจำแนก การคุกคามทางเพศ (Sexual
harassment) ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ การคุกคามทางเพศ ทางวาจา (Verbal harassment) การคุกคาม ทางเพศ โดย
ไม่ใช้วาจา (Non-verbal harassment) การคุกคามทางเพศทางกาย (Physical harassment) และการคุกคามทางเพศ
ทางด้านจิตใจ (Psychological harassment) ดังนี้

1) การคุกคามทางเพศทางวาจา (verbal harassment) จากข้อมูล พบว่าการคุกคามทางเพศทางวาจา เป็น
การใช้คำพูด ที่สร้าง ความไม่พอใจ รวมทั้งอาจสร้างความเสียหายให้แก่ผู้ถูกระทำ ทั้งนี้ เกี่ยวข้อง กับความ
รุนแรงมากหรือน้อยของคำพูดนั้น คำพูดที่ใช้มีความแตกต่างกัน ในการใช้ภาษาและน้ำเสียง เช่น พูดเหน็บแนม
กล่าวตำหนิ ทำให้ ผู้ฟังรู้สึกผิด ใช้คำพูดที่ทำให้ ผู้ถูกระทำ เสื่อมเสียชื่อเสียง ใช้น้ำเสียงข่มขู่ ตะคอก ตะโกน
และมีการพูดจาฉวฉวม พูดส่อในทางเพศ แสดงความต้องการทางเพศ ขอมิเพศสัมพันธ์โดยอ้างว่าขาดความสุข
ทางเพศ ตลอดจนมีการพูดในลักษณะข่มขู่ คุกคามเพื่อให้ผู้ถูกระทำยอมปฏิบัติตามความต้องการ

การคุกคามทางเพศโดยใช้วาจาที่ผู้กระทำพูดกับผู้ถูกระทำมีทั้งการพูดในที่ทำงาน พูดขณะปฏิบัติงาน
และพูดนอกเวลาการปฏิบัติงาน โดยผู้กระทำ มีการพูด ทั้งต่อหน้าซึ่งมีเจตนาให้ผู้ถูกระทำได้ยิน พูดลับหลัง
และพูดผ่านสื่อ

ลักษณะการพูดต่อหน้า เช่น ผู้กระทำ ใช้คำพูดเหน็บแนม “หยิกแถมหยอก” หรือ “พูดที่เล่นที่จริง” ทำ
ให้ผู้ถูกระทำเกิดความรู้สึกไม่ดี ซึ่งเมื่อผู้กระทำพูดออกมาแล้วผู้ถูกระทำที่เป็นผู้หญิง ได้รับความเสียหาย เกิด
ความรู้สึกอับอาย เสียหน้า เมื่อผู้ถูกระทำ ตอบโต้ พูดต่อว่า ฝ่ายผู้กระทำ มักปฏิเสธ แล้วอ้างว่า ผู้เสียหายหญิง
นั้นคิดไปเอง เขาไม่ได้คิดเช่นนั้น หรือเพียงแค่ว่า “พูดเล่น” ไม่จริงจัง ซึ่งในบางครั้งผู้ที่อยู่รอบข้างก็อาจไม่เชื่อ ว่า
ผู้กระทำใช้คำพูดเช่นนั้นจริง และเห็นด้วยว่า ผู้เสียหายสร้างเรื่องก็เป็นได้ เนื่องจากภาพลักษณ์ของผู้กระทำ

น่าเชื่อถือ และมีความสามารถในการทำงานจนคิดว่าสิ่งที่เขาทำเป็นเรื่องเล็กน้อย จนบางครั้งคิดไปว่าเป็นเรื่องปกติของ”ผู้ชาย” ที่อาจพูดหยอกล้อผู้หญิง อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้ถูกกระทำได้รับฟัง หรือรับรู้การพูดของผู้กระทำ แล้วรู้สึกว่าการพูดดังกล่าวเป็นการละเมิดสิทธิผู้อื่น ส่วนการพูดกลับหลังเป็นคำพูด และการสื่อสารโดยใช้ภาษาที่สร้างความเสื่อมเสีย เช่น การส่งข้อความให้คนอื่นรับรู้ว่าคุณถูกกระทำเป็นคนไม่ดี ซึ่งข้อความนี้มักส่งไปถึงผู้คนที่ผู้ถูกกระทำรู้จัก มีการสื่อสารผ่านโทรศัพท์

เนื้อหาในการคุกคามทางเพศทางวาจามี 2 ลักษณะ โดยแบบแรกเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เช่น พูดสั่งสอน กล่าวตักเตือน พูดวิพากษ์วิจารณ์การทำงาน และแบบที่สองเป็นการพูดเรื่องส่วนตัวโดยที่ไม่เกี่ยวกับการทำงาน เช่น พูดวิพากษ์วิจารณ์การแต่งตัว พูดต่อว่า พูดแสดงออกถึงความต้องการฉันทู้สาว พูดบอกความต้องการทางเพศ

ข้อมูลจากการวิเคราะห์นี้แสดงให้เห็นการพูดในลักษณะดังกล่าวของผู้กระทำในหลายกรณี ดังต่อไปนี้

พูดในลักษณะที่ทำให้เสียหาย เช่น นทิตูตกับนิตในทำนองที่ เสียหายขณะนั่งรับประทานอาหาร ว่านิตชอบนั่งให้ทำผู้ชาย “รู้ว่าเขาจิบ ยังนั่งให้เขาจิบอีก” ซึ่งนิตก็ไม่คิดว่าเรื่องที่คุยเป็นเรื่องเสียหายเพราะคุยเรื่องทั่วไป และนั่งคุยกันอยู่หลายคน

พูดในลักษณะที่ทำให้คนอื่นเข้าใจผิด เช่น นทิตูตให้ผู้ชายที่รับอาสาไปส่งนิตที่บ้านว่า “น้องเขาไม่ยอมให้... ไปส่ง น้องกลัว... เลี้ยวเข้าโรงแรม”

พูดในลักษณะว่ากล่าวตักเตือน เหน็บแนม เช่น นทิตูตกับนิตเป็นเชิงว่ากล่าวตักเตือน เหน็บแนมในเรื่องส่วนตัว เมื่อนิตไปพบคนรู้จักว่า “ไปกินข้าวกับใคร... รู้จักเขาแค่ 2 ชั่วโมงก็ไปกินข้าวกับเขาแล้วนะ ถ้าเกิดเขาเลี้ยวเข้าโรงแรมจะทำอย่างไร”

พูดในลักษณะต่อว่าในที่สาธารณะทำให้เสียหาย เช่น สมหวังจีจี้จักรยานมาที่ หอพักที่จำพักอยู่บนชั้น 3 บิบเบตตรจจักรยานเสียงดังจนคนอื่น ๆ และจำออกมาดู เมื่อเห็นจำสมหวังส่งเสียง ตะโกนต่อว่าเสียงดังมากจนได้ยินกันทั่วจนจำรู้สึกว่ “เขาแสดงตัวเหมือนเป็นเจ้าของหนู รู้สึกอับอาย กดคัน และ โกรธมาก”

พูดแสดงความรู้สึกทางด้านผู้สาว เช่น นัน ได้รับโทรศัพท์จากอาจารย์ ที่สอนวิชาที่เธอลงทะเบียนเรียน อาจารย์ถามว่า “ทำอะไรอยู่ ตอนนี้อยู่ที่สนามบิรชขึ้นเครื่องอยู่... นันมีแฟนรึยัง ” เมื่อนันตอบไปว่ามีแฟนแล้ว อาจารย์ยังพูดแสดงความรู้สึกว่า “ไม่เป็นไร ผมขอเป็นก็ว่าคุณอีกคนแล้วกัน ” หลังจากนั้นอาจารย์ได้ส่งข้อความมาคุกคามนันทางโทรศัพท์อีกว่า “กำลังดริงค์อยู่กับเพื่อน อยากให้มาด้วยจัง ”

สมหวังพูดกับจำ ว่า “เขารู้ว่า จำ ไม่ได้อยู่กับสามีแล้ว เขาเชื่อว่าคนที่เคยมีสามีต้องมีความต้องการมีเพศสัมพันธ์ และเขาก็รักจำ”

พูดส่อไปในทางแสดงอารมณ์ทางเพศ พูดจิบ ตามตื้อ เช่น อาจารย์ใช้คำพูดล่วงเกินทางเพศ นันต่อหน้าเพื่อนนักศึกษาอื่นว่า “หุ่นน่าอว่ะ ” ส่งให้นันไปหาที่ห้องพักอาจารย์ในช่วงพัก “...เดี๋ยวพักเบรค 10 นาที ไปหา

ที่ห้องนะ” แต่นั่น ไม่ยอมไปพบและไม่เข้าเรียนหลังจากช่วงพัก แม้จะทราบว่าอาจารย์จะเช็คชื่อการเข้าเรียนหลังจากนั้น อาจารย์ยังโทรศัพท์มาตาม เมื่อไม่เห็นนั้น เข้าเรียน “อ้าวทำไมไม่ขึ้นมา ไม่เข้าเรียนต่อหรือ ” อีกเหตุการณ์หนึ่งเกิดขึ้นในวันหน้านั้นเข้าสอบ หลังจากแจกข้อสอบ อาจารย์รูดเร้านั้น “รีบทำเร็วๆ จะได้รีบไปกิน ” ระหว่างที่เธอทำข้อสอบนั้นสังเกตเห็นเขาพยักหน้าเป็นระยะ เพื่อชวนให้เธอออกไปนอกห้อง

นทีเข้ามาประชิดตัว นิด เขาแสดงความรู้สึก ขณะที่เขาเข้ามาจนใกล้ ตัวเธอว่า “กลิ่นอะไรหอม จัง ใต้น้ำหอมหรือ... นี่กลิ่นตัวธรรมชาติหรือ กลิ่นแบบนี้ผู้ชายคลั่งนะ เดี่ยวเปลอหอม... กลิ่นแบ่งหรือ ” อีกครั้งหนึ่งที่นทีใช้คำพูดที่สื่อเจตนาในทางเพศเมื่อเขาโทรศัพท์ไปหานิด นิดพูดตัดบทโดยบอกไปว่าจะไปอาบน้ำ นทีก็ ใช้คำพูดคุกคาม “จี๋ออกเสื้อฟ้าหมดละชิ อดหมดใช้ปะ”

พูดในลักษณะวิพากษ์วิจารณ์การแต่งตัว เช่น นทีพูดวิพากษ์วิจารณ์การแต่งตัวของนิด เขาทักว่านิดแต่งตัวเช็ทซี่ “ทำไมมาพบ ... ต้องแต่งตัวเช็ทซี่ด้วย” เมื่อเธอเถียงว่าเธอก็แต่งตัวเรียบร้อย เขาก็ยังใช้คำพูดตอกย้ำที่สื่อไปในทางเพศว่า “...แต่มันดูออกง่าย”

พูดแสดงออกถึงความต้องการทางเพศ และต้องการมีเพศสัมพันธ์ เช่น ขณะที่ก้อยยังตกใจที่ถูกสั่งให้ขับรถยนต์เข้าไปข้างใน โรงแรนทรูด พร้อมพ้ชักชวนให้ก้อยเข้าไปดูหนังไปที่เขาเตรียมมาเข้าไปอยู่เป็นเพื่อนหน่อยซี ... จะไม่แะจะต้องตัวเลขนี้ยมีหนังสือXมาด้วย มีnotebook ม...”

พูดจาลักษณะข่มขู่ การข่มขู่เป็นลักษณะห้ามนำเรื่องที่ถูกล่วงละเมิดไปบอกเล่าให้คนอื่นรับรู้ พูดข่มขู่หากไม่ยอมมีเพศสัมพันธ์ด้วยจะทำลายชื่อเสียง เช่น บอกให้สามีรู้ เผยแพร่คลิปวิดีโอที่อัดไว้

พลเอกต้นข่มขู่โดยใช้คำพูดที่เกรี้ยวกราดว่า “กูเขียนมึงด้วยมือ กูก็ลบมึงด้วยตีนได้ ” และพูดด้วยความโกรธอีกว่า “จะทำให้เราเลิกกับสามีของเราให้ได้” เมื่อเกิดหลบหลีกที่จะพบผู้กระทำ เขา ข่มขู่เธอว่า “จะนำเรื่องระหว่างเรากับเขาไปบอกให้สามีเรารู้”

ใช้เสียงและส่งข้อความทำลายชื่อเสียง ผู้กระทำ ส่งข้อความและข้อความเสียงผ่านทางโทรศัพท์เป็น “เสียงขณะที่ผู้หญิงกับผู้ชายมีเพศสัมพันธ์กัน” มาให้เกิด และเขายังส่งข้อความที่สร้างความเสื่อมเสีย ต่อเกิด เกิดเล่าว่า “หาว่าเราเป็นคนล่าต่อ่น มีเพศสัมพันธ์กับคนมากมาย...”

นทีได้รับโทรศัพท์จากผู้กระทำคนหนึ่งในกลุ่มคนที่ข่มขืนเขาขู่ว่า “มีอะไรจะให้ดู ออกมาเลยนะ ... ถ่ายคลิปวิดีโอเอาไว้ ถ้าไม่ออกมาจะบอกพ่อแม่ เพื่อนให้รู้กันไปหมด ” เธอตกใจมาก กังวลและกลัวว่าครอบครัวเธอจะรู้ เธอก็เริ่มรู้ชะตากรรมของตนเองว่า ถ้าออกไปพบคนที่ข่มขืนเธอ แต่ถ้าไม่ออกไปก็จะถูกประจาน

2) การคุกคาม ทางเพศด้วยภาษาท่าทางโดยที่ไม่ใช่ทางวาจา (Non-verbal harassment) การคุกคามทางเพศที่ปรากฏในการวิจัยนี้ พบว่า ผู้กระทำมีการแสดงออกในลักษณะภาษาท่าทาง แสดงออกทางสีหน้าที่บ่งบอกความรู้สึกที่สื่อในเรื่องเพศต่อผู้หญิงที่เป็น ผู้ถูกกระทำ รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกเพื่อมุ่งประสงค์ให้

ผู้ถูกระทำรับรู้ว่ามีปัญหา ต้องเรียกร้องความสนใจในทางผู้สาว แสดงความต้องการ การทางเพศ ลวนลาม ทำอนาจาร บังคับให้นั่งดูขณะมีเพศสัมพันธ์ ปลุกปล้ำ ข่มขืน กระทำชำเรา และรุนแรงสุดคือการรุมโทรม

ลวนลาม และพยายามปลุกปล้ำ เช่น สมหวังพยายามที่จะหาโอกาสอยู่ตามลำพัง คอยติดตามจำเพื่อหาโอกาสล่วงเกินเธอ บางครั้งเข้ามาจับมือถือแขนเมื่อพบจำอยู่ตามลำพัง บางครั้งเขาเข้ามาประชิดตัว วันหนึ่งเขามีโอกาสจึงพยายามปลุกปล้ำจำ “เขาเข้ามากอดปล้ำหนู เขาตัวใหญ่กว่าหนูมาก วันนั้นหนูว่าหนู โชคดีที่นุ่งกางเกง ยีน ทำให้เขาไม่สามารถถอดกางเกงหนูได้”

พาเข้าโรงแรมม่านรูด เช่น ผู้กระทำซึ่ง “เจ้านาย” ของก๊อซอามีมาลูปเบนเธขณะที่เขาจะไปส่ง เขบอบปัญหาเรื่องเพศและแสดงให้รู้ว่าต้องการให้เธอช่วยสำเร็จความใคร่ให้ “ตอน ได้ยิน ขนหัวลุกตั้งเลย แต่ก็บอกเขาไปว่าช่วยไม่ได้หรอก คือ อยากให้เขาล้มเลิกความคิดนี้เนื่องจากเธอไม่คุ้นเส้นทาง จึงขับรถไปตามเส้นทางที่เขาบอก จนมารู้ตัวอีกทีก็เข้าไปในโรงแรมม่านรูดแล้ว

การบังคับให้ดูการมีเพศสัมพันธ์

ข่มขืนและเช็ก ส์ห่ม เช่น ต้อยถูกผู้กระทำที่เป็น โปริควิสเซอร์ของวงดนตรี บังคับให้เธอนั่งดูขณะมีเพศสัมพันธ์ในห้องซ้อมดนตรีของช่วงดีกวันหนึ่งหลังจากเลิกซ้อม หลังจากนั้นไม่นาน ต้อยก็ถูกล่วงละเมิดทางเพศครั้งแรก เธอรู้สึกท้อแท้ใจกับคนอื่นดูขณะที่เธอมีเพศสัมพันธ์

ถูกล่วงละเมิดทางเพศอย่างต่อเนื่อง เช่น โบวีถูกผู้กระทำที่เป็นชายสูงอายุที่เป็นผู้ว่าจ้าง ไปช่วยเหลือเด็ก เมื่อเธออายุเพียง 9 ขวบ เธอไม่เข้าใจว่าสิ่งที่ชายสูงอายุกระทำต่อเธอเป็นการล่วงละเมิดทางเพศ เธอถูกระทำหลายต่อหลายปีต่อเนื่อง แต่ช่วงหลังนี้ น้องสาวของเธอ กลับตกเป็นเหยื่อจากการกระทำของชายคนนี้ เช่นเดียวกับเธอ

พลเอกสันข่มขืนเธอในวันที่เธอไปดูแลเขาช่วงที่ภรรยาของเขาไปต่างประเทศ แต่เธอก็ถูกปลุกปล้ำขึ้นใจโดยไม่สนใจคำทักท้วง ร้องขอ หรือเหตุผลใดๆ ตลอดระยะเวลามากกว่า 4 ปี

นั่นได้ถูกอาจารย์คุกคามทางเพศโดยการตามตื้อ ชวนไปกินอาหาร ชวนให้มาพบที่ห้องพักอาจารย์ เมื่อเข้าไปอยู่ในห้องพักอาจารย์ตามลำพังสองต่อสอง ผู้กระทำได้ลวนลามนั้นตามที่ได้คาดการณ์ไว้ โดยเขาเข้ามาโอบกอด และจับหน้าอกนั้น ผู้กระทำยังขอ มีเพศสัมพันธ์ด้วย “เมื่อไหร่จะยอมซักที ทนไม่ไหวแล้วนะ ... ผลัดมาหลายครั้งแล้วนะ” ซึ่งการกระทำของเขากลายเป็นหลักฐานสำหรับการดำเนินคดี

3) การคุกคามทางเพศทางกาย (Physical harassment) การกระทำความรุนแรงในการทำงาน ที่มีลักษณะเป็นความรุนแรงทางกาย เป็นการพยายามล่วงละเมิดทางเพศ ของผู้กระทำ ได้แก่ การจับมือ ดึงมือ ดึงแขน การดึง หรือกด หรือลากอย่างรุนแรง เข้าประชิดตัว ถูกเนื้อต้องตัว จับมือถือแขน โอบกอด

นที่หาโอกาสลวนลามนิต พยายามจะถูกเนื้อต้องตัว เช่น เข้าไปนั่งใกล้ๆ ขณะนิตนั่งอยู่ ในห้องทำงาน นที่เดินเข้ามาขึ้นด้านหลังนิต พร้อมทั้งก้มตัวลงมาใกล้ๆ ทำเป็นก้มมาดูจอคอมพิวเตอร์ของเธอ เธอจึงขยับตัวหนี

เขากลับ เขาดึงแขนเธอมาคม เขจับเคยมือนิดและกดไว้ แต่นิดดึงออก ซึ่งในบางครั้งเขาก็พยายามโอบกอด กอด เอว โอบไหล่ จนนิดรู้สึกว่าเป็น“แทบจะสู้กัน....”

4) การคุกคามทางเพศทางจิตใจ (Psychological harassment) เป็นลักษณะที่ทำให้เกิดความหวาดกลัว มีการติดตามความเคลื่อนไหว ทำให้ตกใจ แสดงความเป็นเจ้าของ ทำให้รู้สึกอึดอัด ข่มขู่ว่าจะทำร้าย ทำลายครอบครัว ประจาน

สมหวังคอยติดตามความเคลื่อนไหว และหาโอกาสล้วงละเมิดจำเมื่อปลอดคน หรืออยู่ในห้องทำงานคนเดียวสมหวังมักจะเข้ามาประชิดตัว ถือโอกาสจับมือถือแขน โอบกอด “... มีอยู่ครั้งหนึ่งหนูทำงานอยู่บนตึกชั้นสาม หนูอยู่คนเดียว เพื่อน ไปดูคนไข้ อยู่ดีๆเขาก็โผล่เข้ามาหาในห้อง หนูก็ตกใจ..”

ปี๊ถูกวัยรุ่นชายหลายคน รุมโทรมและ กระทำชำ ทำให้เธอมีความกดดัน ต่อมายังบังคับให้ออกมาหา โดยข่มขู่ว่าหากไม่ออกมาจะประจานด้วยคลิปวิดีโอ

เกดถูกพลเอกสันพาเธอเข้าพักและพาไปข่มขืนในโรงแรมต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด กว่า 10 ครั้ง เกดรู้สึกถูกข่มขืน กัดคันทางจิตใจ จนร่างกาย เจ็บป่วย “เราจะถูกบังคับขืนใจให้จำต้องตกอยู่ในสภาวะที่ไม่อาจขัดขืนได้ ทั้งเหตุการณ์และสภาพบังคับจนต้องถูกข่มขืนครั้งแล้วครั้งเล่า ซึ่งเราเจ็บช้ำน้ำใจ”

นิดถูกคุกคามทางเพศจากหัวหน้าหน่วยงาน นิดรู้สึกว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการทำลายศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเธอ

2.2) รูปแบบความรุนแรงในการทำงาน การกระทำ ความรุนแรงที่พบในการวิจัยนี้เป็นการคุกคามและล้วงละเมิดทางเพศ ความแตกต่างของรูปแบบการกระทำ ความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงานพิจารณาได้ในสองแนวทาง คือ การพิจารณาจากความสัมพันธ์ของผู้กระทำและผู้ถูกระทำ และการพิจารณาจากพฤติกรรมความรุนแรง ดังนี้

(1) รูปแบบความรุนแรงที่ พิจารณาจากความสัมพันธ์ของผู้กระทำและผู้ถูกระทำ การกระทำ ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่พบในการศึกษาครั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำและผู้ถูกระทำมี 3 รูปแบบ ได้แก่

(1.1) ความรุนแรงที่กระทำโดยผู้บังคับบัญชาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจมากกว่า กระทำต่อผู้มีอำนาจน้อยกว่า เช่น กรณีของนิด เกด ก้อย โบวี ต้อย และนันทน์

นิดถูกหัวหน้าหน่วยงานใช้คำพูด ท่าที และพฤติกรรมที่แสดงออกในลักษณะลวนลาม และคุกคาม ทางเพศ นิดที่เป็นหัวหน้าองค์กรอาจมิได้ใช้อำนาจหน้าที่ในการละเมิด โดยตรง แต่เมื่อประกอบกับพฤติกรรมส่วนบุคคลที่คุ้นเคยกับการพูดในลักษณะในการหยอกล้อผู้อื่น โดยเฉพาะผู้หญิง นางสาว สามารถทำให้ผู้ที่สนทนากับ นิดรู้สึกอึดอัด สร้างความรำคาญ รู้สึกว่ากำลังถูกคุกคาม ดังนั้น ลักษณะของการพูดเมื่อประกอบกับพฤติกรรมที่สนิท

แสดงออกต่อชนิด ซึ่งภายหลังพบว่าเขาก็มีพฤติกรรมเช่นนี้ต่อผู้อื่นด้วย จึงกล่าวได้ว่า ผู้กระทำมีพฤติกรรมที่มักหาโอกาสที่จะล่วงละเมิดผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่ถูกกระทำมักเป็นผู้หญิง

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ กรณีของชนิด นีก็มีการใช้อำนาจในการทำให้ชนิดตกอยู่ในภาวะจำยอมในหลายครั้ง เช่น สั่งให้ชนิดไปต่างจังหวัดด้วย แม้ชนิดจะขอเลื่อน การเดินทางออกไป เพราะเธอไม่มั่นใจในความปลอดภัย เพราะหากต้องไปตามลำพังเพียงสองคน แต้นที่ก็ปฏิเสธที่จะเลื่อนการเดินทาง โดยอ้างว่าเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่จะเดินทางไป ได้เตรียมงานไว้เรียบร้อยแล้ว

เกิดทำหน้าที่เป็นธุรการ ประสานงาน ติดต่องาน ขับรถยนต์ทั้งของทางราชการและใช้รถยนต์ส่วนตัว รับส่งนายพลและภรรยา รวมทั้งให้บริการอื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชาสั่ง ลักษณะงาน “เหมือนคนรับใช้ส่วนตัว” คำสั่งของผู้บังคับบัญชามีความสำคัญต่อการทำงานตามหน้าที่ และจากการที่เธอเป็นทหาร ซึ่งเป็นงานที่ต้องใช้ความมีระเบียบวินัยสูง ยิ่งต้องทำให้เธอต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด เนื่องจากผู้บังคับบัญชาสามารถ “ให้คุณให้โทษ” ต่อหน้าที่งานงานของผู้ใต้บังคับบัญชาได้

ดังนั้น ความสัมพันธ์ของเกิดกับผู้กระทำจึงเป็นความสัมพันธ์ของผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้บังคับบัญชาที่สามารถให้คุณให้โทษได้ และเมื่อประกอบกับความเคารพนับถือกันเป็นส่วนตัว ทั้งตัว เธอเอง ซึ่งเธอยอมรับว่าผู้กระทำและภรรยาเป็นผู้มีบุญคุณ ต่อทางครอบครัวพ่อแม่ของเธอ ความเป็นผู้บังคับบัญชาของ ผู้กระทำที่มีตำแหน่งระดับสูง เป็นผู้มีอำนาจบังคับให้เธอยอมจำนนได้ แม้เกิดจะไม่เต็มใจยินยอมก็ตาม แต่เกิดต้องตกเป็นเหยื่อเมื่อเขาออกคำสั่งให้เธอไปนั่งรอเขา ตามลำพังในห้องรับแขกที่บ้านของผู้กระทำ และใช้คำพูด ทั้งในเชิงขอร้อง พูดแสดงอารมณ์ความรู้สึก ใช้กำลังบังคับให้เธอมีเพศสัมพันธ์กับเขา การใช้อำนาจในฐานะของผู้บังคับบัญชา ผวนวกับคำพูดข่มขู่จะทำลายครอบครัวของเกิดให้ได้ และการข่มขู่เรื่องการทำงาน หรือคำพูดที่ห้ามเล่าเรื่องที่เขาล่วงละเมิดทางเพศเธอ สิ่งเหล่านี้ได้ทำให้เกิดต้องยอมจำนนอยู่นานหลายปี

ก้อยถูกคุกคามทางเพศ โดยผู้บริหารระดับสูง ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ ของหน่วยงาน เป็นผู้ที่ก้อยให้ความเคารพนับถือเขาเป็นส่วนตัว จากการที่เขาช่วยให้คำปรึกษา ปัญหาเรื่องงาน ก้อยคิดว่าเขามีบุญคุณและให้ความสนิทสนมด้วย ดังนั้น เมื่อเขาโทรศัพท์มาหาและบอกว่ามีเรื่องอยากคุยด้วย ก้อยจึงคิดว่าเขาคงมีปัญหาอยากคุยให้เธอฟัง เธอจึงตกลงรับปากว่าจะไปรับประทานอาหารเย็นด้วย โดยไม่คิดระแวงว่าเป็นเรื่องไม่เหมาะสม เมื่อพิจารณาถึงการใช้อำนาจหน้าที่มาบังคับ บหรือไม่ ในประเด็นนี้แม้ผู้กระทำจะมีได้มีการใช้อำนาจหน้าที่ แต่ด้วยสถานภาพการทำงาน ซึ่งดำรงตำแหน่งระดับบริหารที่สามารถให้คุณให้โทษได้ ผู้ใต้บังคับบัญชาก็ย่อมมีความเกรงใจ แต่ด้วยความไวเนื้อเชื่อใจ จึงยากที่จะปฏิเสธคำชวนของผู้บังคับบัญชาที่บอกก้อยว่าเขาต้องการพูดคุยกับเธอเพราะมีเรื่องต้องการคุยด้วย จึงทำให้ก้อยคิดถึงเรื่องงาน

โบวี เด็กสาว จากครอบครัวยากจน ถูกผู้กระทำบอกพ่อแม่ของเธอว่าเขามีงานให้เธอทำ คือให้มาช่วยเลี้ยงเด็กที่บ้านของเขา เธอจึงต้องการทำงานเพื่อหารายได้ช่วยเหลือพ่อแม่และน้องเล็กๆ การทำงานกับเพื่อน

บ้านในวัยเดียวกับพ่อ และมีความสนิทสนมกับพ่อแม่ และย่า โบว์ที่ถูกนายจ้าง ล่วงละเมิดทางเพศ ตั้งแต่เธอยังอายุเพียง 9 ขวบ โดยได้เงินตอบแทนเล็กน้อย เธอและครอบครัวยังรู้สึกเป็นหนี้บุญคุณของเขา ไม่กล้าบอกใคร เมื่อผู้กระทำสิ่งห้ามเล่าเรื่องนี้ให้ใครฟัง เด็กอย่างโบว์ก็ทำตามอย่างง่ายดาย เธอถูกกระทำมานานนับสิบปี

ด้วยถูกกระทำจากโปรคิวส์เซอร์ผู้ที่จะผลักดันให้เกิดวงดนตรีหญิงที่มีชื่อเสียง โดยมีต้อยเป็นนักดนตรีของวงคนหนึ่ง ผู้กระทำสามารถออกคำสั่งให้สมาชิกในวงทุกคนทำตามที่เขาบอกได้ เช่น สมาชิกของวงดนตรีทุกคนจะต้องซ้อมอย่างหนัก โดยจะต้องซ้อมถึงช่วงดึกเกือบทุกวัน หรือการที่เขาเป็นผู้รับงาน หรือออกโชว์ในที่ต่างๆ เขาก็ทำให้นักดนตรีมีความพยายามจะทำตามเป้าหมายของเขาให้ได้ สมาชิกของวงดนตรีจึงใช้เวลาในการซ้อมจนบางช่วงต้องนอนพักในห้องซ้อมดนตรี ไม่กลับบ้าน

นั่นถูกอาจารย์ล่วงละเมิดด้วยคำพูด ที่สื่อไปในทางอนาจาร และล่วงละเมิดทางเพศ ผู้กระทำตามต้อยเพื่อให้เธอมาหา ในฐานะอาจารย์ที่เป็นผู้ประเมินผลการเรียนของนักศึกษา ผู้กระทำได้เสนอให้มันมาหาเพื่อรับประทานอาจารย์บ้าง ให้มาพบที่ห้องพักอาจารย์ หรือขอให้ยอมทำตามที่เขาต้องการ เพื่อแลกกับคะแนนที่สูงขึ้น พฤติกรรมของผู้กระทำในฐานะอาจารย์ที่สามารถให้คุณให้โทษได้ ได้กระทำความรุนแรงในลักษณะการเสนอเงื่อนไขเพื่อการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ให้มัน แม้มันจะปฏิเสธ ผู้กระทำก็ยังตามคุกคามด้วยการโทรศัพท์พูดคุยตลอดเวลา

(1.2) ความรุนแรงที่โดยมีเพื่อนร่วมงานเป็นผู้กระทำ เช่น จ้า อุ้ม ลิดา

จ้าถูกคุกคามทางเพศจากผู้กระทำที่อยู่ในที่ทำงานเดียวกัน ผู้กระทำ คุกคามทางเพศและพยายามล่วงละเมิดทางเพศหลายครั้ง พฤติกรรมของผู้กระทำได้สร้างความหวาดกลัวให้แก่จ้า เธอหมดความอดทนต่อการคุกคามของเธอ เธอรู้สึกเหมือนถูกทำลายศักดิ์ศรี จึงต้องยุติการกระทำของเธอ แต่เธอต้องกลายเป็นจำเลยเมื่อผู้กระทำได้รับบาดเจ็บสาหัส

อุ้มเด็กสาววัยรุ่นต้องการทำงานหารายได้ด้วยตนเอง แม้ครอบครัวของเธอจะมีสถานภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างดี หลังจากทำได้เพียงไม่กี่วันก็ถูกเพื่อนร่วมงานข่มขืน แต่จากการที่เธอมีเงินมาจนช่วยตัวเองไม่ได้ มีคนเห็นว่าผู้กระทำดึงมือเธอออกจากวงเหล้า คนที่ร่วมดื่มด้วยไม่ได้ทักท้วง เพราะเห็นเธอเดินตามไปเอง แม้เหตุการณ์จะเกิดขึ้นต่อหน้าเพื่อนร่วมงานหลายคนแต่ไม่มีใครห้ามปรามผู้กระทำ หรือเข้าช่วยเหลือเธอเลย

ลิดาพนักงานธนาคารที่เพิ่งย้ายมาทำงานในสถานที่ใหม่ เธอต้องเรียนรู้งานจากผู้กระทำ เขามักตำหนิว่างานของเธอผิดพลาด ภายหลังเธอรู้สึกเหมือนถูกผู้กระทำกลั่นแกล้ง “ที่จริงหนูก็ไม่เข้าใจว่างานของหนูผิดได้ยังไง ตอนที่หนูทำไปนะมีคนตรวจตั้ง 3 คน...”

(1.3) ความรุนแรงที่กระทำโดยผู้ ถูกกระทำและผู้กระทำ ที่มีความสัมพันธ์ส่วนตัว จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นอกจากเรื่องงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งงานแล้ว ผู้ถูกกระทำและผู้กระทำหลายกรณียังความสนิทสนมกันเป็นส่วนตัวด้วย เช่น จ้าและสมหวังที่ทำงานที่เดียวกัน เธอนับถือว่าการรยาของ

สมหวังเป็นผู้มีบุญคุณต่อเธอ เกิดกับผู้บังคับบัญชาที่เป็นพลเอก ซึ่งสามี และครอบครัวของเธอก็ให้ความเคารพ นับถือผู้กระทำมานาน ก้อยกับผู้กระทำก็เช่นเดียวกันที่เธอถือว่าเขามีบุญคุณต่อเธอ เขาเคยช่วยเหลือเมื่อ เธอเดือดร้อน ทั้งสองกรณีนี้ผู้ถูกกระทำให้ความไว้วางใจจนไม่เคยคิดว่าจะสามารถคุกคามเธอได้

(1.4) ความรุนแรงที่ ผู้ถูกกระทำและผู้ กระทำไม่รู้จักคุ้นเคย กันมาก่อน เช่น อุ่ม และปิ๊ก โดยเหตุเกิดขึ้นกับอุ่มที่เริ่มทำงานที่ เดียวกับผู้กระทำได้เพียงไม่กี่วัน ไม่รู้จักคุ้นเคยกันเป็นส่วนตัว ไม่รู้แม้ประวัติของเขา รู้จักเพียงชื่อของเขาเท่านั้น แต่จากการสืบสุรหาของเธอและผู้กระทำและกลุ่มคนที่ทำงานในปั้มน้ำมันแห่งนั้น ทำให้อุ่มตกในสภาพที่ปกป้องตัวเองจากการถูกข่มขืนได้ ส่วนปิ๊กต้องการหางานทำ เพื่อหารายได้ช่วยครอบครัว ปิ๊กไม่รู้จักผู้กระทำมากนัก ปิ๊กไม่เคยพูดคุยกับเขามาก่อน แต่เธอรู้ว่าเขาเป็นญาติของเพื่อนบ้าน จากการที่ เธอคิดว่าผู้กระทำเป็นคนในหมู่บ้านเดียวกับเธอ ปิ๊กจึงไม่เฉลียวใจว่าจะถูกหลอกไปข่มขืน และถูกรุมโทรม

(2) รูปแบบความรุนแรงที่ พิจารณาจากพฤติกรรมความรุนแรง รูปแบบการกระทำความรุนแรงที่ เกี่ยวกับการทำงานที่พบจากการวิจัยนี้เมื่อ พิจารณาจากพฤติกรรม การคุกคามทางเพศ จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ การสร้างเงื่อนไขการคุกคามทางเพศในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ (Quid pro quo sexual harassment) และการสร้างบรรยากาศที่ไม่พึงปรารถนาในการทำงานโดยการคุกคามทางเพศ (Hostile environment)

(2.1) การสร้างเงื่อนไข การคุกคามทางเพศ ในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ (Quid pro quo sexual harassment) เมื่อพิจารณาถึงข้อมูลที่ศึกษาจากกรณีศึกษาทั้ง 10 คน กล่าวได้ว่า มีผู้กระทำถึง 6 คน ที่ผู้กระทำใช้วิธีการสร้างเงื่อนไขทำให้ผู้ถูกกระทำยอมทำตามเงื่อนไข และบางคนต้องถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศอย่างต่อเนื่อง เช่น นิด เกด ก้อย โบวี ต้อย และ นัน

โบวีถูก ผู้กระทำพูดอ้างบุญคุณกับเธอและห้ามบอกพ่อแม่ ที่เธอถูกล่วงละเมิดทางเพศ โบวีบอกว่า เหมือนโดนขู่ว่าถ้าพ่อแม่รู้ครอบครัวเธอจะเดือดร้อน จะไม่มีเงินใช้ และไม่ได้รับความช่วยเหลือเรื่องเงินอีก ทำให้โบวีไม่กล้าบอกความจริงกับพ่อ ซึ่งเธอคิดเองขณะนั้นว่าจะเก็บเรื่องนี้ไว้เป็นความลับตลอดไป

เกดถูกพลเอกสันพยายามคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ เกดพยายามขอร้องผู้กระทำหลายต่อหลายครั้ง ให้อยุดการกระทำต่อเธอ แต่เขาก็ยังคงใช้อำนาจกดดันเธอ เช่น จะเปิดความจริงให้สามีรู้ ข่มขู่ในเรื่องหน้าที่การงาน เกดให้เหตุผลว่า “ไม่อาจขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาได้ ” ในที่สุดเกดตัดสินใจอย่างเด็ดขาดว่าจะไม่อดทนอีกต่อไป เธอจึงหลบหลีกที่จะพบเขา ผู้กระทำจึงส่งข้อความประจานเธอต่อสังคมต่างๆ นานา

อาจารย์ที่สอนนัน ได้โทรศัพท์มาหาเพื่อต่อรอง โดยบอกจะปรับคะแนนให้หากยอมมาพบเขา ไปกินดื่มกับเขา ผู้กระทำสร้างเงื่อนไขเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ว่า “อีกไม่กี่คะแนนนั้นก็ได้ 4.0 แล้ว จะเอาไม่ ถ้าอยากได้ก็มาหาผมซิ ไปกินข้าว ไปดริงค์กัน ” นันไม่ได้ตอบรับข้อเสนอ นั้น เพราะเธอรู้สึกไม่ไว้วางใจอาจารย์

(2.2) การสร้างบรรยากาศที่ไม่พึงปรารถนาในการทำงานโดยการ คุกคามทางเพศ (Hostile environment sexual harassment) การกระทำความรุนแรงในการทำงานที่พบในการศึกษาครั้งนี้ แม้ส่วนใหญ่จะ ไม่เกี่ยวเนื่อง

กับการทำงานโดยตรง แต่ก็มีการกระทำที่กระทบต่อบรรยากาศในการทำงาน หรือความสัมพันธ์กับคนในที่ทำงาน

หลังจบการศึกษา นิดมุ่งหวังว่าจะทำงานด้านคุ้มครองสิทธิ แต่นิดกลับถูกหัวหน้าหน่วยงานพูดจา “เตะโลม” บางครั้งก็ “เหน็บแนม” มีการแสดงพฤติกรรมที่สื่อไปในทางเพศ ทำให้นิดมีความต้องระมัดระวังตัว ไม่เปิดโอกาสให้ ต้องอยู่ตามลำพัง ทำให้นิดอึดอัด เธอคิดว่าบุคลากรในหน่วยงานของเธอควรทำหน้าที่ปกป้องคุ้มครองผู้อื่น จึงไม่สมควรจะถูก ละเมิดสิทธิ จากคนในหน่วยงานเดียวกัน จึงยังทำให้นิดรู้สึกผิดหวังต่อบรรยากาศการทำงาน “... แล้วเราก็ไม่จำเป็นต้องมาทำงานนี้ เราแค่รักงานที่ทำ...”

2.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน เมื่อวิเคราะห์จากสถานการณ์ปัญหา การกระทำ ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน พบว่า สาเหตุ หรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน ซึ่งผู้ถูกกระทำต้องเผชิญนั้นเป็นการคุกคามทางเพศทั้งหมด โดยมีระดับความรุนแรงที่แตกต่างกันไป ปัจจัยที่เป็นสาเหตุประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ ดังนี้

1) ปัจจัยเชิงโครงสร้างของสังคม และวัฒนธรรม ปัจจัยเชิงโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม มีความสัมพันธ์ต่อระบบคิดและการกระทำของคนในสังคม ค่านิยมและทัศนคติของสังคมไทยของสังคมต่อความรุนแรงเกี่ยวกับการทำงาน โดยเฉพาะการคุกคามและการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้ถูกกระทำที่เป็นผู้หญิง ปรากฏดังนี้

1.1) ค่านิยมทางสังคมที่ขาดการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้หญิง ผู้กระทำที่เป็นชายมองผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ ไม่ให้ความสำคัญต่อศักยภาพ หรือเคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับผู้ชาย ผู้กระทำได้สร้างเงื่อนไขให้ผู้ถูกกระทำที่เป็นหญิงต้องตกเป็นผู้ที่ด้อยค่า ใช้เพศหญิง เพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ เช่น กรณี ผู้บังคับบัญชา ที่เป็นผู้ชาย กับผู้บังคับบัญชา ที่เป็นผู้หญิง ผู้บังคับบัญชา มองข้ามคุณค่า ความสามารถ และผลงานที่เธอสามารถผลิตและสร้างสรรค์ให้แก่หน่วยงาน การคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศได้ทำให้ผู้ถูกกระทำรู้สึกว่าคุณค่าของตนเองสูญเสียนั่นเอง ในหลายกรณี ผู้ถูกกระทำต้องได้รับการฟื้นฟูเยียวยาเพื่อเสริมสร้างพลังให้กับตนเอง

1.2) ทัศนคติของสังคมที่มีต่อผู้หญิงว่าเป็นสาเหตุของปัญหาหรือมองว่าเป็นคนไม่ดี จากการที่ผู้ถูกกระทำเป็นผู้หญิง ผู้ถูกกระทำบางคนถูกสังคมมองว่าเป็นสาเหตุของการกระทำ ความรุนแรง เช่น

- มองว่าไปแอบชอบผู้ชายที่เป็นผู้กระทำ แต่ผิดหวังเพราะผู้กระทำมีภรรยาหรือคู่รักแล้ว (จำ และ นิด)
- มองว่าผู้หญิงยอมมีเพศสัมพันธ์กับเขาเอง โดยฝ่ายหญิงไม่ปฏิเสธเมื่อถูกฝ่ายชายชวน ฝ่ายหญิงไปหาผู้กระทำเองที่บ้านของผู้กระทำ ฝ่ายหญิงเป็นคนขับรถพาผู้ชายเข้าโรงแรมมานวด หรือ ฝ่ายหญิงทำตัวไม่เหมาะสม ผู้ชายจึงล่วงละเมิดทางเพศเธอ (อุ้ม ลิดา ก้อย และ ปีก)

- มองผู้ถูกระทำ ที่ออกมาเรียกร้องความยุติธรรมว่าต้องการเรียกร้องสิ่งตอบแทน “แบล็คเมลล์” เพราะหวังเงินทองจากผู้กระทำ (เกด และ ก้อย)
- มองว่าผู้หญิงที่เป็นผู้ถูกระทำเป็นคนไม่ดี ทำให้ผู้กระทำ และหน่วยงานเสื่อมเสียชื่อเสียง (ก้อย และ นิค)
- มองว่าผู้หญิงที่ถูกระทำ “สร้างเรื่อง” หรือ “อยากดัง” เนื่องจากมีข่าวตามสื่อต่างๆ ที่ตีแผ่เรื่องราวสู่สังคม (นิน)

2) **ปัจจัยส่วนบุคคล ของผู้กระทำและผู้ถูกระทำ** ปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นสาเหตุของการกระทำ ความรุนแรงพิจารณาได้จากทั้งปัจจัยส่วนบุคคลของผู้กระทำและผู้ถูกระทำ

2.1) **ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้กระทำ** ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัยนี้ พบว่า ผู้กระทำ ความรุนแรงในการทำงานทั้งหมดเป็นผู้ชาย ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมที่เหนือกว่าผู้ถูกระทำ ทั้งในด้านหน้าที่การงาน ที่มีอำนาจให้คุณให้โทษได้ ประกอบกับคนส่วนใหญ่ยอมรับอำนาจของผู้ชายและอำนาจตามสถานภาพทางสังคมของผู้ชายตามตำแหน่งหน้าที่การงาน เช่น เป็นบุคคลที่มียศ ตำแหน่ง สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สูง ว่าน่าเชื่อถือมากกว่าผู้ที่สถานภาพด้อยกว่า เช่น เป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย เป็นเด็ก และเป็นคนยากจน ดังนั้น ผู้กระทำจึงใช้ความเหนือกว่านั้นเป็นอำนาจในการข่มขู่ คุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ต่อผู้หญิง เช่น เกดที่ผู้กระทำมียศเป็นพลเอก ก้อยที่ผู้กระทำเป็นผู้บริหารระดับสูง ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ ด้อย ที่ผู้กระทำเป็นโปรดิวซ์เซอร์ เป็นต้น ซึ่งผู้กระทำเหล่านี้มีอำนาจให้คุณให้โทษได้ จึงทำให้ผู้ถูกระทำตกอยู่ในสถานการณ์ที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในลักษณะต่างๆ

2.2) **ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ถูกระทำ** ผู้ถูกระทำทั้งหมดเป็นผู้หญิง ส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพที่ด้อยกว่าผู้กระทำ เช่น เป็นผู้ได้บังคับบัญชา อายุน้อยกว่า ประสบการณ์น้อยกว่า และความชำนาญน้อยกว่า เป็นต้น เกือบทุกคนมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับผู้กระทำ ยกเว้นผู้ถูกระทำ 2 คนที่ไม่รู้จักสนิทสนมกับผู้กระทำมาก่อน ดังนั้น ผู้ถูกระทำส่วนใหญ่จึงให้ความเคารพนับถือ ผู้กระทำ ให้ความเชื่อใจ ไว้วางใจ จึงขาดความระมัดระวัง ประกอบกับผู้กระทำมีพฤติกรรมที่ฉวยโอกาส และแสวงหาประโยชน์จากผู้หญิง ทำให้ผู้กระทำใช้โอกาส และช่องทางในการกดขี่ ข่มเหง คุกคามและล่วงละเมิดทางเพศทางเพศ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ถูกระทำยังไม่กล้าบอกเล่าปัญหาของตัวเอง รู้สึกอับอาย ทำให้บางคนต้องถูกระทำซ้ำหลายครั้ง และต้องทนทุกข์อยู่เป็นเวลานาน

- เกด เป็นคนสุภาพอ่อนน้อม ด้วยหน้าที่ของทหารคนสนิทเธอจึงถูกฝึกให้ ทำหน้าที่รับใช้ ให้บริการผู้บังคับบัญชาระดับนายพล และให้ความนับถือเขาเหมือนญาติผู้ใหญ่
- ปิ๊กยังเด็กและเป็นคนเรียบร้อย ไม่มีเพื่อนมากนัก เธอไว้วางใจผู้กระทำเพราะเขาเป็นน้ำของเพื่อน และมีบ้านอยู่ใกล้ ผู้กระทำเป็นผู้ใหญ่กว่า เขาหยิบยื่นความช่วยเหลือมาให้ เพราะรู้ว่าปิ๊กต้องการทำงาน

- ก้อยรู้สึกว่ามีบุญคุณต่อเธอ โดยส่วนตัวก้อยเองก็มีความสนิทสนม และให้ความเคารพนับถือเขา
- โบวีไว้วางใจผู้กระทำว่าเป็นผู้ใหญ่ เขาสนิทกับย่าและพ่อ และเข้าออกบ้านเธอทุกวัน แสดงว่ารักและเอ็นดูเธอเหมือนลูกเหมือนหลาน จึงทำให้ไม่มีใครคิดอะไร ในแง่ผู้สาวมาก่อน เมื่อถูกชวนไปทำงาน โบวีจึงตั้งใจไปทำงานนี้เพราะจะเป็นการช่วยครอบครัวของเธอที่มีฐานะยากจนให้มีรายได้เพิ่มขึ้นบ้าง

2.4 ผลกระทบจากการกระทำความรุนแรงในการทำงาน

ความรุนแรงที่เกิดจากการทำงานซึ่งเป็นการ คุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งการกระทำได้ส่งผลกระทบต่อในหลายลักษณะ และมีผู้อื่นได้รับผลกระทบด้วยนอก เหนือจากผู้ถูกรกระทำ เช่น พ่อ แม่ สามี เพื่อนร่วมงาน ซึ่งบางคนหลีกเลี่ยงที่จะช่วยเป็นพยานให้ผู้ถูกรกระทำ เพราะเกรงกลัวว่าจะมี ผลกระทบต่อการทำงานของพวกเขา ในภาพรวมกล่าวได้ว่า ผู้ถูกรกระทำแต่ละคนได้รับผลกระทบ ร่วมกันในหลายลักษณะ โดยเฉพาะด้านจิตใจ ผู้ถูกรกระทำ มีปัญหา ด้าน สุขภาพจิตมากที่สุด บางรายมีอาการเจ็บป่วยทางกาย มีอาการซึมเศร้า พยายามทำร้ายตัวเอง เช่น พยายามฆ่าตัวตาย

ลักษณะผลกระทบจากการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศที่พบในการวิจัยนี้ประกอบด้วย ผลกระทบ ต่อผู้ถูกรกระทำ ผลกระทบต่อครอบครัว ผลกระทบทางสังคม และผลกระทบต่อความมั่นคงของชีวิต ดังนี้

1) ผลกระทบต่อผู้ถูกรกระทำ

1.1) ผลกระทบทางด้าน ด้านจิตใจ ผู้ถูกรกระทำได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจอย่างรุนแรงที่สุด หลายกรณีพบว่ามีความเสียใจ เจ็บซ้ำใจ เจ็บปวดกับสิ่งที่เกิดขึ้น มีความเครียด ความกดดัน มีความทุกข์ เกิดความหวาดระแวง วิตกกังวล สับสน หวาดกลัวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บางรายพบว่าหลังจากเหตุการณ์นั้นแล้วก็เก็บตัว มีลักษณะซึมเศร้า พยายามทำร้ายตัวเอง “ไม่อยากพบใครหรือ อยู่ใกล้ใคร กลัวคน โดยเฉพาะผู้ชาย ควบคุมตัวเองไม่ได้ อาละวาด โวยวาย รวมทั้งเห็นภาพหลอน ถึงขั้นทำร้ายร่างกายตนเอง ” ในกรณีที่ถูกคุกคามทางเพศต่อเนื่องเป็นเวลานานหลายปี สภาพจิตใจยิ่งแย่

- นิดมีความเครียด ความกดดัน และความวิตกกังวล ต้องคอยระแวงระวัง หลายครั้งที่เธอแผลงเบาใจ คิดว่าคงไม่เกิดอีก แต่พอมีจังหวะลับตาคน ผู้กระทำก็ คุกคาม เธอ เธอสับสนในการตัดสินใจจะทำงานต่อไปเพื่ออุดมการณ์ของเธอ หรือจะเปลี่ยนงานใหม่เพื่อความปลอดภัย ถูกกระทบจากการวิพากษ์วิจารณ์ และ นิดยังถูกกดดันจากคำวิพากษ์วิจารณ์นั้น “... ได้รับผลกระทบมาก ในช่วง 2-3 สัปดาห์ที่ผ่านมา เรายังให้ไว้กับความรู้สึกไม่เป็นธรรมหลายปี... ทำให้การไปทำงานแต่ละวันต้องมาเจ็บปวด ...”

- จำไม่อาจบอกใครได้ นอกจากเพื่อนสนิท หลังจากมีเรื่องที่ทำให้ผู้กระทำได้รับบาดเจ็บสาหัส จำต้องตกอยู่ในภาวะ เครียด จำ จึงรู้สึก ว่าเธอ ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ และสูญเสียความมั่นใจมาก
- เกิดมีสภาพจิตใจแย่จากการถูกรกระทำที่ต่อเนื่องหลายปี การ ถูกคุกคามและล่วงละเมิด ทางเพศได้ส่งผลถึงสุขภาพกาย “เราจะถูกบังคับขืนใจให้จำต้องตกอยู่ในสภาวะที่ไม่อาจขัดขืนได้ ทั้งเหตุการณ์และสภาพบังคับจนต้องถูกข่มขืนครั้งแล้วครั้งเล่า ซึ่งเราเจ็บช้ำน้ำใจ ทำได้แต่เก็บงำความรู้สึกเจ็บปวดจนออกมาเป็นอาการป่วยหลายครั้ง”
- อุ้มไม่ได้รับความเห็นอกเห็นใจจากคนที่อยู่ใกล้ชิด แม้แต่คนในครอบครัว จึงรู้สึกน้อยใจเจ็บปวดใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น “น้อยใจค่ะ เหมือนว่าเราโดนขนาดนี้ ทำไมยังไม่คิดที่จะไปเอาเรื่องอีก กลับค้น ไปเห็นอกเห็นใจอีกฝ่ายหนึ่ง ก็คือมันรู้สึกน้อยใจมากกว่าค่ะ
- นันถูกวิพากษ์วิจารณ์โดยเฉพาะที่บางคนคิดในแง่ร้าย เธอเครียดมาก “เครียด ร้องไห้ทุกวัน”... “ไม่อยากให้ใครซุดคู้ย แล้วก็มาพูดถึงนั้นอีก”
- ปีกู้รู้สึกเครียดมาก ไม่อยาก พบใครหรือ อยู่ใกล้ใคร กลัวคน โดยเฉพาะผู้ชาย ควบคุมตัวเองไม่ได้ บางครั้งก็ อาละวาด โวยวาย เห็นภาพหลอน เคยทำร้ายร่างกายตนเอง เธอเข้ารับการบำบัดที่โรงพยาบาลศรีธัญญา ซึ่งกว่าจะรู้สึกดีขึ้นต้องใช้เวลาการเยียวยานานถึง 6 เดือน

1.2) ผลกระทบด้านร่างกาย ผู้ถูกรกระทำทุกคนระบุว่าไม่ได้ถูกทำร้ายร่างกายในลักษณะการทุบตี หรือทำร้ายในลักษณะอื่น เช่น การกดหรือบีบมือ รวมทั้งไม่มีการใช้อาวุธ แต่ผู้ถูกรกระทำตกอยู่ในสภาพถูกบังคับร่วมกับการถูกข่มขืน กระทำซ้ำเรา และรัมโทรม

- นิดถูกผู้กระทำจับมือถือแขน พยายามสัมผัสเนื้อตัวเธอ บางครั้งรุนแรงขึ้นเป็นลักษณะจับมือกดลงกับเบาะ หรือบีบมือ นิดพยายามหลบหนีให้พ้นจากการโอบกอดของผู้กระทำ นิดก็พยายามแกะมือเขาออกจากตัวเธอ จนบางครั้งเป็นลักษณะ “ต่อสู้กัน” จึงนำไปสู่การบาดเจ็บ
- เกิดถูกพลเอกสันปลุกปล้ำ ข่มขืนหลายต่อหลายครั้ง ต่อเนื่อง หลายปี สภาพความกดดัน ส่งผลกระทบที่ต่อร่างกาย ทำให้เกิดเจ็บป่วยเป็นโรคกระเพาะ มีเลือดออกในกระเพาะอาหาร และมีอาการความดันโลหิตสูง
- ปีกถูกผู้กระทำพาเธอไปข่มขืน และถูกเพื่อนชาย และคนอื่นๆ รัมโทรม น้ำของเธอเข้ามาในห้องเธอจึงพบกองเลือดบนที่นอนของเธอ ซึ่งเป็นผลจากการถูกข่มขืนและรัมโทรม

3) ผลกระทบต่อครอบครัว ผู้ถูกรกระทำมีทั้งที่เป็น โสดและมีครอบครัวแล้ว บางคนอายุน้อย เป็นนักเรียนนักศึกษาที่ยังอยู่ในความดูแลของพ่อแม่ ผู้ถูกรกระทำหลายคนแต่งงานแล้ว ยังอยู่กับสามีเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นจำที่แยกกันอยู่ก่อนหน้าจะเกิดเหตุความรุนแรงขึ้น หลายคนมีลูกแล้ว เช่น ก้อย และลิดา ขณะที่บางคนยัง

ไม่มีลูก เช่น เกด ผู้ถูกระทำหลายคนยังเป็นวัยรุ่นและวัยทำงาน เช่น นิค นั้น ปิ๊ก โบวี และตี้ ออย เป็นต้น ซึ่งทุกคนต่างมีครอบครัวของตนเอง แม้ บางคนยัง ไม่ได้แต่งงาน แต่ก็ยัง ก็ยังมีพ่อแม่ ญาติพี่น้อง ที่ต้องรับรู้การถูกระทำของคนในครอบครัว นอกจากความห่วงใยใน ภัยอันตรายที่เกิดขึ้น แล้ว คนในครอบครัวก็มีความเครียดจากผลกระทบของความรุนแรงที่ถูกระทำ บางครอบครัวก็โทษว่าเป็นความผิดของผู้ถูกระทำเสียเอง เช่น เชื่อว่าผู้ถูกระทำมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมจนเป็นสาเหตุให้ถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ บางกรณีไม่ยอมแจ้งความเอาเรื่องผู้กระทำเพราะกลัวเสื่อมเสียชื่อเสียง บางครอบครัวไม่ เข้าใจ ไม่ได้แสดงความ เห็นอกเห็นใจ และให้กำลังใจกัน ความรู้สึกเช่นนี้ยิ่งทำให้ผู้ถูกระทำเกิดความเครียดมากขึ้นกับปัญหาที่หาทางออกไม่ได้

- นิค ไม่ได้บอกให้ครอบครัวรับรู้การถูกลวนลาม และการล่วงละเมิดของเธอตั้งแต่แรก เมื่อบอกให้พ่อแม่รับรู้ ทำให้พ่อแม่ของนิคมีความเป็นห่วงเรื่องความปลอดภัย
- แม่ของนันมีความเครียด เนื่องจากเรื่องของนันถูกวิพากษ์วิจารณ์ จากสังคมทั่วไป “ไปไหนมาไหนคนก็รู้จัก และก็มีความรู้จักระบุถึงลูกในด้านที่ไม่ดี” ทำให้แม่เครียดจนต้องย้ายตามนันมาอยู่ที่กรุงเทพฯ แม้จะไม่สะดวกในการดำเนินชีวิต จึงยิ่งทำให้แม่ของนันมีสุขภาพไม่ดีขึ้น นันจึงรู้สึกว่ามีแม่มีความเครียดและกังวลมากยิ่งขึ้น
- ครอบครัวของปิ๊กได้รับผลกระทบจากการถูกระทำเช่นเดียวกันกับปิ๊ก เธอคาดหวังกำลังใจจากคนใกล้ชิด แม่ ยาย และน้ำยั้งมีความทุกข์และเครียดกับปิ๊กไปด้วย คนในครอบครัวของเธอรู้สึกถึงความไม่ปลอดภัยที่จะอยู่ในชุมชนต่อไป แม่จึงพาส่งไปที่บ้านพักฉุกเฉินเป็นครั้งคราว “ก็เข้าออกบ้านพักฉุกเฉิน พอเราเครียดแม่ก็พาไปส่งที่บ้านพักฉุกเฉิน พอไปอยู่ได้แป๊บหนึ่งก็ออกมาอยู่บ้าน ” นอกจากนั้นเมื่อคนในครอบครัวต้องออกไปพบปะผู้คน ก็จะได้ยิน ได้ฟังคำวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นในเชิงลบว่าปิ๊กเป็นคนผิดที่ ประพฤติตัวไม่เหมาะสม “เราไปล่อเค้า เค้าถึงมาเอา ถ้าเราไม่ไปล่อเค้าก็คงไม่เกิดเรื่องแบบนี้” ทำให้รู้สึกอายและเครียด
- พ่อของโบวีกำลังป่วยและเครียดกับสิ่งที่เกิดกับลูกสาวจนอยากฆ่าตัวตาม ครอบครัวของโบวีต้องเดือดร้อน อับอาย ถูกดูถูก ทำมาหากินไม่ได้

4) ผลกระทบทางสังคม เมื่อเรื่องราวของผู้ถูกระทำ ความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงานเป็นที่เปิดเผยสู่ชุมชน สังคม และบางรายเป็นที่รับรู้ของสาธารณชน ผ่านสื่อสารมวลชน และสื่ออินเทอร์เน็ต ผู้ถูกระทำ ก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้าง การรับรู้ของสังคมแวดล้อมได้ส่งผลกระทบต่อการค้า นินชีวิตของผู้ถูกระทำที่เป็นผู้หญิงและครอบครัว บางรายต้องมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต เปลี่ยนที่เรียน ที่อยู่ และที่ทำงาน

- สังคมกลับมองจำในทางเสียหายว่าไปแอบชอบผู้ชายที่มีภรรยาแล้ว แต่ผิดหวัง เพราะเขาไม่สนใจ จึงทำร้ายฝ่ายชาย “เล่นกับคนสวน มักเขาสิหนอ ทำเขาเพราะเขาไม่เล่นด้วย”
- อุ่มถูกคนรอบข้างประณามว่าเป็นคนผิดเนื่องจากราคาเป็นต้นเหตุของปัญหา

- นันพยายามยุติพฤติกรรมการคุกคามทางเพศจากอาจารย์ เรื่องของเธอกลายเป็นข่าวใหญ่ในสังคม เรื่องนักศึกษาแฉเกรด นันกลายเป็นคนที่สังคมมองว่าทำไปเพราะ “อยากดัง” บางคนเข้าข้างอาจารย์กล่าวหาว่าเธอแต่งกายไม่เหมาะสม ล้อลวงอาจารย์ ทำให้เธอรู้สึกได้รับแรงกดดัน
- นิดต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงจากการเปิดเผยความจริงต่อสังคม (ที่มีผู้หญิงหลายคนไม่กล้าทำ) คนอื่นๆ ที่ไม่รู้จักนิด ผู้ใหญ่บางคน ในองค์กร มองว่านิด “สร้างข่าว” บางคนคิดว่านิดแอบชอบนที แต่ผิดหวังที่รู้ว่าเขามีคู่รักแล้วจึงทำเรื่องร้องเรียน “ผิดหวังที่ฝ่ายนทีมีแฟนแล้ว” หรือ “จิ้นคอนโดกับนที” นอกจากนี้เธอยังถูกกล่าวหาที่ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงโดยกล่าวหาว่า “เพราะไม่เคยมีแฟนมาก่อน พอถูกกระทำนิดหน่อยก็รู้สึกว่ามีแฟนเกินไป” รวมทั้งยังมีบางคนมองเธอว่าเป็นสาเหตุให้หน่วยงานเสื่อมเสียชื่อเสียง
- ปีกถูกชาวบ้านวิพากษ์วิจารณ์ถึงเธอในแง่ลบเกี่ยวกับการแต่งตัวและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม จนเป็นเหตุให้ถูกข่มขืน บางคนคิดว่าเธอสร้างเรื่องขึ้นมาเพื่อต้องการได้เงินจากผู้กระทำ “เค้าคิดว่าเราทำเพราะเราอยากได้เงิน”
- ก้อยฟ้องร้องเรียกหาความเป็นธรรม แต่ก้อยกลับถูกมองว่าเธอคงเสียหายไปแล้ว เพราะเข้าไปถึงโรงแรม “ทางลบ คนก็พูดกันไปว่าคงมีเพศสัมพันธ์กันแล้ว เพราะเข้าไปในโรงแรม
- โบวีถูกคนในชุมชนคิดว่าเธอเป็นคนไม่ดี ขายบริการทางเพศ สร้างความปดรัวให้เธอและครอบครัว เธอได้ยินคำพูดกระทบจากคนในชุมชน หว่าโบวีแบล็คเมล์ผู้กระทำ ไม่มีใครเห็นใจเธอและมองเธอด้วยสายตาแปลกๆ ทำให้เธออยากย้ายไปอยู่ที่อื่น
- ปีกถูกคนในชุมชนที่ยังคงวิพากษ์วิจารณ์เรื่องของเธอ ทำให้ อยู่ในชุมชนไม่ได้ ปีกตัดสินใจย้ายออกมาจากชุมชนนั้นมาอยู่คนเดียวที่บ้านเช่า

5) ผลกระทบต่อความมั่นคงในชีวิต เมื่อการคุกคามทางเพศต่อผู้ถูกระทำถูกเปิดเผยขึ้น ทั้งโดยการแจ้งความเพื่อดำเนินคดี การเข้าขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชน บางกรณีเป็นเรื่องที่รับรู้ในวงกว้าง ผ่านสื่อ บางกรณีเป็นที่รับรู้ในระดับชุมชน ซึ่งแต่ละกรณีสร้างความกระทบกระเทือนต่อการดำเนินชีวิตของผู้กระทำและครอบครัว ผลกระทบอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกระทำที่เป็นผู้หญิงในกระบวนการเรียกร้องความเป็นธรรม เช่น ระหว่างการพิจารณาคำเนินคดี ผู้ถูกระทำหลายกรณี รู้สึกขาดความมั่นคงในการดำรงชีวิต ได้รับผลกระทบในการทำงาน เช่น การประกอบอาชีพของเธอเหล่านั้น บางคนต้องถูกไล่ออกจากงาน บางคนต้องเปลี่ยนงาน และบางคนต้องย้ายที่ทำงาน

- นิดต้องลาออกจากงานที่เธอรัก และมุ่งหวังจะทำประโยชน์ต่อผู้อื่นจากพื้นฐานการคิด การศึกษา และทางครอบครัว แม้เธอจะตกเป็นผู้เสียหายก็ตาม กลับต้องเป็นฝ่ายลาออกจากงาน

หลังจากทำได้เพียง 6 เดือน ทั้งนี้ เพื่อความปลอดภัยของตัวเอง และ ลดความกังวล ของครอบครัว

- อุ้มเพิ่งเริ่มงานได้เพียง 5 วัน แต่ถูกไล่ออกจากงาน เพราะคนรอบข้างไม่เชื่อว่าเธอ ถูกข่มขืน โดยคิดว่าเธอยินยอมเพราะเมาสุรา เธอรู้สึกอับอาย และเสียใจเป็นอย่างมากจนไม่กล้าไปสมัครงานที่ไหนอีกเลย

3. ผลการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรากับความรุนแรงในการทำงาน

ผลการวิจัยเรื่องนี้พบว่า การดื่มสุรามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน 3 ประเด็น คือ การดื่มสุรากระตุ้นให้เกิดการกระทำความรุนแรง การนำสุรามาอ้างเป็นเหตุผลเพื่อปิดความรับผิดชอบ และการทำให้ผู้ถูกระทำขาดโอกาสในการปกป้องตนเองจากการถูกละเมิดสิทธิ

3.1 การดื่มสุรากระตุ้นให้เกิดการกระทำความรุนแรง ข้อมูลจากกรณีศึกษา พบว่า แม้การดื่มสุราจะมีข้อปัจจัยที่นำไปสู่การกระทำความรุนแรงในการทำงาน แต่ก็พบว่าการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศในหลายกรณีเกิดขึ้นขณะที่ผู้กระทำ และผู้ถูกระทำความรุนแรงบางคนมีการดื่มสุรา และอยู่ในอาการมึนเมา เช่น นัน ก้อย ต้อย และอุ้ม

- อาจารย์มักโทรศัพท์มาหานันและพุด ในลักษณะการคุกคามทางเพศ โดยชักชวนให้ไปนั่งด้วยขณะดื่มสุรา สั่งให้มาหา พัฒนาความรุนแรงมากขึ้นจนถึงสามรถที่จะแสดงพฤติกรรมที่เปิดเผยต่อหน้านักศึกษาคนอื่นๆ แม้บางช่วงผู้กระทำจะมีได้ดื่มสุรา บางครั้งนัน ได้รับข้อความมาทางโทรศัพท์จากผู้กระทำ “... กำลังครึ่งค่อนอยู่กับเพื่อน อยากให้มาด้วยจัง”
- ก้อยมารับประทานอาหารกับผู้กระทำในช่วงเย็น วันหนึ่ง ระหว่างรับประทานอาหาร ผู้กระทำสั่งเบียร์มาดื่ม เขาได้บอกก้อยถึงปัญหาของเขาเกี่ยวกับเรื่องเพศและขอให้ก้อยช่วย พร้อมทั้งบอกว่ามีผู้หญิงคนอื่นๆ ในที่ทำงานก็มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับเขาด้วย ก้อยปฏิเสธเขา ก้อยถูกสั่งให้ขับรถเข้าไปใน โรงแรมม่านรูดแห่งหนึ่ง เขาชวนให้เธอเข้าไปกับเขาเพื่อคู่วิดีโอไว้เป็นเพื่อนเขา โดยสัญญาว่าจะไม่ล่วงละเมิดเธอ “สัญญาว่าจะไม่ตะตองตัว”
- หลังซ้อมดนตรีกันจนดึก นักดนตรี บางคนนอนค้างในห้องซ้อม บางครั้งก็พากันไปกิน- ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลังซ้อม มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับผู้กระทำในห้องซ้อมดนตรี ต้อยเล่าว่านอกจากผู้กระทำจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วยังมีการใช้สารเสพติดอื่นๆ ด้วย
- อุ้มถูกเพื่อนร่วมงานขอให้เลี้ยงเหล้า อุ้มซื้อเหล้ามาเลี้ยงตามคำขอ และร่วมนั่งดื่มในวงเหล้าด้วยตามคำชวน ในวันนั้นเธอเมามากจนควบคุมตัวเองไม่ได้ หลังจากดื่มหมดไปประมาณ 2 ขวด เธอหมดสติ รู้สึกเหมือนถูกโค่นวางยา คนอื่นเล่าภายหลังว่า ผู้กระทำดึงมืออุ้มออกจากวง อุ้ม

เดินตามเขาไปโดยดี อุ้มถูกผู้กระทำข่มขืน ผู้กระทำ บอกอุ้มว่าเมื่อเมาเหล้าเขาจะ เกิดความ ต้องการทางเพศ ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ “...ก็เขาก็บอกว่าคือเมาแล้วอยากมีอารมณ์นะค่ะ เมาแล้วอยากมีเพศสัมพันธ์”

3.2 การนำสุรามาอ้างเป็นเหตุผลเพื่อปิดความรับผิดชอบ ข้อมูลจากการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างบางคน ที่ถูกลวนลาม (นิค) และพยายามจะคุกคามทางเพศเธอ เมื่อมีการพุดจาเพื่อยืนยันว่าเธอไม่ชอบพฤติกรรมที่เขา กระทำต่อเธอ ซึ่งแม้ผู้ถูกกระทำจะพยายามบอกอย่างชัดเจนมาแล้วหลายครั้ง แต่ผู้กระทำก็บอกว่า ไม่ได้ตั้งใจทำ ทำไปเพราะเมา ในกรณีนี้จึงพบว่าผู้กระทำมีการนำเอาสุรามาอ้าง เมื่อถูกทักท้วงว่ากำลังละเมิดสิทธิคนอื่นอยู่ที่ นำเอาการเมาเหล้ามาเบี่ยงเบนประเด็นการคุกคามทางเพศ

3.3 การทำให้ผู้ถูกกระทำขาดโอกาสในการปกป้องตนเองจากการ ถูกละเมิด สิทธิ ข้อมูลจาก การวิจัย พบว่า การดื่มสุราของผู้ถูกกระทำ (อุ้ม) จนมีเมามาทำให้เธอไม่สามารถปกป้องตัวเองได้ ทำให้คนอื่นเข้าใจผิดคิด ว่าเธอยินยอม และบางคนยังซ้ำเติมว่าที่เกิดเหตุขึ้นเพราะเธอมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

4. กระบวนการช่วยเหลือและผลการดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้ให้ความสำคัญกับการบริการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกกระทำ โดยเริ่มต้นจากการเข้า ขอรับคำปรึกษาจากมูลนิธิเพื่อนหญิงเป็นหลัก เนื่องจากมูลนิธิเพื่อนหญิงเป็นศูนย์ร้องทุกข์ร้องเรียนของการวิจัย ดังข้อมูลวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการเพื่อขอความช่วยเหลือ แนวทางการดำเนินการบริการช่วยเหลือ และ ผลการดำเนินการบริการช่วยเหลือ ดังนี้

4.1 วิธีการและขั้นตอนการดำเนินการเพื่อขอความช่วยเหลือ วิธีการและขั้นตอนการดำเนินการเพื่อขอ ความช่วยเหลือหลังจากการถูกกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงานของกลุ่มตัวอย่างมีดังนี้

1) วิธีการขอความช่วยเหลือ ข้อมูลจากการวิจัยเรื่องนี้ พบว่า ผู้ถูกกระทำที่ถูกคุกคามและล่วงละเมิดทาง เพศเข้า ขอรับความช่วยเหลือจาก แหล่งบริการให้ความช่วยเหลือหลาย หน่วยงาน หลังจากถูกกระทำ มีทั้ง หน่วยงานของรัฐ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ และหน่วยงานต้นสังกัด องค์กรเอกชน เช่น มูลนิธิเพื่อนหญิง และองค์กรอื่น โดยการมาขอรับความช่วยเหลือด้วยตนเอง โรงพยาบาลให้คำแนะนำมา รวมทั้งญาติและเพื่อน เป็นผู้พามา ซึ่งวิธีการขอความช่วยเหลือมีดังนี้

1.1) ผู้ถูกกระทำเข้าขอรับความช่วยเหลือจาก โรงพยาบาล โรงพยาบาลเป็นสถานที่แรกๆ ที่ผู้ถูกกระทำ จะไปขอความช่วยเหลือ โดยเฉพาะผู้ถูกกระทำที่ได้ถูกข่มขืน รุมโทรม และมีอาการเจ็บป่วยด้านจิตใจ เช่น ปีก แม่และน้ำพริกไปโรงพยาบาลเพื่อตรวจร่างกาย ซึ่งมีอาการบาดเจ็บจากการถูกรุมโทรม และมีความเครียดมาก โรงพยาบาลแห่งแรกไม่ตรวจให้อ้างว่าไม่ต้องการเกี่ยวข้องกับการดำเนินคดี แม่และน้ำพริกจึงพาไปโรงพยาบาล อีกแห่งหนึ่ง ซึ่งแนะนำให้ไปแจ้งความและมาตรวจร่างกายเพื่อเก็บหลักฐาน พร้อมทั้งแนะนำให้เธอมา ขอความ

ช่วยเหลือจากมูลนิธิเพื่อนหญิง เมื่อปีที่มีความเครียดรุนแรงขึ้น บางช่วงควบคุมตัวเองไม่ได้ อาละวาด โวยวาย ปีนึงถูกส่งไปรับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูที่โรงพยาบาลศรีธัญญา นานถึง 6 เดือน

1.2) ผู้ถูกกระทำมาต้องการแจ้งความดำเนินคดี ผู้ถูกกระทำที่ต้องการดำเนินการเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมหลายกรณีต้องการแจ้งความเพื่อดำเนินคดีหลังจากถู กกระทำ ซึ่งผู้ถูกกระทำต้องรวบรวมกำลังใจกว่าจะตัดสินใจไปพบตำรวจ บางกรณีใช้เวลานานหลายวัน (ปีก และ ก้อย) บางกรณีต้องทนถูกระทำอยู่นานหลายปี (เกด และ โบว์) เพราะเกรงกลัวอำนาจของผู้กระทำ เกรงว่าจะกระทบต่องาน อับอาย กลัวเสียชื่อเสียง นอกจากนั้นผู้ถูกกระทำบางกรณีกลับถูกแจ้งความจนต้องตกเป็นจำเลยแทนที่จะเป็นผู้เสียหาย (ต้อย และ จำ) ดังนั้น หลังจากเหตุการณ์การคุกคามทางเพศ ผู้ถูกกระทำ มีการดำเนินการผ่านหลายช่องทาง เพื่อช่วยในการตัดสินใจ ดังนั้น การแจ้งความต่อตำรวจจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ผู้ถูกกระทำเข้าขอรับความช่วยเหลือ เช่น ซึ่งพบว่าบางกรณีสามารถแจ้งความได้ แต่บางกรณีตำรวจแนะนำให้มีการไกล่เกลี่ยยอมความ โดยให้เหตุผลว่าผู้ไปก็ไม่สามารถดำเนินคดีได้ อาจแพ้และถูกฟ้องกลับ เช่น อุ้ม ปีก ก้อย และ ลิดา

- มีผู้แจ้งตำรวจให้มาในที่เกิดเหตุ ตำรวจไม่เชื่อว่าอุ้มถูกข่มขืนแต่คิดว่า เป็นการยินยอมเองมากกว่า แต่เนื่องจากอุ้มอยากอยู่ในอาการมีนเมา ตำรวจจึงไม่เชื่อว่าเป็นการข่มขืน นอกจากตำรวจในพื้นที่ไม่รับแจ้งความแล้ว ยังต้องการให้ไกล่เกลี่ย โดยชี้แจงว่าแม้จะแจ้งความก็ไม่สามารถเอาผิดผู้กระทำได้
- แม่และน้ำพ้าปีกไปแจ้งความตำรวจในพื้นที่บอกให้ไกล่เกลี่ยกับผู้กระทำที่ข่มขืน ตำรวจเองก็ตั้งข้อสงสัยว่าหากปีกไม่ยินยอมเพราะเหตุใดจึงไม่พยายามหนีเอาตัวรอด “ทำไม่ถึงไม่วิ่งหนีตอนถูกข่มขืน”
- ก้อยไปแจ้งความหลังจากเกิดเหตุแล้วหลายวัน เจ้าหน้าที่ตำรวจให้เธอรอานถึง4-5 ชั่วโมง และไม่รับแจ้งความเนื่องจากเห็นว่าเธอเป็นคนขี้บอดขี้กลัวของตัวเองพาผู้กระทำไปใน โรงแรมม่านรูด และตำรวจแนะนำให้ไกล่เกลี่ย พร้อมทั้งเตือนก้อยว่าอาจทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงหากมีการดำเนินคดี

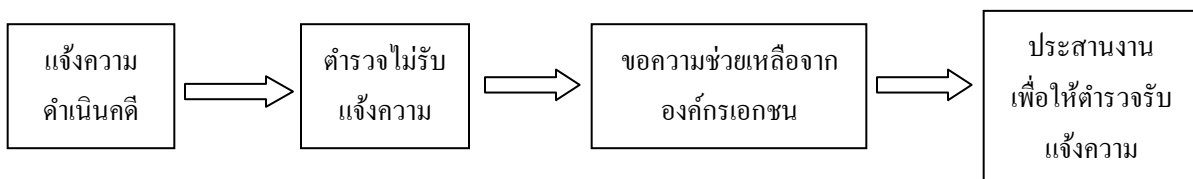
1.3) ผู้ถูกกระทำเข้าขอรับความช่วยเหลือจากองค์กรเอกชนและมูลนิธิเพื่อนหญิง องค์กรเอกชนเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ผู้ถูกกระทำนึกถึงเมื่อต้องการความช่วยเหลือเมื่อไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือหาทางออกเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเองไม่ได้ เช่น ผู้ถูกกระทำบางคนไปแจ้งความแล้วไม่ได้รับแจ้งความ (ก้อย อุ้ม ปีก และ ลิดา) บางคนถูกแจ้งความดำเนินคดีและเป็นจำเลย (จำ และ ต้อย) ผู้ถูกกระทำบางคนถูกหน่วยงานตั้งกรรมการสอบสวน (เกด) ขณะที่อีกหลายคนขาดที่ปรึกษา และต้องการความช่วยเหลือด้านกฎหมาย รวมทั้งต้องการกำลังใจในการต่อสู้ ซึ่งมูลนิธิเพื่อนหญิงได้ให้ความช่วยเหลือในหลายวิธี เช่น ให้คำแนะนำด้านกฎหมาย จัดทนายความอาสาสมัครให้เข้ามาช่วยเหลือ มีนักสังคมสงเคราะห์คอยช่วยคลี่คลายปัญหาและให้คำปรึกษา นอกจากนี้ยังมี

การจัดกระบวนการกลุ่มเพื่อช่วยให้ผู้ถูกกระทำได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และรับคำแนะนำจากผู้เกี่ยวข้องจากทีมสหวิชาชีพ

1.4) ผู้ถูกกระทำดำเนินการร้องเรียนด้วยตนเอง ผู้ถูกกระทำบางกรณีดำเนินการเรียกร้องความเป็นธรรมให้ตนเอง เช่น นิด ที่ดำเนินการต่อสู้ด้วยตนเอง และได้รับ สนับสนุนจากครอบครัว และผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ ประกอบกับการที่ภรรยาของเธอได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในแวดวงการทำงานเพื่อสังคมจนมีการเข้าชื่อออกแถลงการณ์เรียกร้องความเป็นธรรม จนข้อเรียกร้องของเธอมามี ใจุดหมายปลายทางที่มีการลงโทษผู้กระทำ ความผิด ซึ่งเธอหวังว่าจะเป็นเดือนมิให้เกิดเรื่องเช่นนี้กับผู้หญิงคนอื่นอีกต่อไป นิดเป็นกรณีตัวอย่างที่มีความเข้มแข็ง เป็นผู้ที่รักษาสิทธิที่จะปกป้องตนเองจากการถูกละเมิด ก่อนที่จะปล่อยให้เหตุการณ์ ลุกลามและรุนแรงขึ้น ความกล้าเปิดเผยข้อมูล เธอต้องการให้เป็นกรณีตัวอย่างการต่อสู้ของผู้หญิงคนอื่นๆ “เราไม่ได้จะเหยียบใครให้ตาย เพียงขอโทษเรา ขอโทษครอบครัวเรา ความจริงเปิดเผย และต้องไม่ไปทำกับใครอีก เราก็พอใจแล้ว เราก็อภัยได้...เราไม่ได้เปิดเผยเรื่องนี้เพื่อเล่นงานเขา แต่เราทำเพื่อ ปกป้องกันตัวเอง ผู้หญิงคนอื่นที่เจอเหมือนกัน และความเป็นธรรม”

4.2 ขั้นตอนการดำเนินการของผู้ถูกกระทำ ข้อมูลจากการวิจัยนี้ พบว่า หลังจากถูกกระทำ ความรุนแรง โดยทั้งหมดคุกคามทางเพศแล้ว ผู้ถูกกระทำมีการดำเนินการ 4 แนวทางด้วยกัน คือ การ ไปแจ้งความดำเนินคดี ไปเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ร้องเรียนหน่วยงานต้นสังกัด และต้องถูกฟ้องร้องตกเป็นจำเลย

1) **แจ้งความเพื่อดำเนินคดี** ผู้ถูกกระทำ ไปแจ้งความ ดำเนินคดี แต่ตำรวจไม่รับแจ้งความ อ้างว่าไม่มีหลักฐานเพียงพอ และบางกรณีไม่เชื่อว่าเป็นการข่มขืน เช่น ก้อย ปีก และลิดา

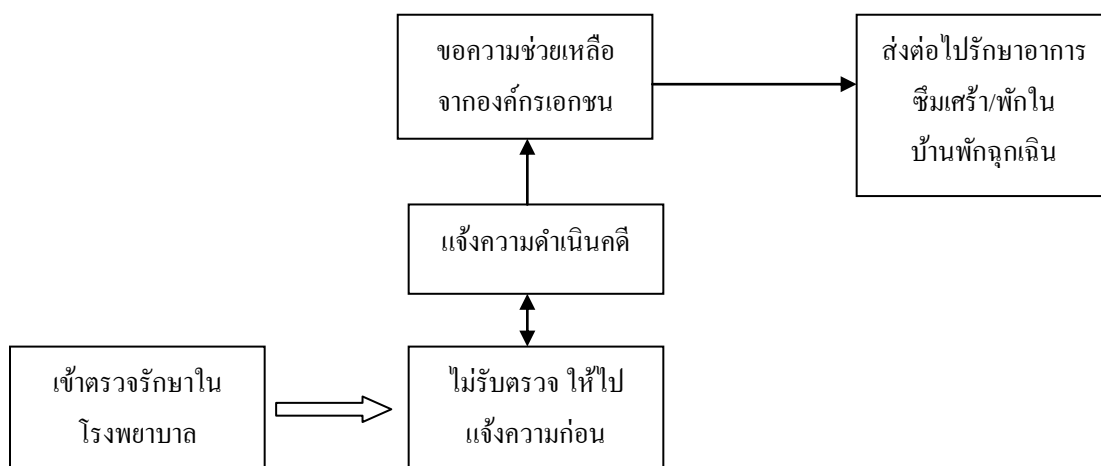
หลังจากผู้ถูกกระทำจึงไปขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์กรเอกชน เพื่อปรึกษา และขอคำแนะนำในการดำเนินคดีต่อไป โดยหน่วยงานได้จัดให้มีทนายความและนักสังคมสงเคราะห์ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งผู้ถูกกระทำ ได้รับความช่วยเหลือในการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อขอคำแนะนำในการดำเนินคดี จากนั้นก็จะมีการขอแจ้งความ

2) **ขอความช่วยเหลือผ่านองค์กรเอกชน** ผู้ถูกกระทำบางรายมีการเริ่มต้นขอรับความช่วยเหลือจาก องค์กรเอกชน เนื่องจากได้รับ ความกดดัน และผู้กระทำมีตำแหน่งในระดับสูง ผู้ถูกกระทำเกรงว่าจะไม่ได้รับความ เป็นธรรม (เกด) เช่น เกดที่ขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ในองค์กรเอกชนแห่งหนึ่ง จากนั้นจึงได้รับความ

ร่วมมือจากองค์กรสตรีหลายแห่งให้การสนับสนุนเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมให้ ้อ และขอความช่วยเหลือผ่านสื่อ (นั้) เนื่องจากเกรงว่าเรื่องของเธอมจะไม่ได้รับการแก้ไข เธอรับรู้ว่ามีผู้กระทำเคยมีพฤติกรรมเช่นนี้มาก่อนแต่ไม่มีการดำเนินการใดๆ

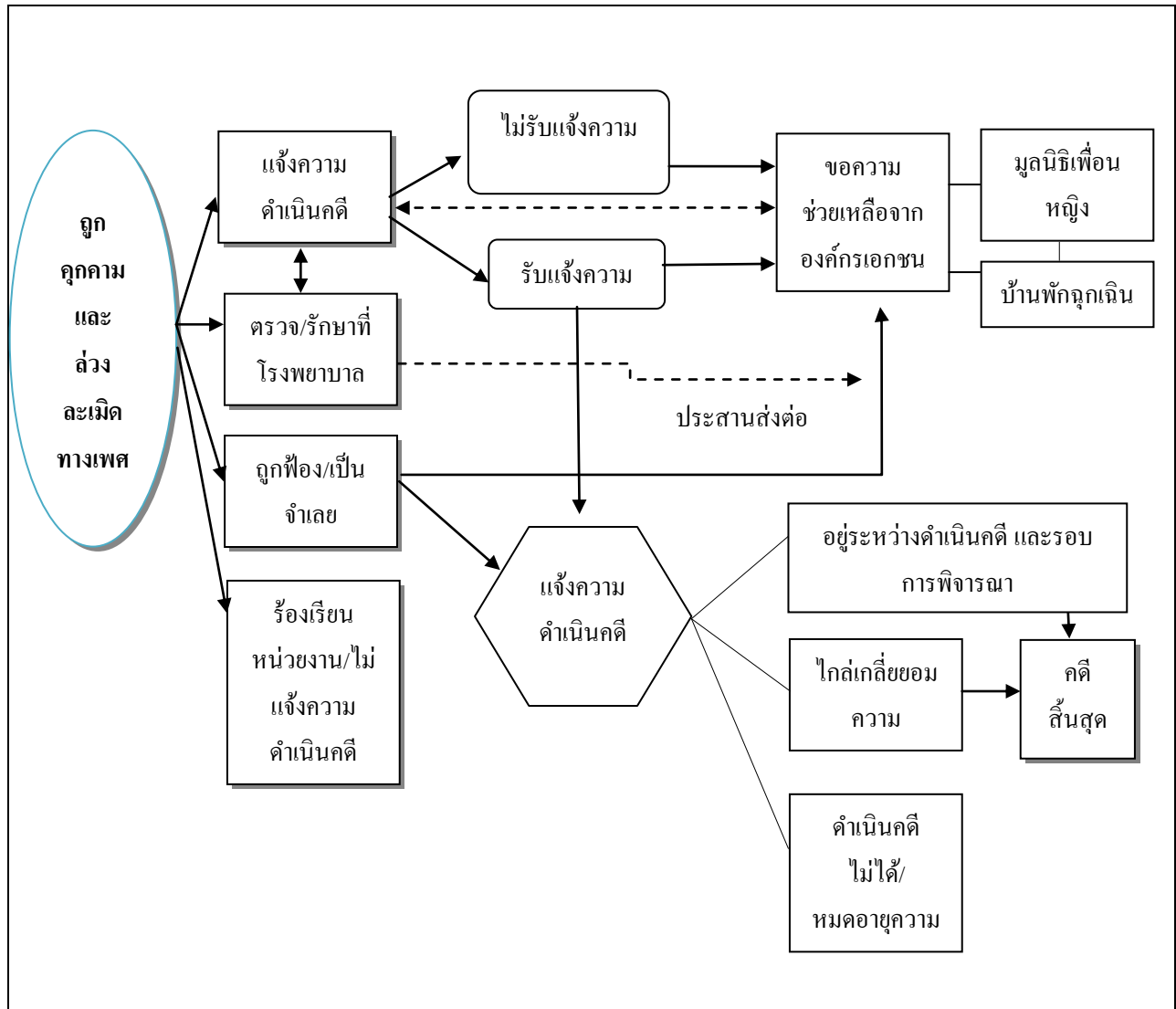
3) **เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล** เนื่องจากผู้ถูกระทำบางรายได้รับผลกระทบจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศจนมีอาการเจ็บป่วยทางร่างกายและจิตใจ ทางโรงพยาบาลได้แนะนำให้ผู้ถูกระทำติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป ซึ่งหน่วยงานมีการส่งต่อเพื่อให้ความช่วยเหลือ เช่น อุ่ม

4) **ร้องเรียนหน่วยงานต้นสังกัด** ในบางกรณี ผู้ถูกระทำมีความเห็นว่าเรื่องการถูกระทำของเธอจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาจากหน่วยงานต้นสังกัดจึงส่งเรื่องร้องเรียนให้หน่วยงานพิจารณาลงโทษ (นิต)

5) **ขอความช่วยเหลือเมื่อถูกฟ้องหรือขู่ว่าจะฟ้อง** ผู้ถูกระทำบางกรณีตกเป็นจำเลย และขู่ว่าจะฟ้องหากไม่ให้ความร่วมมือ เมื่อไม่ต้องการเรียกร้องความเสียหายจากการถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ทำให้ผู้เสียหายต้องการต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีของตนเอง เช่น จ้า และต้อย

ภาพที่ 4.1 กระบวนการขอความช่วยเหลือของผู้ถูกระทำจากความรุนแรงในการทำงาน

ภาพที่ 4.1 กระบวนการดำเนินการของผู้ถูกระทำจากความรุนแรงในการทำงาน

4.2 แนวทางการดำเนินการให้ความช่วยเหลือ การบริการให้ความช่วยเหลือในส่วนนี้เริ่มเมื่อผู้ถูกระทำมาเข้ากระบวนการช่วยเหลือจากมูลนิธิเพื่อนหญิง กิจกรรมที่มูลนิธิเพื่อนหญิง ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การฟื้นฟูทางด้านจิตใจ ให้ความช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย บางกรณีมีคนใกล้ชิดในครอบครัวเข้าร่วมกิจกรรมด้วย เช่น เกด และติดา ที่มีสามีมาร่วมกิจกรรมด้วยทุกครั้ง

ทั้งนี้กิจกรรมที่มูลนิธิเพื่อนหญิงได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งโครงการวิจัยนี้ได้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการฟื้นฟูเยียวยาผู้ถูกระทำได้ดำเนินการ ดังนี้

1) **การให้คำแนะนำปรึกษา** การให้คำปรึกษาของมูลนิธิเพื่อนหญิงมีหลาย ช่องทาง เช่น มาด้วยตัวเอง โทรศัพท์มาขอคำปรึกษา และส่งต่อมาจากหน่วยงานอื่น ซึ่งบางกรณีได้รับการส่งต่อมาจากโรงพยาบาล (อุ้ม) บางกรณีได้รับติดต่อจากองค์กรเอกชนด้วยกัน (เกด) เมื่อผู้ถูกระงับทำเริ่มติดต่อกับมูลนิธิ นักสังคมสงเคราะห์ เป็นผู้ให้คำแนะนำ เป็นรายกรณี มีการสอบถามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อได้ข้อมูลสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจาก ผู้ถูกระงับแล้ว หากผู้ถูกระงับต้องการความช่วยเหลือในการแจ้งความ นักสังคมสงเคราะห์จะร่วมเดินทางไปให้ กำลังใจและให้คำแนะนำตามที่ร้องขอด้วย

2) **การฟื้นฟูเยียวยา** การสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ถูกระงับและครอบครัวของผู้ถูกระงับถือเป็นเรื่อง สำคัญ กิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อฟื้นฟูเยียวยาที่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้ผู้ถูกระงับเป็นการให้การ สงเคราะห์แบบกลุ่ม (Group work) ซึ่งมูลนิธิเพื่อนหญิงใช้ กระบวนการกลุ่ม สนับสนุน (Group support) การ ดำเนินการในส่วนนี้ ผู้ ดำเนินการ ได้เชิญให้ผู้ถูกระงับหลายคนเข้าร่วมสัมมนาพร้อมกับทีมสหวิชาชีพ ประกอบด้วย นักกฎหมาย นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ผู้ถูกระงับที่ผ่านพ้น ตลอดจนนักวิชาการที่ เกี่ยวข้อง (โดยนักวิจัยของโครงการได้ร่วมกิจกรรมเพื่อรับฟังข้อมูลด้วย)

ในการจัดกิจกรรมผ่านกระบวนการกลุ่มได้ผู้ถูกระงับแต่ละคนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนเอง แบ่งปันความรู้สึก สร้างบทเรียนผ่านประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นการสร้างกำลังใจ (Empowerment) ผู้ถูกระงับทำได้ มีโอกาสเล่าเรื่องของตนเอง ฟังเรื่องของผู้ถูกระงับคนอื่นๆ ทั้งที่อยู่ระหว่างขอความช่วยเหลือและบางคนคิดความ สิ้นสุดลงแล้ว ได้เล่าถึงกระบวนการยุติธรรมตามประสบการณ์ และได้รับคำแนะนำจากผู้เข้าร่วมประชุมจาก หลากหลายประสบการณ์ ผลจากการดำเนินการนี้ทำให้ผู้ถูกระงับมีความรู้สึกที่ดีขึ้น เป็นการฟื้นฟูเยียวยาอีก แนวทางหนึ่ง

ความคิดเห็นของผู้ถูกระงับต่อกระบวนการฟื้นฟูเยียวยา ปีกได้เล่าถึงความรู้สึกของเธอ หลังจากเข้า ร่วมกิจกรรมกลุ่มสนับสนุน เธอบอกว่ารู้สึกดีขึ้น สบายใจมากขึ้น เมื่อ ได้ยิน ได้เห็นคนอื่นที่อยู่ในสถานการณ์ที่ รุนแรงมากกว่าที่เธอถูกระงับ ซึ่งแต่ละคนสามารถ ผ่านพ้นเหตุการณ์ร้ายๆ ไปได้ ทำให้เธอมีกำลังใจในการ ต่อสู้ต่อไป

คนอื่นเค้าโดนเหมือนกัน แล้วเค้าก็มีลูกติดมา เค้าก็ยังยิ้ม ยังหัวเราะ ได้ เค้ายังทำใจได้ แล้วทำไมเราจะยิ้ม หัวเราะ ไม่ได้... หนูคิดว่าเรื่องของคนอื่นใหญ่กว่าตลอด ทำให้เราผ่านไปได้ ... อย่างน้องคนนึงเป็นผู้หญิงคนเดียว ยวโดนตั้ง 14 คน น้องเค้าไม่เครียด ยังยิ้มหัวเราะร่าเริง ได้ เค้าไม่เป็นอะไร แล้วเราโดนแค่ 4-5 คน จะเป็นอะไร (ปึก, 16 มกราคม 2553)

3) **การให้คำแนะนำด้านกฎหมายและการดำเนินคดี** ผู้ถูกระงับทุกกรณีขาดความรู้ความเข้าใจด้าน กฎหมาย (ยกเว้นนิติที่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว) การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมจึงเป็นเรื่องที่

ต้องมีการแนะนำจากผู้รู้ นอกจากนี้ ผู้ถูกระทำหลายกรณี ไม่ได้รับการแจ้งความในชั้นต้น ซึ่งตัดขาดด้วยความเข้าใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และมีความเชื่อและทัศนคติที่ไม่ถูกต้องต่อผู้ถูกระทำที่เป็นผู้หญิง เช่น มีเจตคติว่าผู้ถูกระทำเป็นต้นเหตุของปัญหา ผู้ถูกระทำยินยอมให้ล่วงละเมิดทางเพศ ผู้ถูกระทำต้องการเรียกเงิน ผู้ถูกระทำอยากดัง ผู้ถูกระทำมีความประพฤติไม่เหมาะสม เป็นคนไม่ดี เป็นผู้หญิงขายบริการทางเพศ เป็นต้น ดังนั้น การรับแจ้งความและการต่อสู้คดีจึงเป็นเรื่องที่ต้องทำความเข้าใจ และต้องมีการเตรียมความพร้อมในการต่อสู้คดี เช่น การพูดด้วยความมั่นใจ การนำเหตุผลมาประกอบ การพูดตามความเป็นจริงเพื่อให้ได้รับความเป็นธรรม

4.3) ผลการดำเนินการบริการช่วยเหลือ จากการติดตามผลการดำเนินการช่วยเหลือ ปรากฏว่าผู้ถูกระทำจำนวน 3 คนที่มีการดำเนินคดี สิ้นสุดลงแล้ว โดยมีกรรมาชิก (จำ) และผู้กระทำยอมขอขมา (นิด และ ก้อย) อีก 4 คน อยู่ระหว่างการดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรม (ต้อย ปีก ลิดา และ โบวี) อีก 1 คน ที่ไม่สามารถดำเนินคดีได้ เนื่องจากหมดอายุความ สามิของเธอก็ไม่สามารถดำเนินกรฟ้องร้องผู้กระทำได้ เพราะไม่ได้จดทะเบียนสมรส และอยู่ระหว่างการหาแนวทางการช่วยเหลือต่อไป (เกด) อีก 1 คน ไม่ได้ติดตามผลการสอบสวน (นัน) และอีก 1 คน ที่มีการแจ้งความเพื่อดำเนินคดีแล้ว แต่ยังจับกุมผู้กระทำไม่ได้ (อุ้ม) ดังนี้

กรณีศึกษา	สถานการณ์/ผลการดำเนินการ
1. จำ	ศาลยกฟ้องคดีที่ถูกผู้กระทำฟ้องร้องคดีอาญาฐานทำร้ายร่างกายสาหัส
2. ต้อย	อยู่ระหว่างการแจ้งความดำเนินคดีหลังจากถูกผู้กระทำทำร้ายร่างกาย
3. นิด	เรื่องร้องเรียนได้รับพิจารณาให้ลงโทษผู้กระทำด้วยการพักงานและตัดเงินเดือน 1 ปี
4. เกด	ไม่สามารถฟ้องร้องผู้กระทำได้ เนื่องจากหมดอายุความ แต่เธอถูกหน่วยงานตั้งคณะกรรมการสอบสวน ส่วนข้อหาที่ถูกผู้กระทำฟ้องหมิ่นประมาทอยู่ระหว่างการสอบสวน
5. อุ้ม	แจ้งความดำเนินคดีแต่ยังจับกุมผู้กระทำไม่ได้
6. นัน	หน่วยงานของผู้กระทำดำเนินการสอบสวน ไม่ได้ติดตามเรื่อง แต่เธอย้ายที่เรียนแล้ว และคดีอยู่ระหว่างการสืบพยาน
7. ปีก	อยู่ระหว่างดำเนินคดีกับผู้กระทำและพวก สำหรับผู้กระทำที่เป็นเยาวชน ศาลตัดสินจำคุกและให้ชดเชยค่าเสียหาย
8. ก้อย	คดีสิ้นสุด ผู้กระทำยอมขอขมา
9. ลิดา	อยู่ระหว่างดำเนินคดีกับผู้กระทำ
10. โบวี	อยู่ระหว่างรอการพิพากษาของศาลอาญา

หมายเหตุ ผู้ถูกระทำที่ยังอยู่ระหว่างดำเนินคดียังอยู่ในกระบวนการช่วยเหลือของมูลนิธิเพื่อนหญิงต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของสุรากับความรุนแรงในการทำงานมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเกี่ยวข้องการดื่มสุรากับปัญหาความรุนแรงในการทำงาน ศึกษาลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน และเสนอแนะกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกระทำ แก้ไขปัญหา และการป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรงในการทำงาน รวมทั้งลดความเสี่ยงภัยอันอาจเกิดจากการดื่มสุรา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเป็นรายกรณีเกี่ยวกับลักษณะปัญหา สาเหตุ และผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในที่ทำงาน และกระบวนการช่วยเหลือฟื้นฟูเยียวยา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่ถูกกระทำ ความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงาน โดยกำหนดคุณสมบัติเบื้องต้นว่าต้องเป็นผู้ถูกระทำที่ เป็นผู้หญิง และถูกระทำ ความรุนแรงอย่างใดอย่างหนึ่ง เนื่องจาก ข้อค้นพบจากการทบทวนวรรณกรรมแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกระทำส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง

การเลือก กลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามคุณสมบัติที่ ผู้วิจัย กำหนดไว้ในเบื้องต้น โดย เลือก กลุ่มตัวอย่าง จาก ผู้ถูกระทำ ที่มาร้องทุกข์ร้องเรียนและขอความช่วยเหลือผ่านมูลนิธิ เพื่อนหญิง ผลการดำเนินงานปรากฏว่ามีผู้ถูกระทำ ที่ผู้ยินดีเปิดเผยข้อมูลแก่ผู้วิจัย มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน และมีผู้เกี่ยวข้องกับผู้ถูกระทำ (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงในการทำงานช่วยให้ข้อมูลเพิ่มเติม ได้แก่ พ่อ แม่ สามี ญาติ เพื่อนร่วมงาน เพื่อน นักสังคมสงเคราะห์ และทนายความ อาสาสมัคร เป็นกลุ่มตัวอย่าง อีกจำนวน 23 คน เก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล มี 2 ชุด คือ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และประเด็นการสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนิน โดยการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา (Cause and Effect Analysis) นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนา โดยมีการนำเสนอใน 4 ประเด็น คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ถูกระทำและผู้กระทำ ลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน ผลการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรากับความรุนแรงในการทำงาน และกระบวนการช่วยเหลือและผลการดำเนินการ

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1) **ความเกี่ยวข้องของการดื่มสุรากับปัญหาการกระทำความรุนแรงใน การทำงาน** พบว่า การดื่มสุรามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรงในการทำงาน 3 ประการ คือ

1.1) **การดื่มสุราระตุ้นให้เกิดการกระทำความรุนแรง** ผู้ถูกระทำ จำนวน 4 คน จาก ทั้งหมด 10 คน ระบุว่า ขณะถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ผู้กระทำ มีการดื่มสุรา ในจำนวนนี้ผู้ถูกระทำคนหนึ่งระบุว่า ผู้กระทำมีการใช้สารเสพติดร่วมด้วย นอกจากนี้ ผู้กระทำคนหนึ่งอ้างว่าเมื่อเมาสุราจะเกิดความต้องการทางเพศ จนไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ จนเป็นเหตุให้ข่มขืนเพื่อนร่วมงานที่ดื่มสุราด้วยกัน

1.2) **การนำสุรามาอ้างเป็นเหตุผลเพื่อปิดความรับผิดชอบ** ผู้ถูกระทำบางคนที่ถูกกลั่นแกล้งและคุกคามทางเพศระบุว่า ผู้กระทำนำเอาการดื่มสุรามาอ้างเพื่อยืนยันว่าพฤติกรรมที่แสดงออกเช่นนั้นไม่ได้ เจตนา แต่เป็นเพราะเขามีอาการมึนเมา ในกรณีนี้จึง กล่าวได้ว่าผู้กระทำมีการนำเอาสุรามาอ้างเมื่อถูกทักท้วงว่ากำลังละเมิดสิทธิคนอื่นจึงนำเอาการดื่มสุรามาเบี่ยงเบนประเด็น เพื่อปิดความรับผิดชอบต่อการกระทำ

1.3) **การทำให้ผู้ถูกระทำขาดโอกาสในการปกป้องตนเองจากการถูกละเมิดสิทธิ** ผู้ถูกระทำดื่มสุราจนมึนเมา หมดสติ ทำให้เธอไม่สามารถปกป้องตัวเองได้ ทำให้คนอื่นเข้าใจผิดคิดว่าเธอยินยอม และบางคนยังซ้ำเติมว่าที่เกิดเหตุขึ้นเพราะเธอมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

2) ลักษณะและผลกระทบของปัญหาความรุนแรงในการทำงาน

2.1) **ลักษณะการกระทำความรุนแรงในการทำงาน** โดยรวม การวิจัยนี้พบข้อมูลว่าการกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงานทั้งหมดเป็นการคุกคามและล่วงละเมิดทางด้านเพศ ซึ่งมีการแสดงออก ในระดับที่มีความรุนแรงน้อยถึงขั้นรุนแรงมาก โดยสามารถจำแนกการกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงานออกเป็น 4 ลักษณะ คือ

(1) การคุกคามทางเพศ ทางวาจา (Verbal harassment) เป็นการใช้คำพูด ที่ทำให้ผู้ถูกระทำไม่พอใจ สร้างความเสียหายให้แก่ผู้ถูกระทำ ลักษณะคำพูดมีความแตกต่างกันในการใช้ภาษาและน้ำเสียง และมีการพูดจาถนอม พูดล้อในเรื่องเพศ แสดงความต้องการทางเพศ ขอมิเพศสัมพันธ์โดยอ้างว่าขาดความสุขทางเพศ ตลอดจนมีการพูดในลักษณะข่มขู่ คุกคาม เพื่อให้ผู้ถูกระทำยอมปฏิบัติตามความต้องการ ผู้กระทำใช้ วาจา คุกคามทางเพศทั้งในที่ทำงาน โดยพูดขณะปฏิบัติงาน และพูดนอกเวลาการทำงาน มีทั้งพูดต่อหน้า โดยเจตนาให้ผู้ถูกระทำได้ยินเพียงคนเดียว และพูดให้คนอื่นได้รับรู้ด้วย รวมทั้งมีการพูดลับหลัง และพูดผ่านสื่อ เช่น พูดข่มขู่ทางโทรศัพท์ ส่งข้อความก่อกวนบ่อยๆ เพื่อให้ผู้ถูกระทำรำคาญใจ เกิดความเสื่อมเสีย เนื้อหาในการพูด ลักษณะคุกคามทางเพศทางวาจามีสองลักษณะ โดยแบบแรกเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เช่น พูดสั่งสอน

กล่าวตักเตือน คุกคามหรือวิพากษ์วิจารณ์การทำงาน และแบบที่สองเป็นการพูดเรื่องส่วนตัวโดยที่ไม่เกี่ยวกับการทำงาน เช่น วิพากษ์วิจารณ์การแต่งกาย พูดบอกความรู้สึกส่วนตัวในทางซู้สาว และบอกความต้องการทางเพศ

(2) การคุกคามทางเพศด้วยภาษา ท่าทาง/ไม่ใช่ทางวาจา และการแสดงพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ (Non-verbal harassment) ผู้กระทำมีการแสดงออกทางสีหน้า ซึ่งบ่งบอกความรู้สึกที่สื่อในเรื่องเพศ รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกเพื่อมุ่งประสงค์ให้ผู้ถูกระทำรับรู้ว่าคุณกระทำมีความต้องเรียกร้องความสนใจ ในทางซู้สาว แสดงความต้องการทางเพศ ลวนลาม ทำอนาจาร บังคับให้หนึ่งขณะมีเพศสัมพันธ์ ปลูกปล้ำ ข่มขืน กระทำชำเรา มีเพศสัมพันธ์หมู่ และการกระทำรุนแรงสุดคือการรุม โทรม

(3) การคุกคามทางเพศทางกาย (Physical harassment) เป็นการพยายามล่วงละเมิดทางเพศ ผู้กระทำแสดงพฤติกรรมในลักษณะถูกเนื้อต้องตัว จับมือถิกแขน ดึงมือ ดึงแขน โอบกอด นั่งเบียดชิด ดึง กด หรือลาก ผู้ถูกระทำอย่างรุนแรง เข้าประชิดตัวและสัมผัสร่างกาย

(4) การคุกคามทางเพศ ทางด้านจิตใจ (Psychological harassment) เป็นลักษณะที่ทำให้ผู้ถูกระทำเกิดความหวาดกลัว มีการติดตามความเคลื่อนไหว ทำให้ตกใจ แสดงความเป็นเจ้าของ ทำให้รู้สึกอึดอัด ข่มขู่ว่าจะทำร้าย จะทำลายครอบครัว และสร้างความเสียหายให้ผู้ถูกระทำโดยประจาน หรือแสดงให้คนอื่นเข้าใจว่า ผู้ถูกระทำเป็นคนไม่ดี มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

2.2) รูปแบบความรุนแรงในการทำงาน รูปแบบการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศในการวิจัยนี้พิจารณาจาก 2 ประเด็น คือ พิจารณาจาก ความสัมพันธ์ของผู้กระทำและผู้ถูกระทำ และพิจารณาจากพฤติกรรมความรุนแรง

(1) รูปแบบความรุนแรง ที่พิจารณาจากความสัมพันธ์ของผู้กระทำและผู้ถูกระทำ พบว่า เป็น ความรุนแรงที่กระทำโดยผู้บังคับบัญชาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจมากกว่าต่อผู้มีอำนาจน้อยกว่า ความรุนแรงที่กระทำโดยเพื่อนร่วมงาน ความรุนแรงที่ ผู้ถูกระทำและผู้กระทำ มีความสัมพันธ์ส่วนตัว และความรุนแรงที่ผู้ถูกระทำและผู้กระทำไม่รู้จักคุ้นเคยกันมาก่อน

(2) รูปแบบความรุนแรงที่พิจารณาจากพฤติกรรมความรุนแรง เมื่อพิจารณาจากพฤติกรรมการคุกคามและล่วงละเมิด ทางเพศที่พบในงานวิจัยเรื่องนี้ พบว่ามี 2 รูปแบบ คือ การสร้างเงื่อนไข การคุกคาม และล่วงละเมิดทางเพศเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ (Quid pro quo sexual harassment) และการ สร้างบรรยากาศที่ไม่พึงปรารถนาในการทำงาน โดยการคุกคามทางเพศ (Hostile environment)

2.3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรงในการทำงาน พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน มีดังนี้

(1) ปัจจัยเชิงโครงสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมมีความสัมพันธ์ต่อระบบคิดและการกระทำของคนในสังคม ดังนี้

(1.1) ค่านิยมทางสังคมที่ขาดการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้หญิง ผู้กระทำที่เป็นชาย มองผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศ ไม่ให้เคารพในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยมีสร้างเงื่อนไขให้ผู้ถูกระทำที่เป็นหญิงต้องตกเป็นผู้ที่ด้อยค่า ใช้เพศหญิงเพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศ

(1.2) เจตคติของสังคมที่มีต่อผู้หญิง โดยเห็นว่าผู้หญิงที่ถูกกระทำ เป็นสาเหตุของปัญหา หรือมองว่าเป็นคนไม่ดี ผู้ถูกระทำบางคนถูกสังคมมองว่า มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมจนเป็นสาเหตุของการกระทำ ความรุนแรง มองว่า ไปแอบชอบผู้ชายที่เป็นผู้กระทำแต่ผิดหวัง มองว่าผู้หญิงยอมมีเพศสัมพันธ์เอง มองว่าผู้หญิงต้องการเรียกร้อยสิ่งตอบแทน “แบล็คเมลล์” เพราะหวังเงินทองจากผู้กระทำ มองว่า ผู้ถูกระทำ ทำให้ผู้กระทำและหน่วยงานเสื่อมเสียชื่อเสียง และมองว่าผู้ถูกระทำ “สร้างเรื่อง” หรือ “อยากดัง”

(2) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้กระทำและผู้ถูกระทำ

(2.1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้กระทำ ผู้กระทำทั้งหมดเป็นผู้ชาย ส่วนใหญ่มีสถานภาพทางสังคมที่เหนือกว่าผู้ถูกระทำ โดยมีหน้าที่การงานที่ให้อำนาจสามารถควบคุมให้โทษแก่ผู้ถูกระทำได้ ประกอบกับผู้กระทำมีพฤติกรรมที่ฉวยโอกาสและแสวงหาประโยชน์จากผู้หญิง ผู้กระทำจึงใช้ความเหนือกว่านั้นเป็นอำนาจในการข่มขู่ คุกคามและล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้หญิง

(2.2) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ถูกระทำ ผู้ถูกระทำทั้งหมดเป็นผู้หญิง ส่วนใหญ่มีสถานภาพที่ด้อยกว่าผู้กระทำ โดยเป็นผู้ได้บังคับบัญชา อายุต่ำกว่า ประสพการณ์ การทำงาน น้อยกว่า และ ประสพการณ์ชีวิต น้อยกว่า ส่วนใหญ่ มีความสนิทสนมคุ้นเคยกับผู้กระทำ ผู้ถูกระทำจึงให้ความเคารพนับถือผู้กระทำ เชื่อใจ ไว้วางใจ และยอมรับนับถือว่ามีบุญคุณ จึงขาดความระมัดระวัง นอกจากนี้ ผู้ถูกระทำยังเป็นคนที่สุภาพ อ่อนน้อม เรียบร้อย ไม่มีเพื่อนมากนัก และเมื่อถูกคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ผู้ถูกระทำยังไม่กล้าบอกเล่าปัญหาของตัวเอง ให้ใครรับรู้ รู้สึกอับอาย หวาดกลัว จึงต้องถูกระทำซ้ำหลายครั้ง และต้องทนทุกข์อยู่เป็นเวลานานกว่าจะตัดสินใจออกปัญหา

2.4) ผลกระทบจากการกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน ผู้ถูกระทำแต่ละคนได้รับผลกระทบ ที่คล้ายคลึงกันในหลายลักษณะ โดยเฉพาะด้านจิตใจ พบว่าผู้ถูกระทำได้รับผลกระทบต่อสุขภาพจิตมากที่สุด

(1) ผลกระทบด้านจิตใจ ผู้ถูกระทำมีความเสียใจ เจ็บช้ำใจ เจ็บปวดกับสิ่งที่เกิดขึ้น มีความเครียด ความกดดัน มีความทุกข์ หวาดระแวง วิตกกังวล สับสน หวาดกลัวกับเหตุการณ์ มีภาพหลอน บางรายพบว่าหลังจากเหตุการณ์นั้นแล้ว มักเก็บตัว มีอาการซึมเศร้า พยายามทำร้ายตัวเอง ในกรณีที่ถูกคุกคามทางเพศต่อเนื่องเป็นเวลานานหลายปีผู้ถูกระทำยังมีสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ จนมีผลกระทบต่อสุขภาพทางกาย

(2) ผลกระทบด้านร่างกาย ผู้ถูกระทำ ความรุนแรงทางด้านร่างกายในลักษณะการสัมผัส กัด บีบ ถูกเนื้อต้องตัว โอบกอด และรุนแรงถึงการล่วงละเมิดทางเพศ โดยการข่มขืน และรุมโทรม มีบางคนที่ถูกล่วง

ละเมิดทางเพศได้เข้ารับการรักษาพยาบาล ตรวจเก็บวัตถุพยาน ป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรรภ์ ซึ่งความรุนแรงทั้งหมดนี้ส่งผลต่อสุขภาพจิตของผู้ถูกระทำด้วยเช่นกัน

(3) ผลกระทบต่อครอบครัว ผู้ถูกระทำมีทั้งที่ยังเป็นโสด ยังไม่บรรลุนิติภาวะ บางคนยังอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ญาติพี่น้อง และหลายคนแต่งงานแล้ว ยังอยู่กับสามีเป็นส่วนใหญ่ และบางคนมีลูกแล้ว เมื่อคนในครอบครัวรับรู้การถูกระทำก็มีความห่วงใยในความไม่ปลอดภัย วิตกกังวล มีความเครียด และบางครอบครัวก็โทษว่าเป็นความผิดของผู้ถูกระทำเสียเอง แทนการให้ความเข้าใจ เห็นใจ และให้กำลังใจ บางครอบครัวต้อง สื่อมเสียชื่อเสียง และมีอาการเจ็บป่วย

(4) ผลกระทบทางสังคม การเปิดเผยเรื่องราวของผู้ถูกระทำ ทั้งโดยการแจ้งความเพื่อดำเนินคดี หรือเปิดเผยให้ชุมชนและสังคมรับรู้ ซึ่งเรื่องราวของผู้ถูกระทำบางรายเป็นที่รับรู้ของสาธารณชน ผ่านสื่อมวลชน และสื่ออินเทอร์เน็ต ผู้ถูกระทำก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้าง การรับรู้ของสังคมแวดล้อมได้ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของผู้ถูกระทำที่ เป็นผู้หญิงและครอบครัว บางรายต้องมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต เปลี่ยนที่เรียน ที่อยู่ และที่ทำงาน แม้คนในชุมชนบางส่วนจะเข้าใจและให้กำลังใจ แต่ส่วนใหญ่ก็ มองว่าผู้ถูกระทำเป็นคนไม่ดี และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

(5) ผลกระทบต่อความมั่นคงในชีวิต จากการถูกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน โดยทั้งหมดเป็นลักษณะของการคุกคาม และล่วงละเมิด ทางเพศ ได้สร้างความกระทบกระเทือนต่อการดำเนินชีวิต สิ่งที่เป็นผลกระทบอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกระทำที่ เป็นผู้หญิง คือผู้ถูกระทำหลาย คนต้องขาดความมั่นคงในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการประกอบอาชีพ และรายได้ ในระหว่างที่รอการพิจารณา หรือระหว่างดำเนินการร้องเรียนเพื่อปกป้องสิทธิตนเอง

2. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องของสุรากับความรุนแรงในการทำงานมีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายเพื่อนำเสนอแนวทางการดำเนินการต่อไป ทั้งเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบาย นำไปสู่การปฏิบัติ และเป็นข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป ดังนี้

ข้อค้นพบความเกี่ยวข้องของสุรากับความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ฉายภาพความเกี่ยวข้องของสุรากับความรุนแรงในการทำงานที่เป็นการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ใน 3 ลักษณะคือ ลักษณะแรก วิเคราะห์ได้ว่า การดื่มสุราระดับสูงทำให้เกิดการกระทำความรุนแรง กล่าวคือ ผู้กระทำมีการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศผู้เสียหายขณะที่มีการดื่มสุรา และผู้กระทำบางคนคุกคามทางเพศ ผู้เสียหาย ขณะที่ตนเองมึนเมา ลักษณะที่สอง วิเคราะห์ได้ว่า ผู้กระทำได้นำเอาสุรามาอ้างเป็นเหตุผลเพื่อปิดความรับผิดชอบต่อการกระทำความรุนแรง โดยพบว่า เมื่อผู้เสียหายต่อว่า ห้าม ปราบมิให้ผู้กระทำคุกคามอีกต่อไป มีการยื่นเรื่อง ร้อง

ทุกข้อเรียน ผู้กระทำ ก็นำเอาการเมาสุรามานำอ้างว่าเป็นเหตุให้ขาดสติถือว่าเป็นการ เบี่ยงเบนประเด็น และไม่รับผิดชอบการพฤติกรรมของตน ลักษณะที่สาม การดื่มสุราทำให้ผู้ถูกระทำขาดโอกาสในการปกป้องตนเอง จากการถูกละเมิดสิทธิ

ข้อค้นพบดังกล่าวเป็นการยืนยันข้อเท็จจริงในการยอมรับความเชื่อและค่านิยมของสังคมไทยที่มีต่อการดื่มสุรา และอคติทางเพศ ดังนี้

1) ผลการวิจัยยืนยันว่า การดื่มสุราในสังคมไทยเป็นเรื่องปกติ โดยเฉพาะการดื่ม สุราของผู้ชาย ทำให้ผู้ชายรู้สึกเป็นชายชาตรี การดื่มสุรา เป็นการเข้าสังคม ผู้ชายไทยหลายคนจึงนำสุรามานเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต นำสุรามานเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความกล้า สร้างความตึกคะนอง ขณะเดียวกันการดื่มสุราจนมึนเมาทำให้ผู้ดื่มขาดสติ ขาดความยับยั้งชั่งใจ ผู้ดื่ม ไม่สามารถควบคุมความรู้สึกของตนเองได้ เช่น ผู้กระทำร้ายหนึ่งอ้างว่าเมื่อเมาสุราจะเกิดความต้องการทางเพศจึงข่มขืนผู้หญิง ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การดื่มสุรานำไปสู่การคุกคามและล่วงละเมิดผู้อื่น ซึ่งข้อมูลนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเสริม หุตะแพทย์ และคณะ (2546) ที่วิจัยเรื่อง ผลกระทบของสุราปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งพบว่า ผู้กระทำส่วนใหญ่ กว่าร้อยละ 70 มีการดื่มสุราขณะกระทำความรุนแรงต่อบุคคลในครอบครัว โดยผู้กระทำที่ดื่มสุรามีค่านิยมทางบวกการดื่มสุรา และมีค่านิยมชายเป็นใหญ่ คือ ผู้ชายจะทำอะไรก็ได้ แม้แต่การ กระทำความรุนแรงต่อคนในครอบครัว และบุคคลอื่นๆ

การกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงานที่ เป็นข้อค้น พบในงานวิจัยนี้ แสดงให้เห็น ว่ามีความเกี่ยวข้องกับ การดื่มสุรา กล่าวคือ มีผู้กระทำหลายคนดื่มสุราก่อนและระหว่างที่มีการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ ข้อค้นพบนี้ สอดคล้องกับการวิจัยของหน่วยงาน NIAAA (National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism, 1999) ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่ระบุว่า การดื่มสุราส่งผลต่อความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ทำให้เกิดการคุกคามทางเพศ ดังนั้น การควบคุมการดื่มสุรา การกำหนดแนวทางการป้องกันความเสี่ยง การคุ้มครองปกป้องการละเมิดสิทธิ และบทลงโทษจึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

2) ผลการวิจัยยืนยันว่าสังคมไทยยังมีอคติทางเพศ กล่าวคือ สังคมไทยยังเป็นสังคมที่ยกย่องให้เพศชายเป็นผู้กำหนดและควบคุมกฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งมองการกระทำความรุนแรงต่อผู้หญิงเป็นเรื่องเพศและอำนาจ สังคมได้กำหนดให้ผู้ชายกระทำพฤติกรรมบางอย่างได้ ขณะที่ผู้หญิงกระทำบางอย่างไม่ได้ สังคมไทยยอมรับค่านิยมสองมาตรฐานในการปฏิบัติต่อชายและหญิง เช่น การดื่มสุรา การดื่มสุราเป็นเรื่องของผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ผู้หญิงที่ดื่มสุราถูกมองว่าเป็นเรื่องไม่เหมาะสม แม้จะมีได้ก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้อื่น หรือมิได้ละเมิดผู้ใด ขณะเดียวกันการดื่มสุราของผู้ชาย แม้จะสร้างความเดือดร้อนให้ครอบครัว คุกคาม และล่วงละเมิดสิทธิ ผู้อื่นนอกจาก นี้ผู้กระทำที่เป็นชาย มักจะนำการ ดื่มสุราจนมึนเมาขาดสติมาอ้างเป็นเหตุผลว่าไม่ตั้งใจทำ แต่ทำไป

เพราะผลจากการดื่มสุรา “ทำไปเพราะเมา” ผู้กระทำที่เป็นชายยังมีพฤติกรรม ที่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนรำคาญ เกิดความเสียหาย ได้รับความเสื่อมเสียจากการมีเมมาในลักษณะอื่นๆ อีกด้วย

ในประเด็นดังกล่าว แม้ผู้หญิงจะเป็นผู้เสียหาย แต่สังคมกลับมองเป็นเรื่อง เสื่อมเสีย ทั้งในฐานะที่เสื่อมเสียจากการ ถูกกระทำ และมองว่าเป็นต้นเหตุของความเสียหายนั้น เช่น เห็นว่า แต่งตัวไม่เหมาะสม ไปหาผู้กระทำเอง แอบชอบเขาแล้ว แต่มีคูรักรหรือภรรยา แล้ว และยังผู้เสียหายบางคนดื่มสุราและถูกกระทำ ความรุนแรง สังคมและครอบครัวยังมองในลักษณะการยอมรับว่าเป็นความผิดของผู้หญิงที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมจากการที่ดื่มสุราและดื่มจนมีเมมา ปกป้องตัวเองไม่ได้ ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ยังเพิกเฉยปล่อยให้ผู้ถูกกระทำถูกดึงตัวไปล่วงละเมิดทางเพศโดยไม่ห้ามปรามหรือให้ความช่วยเหลือ ปรากฏการณ์นี้แสดงให้เห็นว่าสังคมยังขาดความตระหนักถึงการรักษาสิทธิและปกป้องคุ้มครองสิทธิ ของตนเองและคนในสังคม “มักคิดว่าเป็นเรื่องของผู้อื่น ไม่ควรยุ่งเกี่ยว”

3) ผลการวิจัยยืนยันว่าสังคมไทยยังมีค่านิยมที่ไม่ถูกต้องต่อการดื่มสุรา ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2552) ระบุถึงสถานการณ์ปัญหาสุขภาพของคนไทยซึ่งพบว่ามีปริมาณการดื่มสุราเพิ่มมากขึ้น ทั้งผู้ชายและผู้หญิง ทำให้ภาพรวมการดื่มสุราเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 29.3 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 32 ในปี 2553 และยังพบว่าผู้หญิงมีแนวโน้มจะดื่มสุรามากขึ้นถึง 6 เท่าในรอบ 7 ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น ที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ , 2550) จากสถิติดังกล่าวชี้ให้เห็นปัญหาที่น่าห่วง โย คือ ยิ่งผู้หญิงมีการดื่มสุรามากขึ้นเท่าใด โอกาสเสี่ยงต่อการ ถูกกระทำ ความรุนแรงทั้งในที่ทำงานและในครอบครัวจะยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น จึงเท่ากับว่าผู้หญิงก็เพิ่มความเสี่ยงจากการถูกกระทำ ความรุนแรง เสี่ยงต่อการถูก คุกคามและล่วงละเมิดทางเพศมากขึ้นเช่นกัน

นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สังคมไทยจำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการมองว่าสุราเป็น “อบายมุข” ที่ควรหลีกเลี่ยงอย่างเด็ดขาด โดยให้ยกระดับให้อันตราย ในระดับเดียวกับสารเสพติด อื่นๆ ที่เป็นของต้องห้าม เพราะการดื่มสุราส่งผลกระทบต่อร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อตัวผู้ดื่มเอง เช่น ด้านสุขภาพ การเกิดอุบัติเหตุจากการเมาแล้วขับ ผลกระทบต่อคนในครอบครัวของผู้ดื่ม เช่น ทำให้มีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ทำให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจ ผลกระทบต่อชุมชน เช่น มีการทะเลาะวิวาทใน กลุ่มผู้ดื่ม สุรา และผลกระทบต่อสังคมโดยรวม เช่น ผู้ดื่มสุรา ของผู้ที่อยู่ในวัย แรงงานไม่สามารถทำงานได้ อย่างเต็มศักยภาพ รวมทั้งรัฐต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยจากการดื่มสุราจำนวน ไม่น้อย ดังนั้น ผู้ดื่มต้องได้รับการปรับพฤติกรรมและบำบัด ไม่ควรส่งเสริมให้สุราเป็นส่วนหนึ่งของการเข้าสังคม

อย่างไรก็ตาม แม้ปัจจุบันจะมีมาตรการทางกฎหมายที่ควบคุมพื้นที่การจำหน่าย และจำกัดอายุผู้ดื่ม รวมทั้งกำหนดบทลงโทษตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แต่การเข้มงวดต่อการบังคับใช้ อาจจะมีไม่เพียงพอ รัฐ ควรมีการจัดพื้นที่การจำหน่ายสุราอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม

เช่นเดียวกับที่ดำเนินการไปบางส่วนแล้ว เช่น ห้ามมีร้านสุราใกล้บริเวณ สถานศึกษา และสถานที่สำคัญทาง ศาสนา โดยเพิ่มการจำกัดพื้นที่มากขึ้น เนื่องจาก ปัจจุบันสังคมไทยมีแนวโน้มมีการดื่มสุราสูงขึ้น ดังสถิติที่ ปรากฏในปี 2553 ส่วนหนึ่งเป็นเพราะ การ โฆษณาและ ประชาสัมพันธ์จากผู้จำหน่ายให้ดูเหมือนสุราเป็นส่วน หนึ่งของการเข้าสังคม ซึ่งในกลุ่มวัยทำงานยอมรับค่านิยมนี้ เมื่อผนวกกับค่านิยมชายเป็นใหญ่ที่มีความสัมพันธ์ เชิงอำนาจเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ ดังนั้น หากไม่ยุติปัจจัยเรื้อรังสุรา การยุติความรุนแรง ในครอบครัว รวมทั้งความรุนแรงในการทำงานคงทำได้ยาก

ข้อค้นพบเกี่ยวกับลักษณะปัญหาและผลกระทบของความรุนแรงในการทำงาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับลักษณะความรุนแรงเกี่ยวกับการทำงาน พบว่า โดยรวม การกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการ ทำงานทั้งหมดเป็นการคุกคามและล่วงละเมิดทางคำพูด ซึ่งมีการแสดงออกที่หลากหลาย มีระดับความรุนแรง น้อยถึงขั้นรุนแรงมาก ใน 3 ลักษณะ คือ ความรุนแรงทางวาจา ความรุนแรงโดยใช้ภาษาท่าทาง /ไม่ใช่ทางวาจา การมีพฤติกรรมล่วงละเมิดทางเพศ และความรุนแรงทางกาย โดยผู้กระทำและผู้ถูกกระทำมีความสัมพันธ์กันใน ฐานะผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจมากกว่า บางคนเป็นเพื่อนร่วมงานและเป็นผู้ที่ทำงานในสถานที่เดียวกัน และ มีความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งมีบางคนไม่รู้จักรู้กันเคยกับผู้กระทำมากนัก โดยเมื่อ พิจารณาจากพฤติกรรมความ รุนแรงในการทำงาน พบว่า ผู้กระทำมีการสร้างเงื่อนไขในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ และการสร้างบรรยากาศ ที่ไม่พึงปรารถนา ในการทำงาน โดยมีปัจจัยด้าน โครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรมในสังคมไทยที่ยอมรับ ค่านิยมชายเป็นใหญ่ และการมีอคติทางเพศ เป็นสาเหตุหลักของการกระทำ ร่วมด้วยปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ กระทำและผู้ถูกกระทำเป็นส่วนประกอบ ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ถูกกระทำมีหลายลักษณะ คือ ผลกระทบด้าน ร่างกาย ด้านจิตใจ ผลกระทบต่อครอบครัว สังคม และความมั่นคงของชีวิต

ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่ค้นพบในงานวิจัยนี้มีดังนี้

1) ลักษณะและรูปแบบความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่พบกับกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ไม่แตกต่าง จากข้อค้นพบและปรากฏการจากการวิ จัยในต่างประเทศและสังคมไทย กล่าวคือ ความรุนแรง เกี่ยวกับการ ทำงานที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงเป็นลักษณะการคุกคามและล่วงละเมิดทางเพศ โดยมีการกระทำความรุนแรงทางวาจา มากที่สุด การกระทำความรุนแรงที่เกิดขึ้นมีมากกว่า 1 ลักษณะ โดยเฉพาะการใช้คำพูดในการคุกคามทางเพศ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจุฑามาศ แก้ววิจิตร (2548) และข้อค้นพบของ ILO (2007) ที่พบว่าการคุกคามทาง เพศต่อผู้หญิงมีอยู่ทั่วโลก เช่น แลตตินอเมริกา ออสเตรเลีย และประเทศแถบเอเชียอื่นๆ

2) การกระทำความรุนแรงในการทำงานได้ส่งผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย มีผลกระทบต่อ ครอบครัว และความมั่นคงในชีวิตของผู้ถูกกระทำที่อยู่ในวัยทำงาน ทำให้ต้องย้ายงาน ลาออกจากงานเดิม เปลี่ยน สถาน ที่เรียน เปลี่ยนที่อยู่อาศัย ทำให้ ความสามารถในการทำงานลดลง ส่ง ผลกระทบต่อรายได้ ส่งผล กระทบต่อดำรงชีวิตของผู้เสียหาย ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ขัดต่อหลักการความมั่นคงของมนุษย์ ที่เน้นหลักประกัน

ด้านสิทธิ ความปลอดภัย การตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่กำหนดว่ามนุษย์ต้องดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี ตลอดจนได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันใน การพัฒนาศักยภาพของตนเอง (สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2548) และหลักการตามนโยบายความมั่นคงของมนุษย์ของ UNDP (1994) ซึ่งกำหนดให้ มนุษย์แต่ละคน โดยเฉพาะผู้หญิงต้องมีความมั่นคง ปลอดภัย และปลอดภัยจากอาชญากรรมและความรุนแรง

3. ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและ เชิงปฏิบัติการ ข้อเสนอแนะ สำหรับการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกระทำและแก้ไขปัญหา ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรง ในการทำงานและลดความเสี่ยงอันเกิดจากการดื่มสุรา และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติการ

1) การดื่มสุราควรเป็นเรื่องที่รัฐ ควรปฏิเสธมากกว่าการสนับสนุน ทั้งในรูปแบบของการ ส่งเสริมให้มีการผลิต ทั้งโดยเป็นเจ้าของเอง และรัฐไม่ควรเปิด โอกาสให้เพิ่มยอดขายของภาคธุรกิจและการส่งเสริม การผลิตในระดับท้องถิ่น

2) ควรมีการจำกัดพื้นที่การดื่มและการ จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อย่างเป็นทางการ รัฐควร ดำเนินการตามนโยบาย มาตรการ และกลไกการควบคุมการดื่ม รวมทั้งกำหนดแนวปฏิบัติอย่าง เข้มงวดมากขึ้น ร่วมกับการดำเนินการขององค์กรเอกชน และภาคประชาชน นอกจากนี้ ควรเข้มงวดในการ ควบคุมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยกำหนดการห้ามดื่มบริเวณ ใกล้เคียงกับสถานที่ทำงาน สถานที่ราชการ ในระหว่างเวลา ทำงาน นอกเหนือจากการห้ามตั้งร้านสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บริเวณใกล้สถานศึกษา

4) ควรเร่งสร้างความตระหนักถึง โทษและ พิษภัยของการดื่มสุรา โดย ให้ความรู้ว่าการดื่มสุราเป็นเรื่อง ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม เป็นอันตรายต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต โดยเฉพาะหากผู้กระทำผิด

5) ผู้กระทำความรุนแรง คู่ความหรือละเมิดสิทธิผู้อื่นที่มีการดื่มสุราร่วมด้วยควรได้รับโทษสูงสุดโดย ไม่มีข้อยกเว้น และไม่ควรได้รับการลดหย่อนโทษทุกกรณี

6) ผู้กระทำความรุนแรงที่มีการดื่มสุรา หรือกระทำผิดกรณีอื่นร่วมด้วยที่ได้รับโทษ ต้องได้รับการ บำบัดรักษา และมีการคุมประพฤติกรณีเดียวกันกับการเสพยาเสพติดอื่นๆ

7) ผู้ถูกระทำความรุนแรงในการทำงานต้องได้รับการคุ้มครอง พื้นฟูเยียวยา และได้รับความ ช่วยเหลือ จากหน่วยงานราชการอย่างเป็นธรรม และมีระบบการบริการช่วยเหลือและให้ปกป้องคุ้มครองสิทธิ

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกระทำและแก้ไขปัญหา สำหรับแนวทางให้ความ ช่วยเหลือและ ให้คำแนะนำ ในการแก้ไขปัญหา ในที่นี้ผู้วิจัย ได้นำกระบวนการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ถูกระทำที่

มูลนิธิเพื่อนหญิงดำเนินการ คือ การใช้กระบวนการกลุ่มสนับสนุน (Group support) ในการสร้างกำลังใจ (Empowerment) โดยมีองค์ประกอบของการดำเนินการ คือ

1) ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสนับสนุน ประกอบด้วย ผู้ถูกกระทำ ผู้ที่เคยมีประสบการณ์ถูกกระทำ ความรุนแรงในลักษณะใดลักษณะหนึ่งมาก่อน และได้รับการฟื้นฟูเยียวยาจนสามารถ แนะนำให้กำลังใจผู้อื่นได้แล้ว ทีมสหวิชาชีพ ประกอบด้วย นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา ทนายความ ตำรวจ /พนักงานสอบสวน บุคลากรทางการแพทย์ เช่น แพทย์ พยาบาล รวมทั้งผู้ดำเนินการประชุมและเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก ทั้งนี้อาจมีครอบครัวของผู้ถูกกระทำเข้าร่วมประชุมด้วย เนื่องจากครอบครัวของผู้ถูกกระทำเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำ ความรุนแรงและถือเป็นผู้ได้รับความเสียหายด้วย

2) เนื้อหาสำหรับกระบวนการกลุ่มสนับสนุน องค์ความรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการช่วยเหลือฟื้นฟู เพื่อให้ผู้ถูกกระทำได้รับการฟื้นฟูเยียวยาอย่างเป็นรูปธรรมและสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ถูกกระทำ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน สิทธิสตรี ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หลักการส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้ทุกคนรับรู้ถึงความเท่าเทียมกันของมนุษย์ทุกคน การละเมิดสิทธิคือ เป็นความคิด และแนวทางการให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน

3) กระบวนการสนับสนุนกลุ่มเริ่มจากการทำความรู้จักกันของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทั้งผู้ถูกกระทำและผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด จากนั้น ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มและ ผู้ถูกกระทำ แลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยการเล่าสถานการณ์ปัญหาของตนเอง ตามความพร้อมและความสมัครใจของแต่ละคน หลังจากนั้นผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และทีมสหวิชาชีพให้คำแนะนำปรึกษา

กรณีที่ถูกกระทำบางคนที่ยังอยู่ในภาวะวิกฤติ เช่น มีความเครียด วิตกกังวล ยังไม่สามารถให้ข้อมูลในที่ประชุมได้ ควรแยกออกจากกลุ่มเพื่อให้ผู้ถูกกระทำมีการ พุดคุยเพื่อระบายความรู้สึก กับนักสังคมสงเคราะห์ หรือนักจิตวิทยาเป็นการส่วนตัวก่อน เพื่อเตรียมความพร้อม สร้างกำลังใจและความมั่นใจให้เผชิญกับความจริงได้อย่างมั่นใจ โดยใช้หลักการให้คำปรึกษารายกรณีเป็นแนวทางการฟื้นฟูสภาพจิตใจ

4) ระยะเวลาการดำเนินการ ควรใช้เวลาอย่างต่อเนื่อง ครั้งละอย่างน้อย 1 วัน และควรจัดหลายครั้ง เพื่อติดตามความก้าวหน้าของแต่ละกรณี ซึ่งนอกจากเป็นการให้กำลังใจกันและกันแล้ว ยังเป็นการสร้างพลังให้แก่ผู้ถูกกระทำ และให้คำแนะนำในกระบวนการยุติธรรมให้แก่ผู้เสียหาย

5) สถานที่ ควรใช้สถานที่ที่เป็นห้องประชุมที่มีความเป็นส่วนตัว และมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม เช่น อุปกรณ์การประชุม เอกสารแนะนำ เป็นต้น

6) การประเมินผลการจัดทำกลุ่มสนับสนุน เมื่อเสร็จสิ้นการประชุมแต่ละครั้ง ผู้ดำเนินการกระบวนการกลุ่มควรมีการบันทึกข้อมูล และสรุปเป็นรายงานความก้าวหน้าของแต่ละกรณีอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกในการติดตามประเมินสุขภาวะของผู้ถูกกระทำที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งควรมีแบบฟอร์มสำหรับบันทึกข้อมูล

3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรงในการทำงานและลดความเสี่ยงอันเกิดจากการตีมูลค่า ผลจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่สามารถขอความช่วยเหลือโดยการร้องเรียนขอความเป็นธรรมให้ตนเอง บางกรณีผู้บริหารของหน่วยงานมีความเห็นว่าผู้ถูกระทำสร้างความเสียหายชื่อเสียงให้แก่หน่วยงาน มีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ถูกระทำ ดังนั้น การป้องกันความเสี่ยงจากความรุนแรงและการหาแนวทางการลดความเสี่ยงที่เกิดจากการตีมูลค่าควรมีดังนี้

1) ควรมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่รับเรื่องร้องทุกข์ร้องเรียนอย่างเป็นทางการ เพื่อลดความยากลำบาก การเกรงกลัวอำนาจของผู้กระทำ ในการร้องเรียน เช่น กรณีที่ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้กระทำ ความรุนแรง แต่เนื่องจาก ขณะนี้ หน่วยงาน ราชการ ส่วนใหญ่ยังไม่มี ระบบการรับเรื่อง ร้องทุกข์ ร้องเรียนอย่างเป็นทางการ หน่วยงานอื่นๆ องค์กรเอกชน และภาคธุรกิจยังไม่ให้ความสำคัญในการเปิดช่องทางรับเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียนจากการกระทำ ความรุนแรง การคุกคามทางเพศและล่วงละเมิดทางเพศเกี่ยวกับการทำงานมากนัก

2) หน่วยงานและองค์กร ทุกแห่ง ควรมีขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงภัยจากความรุนแรงและการคุกคามทางเพศที่ชัดเจน ได้แก่ เปิดช่องทางการร้องทุกข์ร้องเรียนหลายช่องทาง เช่น ผ่านฝ่ายบุคคล ผ่านผู้แสดงความคิดเห็น/ผู้ร้องทุกข์ร้องเรียน โดยมีการเก็บรักษาความลับ และจัดเป็นสถานที่เฉพาะ ควรมีคณะกรรมการรับเรื่องร้องทุกข์ร้องเรียนที่เลือกจากตัวแทนหลายฝ่าย มีการประชุมประเมินสถานการณ์โดยกำหนดวาระการประชุมอย่างสม่ำเสมอ ควรมีช่องทางการส่งต่อ ไปยังหน่วยงานกลาง กรณีผู้กระทำเป็นบุคลากรระดับสูงของหน่วยงานที่อาจทำให้ผู้ถูกระทำไม่มั่นใจในกระบวนการพิจารณาการคุ้มครองสิทธิอย่างเป็นทางการเป็นธรรม

3) ควรมีการจัดระบบ ให้ข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ความเสี่ยงภัยและรายงานความเสี่ยงด้วยตนเอง (Self-report) โดยให้บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะของความรุนแรง การคุกคาม ภัยทางเพศ และภัยจากการตีมูลค่า ที่มีผลกระทบต่อการทำงานและผลกระทบด้านอื่นๆ เพื่อให้สามารถแจ้งเหตุความเสี่ยงและความไม่ปลอดภัยได้ โดยมีหน่วยงานภายในองค์กรและภายนอกองค์กร รองรับ เช่น พบเห็นบุคลากรในหน่วยงานมีการตีมูลค่า พบเห็นการคุกคามผู้อื่นในลักษณะต่างๆ หรือพบเห็น โอกาสเสี่ยงในสถานที่ที่อาจเป็นภัยแก่ผู้ทำงาน เป็นต้น

4) ควรมีการกำหนดแนวทางการประเมินความเสี่ยงและวิธีการป้องกัน เช่น บอกระดับของภัยอันตราย เพื่อหาแนวทางลดความเสี่ยงจากภัยอันตรายนั้น พร้อมทั้งกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน เพื่อมิให้มีการกระทำ ความรุนแรงที่กระทบต่อการทำงานและสุขภาพของบุคลากรในหน่วยงาน

5) ควรมีบันทึกข้อมูล ผลการดำเนินการเพื่อการแก้ไขปัญหา การให้ความช่วยเหลือ และการป้องกัน ความเสี่ยงจากการกระทำ ความรุนแรงในการทำงาน เพื่อการติดตามประเมินผล และควรมีการปรับปรุงแนวทางการป้องกันและแก้ไขการกระทำ ความรุนแรงและความเสี่ยง ภัยในการทำงาน ให้ทันสมัยอยู่เสมอ รวมทั้ง ควรมีการสื่อสารข้อมูลให้กับบุคลากรในหน่วยงาน ได้รับรู้กระบวนการและการดำเนินการตามขั้นตอนตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุด

3.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่สามารถให้ ข้อมูลเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา ผลกระทบ และการให้การช่วยเหลือที่ชัดเจนได้ แต่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งส่วนใหญ่มีความอาย ไม่กล้าเปิดเผยตัว และข้อมูลนี้ไม่สามารถชี้สถานการณ์ของสังคมโดยรวมได้ หากมีการวิจัยเชิงปริมาณจะ ช่วยในการทำนาย หรือคาดการณ์ปัญหาในอนาคตได้ อาจช่วยให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างกว้างขวาง ขึ้น ซึ่งข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย และกฎระเบียบในการปกป้องคุ้มครองผู้ถูกระทำความ รุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงาน ได้มากขึ้น ประกอบกับการวิจัยในเรื่องนี้ยังมีอยู่น้อย จึงควรให้ความสนใจศึกษาวิจัย ในประเด็นที่เกี่ยวข้องในแง่มุมต่างๆ ให้หลากหลายขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยมีดังนี้

- 1) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในการทำงานในแง่มุมต่างๆ ให้มากขึ้น เนื่องจากขณะนี้ มี ผลการวิจัยในประเด็นนี้อยู่จำนวนน้อยและดำเนินการเฉพาะบางลักษณะงานเท่านั้น ส่วนใหญ่ยังเป็นงานวิจัยที่ เป็นวิทยานิพนธ์ที่ทำในพื้นที่จำกัด
- 2) ควรมีการศึกษาแนวทางการป้องกันแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการทำงานเป็นเครือข่าย (Network) ระหว่างหน่วยงาน โดยมีหน่วยงานต่างๆ เข้าร่วมศึกษาด้วย เพื่อให้สามารถเข้าถึงปัญหาและจัดระบบ การป้องกัน แก้ไข และลดความเสี่ยงจากการกระทำความรุนแรงได้อย่างชัดเจน
- 3) ควรมีการวิจัยการกระทำความรุนแรงในการทำงานและภัยทางเพศที่เกี่ยวกับการทำงาน ทั้งในเชิง ปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างกว้างขวาง เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบาย ปรับปรุงบทบัญญัติทางกฎหมาย ที่เอื้อ ต่อการป้องกันและปกป้องคุ้มครองสิทธิการกระทำความรุนแรงที่เกี่ยวกับการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- จันทนา มะโนวัฒนา: ความรุนแรงในสถานที่ทำงานในโรงพยาบาลของรัฐ จังหวัดราชบุรี [วิทยานิพนธ์].
มหิดล: มหาวิทยาลัย; 2552.
- จุฑามาศ แก้ววิจิตร. ความเครียดกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน Human Corner. หนังสือประชาชาติธุรกิจรายวัน.
17 มกราคม 2548. หน้า 6.
- จรรยา พุคยาภรณ์. การถูกรุมทำร้ายจิตใจในสถานที่ทำงาน. วารสารสาธารณสุขศาสตร์ 2550; 37(3): 155-167.
- เฉลิมรัฐ คำชาติ, วีระศักดิ์ จงสู่วิวัฒน์วงศ์, และสุภาณี อ่อนชื่นจิตร. ความรุนแรงที่บุคลากรทางการแพทย์
ต้องเผชิญในโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง. กลุ่มงานเวชกรรมสังคม. สงขลา: โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต และหน่วย
ระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2549.
- ชุตานันท์ ชินยาม่า. ประสบการณ์คุกคามทางเพศจากการทำงาน กรณีศึกษาลูกเรือของบริษัทการบินไทย จำกัด,
2548. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://tnews.teenee.com/etc/1687.html>. [14 กุมภาพันธ์ 2551].
- นันทพันธ์ ชินล้ำประเสริฐ. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสังเคราะห์งานวิจัยด้านความรุนแรงในสังคมไทย.
กรุงเทพมหานคร: คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2546.
- บุญเสริม หุตะแพทย์, กิติวิภา สุวรรณรัตน์, มุลนิตีเพื่อนหญิง. ผลกระทบของสุราปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความ
รุนแรงในครอบครัว. 2546.
- มาลี พฤษัยพงสาวลี. สถานภาพทางกฎหมายของสตรี: พัฒนาการจากควายคู่คน ข้อมูลจากพระบรมราชวินิจฉัย
รัชกาลที่ 4. ดุลพาห. 1: 48 (มกราคม – เมษายน 2544): 5 - 23.
- มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. การคุกคามทางเพศในที่ทำงาน. รายงานการสำรวจปัญหาเรื่องภัยทางเพศในประเทศไทย
ไทย, 2545. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.ocsc.go.th/articless/frontweb/view.jsp?contentI...> [14
กุมภาพันธ์ 2551].

รุ่งทิภา รัตนธรรม. แอลกอฮอล์ ต้นเหตุแห่งการคุกคามทางเพศ?. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.workers-voice.org/adtusite/article06/sexual.html>. [28 พฤษภาคม 2552].

วันทนี วาสิกะสิน. สังคมสงเคราะห์แนวสตรีนิยม: ทฤษฎีและการปฏิบัติงาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

อนุช อภาภิรม. โครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย (Thailand Trends Monitoring Project-TTMP), 2543. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: www.trf.or.th/ttmp/index.htm [13 พฤษภาคม 2551].

Advance Workplace Management Inc. Workplace Violence Risk Assessment. In: Langley Memorial for Hospital Workplace Violence Risk Assessment Report, 2001 [online]. Available from: www.neilboyd.net/articles/Workplace_Violence_Neil_Boyd.pdf. [2008 May 13].

Arrowsmith R. NZ: Violence a problem in the workplace, study show. In: Workplace Violence News, 2009. [online]. Available from: <http://workplaceviolencenews.com/2009/02/16/nz-violence-a-problem-in-the-workplace...>[2009 March 1].

Department of Justice, Office of Justice Programs. Violence in the workplace. In: Bureau of Justice Statistics Special Report. December, NCJ 190076; 2001.

Dougherty TW, Turban DB, Olson, Dwyer DE, & Lapeze PD. Factors Affecting Perceptions of Workplace Sexual Harassment. In: Journal of Organization Behaviour. Wiley InterScience; 1995. V 17 (5): 485 - 501. [online]. Available from: <http://www3.interscience.wiley.com/journal/21825/abstract?CRETRY=14&SRETRY=0>. [2009 March 1].

Haspels N, Mohamed Kasim, Thomas C & McCann. Action against sexual harassment art work. International Labour Office. Bangkok Area Office and East Asia Multidisciplinary Advisory Team, 2001. [online]. Available from: <http://www.ilo.org/public/> [2008 April 23].

Health and Safety Executive - HSE. Five Steps to Risk Assessment. (Leaflet INDG 163 (rav2), revised 06/2006. [online]. Available from: www.hsebooks.co.uk [2008 May 16].

International Labour Organization-ILO. Safe Work: Introduction to violence at work, [online]. Available from: <http://www.ilo.org/public/english/protection/safework/violenc...>, 2000 [2008 May 16].

International Labour Organization-ILO. Framework Guidelines for Addressing Workplace Violence in the Health Sectors. International Labour Organization-ILO & International Council of Nurse-ICN & World Health Organization-WHO & Public Services International-PSI, Joint Programme on Workplace Violence in the Health Sectors. Geneva, 2002.

International Labour Organization-ILO. Code of practice on workplace violence in services sectors and measures to combat this phenomenon. In: MEVSW/2003/11. Geneva. 8-15 October 2003.

Jeffrey PE. Handling sexual harassment in the workplace. In: The CPA Journal. [online]. Available from: <http://www.nyssccpa.org.cpajournal/old/12106205>. [2008 April 23].

McMullan M. Sexual Harassment in the Workplace, [online]. Available from: <http://www.genderdynamix.co.za/content/view/266/227/>[2008 April 23].

Myers L. Study shows link between drinking and gender harassment in workplace, [online]. Available from: <http://www.cornell.edu/releases/march04/gender.harrass-drink...> [2008 April 23].

National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism - NIAAA. Alcohol Alert, Document No 44, 1999. [online]. Available from: <http://pubs.niaaa.nih.gov/publication> [2008 April 23].

Richman JA & Rospenda KM. Sexual Harassment and Alcohol Use. In: Psychiatric Times. February 2005. vol. xxx. issue 2.

Richman JA, Rospenda KM; Nawya SJ, Flaherty JA; Fendrich M, Drum ML, et al. Sexual Harassment and Generalized Workplace Abuse among University Employees: Prevalence and Mental Health Correlates. In: Journal of Public Health. American Public Health Association; 1999; 89 (3): 358 - 363.

ภาคผนวก